

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

MÜZİK OKULLARI

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

FLÜT MODÜLÜ

(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR)

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2025

İÇİNDEKİLER

1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜ	4
1.1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI	4
1.2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN ÖZEL AMAÇLARI	4
1.3. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.3.1. Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Değerler ve Okuryazarlık Becerileri)	6
1.3.2. İçerik Çerçevesi	7
1.3.3. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	7
1.3.4. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	8
1.3.5. Farklılaştırma	9
1.4. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10
1.5. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN YAPISI	14
2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜ SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALARI	16
1. SINIF	16
2. SINIF	34
3. SINIF	47
4. SINIF	66
5. SINIF	81
6. SINIF	96
7. SINIF	112
8. SINIF	134

1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜ

1.1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI

Bireysel çalgı eğitimi, müzik eğitiminin en önemli bileşenlerinden birisi olup bireye ait duygu ve düşüncelerin fiziksel koordinasyon ve psikomotor becerilerin birlikte geliştirilmesi esasına dayanan bir eğitim ve öğretim sürecidir. Kişinin çalgı yoluyla vücut koordinasyonunun geliştirilmesi bu sürecin amacına işaret ederken toplumun bireye kazandırmış olduğu müzik kültürünün aktarılmasında da araç görevi üstlenmektedir. Bu sebeptir ki özellikle ulusal önem taşıyan ve kültürü yansıtan çalgıların eğitim ve öğretime dâhil edilmesi, uluslararası tanınırlık ve kültür aktarımı açısından büyük önem taşımaktadır.

Bireysel çalgı eğitimi diğer tüm eğitim ve öğretim alanları gibi belli ölçütler esas alınarak planlanmakta ve bu plana bağlı kalınarak yürütülmeyi gerektirmektedir. Bu süreç, çalgının niteliğine göre farklılık göstermektedir. Çalgı türlerinin farklı oluşu, her birinin kendine özel duruş, tutuş, pozisyon ve çalma tekniği gerektirmesi; bu çalgıların her biri için farklı bir öğretim programı oluşturmayı da zorunlu kılmaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin beceri geliştirmeyi esas alması, bu çalgılara yönelik etkili programlar oluşturmayı kolaylaştırmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; bireyin bütüncül gelişimini amaçlayan köklü bir geçmişe sahip Türk Millî Eğitiminin dijital çağ ve teknolojik gelişmelere duyarlılığını, yeri geldiğinde bu gelişmelere öncülük edebilme istek ve potansiyelini yansıtan bir anlayışla geliştirilmiştir. Öğretim programlarının temel öğeleri, Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı çalgı modüllerinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin benimsediği ilke ve yaklaşımlar ile bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bileşenleri; alan becerileri, kavramsal beceriler (temel, bütünlük ve üst düzey düşünme), eğilimler (benlik, sosyal, entelektüel vb.), sosyal-duygusal öğrenme becerileri (benlik, sosyal yaşam, ortak/bileşik vb.), değerler ve okuryazarlık becerilerinden oluşmaktadır.

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı çalgı modülleri ile çalgı öğrenme-öğretme sürecinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde ilgi çekici, etkileşimli, güncel ve bireyin estetik, zihinsel ve duygusal gelişimini destekleyici hâle getirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca programda bireylerin yaratıcı düşünme, müziksel ifade, disiplinler arası etkileşim gibi üst düzey becerilerinin gelişimine önem verilmiştir. Bu doğrultuda sanatsal bakış açısına sahip, yenilikçi ve kültürel çeşitliliğe duyarlı bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı çalgı modülleri, müziksel düşünmenin sistematik, estetik, analitik, tutarlı ve yapılandırılmış bir süreç içerisinde gelişmesini temel alarak hazırlanmıştır. Öğrencilerin sadece bilgi edinmelerinden ziyade müzikal bilgiye ulaşmalarını sağlayan becerilere sahip olabilmeleri, çalgı üzerindeki teknik bilgileri ve müzikal ifadeyi bütüncül olarak geliştirebilmeleri ön planda tutulmuştur. Bu doğrultuda bireyin müziksel gelişimine katkıda bulunmak amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde yaratıcı etkinliklere, çalgı üzerindeki keşif süreçlerine ve disiplinler arası bağlantılara yer verilmiştir.

Programda öğrencilerin bireysel ve toplu çalma becerilerini geliştirerek sorumluluk duyguları ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda içerikler hem disiplinler arası hem de beceriler arası ilişkiler kurularak sanat, kültür ve günlük yaşam gereksinimleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında ise öğrenme kanıtlarını belirlemek amacıyla ölçme ve değerlendirme araçlarının süreç odaklı kullanıldığı bir program anlayışı benimsenmiştir.

1.2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN ÖZEL AMAÇLARI

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı flüt modülüyle öğrencilerin

1. Flüt aracılığıyla estetik yönlerini geliştirmeleri,
2. Duygu, düşünce ve deneyimlerini flüt aracılığıyla ifade etmeleri,
3. Yaratıcılıklarını ve müzikal yeteneklerini flüt yoluyla geliştirmeleri,
4. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyıp farklı kültürel öğeleri müzikal bir zenginlik olarak algılamaları,

5. Flüt aracılığıyla zihinsel becerilerini ve müziksel düşünme yetilerini geliştirmeleri,
6. Bireysel ve toplumsal ilişkilerini flüt aracılığıyla desteklemeleri,
7. Flüt eğitimi kapsamında bilişim teknolojilerinden yararlanarak müziksel ifade ve üretim süreçlerini desteklemeleri,
8. Bireysel ve toplu çalma etkinliklerine katılarak müziksel iş birliği, empati ve sanat kültürünü geliştirmeleri,
9. Flüt çalma tekniklerini sistematik bir şekilde öğrenerek farklı müzikal stilleri keşfetmeleri,
10. Müzik teorisi, solfej ve doğaçlama çalışmaları ile müzikal ifade yetkinliklerini geliştirmeleri,
11. Türk müziği ve temel makamlar hakkında bilgi sahibi olmaları ve flüt ile icra edilebilen makamları öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

1.3. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Flüt modülünde öğretim programlarının temel öğeleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni", flüt modülü öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanması, uygulama ve yaşantılarının tasarlanması, ölçme ve değerlendirme süreçlerinin planlanması ile hazırlanan materyal ve yöntemlerin belirlenmesi için referans kaynak olarak kullanılacaktır. Tüm eğitim ve öğretim süreçleri, kitap ve materyallerin tasarım süreci "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nde yer alan öğrenci profilinin gelişimini destekleyecek şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir.

Öğretmen öğrencilerin etkinliklere etkin olarak katılmasını sağlamak için öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmalıdır. Dinleme, ritim çalışmaları, doğaçlama yapma, makamsal çalma, toplu çalma gibi özel müzik öğretim yöntemleri, öğrencilerin flüt modülünü sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir.

Bu bağlamda Öğretmen uygulamada aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir:

- Öğrencilerin hazır bulunuşlukları göz önünde bulundurularak bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, öğrencileri süreçte etkin kılacak etkinlikler planlanmalıdır. Çevre şartları da dikkate alınarak öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin araştırma-inceleme ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları sağlanmalı, alana ilişkin materyaller ve önerilen müzik yazılımları eğitim ve öğretim sürecine dâhil edilmelidir.
- Öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme sürecinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığıyla öğrencilere aktarılmalı ve gelişim düzeylerine uygun şekilde sunulmalıdır.
- Flüt eğitiminin işlenişinde belirli gün ve haftalarla ilişkilendirmeler yapılmalı, tematik içerikler disiplinler arası bağlamda desteklenmelidir.
- Flüt modülünde temel amaç, öğrencilere çalgı çalma becerilerini kazandırmak ve müzikal bilgiye erişim sağlamaktır. Bunun yanı sıra öğrencilere müzik zevki kazandırmak, öğrencilerin sanat ve estetik algılarını geliştirmek önemli hedefler arasındadır.
- Öğretim süreci boyunca öğrenme öğretim uygulamalarında öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilen değerleri edinmesi ve öğrenme çıktıları ilgili değerlerle örtük program anlayışıyla ilişkilendirilerek işlenmelidir.
- Flüt modülü işlenirken diğer derslerle bağlantılar kurularak disiplinler arası bir öğrenme süreci desteklenmelidir.
- Öğrencilerin yaşadığı çevredeki müzikten hareketle yakın çevreden uzağa doğru teorik ve pratik müzik bilgisi kazanmaları hedeflenmelidir. Bu süreçte estetik bir bakış açısı kazanmaları için nitelikli eser ve örneklerle tanıştırmaları sağlanmalıdır.

- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak öğrenme çıktıları için temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli, etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- Flüt eğitimi, öğrencilerin öğrenme çıktılarına ulaşmasını destekleyecek şekilde eğlenceli ve zevkli bir süreç hâline getirilmelidir.
- Müziğin erken yaşlardan itibaren kültürel kimlik oluşumunda etkili olduğu gerçeği göz önünde bulundurulmalı ve öğretim programı bu bakış açısıyla şekillendirilmelidir.
- Flüt eğitiminde müziksel anlama ve becerilerin etkin öğrenme yoluyla kazandırılması önemsenmeli, geleneksel eğitim yöntemi ile Dalcroze, Orff, Kodály, Suzuki gibi çağdaş müzik eğitim yaklaşımlarına da yer verilmelidir.
- Öğrencilere makamsal çalma yetkinliği kazandırmak için belli başlı Türk müziği makamları tanıtılmalı ve bu makamların flütle uygulanabilir örnekleri öğretilmelidir. Öğrencilerin makamsal duyularını geliştirmek amacıyla ilgili eserler dinletilmeli ve analiz edilmelidir.
- Flüt Dersi Öğretim Programı, müziğe özgü alan becerileri ile kavramsal beceriler ve bu becerilerin öncülü olan eğilimler esas alınarak hazırlanmıştır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında müzik alan becerileri, büyük ölçüde kavramsal beceriler üzerine yapılandırılmıştır. Kavramsal beceri setinin kapsamadığı özel durum ve süreçler için müziğe özgü alan becerileri tanımlanmıştır.
- Öğrencilerin flüt çalma becerilerinin kademeli olarak geliştirilmesi sağlanmalı, sınıf düzeyine uygun olarak belirli teknik çalışmalar ve repertuar parçaları düzenlenmelidir. Flüt icrasında öğrenciler teknik ve müzikal ifadeyi birlikte kullanmaya teşvik edilmelidir. Çalışmaların aşamalı olarak yapılandırılması önerilmektedir.
- Flüt modülünde öğrencilerin öğrenme süreçlerini destekleyecek ve düzenli olarak öğrencilere dönüt verilebilmesini sağlayacak bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir.

1.3.1. Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Okuryazarlık Becerileri ve Değerler)

Flüt modülünde yer alan programlar arası bileşenler; sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerinden oluşmaktadır.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; bireyin kendisi ve çevresini anlayarak olumlu ilişkiler kurmasını, duygularını yönetmesini, empati geliştirmesini ve müzik aracılığıyla sağlıklı bir benlik algısı oluşturmasını destekleyen becerileri kapsar. Flüt eğitimi, bireysel ve toplu çalma süreçleri ile öğrencilerin iş birliği yapma, sabır gösterme, duygularını müzik yoluyla ifade edebilme ve başkalarını anlama becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunur.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri; kavramsal beceriler, eğilimler, alan becerileri ve okuryazarlık becerileri ile doğrudan ilişkilidir. Bu beceriler, flüt çalma sürecinde hem doğrudan bir bileşen hem de öğrenme sürecinin daha etkili hâle gelmesini sağlayan destekleyici bir unsur olarak değerlendirilmelidir. Müzikal ifade ve çalgı eğitimi, öğrencilerin sanatsal yaratıcılığını geliştirirken aynı zamanda sosyal-duygusal gelişimlerine katkıda bulunur.

Bireyin flüt öğrenme sürecinde disiplinli çalışma, duygusal farkındalık, estetik duyarlılık, kendini ifade etme gibi unsurların yer alması, öğrencinin bu becerileri müzik eğitimi dışında da kullanabilmesini sağlar. Flüt eğitimi, bireyin öz güvenini artıran, grup çalışması içerisinde sorumluluk almasını sağlayan ve empati becerilerini geliştiren bir süreç olarak ele alınmaktadır.

Flüt eğitimi, bireyin hem sanatsal hem de ahlaki gelişimini destekleyen önemli bir öğrenme alanıdır. Bu bağlamda öğrencilerin kültürel mirası tanıması; müzik aracılığıyla duygularını ve düşüncelerini aktarması; saygı, sevgi, sorumluluk, çalışkanlık gibi değerleri içselleştirmesi hedeflenmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin temel bileşenlerinden biri olan değerler, öğrencilerin müzik eğitimi sürecinde bireysel ve toplumsal gelişimlerine katkıda bulunacak şekilde işlenmelidir.

Flüt eğitimi ile öğrencilere disiplin, öz denetim, sabır, azim gibi nitelikler kazandırılır. Bireysel çalgı eğitimi sürecinde öğrenciler, müziğin bireyler ve toplumlar üzerindeki etkisini keşfederek duyarlılıklarını geliştirir. Yerel, ulusal ve uluslararası müzik eserlerini tanımak, müzikal zenginliklerin farkına varmak ve bunları sahiplenmek değerler eğitimi çerçevesinde ele alınmalıdır. Flüt eğitimi yoluyla öğrencilerin tarihî ve kültürel mirası koruma bilinci kazanmaları ve bu mirası sanatsal

yollarla aktarmaları desteklenmelidir.

Okuryazarlık becerileri; bireyin sanatsal, görsel ve dijital alanlarda kendini geliştirmesini sağlayan önemli yetkinlikler arasında yer almaktadır. Flüt eğitimi; öğrencilerin bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve sanatsal ifadeyi geliştirme süreçlerini destekler.

Çağımızın gerekliliklerinden biri olan dijital okuryazarlık, flüt eğitimi sürecinde de önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenciler, dijital nota arşivleri, müzik teknolojileri ve çalgı eğitimi için geliştirilen yazılımları kullanarak flüt eğitimi sürecine dijital kaynakları entegre edebilmelidir.

Flüt eğitimi sürecinde öğrencilerin okuryazarlık becerileri kazanmaları, repertuvar oluşturma, bestecileri tanıma ve çalgının tarihi süreç içindeki gelişimini anlama açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda flüt eğitimi bireyin bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme ve sanat aracılığıyla ifade etme sürecinde önemli bir araç olarak ele alınmalıdır.

1.3.2. İçerik Çerçevesi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bütüncül gelişim anlayışının bir yansıması olarak flüt modülü, bilgi ve beceriler bağlamında tutarlı ve aşamalı bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Flüt eğitimi, bireyin çalgı ile olan etkileşimini temel alan, müzikal ve teknik gelişimi aşamalı olarak yapılandırılan bir süreçtir. Bu nedenle flüt modülü, her sınıf düzeyinde kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilerin içerik çerçevesine ve öğrencinin gelişim sürecine uygun şekilde belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Flüt modülü, sınıf düzeyleri arasında bir bütünlük oluşturacak şekilde tasarlanmıştır. Program, temel teknik becerilerden başlayarak öğrencinin müzikal ifadesini ve sanatsal kimliğini geliştirmeyi amaçlayan bir yapı içinde kurgulanmıştır. Her sınıf seviyesinde işlenen temalar, bir önceki düzeyde kazanılan bilgi ve beceriler üzerine inşa edilerek ilerlemektedir. Bu süreçte öğretmenlerin yalnızca buldukları sınıf düzeyine ait öğrenme çıktılarına değil programın genel yapısını dikkate alarak öğretim süreçlerini yürütmeleri beklenmektedir.

Flüt modülünün içeriği, çalgı eğitimine özgü bütüncül bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Temalar, flüt çalgısına özgü teknik ve müzikal becerileri bir arada ele alarak öğrencinin hem fiziksel hem de sanatsal gelişimini desteklemektedir. Öğrencilerin öğrenme sürecinde flüt çalgısı ile ilgili temel ve ileri düzey becerileri aşamalı olarak kazanmaları hedeflenmiştir.

Flüt modülünde yer alan teknik ve müzikal beceriler, öğrencilerin aşamalı olarak gelişim göstermelerini sağlamak amacıyla belirli genellemeler çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu genellemeler, flüt eğitiminin temel yapı taşlarını oluşturarak öğretmenlerin programın hedeflerini anlamalarına ve süreci planlamalarına rehberlik eder.

Her bir temaya özgü olarak belirlenen anahtar kavramlar, öğrencilerin flüt eğitiminde odaklanması gereken temel bilgileri içermektedir. Bunlar; duruş, tutuş, nefes kontrolü, ses üretimi, artikülasyon, parmak pozisyonları, müzikal ifade, ritim, makamsal çalma gibi flüt çalma sürecinin temel bileşenlerini kapsamaktadır.

Öğrenme çıktılarında belirtilen teknik beceriler, flüt eğitiminin bilgi ve beceri bütünlüğünü yansıtan bir yapıdadır.

Flüt modülünün içerik çerçevesi, öğrencilere aşamalı olarak kazandırılacak bilgi ve becerileri kapsayan, bütüncül ve disiplinler arası bir anlayışla oluşturulmuştur. Programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin belirlenen temalar çerçevesinde yapılandırılmış öğrenme süreçlerini dikkate alarak öğrencilerin bireysel gelişimlerine uygun öğretim yaklaşımlarını benimsemeleri gerekmektedir.

1.3.3. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Flüt modülünde öğrencilerin öğrenme süreçlerini destekleyecek ve sistematik olarak geri bildirim sağlanabilecek beceri temelli ölçme ve değerlendirme süreçleri esas alınmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamaları; öğrenci başarı ve yeterliklerini dikkate alarak hazırlanmış, öğrencilerin bireysel gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmıştır. Bu süreçte flüt eğitimine özgü teknik ve müzikal becerilerin yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri de göz önünde bulundurulmuştur.

Öğrenme çıktılarının gerçekleştirilme süreçleri, öğrencilerin performanslarını ortaya koyabilecekleri öğrenme kanıtları ile desteklenmiştir. Öğrenme kanıtları; öğrencilerin flüt çalma becerilerini, teknik hâkimiyetlerini müzikal ifade yetkinliklerini ve bireysel ya da toplu çalma deneyimlerini değerlendirmek amacıyla kullanılır. Bu süreçte çeşitli ölçme ve de-

ğerlendirme araçları uygulanarak öğrencilere öğrenme düzeyleri, gelişim alanları ve eksiklikleri hakkında geri bildirim sağlanmaktadır.

Flüt modülünde farklı öğrenme biçimlerine hitap edebilecek şekilde hem geleneksel hem de tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yer verilmiştir. Öğrencilerin teknik becerilerini ve müzikal ifadelerini değerlendirmek için kullanılan başlıca ölçme ve değerlendirme araçları şunlardır:

- Gözlem formları: Öğrencilerin duruş, tutuş, nefes kontrolü ve teknik yeterlilikleri öğretmen tarafından gözlemlenerek değerlendirme için kullanılır.
- Kontrol listeleri: Öğrencilerin belirli teknikleri doğru ve tutarlı bir şekilde uygulayıp uygulayamadıklarını belirlemek için kullanılır.
- Dereceli puanlama anahtarları (rubrikler): Öğrencilerin teknik, müzikal ifade ve performans yeterliliklerini belirlemek için kriterler doğrultusunda öğrencilere her temada en az bir performans görevi verilmesi gereklidir. Performans görevleri, öğrencilerin bilgi, beceri, tutum ve yaratıcılık düzeylerini çok boyutlu olarak gözlemlemeye olanak sağlar.
- Öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları: Öğrencilerin kendi gelişim süreçlerini analiz etmelerine ve birbirlerinin performansları hakkında geri bildirim vermeleri için kullanılır.
- Performans görevleri: Öğrencilerin belirlenen teknik ve müzikal öğrenme çıktılarını sergileyebilecekleri bireysel veya toplu performansları değerlendirmek için kullanılır.

Öğretmenler, öğrenme çıktıları ve içerik çerçevesi doğrultusunda mevcut ölçme ve değerlendirme araçlarını uyarlayabilir ya da gerektiğinde farklı araçlar geliştirerek süreci zenginleştirebilir.

Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin bireysel gelişim hızları ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak farklı yaklaşımlar benimsenmiştir. Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme araçları öğrencilerin öğrendiklerini sadece teknik yeterlilik açısından değil müzikal ve sanatsal ifadeye dönüştürerek günlük yaşama aktarabilmelerine yardımcı olacak şekilde tasarlanmıştır.

Flüt eğitiminin ölçme ve değerlendirme süreçleri, sadece teknik doğruluğu değil öğrencinin müziği anlamlandırma, kendini ifade etme ve estetik algısını geliştirme sürecini de kapsayan bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin geri bildirim odaklı ve gelişim temelli ölçme ve değerlendirme süreçlerini benimsemeleri beklenmektedir.

1.3.4. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

Flüt eğitiminde öğrenme-öğretme yaşantıları, öğrencilerin çalgıya özgü bilgi ve becerileri kazanmaları için yapılandırılmıştır. Bu yaşantılar, öğrencilerin temel flüt becerilerini ardışık bir şekilde edinmelerini sağlamak amacıyla belirli bir hiyerarşi ve öncüllük ilişkisi dikkate alınarak tasarlanmıştır. Bu doğrultuda örneğin temel kabuller kapsamında flütte doğru nefes tekniğinin uygulanabilmesi için öncelikle duruş ve tutuş tekniklerinin anlamlandırılması gerekmektedir.

Her bir tema planlanırken öğrencilerin sahip olması gereken ön bilgi ve beceriler belirlenmeli, öğrencilerin bu bilgi ve beceriler bağlamındaki hazır bulunuşlukları değerlendirilmelidir. Eksik veya hatalı öğrenmelerin giderilmesi için uygun çalışmalar planlanarak öğrencilerin temaya sosyal ve duygusal açıdan da hazır olmaları sağlanmalıdır.

Öğrencilerin hazır bulunuşlukları düzeylerinin dikkate alınması ve öğrenme-öğretme sürecinin başında ön değerlendirme yapılması önemsenmektedir. Ayrıca öğrencilerin önceki bilgileri ile yeni öğrenmeleri arasında bağlantı kurulması ve flütün müziksel bağlamda günlük yaşamla ilişkilendirilmesi amacıyla öğrenmeler arasında köprü kurulması beklenmektedir.

Flüt programında disiplinler arası ilişkiler kurularak öğrencilerin farklı disiplinlerdeki bilgi ve becerileri kullanmalarını sağlamak ve beceriler arası ilişkiler vurgulanmaktadır. Bu kapsamda hem disiplinler arası hem de beceriler arası ilişki kurulması önem taşımaktadır.

Günümüz müzik eğitimi anlayışı, flüt eğitiminde de değişim ve dönüşümlere yol açmıştır. Flüt modülüne özgü öğrenil-

mesi gereken bilgi, beceri, değer ve eğilimlerin farklılaşması ve önem sıralarının değişmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu süreçte flüt programının tüm bileşenlerinin öğrenme-öğretme yaşantılarında ilgili bağlam içerisinde bütünleştirilerek verilmesi gerekmektedir.

Yeni öğretim programlarının önemli bileşenlerinden biri olan “öğrenme-öğretme uygulamaları”, öğrenme çıktılarının ilgili becerinin süreç bileşenlerine dayalı olarak nasıl kullanılacağını açıklamaktadır. Bu uygulamalar; bilgi, beceri, eğilim ve değerler bütünlüğü içinde düşünülmeli ve flüt alan becerilerinin ve kavramsal becerilerin tüm bileşenlerinin ardışık bir şekilde uygulanmasına dikkat edilmelidir.

Flüt temalarının öğrenme-öğretme uygulamaları planlanırken becerilerin süreç bileşenlerini zenginleştiren, öğrenme-öğretme faaliyetlerinin anlam ve kalıcılığını destekleyen, konuya özgü beceriler, eğilimler ve değerler belirlenerek öğretime bunların uygun şekilde kullanılması ile ilgili göstergeler sunulmalıdır. Flüt eğitiminde Türk müziği makamlarına da yer verilerek öğrencilerin makamsal çalma becerileri geliştirilmelidir. Öğrencilere flütle icra edilebilen temel makamlar tanıtılarak bu makamların karakteristik özellikleri öğretilmeli ve öğrencilerin bu bağlamda müzikal farkındalık kazanmaları sağlanmalıdır. Makamsal çalma, öğrencilerin müzikal ifadelerini geliştirmelerine katkıda bulunarak gelecekteki müzik kültürüne duyarlılık kazanmalarına destek olmalıdır.

1.3.5. Farklılaştırma

Flüt eğitiminde öğrencilerin edinmesi beklenen bilgi ve beceriler aynı olsa da her öğrencinin ilerleme hızı ve süreçte ihtiyaç duyduğu destek farklılık gösterebilir. Bu durum, programda “farklılaştırma” başlığı altında ele alınmaktadır.

Farklılaştırmanın bir boyutu olan “zenginleştirme”; daha karmaşık ve soyut bilgileri daha hızlı şekilde anlamlandırabilen, programda hedeflenen bilgi ve becerileri daha etkin şekilde kullanabilen öğrencilere yönelik olarak tasarlanmıştır. Zenginleştirme faaliyetleri ile söz konusu öğrencilerin içerik çerçevesinden kopmadan öğrenmelerini derinleştirmelerine imkân verecek içerik, yöntem ve süreçlerle ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Bu anlamda zenginleştirme faaliyetlerinde disiplin içi ilişkilendirmelerin yanı sıra disiplinler arası ilişkilendirmeler ve günlük hayat/gerçek yaşam uygulamaları ön plandadır. Öğrencilerin performans görevleri doğrultusunda teknolojiyi ve dijital platformları etkin bir şekilde kullanmasına ilişkin öneriler de zenginleştirme bağlamında sunulmaktadır.

Farklılaştırmanın diğer boyutu olan “destekleme”, programın hedeflediği bilgi ve becerilere ulaşmada daha fazla yönlendirme, görsel ve işitsel destek, somut örnekler ve bireysel rehberliğe ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik olarak tasarlanmıştır. Destekleme çalışmaları, flütün temel tekniklerini öğrenme sürecinde öğrencilerin bireysel gereksinimlerine uygun ek materyaller sunulmasını, grup çalışmalarısıyla akran öğrenmesini ve öğretmenin süreçte daha etkin rehberlik etmesini içerir. Öğrencilerin flüt eğitiminde ilerlemelerini sağlamak için çeşitli işitsel ve görsel kaynaklardan yararlanmalarına yönelik öneriler de sunulmaktadır.

Flüt eğitimi kapsamında Türk müziği makamlarıyla ilgili çalışmalara yer verilerek öğrencilerin makamsal çalma becerileri desteklenmelidir. Zenginleştirme bağlamında öğrencilerin belirli başlı makamların icrasını öğrenmeleri, flütle makamsal geçişleri deneyimlemeleri ve bu müzikal formları analiz etmeleri sağlanmalıdır. Destekleme sürecinde ise öğrencilerin makamsal yapıları kavrayabilmeleri için dinleme çalışmaları, nota okuma pratikleri ve uygulamalı çalışmalar yapılmalıdır.

Öğretmenlerin hem zenginleştirme hem de destekleme faaliyetlerini öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözeterik ve kapsayıcı bir anlayışla yürütmesi beklenmektedir. Bu faaliyetler, öğrencilerin flüt eğitimi sürecindeki gelişimlerini desteklemeye yönelik bir çerçeve sunmakta olup programın hedeflerine ulaşmada önemli bir rol oynamaktadır.

1.4. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

FLÜT MODÜLÜ

1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF	4. SINIF	5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF
1.1 ÇALGILARI TANIYO- RUM	2.1 FLÜTÜN FİZİKSEL YAPISI VE TEMEL KULLA- NIMI	3.1 FLÜTTE SES ÜRET- ME-2	4.1 FLÜTTE MÜZİKA- LİTE	5.1 ENHAR- MONİK SESLER	6.1 ÜÇ ZA- MANLI ÖLÇÜLER	7.1 FLÜTTE 2. OKTAV LA, Sİ, DO VE Sİ BEMOL/ LA DİYEZ SESLERİ	8.1 SÜSLEME ÇEŞİTLE- Rİ
1.2 ÇALGILARI AYIRT EDİ- YORUM	2.2 FLÜTTE SES ÜRET- ME-1	3.2 FLÜTTE ARTİKÜ- LASYON (SESLE- TİM)	4.2 FLÜTTE SES ÜRET- ME-3	5.2 KROMATİK DİZİ	6.2 FLÜTTE 2. OKTAV SOL DİYEZ/LA BEMOL SESLERİ	7.2 12/8'LİK ÖLÇÜ	8.2 FLÜTTE 3. OKTAV SESLER-1
1.3 ÇALGIMI TANI- YORUM (FLÜT)	2.3 ARTİKÜ- LASYON (SESLE- TİM)	3.3 FLÜT TEK- NİKLERİ	4.3 TONAL POZİSYON- LAR	5.3 MAKAM- SAL DİZİLER-1 (ÇAR- GÂH-NİHA- VENT)	6.3 MAKAM- SAL DİZİLER-2 (BUSE- LİK-KÜRDİ)	7.3 FLÜTTE KALIN DO VE DO DİYEZ	8.3 GAMLAR VE AR- PEJLER
1.4 FLÜTTE TEMEL DAVRA- NIŞLAR						7.4 MAKAM- SAL DİZİ- LER-3 (Hİ- CAZ-NİK- RİZ)	8.4 FLÜTTE 3. OKTAV SESLER-2
							8.5 MAKAM- SAL DİZİLER-4 (AŞKEFZA)

Aşağıdaki tablolarda flüt modülünün temalarının işleniş sırası sınıf seviyelerine göre sunulmuştur. Ayrıca bu tablolarda temalara ait öğrenme çıktısı sayıları, ders saatleri ve yüzdeleri verilmiştir.

1. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. ÇALGILARI TANIYORUM	1	4	11
2. ÇALGI SESLERİNİ AYIRT EDİYORUM	1	4	11
3. ÇALGIMI TANIYORUM (FLÜT)	4	12	34
4. FLÜTTE TEMEL DAVRANIŞLAR	4	13	36
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	10	36	100

2. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. FLÜTÜN FİZİKSEL YAPISI VE TEMEL KULLANIMI	4	15	42
2. FLÜTTE SES ÜRETME-1	1	9	25
3. ARTİKÜLASYON (SESLETİM)	1	9	25
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	3	8
TOPLAM	6	36	100

3. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. FLÜTTE SES ÜRETME-2	4	28	39
2. FLÜTTE ARTİKÜLASYON (SESLETİM)	1	10	14
3. FLÜT TEKNİKLERİ	5	30	41
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	6
TOPLAM	10	72	100

4. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA		Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	FLÜTTE MÜZİKALİTE	3	28	39
2.	FLÜTTE SES ÜRETME-3	2	21	29
3.	TONAL POZİSYONLAR	1	19	26
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*		-	4	6
TOPLAM		6	72	100

5. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA		Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	ENHARMONİK SESLER	2	14	19
2.	KROMATİK DİZİ	1	16	22
3.	MAKAMSAL DİZİLER-1(ÇARGÂH-NİHAVENT)	4	38	53
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*		-	4	6
TOPLAM		7	72	100

6. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA		Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	ÜÇ ZAMANLI ÖLÇÜLER	1	14	19
2.	FLÜTTE 2. OKTAV SOL DİYEZ/LA BEMOL SESLERİ	4	16	22
3.	MAKAMSAL DİZİLER-2(BUSELİK-KÜRDİ)	4	38	53
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*		-	4	6
TOPLAM		9	72	100

7. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA		Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	FLÜTTE 2. OKTAV LA, Sİ, DO VE Sİ BEMOL/LA DİYEZ SESLERİ	2	12	16
2.	12/8'LİK ÖLÇÜ	1	10	14
3.	FLÜTTE KALIN DO VE DO DİYEZ	1	15	21
4.	MAKAMSAL DİZİLER-3 (HİCAZ-NİKRİZ)	4	31	43
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*		-	4	6
TOPLAM		8	72	100

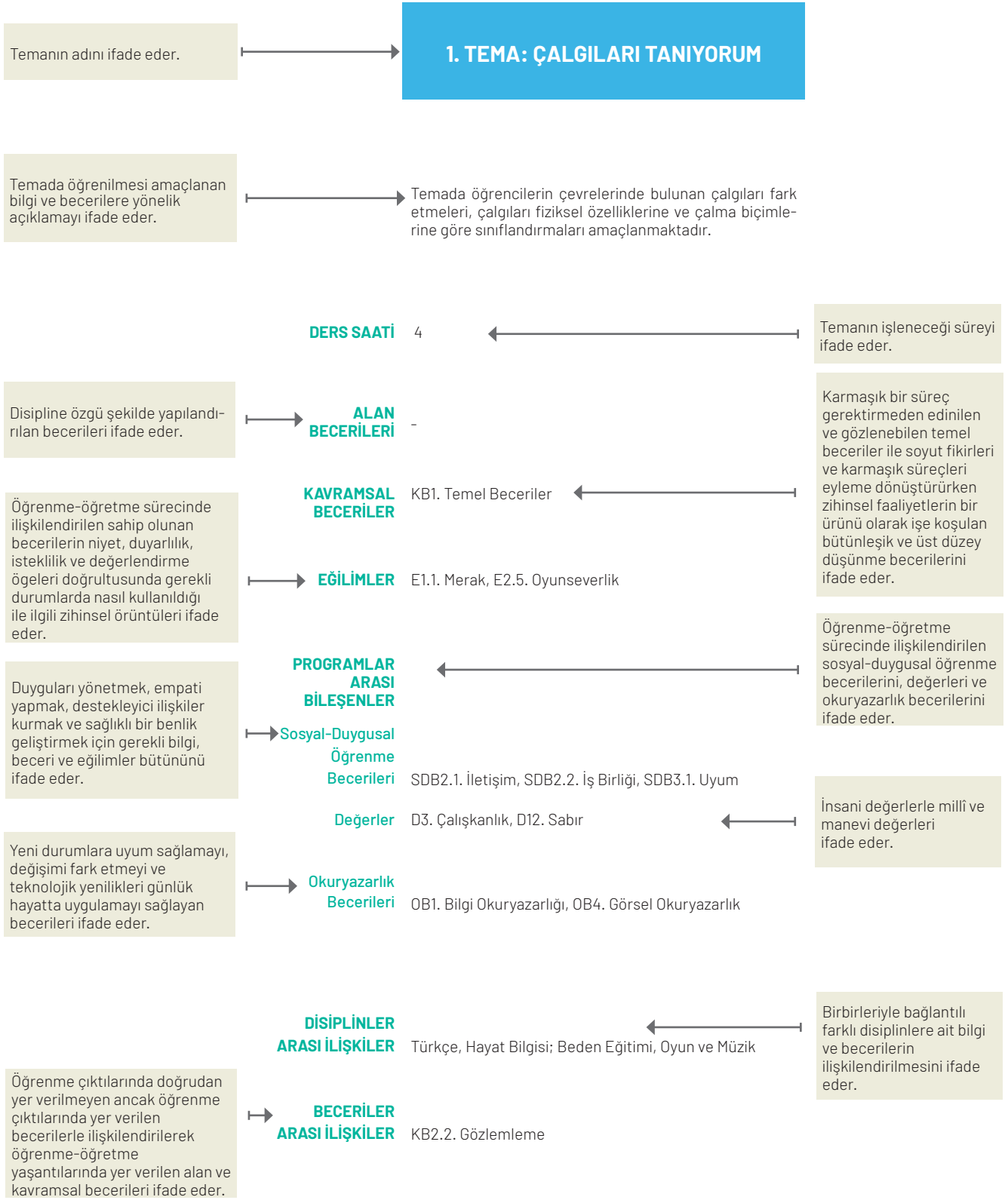
8. SINIF FLÜT MODÜLÜ

TEMA		Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
			Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1.	SÜSLEME ÇEŞİTLERİ	2	12	17
2.	FLÜTTE 3. OKTAV SESLER-1	4	15	20
3.	GAMLAR VE ARPEJLER	1	10	14
4.	FLÜTTE 3. OKTAV SESLER-2	3	18	25
5.	MAKAMSAL DİZİLER-4 (AŞKEFZA)	2	13	18
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*		-	4	6
TOPLAM		12	72	100

- Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim ve öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

1.5. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜNÜN YAPISI

Flüt modülünün temalarının yapısı aşağıdaki infografikte verilmiştir.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrencilere kazandırılması amaçlanan bilgi ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.	ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	FLT.1.1.1. Çalgıları tanıyabilme	Disiplin kodu Sınıf düzeyi Programdaki tema sırası Temadaki öğrenme çıktısının sırası	
Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavram, sembol vb. ifade eder.	İÇERİK ÇERÇEVESİ Genellemeler/ Anahtar Kavramlar	Çalgıların Tanıtımı Genellemeler Çalgılar, farklı şekil, büyüklük ve malzemelerden oluşur. Çalgılar, çalma biçimlerine göre gruplandırılabilir. Çalgılar, görsel, dokunsal ve işitsel yollarla keşfedilebilir. Anahtar Kavramlar çalgi, çalgı türleri, telli çalgılar, üflemeli çalgılar, vurmali çalgılar		Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.
Öğrenme çıktıları, eğilimler, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme) ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI Temel Kabuller	Öğrenme çıktıları; eşleştirme soruları, soru-cevap, doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir. Yapboz oyunu oynanabilir. Öğrencilerin çevrelerinde farklı çalgılar bulunduğunu ve bu çalgıların şekil, büyüklük ve malzeme bakımından birbirinden farklı olabileceğini bildikleri ayrıca nesnelere büyüklüklerine, renklerine veya dokularına göre gruplandırabildikleri kabul edilir.		Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme araçlarını ifade eder.
Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.	Ön Değerlendirme Süreci Köprü Kurma	Öğrencilerin çalgılarla ilgili mevcut bilgilerini belirlemek için çeşitli yöntemler birlikte kullanılır. Öncelikle öğrencilerin çalgılar hakkındaki düşüncelerini serbestçe ifade etmeleri için sorular sorulur. Öğrencilerin çalgıları günlük yaşamla ilişkilendirerek tanımlarını sağlamak için çevrelerinde gördükleri nesnelere ve deneyimlerinden yola çıkılır.		Önceki öğretim - öğrenme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	FLT.1.1.1 Öğrencilerin çevrelerinde bulunan çalgıları fark etmeleri ve bu çalgıları gözlemleyerek keşfetmeleri sağlanır. Öğretmen "Çalgılar neye benziyor?", "Çalgıların şekilleri neden farklıdır?", "Neden bazı çalgılar büyük, bazı çalgılar küçüktür?" gibi sorularla öğrencilerin merak duygularını harekete geçirir (E1.1).		Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.
Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.	FARKLIlaştırma Zenginleştirme Destekleme	Öğrencilerin keşiflerini derinleştirmek için çeşitli etkinlikler uygulanabilir. "Çalgı Dedektifleri" etkinliğinde öğrenciler; çalgıları büyüklük, malzeme ve şekillerine göre karşılaştırarak sınıflandırabilir ve buldukları çalgıları çizebilir. Öğrencilerin çalgıları tanımasını desteklemek için somut, tekrar eden ve yönlendirmeli etkinlikler uygulanabilir. Öncelikle çalgılar bire bir dokunularak, incelenerek ve öğretmen rehberliğinde keşfedilebilir. Öğrencilere "Bu çalgı büyük mü, küçük mü?", "Bu çalgının yüzeyi nasıl?", "Bu çalgı hangi malzemeden yapılmış olabilir?" gibi net ve basit sorular yöneltilerek gözlem yapmaları sağlanabilir. Öğrencilerin öğrenme sürecini kolaylaştırmak için çalgılar, belirgin fiziksel özelliklerine göre gruplandırılarak sunulabilir (sadece büyük çalgılar, sadece tahta çalgılar). Öğrencilerin karşılaştırmalar yaparak farklılıkları anlamları için büyük-küçük, sert-yumuşak gibi ikili eşleştirme oyunları oynatılabilir.		Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren eğitim yaklaşımlarını ifade eder.
Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.	ÖĞRETMEN YANSITMALARINI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.		Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI FLÜT MODÜLÜ SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALARI

1. SINIF

1. TEMA: ÇALGILARI TANIYORUM

Temada öğrencilerin çevrelerinde bulunan çalgıları fark etmeleri, çalgıları fiziksel özelliklerine ve çalma biçimlerine göre sınıflandırmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 4

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Hayat Bilgisi; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.2. Gözlemleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.1.1.1. Çalgıları tanıyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çalgıların Tanıtımı

Genellemeler Çalgılar farklı şekil, büyüklük ve malzemelerden oluşur.
Çalgılar çalma biçimlerine göre gruplandırılabilir.
Çalgılar görsel, dokunsal ve işitsel yollarla keşfedilebilir.

Anahtar Kavramlar çalgı, çalgı türleri, telli çalgılar, üflemeli çalgılar, vurmali çalgılar, yaylı çalgılar

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; eşleştirme soruları, soru-cevap, doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir. Yapboz oyunu oynanabilir. Öğrencilerin çalgı çeşitlerini somutlaştırmaları için müzik mağazasına gitmeleri ve gözlem yapmaları performans görevi olarak verilebilir. Performans görevi; çalgı çeşitlerini tanıma, çalgıların fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim, soru sorma gibi kriterler belirlenerek analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin çevrelerinde farklı çalgılar olduğunu ve bu çalgıların şekil, büyüklük ve malzeme bakımından birbirinden farklı olabileceğini bildikleri; nesnelere büyüklük, renk veya dokularına göre gruplandırabilecekleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreç Öğrencilerin çalgılarla ilgili mevcut bilgilerini belirlemek için çeşitli yöntemler birlikte kullanılabilir. Örneğin "Daha önce hiç çalgı gördünüz mü?", "Hangi çalgıları biliyorsunuz?", "Çalgılar neye benziyor?" gibi sorularla öğrencilerin çalgılarla ilgili farkındalık düzeyleri ve ön bilgileri değerlendirilebilir. Ardından öğrencilerin görsel algılarını ölçmek amacıyla çalgılarla ilgili bildiklerini çizmeleri istenebilir. Çizimlerini anlatmaları teşvik edilerek hangi fiziksel özelliklere dikkat ettikleri ve çalgılar hakkındaki düşünceleri alınabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin çalgıları günlük yaşamla ilişkilendirerek tanımlarını sağlamak için çevrelerinde gördükleri nesnelere ve deneyimlerinden yola çıkılabilir. Örneğin "Evde büyük ve küçük tencereleri yan yana koyduğunda büyüklük farkını görebiliyorsun. Çalgılar da büyük ya da küçük olabilir mi?", "Bazı oyuncaklar sert, bazıları yumuşaktır. Çalgılar da farklı malzemelerden yapılabilir mi?" gibi sorularla öğrencilerin çalgıları fiziksel yönleriyle anlamlandırma süreçleri sağlanabilir.

Öğrencilerin oyuncakları ve çevrelerindeki nesnelere gözlemleme alışkanlıklarından yola çıkılarak çalgılarla benzerlik kurmaları sağlanabilir. "Büyük çalgılar nerede durur, küçük çalgılar nerede saklanır?", "Tahta bir çalgıyla metal bir çalgı nasıl farklı görünebilir?" gibi sorular yöneltilerek çalgıların fiziksel özelliklerine yönelik dikkatleri çekilebilir. Ayrıca gündelik yaşamda kullanılan bazı eşyalarla çalgıların benzer olabileceği keşfedilir. Örneğin "Bazen büyük bir kutu ya da tahta parçası gördüğümüzde ona dokunmak isteriz. Çalgılar da farklı dokularda olabilir mi?" sorusuyla çalgıların yüzey özellikleri fark ettirebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.1.1.1

Öğrencilerin çevrelerinde bulunan çalgıları fark etmeleri ve bu çalgıları gözlemleyerek keşfetmeleri sağlanır. Öğretmen “Çalgılar neye benziyor?”, “Çalgıların şekilleri neden farklıdır?”, “Neden bazı çalgılar büyük, bazı çalgılar küçüktür?” gibi sorularla öğrencilerin merak duygularını harekete geçirir (E1.1). Sınıfa çeşitli çalgı görselleri, maketler veya gerçek çalgılar getirilerek; öğrencilerin çalgıları dokunarak, inceleyerek ve karşılaştırarak gözlem yapmalarına rehberlik edilir. “Bu çalgı sert mi, yumuşak mı?”, “Bu çalgının şekli nasıl?” gibi sorularla çocukların dikkat etmeleri gereken özellikler belirlenir. Öğrenciler çalgılara dokunarak, çalgıların büyüklüklerini kıyaslayarak ve çalgıları farklı açılardan inceleyerek gözlem yaparlar. Öğretmen, çocukların gözlem yaparken kullanabilecekleri araçları (büyüteç ile yakından bakma, gözleri kapatarak dokunarak hissetme, çalgıları farklı açılardan inceleme vb.) tanıtır. Öğrenciler, gözlemlerini sözlü olarak ifade eder ve öğrendiklerini paylaşır (SDB2.1). Öğrenciler, çalgılar hakkında daha fazla bilgi edinme ihtiyacını fark eder ve öğretmenlerine veya arkadaşlarına sorular yöneltir (OB1). Öğrenciler, çalgıları dikkatlice gözlemleyerek sabırla incelemelerini tamamlar ve bu süreçte etkilendiği içsel ve dışsal faktörleri fark edip süreci doğru yönetir (D12.2). Gözlem sonuçları, sınıfta eğlenceli grup etkinlikleriyle ve oyunlarla kaydedilir (E2.5). Büyük çalgılar bir köşeye, küçük çalgılar başka bir köşeye konur. Tahta çalgılar bir tarafa, metal çalgılar başka bir tarafa ayrılır. Sert yüzeyli çalgılar ile yumuşak yüzeyli çalgılar karşılaştırılır. Öğretmen, çocuklarla birlikte çalgıları benzer özelliklerine göre sınıflandırır ve basit şekiller veya renkli kartlarla gösterir (KB2.2). Öğrenciler, verilen görevleri özenle ve çalışkanlıkla tamamlamak için çaba gösterir ve hedeflerine ulaşmak için hazırladıkları planı uygular (D3.2). Öğrencilerin öğrendiklerini hatırlamalarını kolaylaştırmak için çalgıları büyüklük, malzeme veya şekline göre gruplayan bir poster hazırlanır. Bu süreçte öğrenciler arkadaşlarıyla iş birliği yaparak çalgıları sınıflandırır ve fikirlerini paylaşır (SDB2.2). Öğrenciler çalgıları renk, doku, büyüklük gibi fiziksel özelliklerine göre sınıflandırdıktan sonra bu çalgıları çalma biçimlerine göre gruplandırır. Öğretmen “Neden bazı çalgılar tokmakla, bazı çalgılar elle ve bazı çalgı üflenerek çalınıyor?” gibi sorularla öğrencilerin çalgı türlerini keşfetmelerine rehberlik eder. Öğrenciler, elleriyle vurduklarında veya salladıklarında ses çıkaran çalgıları fark ederler (davul, tef, marakas vb.). Öğrenciler, telleri gerilmiş ve parmakla ya da yayla titreştirilen çalgıları gözlemler (gitar, keman, arp vb.). Öğrenciler, nefes yoluyla çalınacak şekilde tasarlanmış çalgıları fark eder (flüt, melodika vb.). Bu süreçte çalgıların yapısal ve çalma biçimine dayalı farklılıkları gözlemlenir. Öğretmen, öğrencilerin çalgıları dokunarak ve hareketlerini inceleyerek hangi gruba ait olduğunu anlamalarına yardımcı olur (SDB3.1). Öğrencilerden çalgı çeşitlerini somutlaştırmaları için müzik mağazasına gitmeleri ve gözlem yapmaları istenebilir. Performans görevi; çalgı çeşitlerini tanıma, çalgıların fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim, soru sorma gibi kriterler belirlenerek analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Öğrenciler, çalgıların benzerliklerine ve farklılıklarına dair gözlemlerini hareketlerle, görsellerle veya oyunlarla ifade ederler. Vurmalı çalgıları taklit eden bir hareket yaparak tanımlarlar. Telli çalgıları taklit eden bir hareket yaparlar. Üflemeli çalgılar için üfleme hareketi yaparak türünü gösterirler. Dersin sonunda öğretmen “Hangi çalgılar tokmakla çalınıyor?”, “Hangi çalgılar üflenerek çalınıyor?”, “Telli çalgılar nasıl görünüyor?” gibi sorularla öğrencilerin gözlemlerini pekiştirir. Öğrencilerin öğrenme sürecindeki gelişimlerini değerlendirmek için gözlem formları, kontrol listeleri kullanılabilir. Öğrencilere çalgı çeşitlerini somutlaştırmaları için müzik mağazasına gitmeleri ve gözlem yapmaları performans görevi olarak verilebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin keşiflerini derinleştirmek için çeşitli etkinlikler uygulanabilir. “Çalgı Dedektifleri” etkinliğinde öğrenciler; çalgıları büyüklük, malzeme ve şekillerine göre karşılaştırarak sınıflandırabilir ve buldukları çalgıları çizebilir. “Çalgı Modelleme Atölyesi” etkinliğinde ise oyun hamuru, kâğıt, karton gibi malzemelerle çalgı modelleri oluşturabilir; bu çalgıların neden bu şekilde tasarlandığını tartışabilirler. Öğrencilerin analitik düşüncelerini sağlamak için “Kendi Çalgı Sınıflandırmamı Yapıyorum” etkinliği yapılabilir; burada çalgılar, öğrencilerin belirlediği kriterlere göre gruplanabilir.

Destekleme Öğrencilerin çalgıları tanımasını desteklemek için somut, tekrar eden ve yönlendirmeli etkinlikler uygulanabilir. Öğrencilerin öğrenme sürecini kolaylaştırmak için çalgılar, belirgin fiziksel özelliklerine göre gruplandırılarak (sadece büyük çalgılar, sadece tahta çalgılar vb.) sunulabilir. Öğrencilerin karşılaştırmalar yaparak farklılıkları anlamaları için büyük-küçük, sert-yumuşak gibi ikili eşleştirme oyunları oynatılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: ÇALGI SESLERİNİ AYIRT EDİYORUM

Temanın içeriğini çalgı seslerini ayırt etme oluşturmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin çalgı türlerinin tınlarını tanımalarına dair belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 4

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.2. Odaklanma, E3.4. Gerçeği Arama, E3.9. Şüphe Duyma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim

Değerler D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Hayat Bilgisi, Okul Öncesi, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.10. Çıkarım Yapma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.1.2.1. Çalgıların seslerini ayırt edebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ Çalgılara Özgü Tınıları Ayırt Etme
Sesin Oluşumunu Anlama

Genellemeler Çalgıların seslerini ayırt edebilme, öğrencilerin hem görsel hem de işitsel algılarını geliştirmelerine, farklı tınıları ve yapılarını tanıyarak müziksel farkındalıklarını artırmalarına olanak tanır.

Anahtar Kavramlar çalgı, ses, tını, titreşim

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme) Öğrenme çıktıları; kontrol listesi, eşleştirme ve doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir.
Öğrencilere sesin oluşumu, çalgıların tınıları ve ses ayırt etme becerilerini geliştirmeye yönelik performans görevi verilebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin çalgıların şekillerini bildikleri ve bu şekiller ile isimleri ilişkilendirebildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci "Sesleri nasıl duyabildiğinizi biliyor musunuz?", "Bir sesi duyduğunuzda o sesin nereden geldiğini nasıl anlarsınız?", "Hangi müzik aletlerini biliyorsunuz?", "Mutfakta yemek yaparken duyduğunuz sesler ile dışarıdaki araba sesleri arasındaki farklar nelerdir?", "Sabah uyandığınızda duyduğunuz ilk ses nedir?", "İnsanlar nasıl konuşur?", "Konuştuğunuzda hangi organlarınız çalışır?" gibi sorular sorularak öğrencilerin önceki öğrenmeleri değerlendirilebilir.

Köprü Kurma "Bir kedi miyavladığında ya da bir köpek havladığında onları görmeseniz bile o sesin bir kediten ya da köpekten geldiğini anlayabilir misiniz?" sorusu sorulabilir. Alınan dönütler doğrultusunda nasıl hayvanların seslerini tanıyabiliyorsak çalgıların yapısal özelliklerine göre tınılarının farklı olduğu ve onları bu sayede ayırt edebildiğimiz ifade edilir. Bu ses özelliklerine göre kullanım alanlarının ve yapılarının değişiklik gösterdiği hazırlanan görseller üzerinden aktarılabilir. Öğrencilere herhangi bir uzay filminden sahneler izletilerek uzayda ses olup olmadığına ilişkin açık uçlu sorular sorulabilir. Doğada algıladığımız tüm seslerin oluşabilmesi için gerekli koşullar olması gerektiği; her an, her yerde ses olsa dahi bizim bunları ancak belli koşullar dâhilinde duyabileceğimiz konusunda kısa bir bilgilendirme yapılarak köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.1.2.1

Öğretmen; sınıfa diyapazon, tef, ksilofon, melodika ve flüt getirerek öğrencilerin dikkatini çeker ve odaklanmalarını ister (E3.2). Daha sonra öğrencilere sesin nasıl oluştuğuna dair açık uçlu sorular sorulur (E3.9). Öğrencilerin kendi aralarında tartışmaları ve bu sırada saygılı olmaları beklenir; bu süreçte söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanmaları istenir (SDB2.1, D14.1). Öğrencilerden yönlendirici sorularla beyin fırtınası yapmaları istenir ve öğrencilerin bu süreç sonunda doğadaki tüm seslerin kaynağında titreşim olduğu sonucuna varılması beklenir (KB2.10). Kaynağında yalnızca titreşim olan her hareketin ses oluşturduğuna dikkat çekilir. Ayrıca sesin oluşumuyla ilgili kısa bir belgesel film etkileşimli tahta aracılığıyla izletilir (OB4). Uzayda ses dalgalarının yayılmasını sağlayacak bir ortam olmadığı için uzayda sesin olmadığı vurgulanır. Öğrencilerden aileleriyle izleyebilecekleri, bu konuyu anlatan diğer kaynaklara ulaşmaları ve izlediklerinden anladıklarını sınıfta paylaşmaları istenir (E3.4, SDB2.1). Bu süreç, gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğretmen sınıfa susarak girer ve yalnızca jest ve mimikleriyle bir şeyler ifade etmeye çalışır. Bunu yaparken oturma, kalkma gibi belli komutları da ekler ve öğrencilerde merak uyandırır (E1.1). Ardından insan sesinin iletişimdeki önemi ve rolü, günlük yaşam deneyimleri üzerinden aktarılır.

Öğrencilerden insan sesi oluşurken hangi süreçlerden geçtiğini düşünmeleri beklenir. "Konuşmanızı sağlayan organlarınız nelerdir?" gibi açık uçlu sorularla öğrencilerin insan sesinin bir oluşum sürecinden geçtiğini fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerden etkileşimli tahta kullanarak sesin oluşumunda görevli organları gösteren bir sunum hazırlamaları istenir. Bu süreç, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilere "İnsan sesi ile doğadaki diğer canlıların sesini nasıl ayırt edersiniz?" sorusu sorulur. Bu sorularla her sesin eşsiz olduğu vurgulanır. İnsan sesleri benzer olsa da her insanın sesinin birbirlerinden farklı olduğu vurgulanır. Ayrıca çevremizdeki insanların yüzlerini görmesek de seslerinden ayırt edebileceğimiz vurgulanır. Öğrencilerden etkin bir şekilde dinlemeleri beklenir (SDB2.1).

Çalgıların da kendine özgü tınları olduğu ve bu tınların aynı insan sesi gibi yapısal özelliklerinden kaynaklı olarak birbirinden ayrıldığı ifade edilir. Bir önceki temada dokunsal ve görsel olarak öğrendikleri çalgıların sesleri dinletilir. Yapı bakımından farklılıklarına dikkat çekilir ve öğrencilere dikkatli dinlediklerinde bu sesleri ayırt edebilecekleri söylenir.

Bu süreç, öğrencilere bu konuda güven duymaları için bir fırsat sunar (E1.5). Ardından çalgıların yapısal özelliklerine bağlı olarak nasıl ses çıkardıklarına dair görsel ve işitsel kaynaklar etkileşimli tahta aracılığıyla sunulur. Öğrencilerden sesin oluşumu, çalgıların tınları ve ses ayırt etme becerilerini geliştirmeye yönelik performans görevi istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Melodika veya flüt gibi çalgılar öğrencilere verilerek bu çalgılardan değişik sesler çıkarılmaları istenebilir. Bir gitarın telleri veya bir tefin üzerindeki deri kısım gösterilerek sesin bu yapılar aracılığı ile nasıl titreşim ürettiği açıklanabilir. Öğrenciler, sesin oluşumuna dair farkındalık kazanmaya yönelik küçük çalışmalar yapabilirler. Örneğin evdeki lastik, karton vb. geri dönüşüm malzemeleri ile basit müzik aletleri yapmaları ve bunlarla ses üretmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilere sesin oluşumuyla ilgili resimli ve renkli görseller gösterilebilir. Öğrencilere sesin titreşimlerden kaynaklandığını anlatan basit bir hikâye ya da kısa bir çizgi film izletilebilir. Bu hikâye veya filmde sesin nasıl oluştuğu, nesnelerin titreşerek ses çıkardığını anlatmaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: ÇALGIMI TANIYORUM (FLÜT)

Temada öğrencilerin flütle tanışmaları, flüt çeşitlerini tanımaları, flüt sesini ayırt etmeleri ve bu sürece ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 12

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D6. Dürüstlük, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Hayat Bilgisi; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- FLT.1.3.1. Çalgıyı tanıyabilme
- FLT.1.3.2. Çalgının bölümlerini tanıyabilme
- FLT.1.3.3. Flüt çeşitlerini tanıyabilme
- FLT.1.3.4. Flüt sesini tanıyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

- Flütün Tanıtımı ve Özellikleri
- Flütün Bölümleri ve İşlevleri
- Flüt Çeşitlerinin Tanıtımı
- Flüt Sesinin Tanıtılması ve Ayırt Edilmesi

Genellemeler

- Flüt, estetik bir müzik aletidir.
- Flüt, nefesli çalgılar sınıfına girer ve farklı bölümlerden oluşur.
- Her flüt çeşidi kendine özgü bir ses, boyut ve şekil özelliklerine sahiptir.

Anahtar Kavramlar

- ağızlık, alto flüt, bas flüt, blok flüt, flüt çeşitleri, gövde, kuyruk, nefesli çalgı, piccolo flüt

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

- Öğrenme çıktıları; eşleştirme soruları ve doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir. Yapboz oyunu oynanabilir. Öğrencilerin flüt çeşitlerini somutlaştırmaları için müzik mağazasına gitmeleri ve gözlem yapmaları performans görevi olarak verilebilir. Performans görevi; flüt çeşitlerini tanıma, flütlerin fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim, soru sorma gibi kriterler belirlenerek analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

- Öğrencilerin dinledikleri şarkılarda enstrüman farklılıklarını bildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

- Öğrencilerin flütle ilgili mevcut bilgilerini ve ilgilerini değerlendirmek için farklı yöntemler bir arada kullanılabilir. Örneğin "Flüt sesi duydunuz mu?", "Flüt hakkında ne biliyorsunuz?", "Flüt çalmayı öğrenmek ister miydiniz?" gibi sorularla öğrencilerin bilgi düzeyleri ve merakları ölçülebilir. Bunların yanı sıra öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla flüte dair bildiklerini çizimleri istenir ve çizimlerini açıklamaları talep edilebilir.

Köprü Kurma

- Öğrencilerden televizyon, internet veya çevrelerinde gördükleri müzik aletlerinden bahsetmeleri istenebilir. Bu çalgılardan nefes ile icra edilen çalgıları tahmin etmeleri beklenir. Öğrencilerin flüt ile bağ kurabilmesi için tahmin ettikleri çalgılar ile flüt arasında ilişki kurması istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.1.3.1

Öğrencilere gerçek bir flüt veya flüt görseli gösterilerek flütün nasıl görüldüğü anlatılır. Ardından flütün etkileyici bir enstrüman olduğunu vurgulamak amacıyla onlara "Fareli Köyün Kavalcısı" hikâyesi anlatılır. Hikâyede köy halkı sözünü tutmadığı için kavalcı köyden çocukları alıp götürür. Öğrenciler, insanlara karşı dürüst ve güvenilir olmanın toplum hayatında ne kadar önemli olduğunu fark eder (D6.1). Daha sonra flütle ilgili video, sunu gibi materyaller izletilerek flütün merak uyandırması sağlanır (E1.1, OB1). Sınıfa getirilen flüt; öğrencilerin gözlem yapmaları, incelemeleri ve çıkarımda bulunmaları için öğrencilere gösterilir. Flüt tanıtımıyla başlayan süreçte öğrencilerin gözlem yapma becerilerini geliştirmek amacıyla gözleme dair belirli ölçütler oluşturulur. Sınıfa getirilen flüt, öğrencilerin dikkatlice inceleyip sesini dinlemeleri için öğrencilere gösterilir. Flütle ilgili yapılan gözlemler, öğrencilerin kendi ifadeleriyle kayıt altına alınır. Daha sonra bu gözlemler, basit kategoriler hâlinde sınıflandırılır. Örneğin flütün uzun ve zarif görünüşü, üfleyerek ses çıkarması gibi temel bilgiler üzerinde durulur (KB2.2). Öğrencilerin kavrayış düzeylerini ölçmek amacıyla eşleştirme kartlarıyla küçük oyunlar yapılır. Süreç, doğru yanlış soruları ve gözlem formuyla değerlendirilebilir.

FLT.1.3.2

Çeşitli görseller aracılığıyla flüt çalgısının bölümlerinin tanınması sağlanır. Flüt görseli hazırlanıp bu görsel parçalara (ağızlık, gövde ve kuyruk) ayrılır. Öğrencilere bu parçalar dağıtılır ve onlardan flütün parçalarının doğru şekilde birleştirmeleri istenir. Parçalar doğru birleştirildikten sonra her bir bölümün işlevi basit bir şekilde anlatılır. Flütün parçaları farklı şekillerde ilişkilendirilerek flüt parçalarını anlatan bir şarkı oluşturulabilir. Şarkı söylerken öğrenciler flüte ait parçaların yerini gösteren hareketler yapar. Şarkı tekrar edildikçe flütün bölümleri öğrenilir (E2.5). Bu etkinliklerde iş birliği becerisini geliştirmek amacıyla öğrenciler küçük gruplara ayrılarak flüt parçalarını bir araya getirme ve doğru birleştirme görevini takım çalışması ile yerine getirir. Öğrenciler grupla çalışma becerisi sergileyerek takım çalışmasının önemini kavrar (D3.4). Ayrıca flüt parçalarını anlatan bir yapboz hazırlanır ve her grup başka bir grubun yapbozunu değerlendirerek gözlem formlarını doldurur. Bu süreçte öğrenciler birbirleriyle iletişim kurmayı, sorumluluk paylaşmayı ve ortak bir hedefe ulaşmak için birlikte çalışmayı deneyimler (SDB2.2). Flüt çalgısının bölümlerini tanımaya yönelik farklı bir etkinlik tasarlanabilir. Süreç, öğrencilerin gözlemlerini sistematik bir şekilde yapmalarını sağlamak için öncelikle gözlem amaçlarının ve ölçütlerinin belirlenmesiyle başlar. Örneğin "Flütün bölümleri nelerdir?", "Bu bölümler nasıl görünüyor?" gibi sorular öğrencilerin dikkatini yönlendirmek için kullanılabilir. Etkinlik sırasında sınıfa büyük bir flüt maketi veya posterini getirilir. Maket, üzerindeki bölümler (ağızlık, gövde ve kuyruk) çıkartılabilir şekilde hazırlanır. Öğrenciler, sırayla flüt maketinin parçalarını yerleştirirken her parçayı dikkatlice gözlemler ve gözlem defterlerine "bölümün adı, ne işe yaradığı, nerede bulunduğu" gibi bilgilere ilişkin notlar alırlar. Sonrasında öğrencilerden gözlem defterlerine kaydettikleri bilgileri gruplayarak bir sınıflandırma yapmaları istenir. Örneğin parçalar işlevlerine göre "ses çıkaran bölüm (ağızlık), sesi taşıyan bölüm (gövde), flütü tamamlayan bölüm (kuyruk)" gibi gruplandırılır (KB2.2). Performans görevi olarak maket üzerinden yapılan gözlem ve sınıflandırma çalışması küçük bir yarışmaya dönüştürülerek her grup flütle ilgili öğrendiklerini birbirine sunabilir. Çalgının bölümleriyle ilgili hazırlanmış yapbozlar ve gözlem formları aracılığıyla öğrencilerin öğrenme düzeyleri belirlenebilir.

FLT.1.3.3

Öğrenciler, flüt çeşitlerini (flüt, piccolo flüt, blok flüt, alto flüt ve bas flüt) kendileri keşfederek öğrenirler. Flütlerin farklı boyut, şekil ve ses özelliklerini inceleyerek müzik dünyasına dair yeni bilgiler edinir ve bu süreci eğlenerek deneyimlerler. Etkinliklerde açık ve ulaşılabilir hedefler belirlenerek öğrencilerin her aşamada neyi öğreneceklerini ve nasıl bir katkıda bulunacakları anlamaları sağlanır (D3.2). Ayrıca süreç boyunca sabırla çalışmanın ve görevlerini sorumluluk bilinciyle yerine getirmenin önemini fark ederler (D12.3, D16.3).

Her flüt çeşidini tanımak için renkli kartlar hazırlanır. Bu kartlar, flütlerin özelliklerini temsil eder (flüt için parlak gümüş renk, blok flüt için krem renk, piccolo flüt için pembe veya mavi renk, alto flüt için kahverengi renk, bas flüt için koyu mavi renk). Öğrencilere bu kartlar sırayla gösterilir ve ardından ilgili flütün görseli veya kısa bir videosu izletilir. Kartları flüt görselleriyle eşleştiren öğrenciler, flütlerin boyut ve şekil farklılıklarını gözleme fırsatı bulur. Her flüt çeşidinin sesi dinletilir ve öğrencilerden bu sesin hangi türe ait olduğunu tahmin etmeleri istenir. Gruplar hâlinde gerçekleştirilen “Flüt Dedektifi” etkinliğinde her grup bir flüt çeşidini temsil eder. Bu etkinlik öğrencilerin iş birliği yapma ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur (**D3.4**). Gruplar, flütün özelliklerini tanıtmak için araştırma yapar ve diğer gruplara sunum yapar. Sunum sonrasında diğer gruplar, flütle ilgili sorular sorarak bilgilerini pekiştirir. Bu etkinlik, öğrencilerin iş birliği yapma ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur (**SDB2.2**). Son olarak “Flüt Ailesiyle Tanışma” temalı bir etkinlik düzenlenir. Flütlerin sınıfa getirilmesi veya görsellerle canlandırmalar yapılmasıyla öğrenciler bu enstrümanları yakından inceleme ve bire bir gözlem yapma şansı bulur. Boyut, şekil ve ses farklılıklarını fark ederek değişken ve karmaşık durumları anlamının önemini de deneyimlemiş olurlar (**SDB3.1**). Öğrencilerin flüt çeşitlerini somutlaştırmaları için müzik mağazasına gitmeleri ve gözlem yapmaları performans görevi olarak verilebilir. Performans görevi; flüt çeşitlerini tanıma, flütlerin fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim, soru sorma gibi kriterler belirlenerek analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FLT.1.3.4

Öğrenciler, flüt sesini dinleyerek tanımayı öğrenir ve diğer enstrüman seslerinden ayırt etmeyi dener. Hem işitsel hem de görsel yöntemler kullanılarak öğrenme süreci daha etkili hâle getirilir. Öğretmen derse öğrencilerle kısa bir sohbet ederek başlar. “Flüt sesi sizce yumuşak mı yoksa güçlü bir ses midir?”, “Flüt sesi size hangi duyguları hissettiriyor?” gibi sorular sorarak öğrencilerin düşünmelerini sağlar. Daha sonra “Şimdi flütün sesini dinleyeceğiz, dikkatlice kulak verelim!” diyerek dinleme etkinliğine geçilir. Öğrencilere farklı enstrümanların (flüt, keman, piyano, gitar vb.) kısa ses kayıtları dinletilir. Flüt sesi çaldığında öğrenciler ellerini kaldırır. Böylece flüt sesi ile diğer enstrüman seslerini ayırt etmeleri sağlanır. Sonrasında “Flüt Dedektifleri” etkinliği yapılır. Öğrenciler gruplara ayrılır ve her grup, flüt sesiyle ilgili bir görev üstlenir. Bu süreçte öğrenciler hem iş birliği yapar hem de ekip olarak yardımlaşarak görevlerini tamamlar (**SDB2.1**). Ayrıca etkinliklerde oyun temelli bir yaklaşım kullanılarak öğrencilerin öğrenirken keyif almaları sağlanır (**E2.5**). Dersin sonunda öğrenciler flüt melodisini dinleyerek nasıl hissettiklerini paylaşır. “Bu müziği duyunca aklınıza ne geliyor?” gibi basit sorularla öğrencilerin müzikle bağlantı kurmaları sağlanır. Gözlem formlarıyla öğrencilerin öğrenme düzeyleri belirlenebilir.

Öğrencilerin flüt çeşitlerini somutlaştırmaları için müzik mağazasına gitmeleri ve gözlem yapmaları performans görevi olarak verilebilir. Performans görevi; flüt çeşitlerini tanıma, flütlerin fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim, soru sorma gibi kriterler belirlenerek analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin flütün yalnızca fiziksel yapısını değil aynı zamanda müziğin içinde nasıl bir anlatım aracı olduğunu da keşfetmeleri desteklenebilir. Bu süreçte Fareli Köyün Kavalcısı hikâyesinden yola çıkılarak öğrencilerin hikâye ile flüt arasındaki ilişkiyi kavramaları sağlanabilir. Hikâyeyi öğrendikten sonra öğrencilerin kendi yaratıcı hikâyelerini oluşturmaları teşvik edilebilir. Öğrenciler, oluşturdukları hikâyeleri sesli kitap formatında kaydedebilir veya sınıfta canlandırarak paylaşabilirler. Flüt parçalarının tanıtıldığı etkinliklerde öğrenciler için daha detaylı bir keşif süreci planlanabilir. Öğrenciler, yalnızca flütün temel bölümlerini tanımakla kalmayıp her parçanın ses oluşumuna nasıl katkıda bulunduğunu araştırabilir. Bunun için flütün her bölümünü temsil eden kartlar hazırlanabilir ve öğrencilerden bu kartları kullanarak bir sesin nasıl oluştuğunu adım adım açıklamaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerin flütü tanımasını kolaylaştırmak amacıyla gerçek bir flüt yerine öncelikle büyük boyutlu flüt görselleri veya maketler kullanılabilir. Bu görseller, öğrencilerin flütün şeklini, bölümlerini ve temel özelliklerini daha iyi gözlemlemelerini sağlayabilir. Flütün hangi malzemelerden yapıldığı, nasıl tutulduğu gibi temel bilgiler aşamalı olarak ve somut örneklerle anlatılabilir. Flütün ağızlık, gövde ve kuyruk bölümleri ayrı ayrı gösterilerek her bir bölümün işlevi somut görsellerle desteklenerek öğrencilerden bölümleri adlandırmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: FLÜTTE TEMEL DAVRANIŞLAR

Temada öğrencilerin nefes kontrolü geliştirmeleri, solunum farkındalığı, vücut ve zihin dengelemesi ile farkındalık oluşturmalarına ilişkin belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 13

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D13. Sağlıklı Yaşam

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Hayat Bilgisi; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemeleme, KB2.8. Sorgulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- FLT.1.4.1. Pasif nefesi tanıyabilme
 FLT.1.4.2. Aktif nefesi tanıyabilme
 FLT.1.4.3. Diyafram nefesini tanıyabilme
 FLT.1.4.4. Diyafram nefesi tekniğini yorumlayabilme
 a) Diyafram nefesi tekniğini inceler.
 b) Diyafram nefesi tekniğini kullanım alanlarına göre uygun şekilde yorumlar.
 c) Diyafram nefesi tekniğini doğru bir şekilde ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Pasif Nefes
 Aktif Nefes
 Diyafram Nefesi

Genellemeler

Pasif nefes, vücudun doğal nefes alma sürecidir.
 Aktif nefes, enerji ve hareket gerektiren nefes türüdür.
 Diyafram nefesi, doğru ve derin nefes alma yöntemidir.
 Diyafram nefesi, doğru ve derin nefes almayı sağlayan etkili bir tekniktir.

Anahtar Kavramlar

aktif nefes, derin nefes, diyafram nefesi, gevşeme, nefes farkındalığı, pasif nefes, stres yönetimi

ÖĞRENME

KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Performans görevi; flüt çeşitlerini tanıma, flütlerin fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim, soru sorma gibi kriterler belirlenerek analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin doğal olarak nefes alıp verme sürecini fark edebildikleri ve nefes alırken bedenlerinde meydana gelen değişiklikleri (göğüs ve karnın hareketi) gözlemleyebildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin nefes alma farkındalıklarını değerlendirmek amacıyla farklı bir yaklaşım uygulanabilir. Öğretmen öğrencilerle küçük bir sohbet başlatarak "Nefes almanın bedeniniz için ne kadar önemli olduğunu düşünüyorsunuz?", "Nefes aldığınızı hiç fark ettiğiniz oldu mu?" gibi sorular sorabilir. Daha sonra öğrencilerden bir dakikalık kısa bir sessizlik süresince yalnızca nefes alışverişlerine dikkat etmeleri istenir. Sessizlik sonunda "Nefes alırken vücudunuzda bir hareket hissettiniz mi?", "Hangi bölgeleriniz hareket etti?", "Nefes alırken herhangi bir ses duydunuz mu?" soruları sorulabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerden uzanırken, otururken ya da koşarken nasıl nefes aldıklarından; diyafram nefesi kullandıklarında nasıl hissettiklerinden bahsetmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları FLT.1.4.1

Öğrenciler, pasif nefesin doğal ve rahat bir nefes türü olduğunu öğrenir. Pasif nefes, vücudun zorlanmadan nefes almasıdır ve sakinleşmeye, gevşemeye yardımcı olur. Öğretmen, öğrencilerden gözlerini kapatmalarını ve rahatlamalarını isteyerek derse başlar. "Hayal edin, gökyüzünde süzülen bir bulut var. Bu bulut yavaşça ve sakin bir şekilde hareket ediyor. Siz de nefesinizi bu bulut gibi rahat ve yavaş alıp verin." şeklinde yönlendirmeler yapılır. Öğrencilere "Nefesinizi nasıl aldığınızı hiç düşündünüz mü? Nefes alıp verirken vücudunuz ne yapar?" gibi sorular sorularak bilgi ihtiyacını fark etmeleri sağlanır (**OB1**). Öğrencilerden sadece nefeslerini izlemeleri, değiştirmemeleri istenir. Daha sonra öğrencilerin merak duygularını harekete geçirmek için "Pasif nefes nedir, ne işe yarar?", "Vücudunuz nasıl nefes alır?" gibi sorular yöneltilir. Öğrenciler bu konuda kendi düşüncelerini paylaşır, sorular sorarak bilgi toplar ve öğrendiklerinin doğruluğunu değerlendirir. Etkinlik sonunda "Nefes alırken zorlanmadığınızda bedeniniz nasıl etkilenir?" gibi çıkarım yapmalarını sağlayacak sorular sorulur (**KB2.8**). Sonrasında "Hangi Grup En Sessiz Nefes Alabiliyor?" oyunu oynanır. Bu oyun sırasında öğrenciler hem ekip çalışması yapar hem de keyifli bir şekilde nefeslerini kontrol etmeyi öğrenir. Oyun, öğrencilerin öğrenme sürecinde eğlenerek etkin katılım sağlamalarına olanak tanır (**E2.5**). Ayrıca etkinlik sırasında öğrenciler birbirlerini dikkatlice dinleyerek grup hedeflerine ulaşmak için birlikte çalışır ve grup iş birliği içerisinde etkin şekilde katılarak fikirlerini paylaşırlar (**SDB2.1**). Etkinlik sonunda öğretmen öğrencilerle nefes almanın gevşeme ve duygusal denge üzerindeki etkisini tartışır. Bu süreçte düzenli nefes çalışmalarının bedensel ve ruhsal iyi oluşa katkıda bulunduğunu fark ederler (**D16.1.1**). Doğru yanlış soruları ile öğrencilerin öğrenme düzeyleri belirlenebilir.

FLT.1.4.2

Aktif nefesi tanıtmak, öğrencilerin nefeslerini bilinçli olarak kontrol etmeyi öğrenmelerine yardımcı olabilir. Aktif nefes, enerji ve hareket gerektiren nefes şeklinde tanımlanabilir. Öğrencinin pasif ve aktif nefes arasındaki farkı fark etmesi, nefes alışverişinin farkında olup aktif nefesin daha enerjik ve kas gücü gerektirdiğini anlaması sağlanabilir. Örneğin balon şişirme oyunu ile nefes alırken göğüs ve karnın nasıl genişlediğini fark etmeleri sağlanabilir. Böylece nefes alırken bedenlerini daha fazla doldurmaları gerektiğini de öğrenmeleri kaçınılmazdır.

Öğrenci derin nefes alıp kontrollü bir şekilde vermeyi başarabilmelidir. Örneğin “Rüzgâr Nefesi” oyunu ile nefes alırken bir rüzgârı içine çektiği, nefes verirken ise rüzgârı dışarı ülediği hayal ettirilebilir. Öğrenci, bu şekilde nefesin gücünü ve hızını kontrol etmeyi öğrenebilir **(E1.4)**.

Öğrencinin aktif nefesin bedene enerji verdiğini fark etmesi sağlanabilir. “Zıplama Nefesi” (Nefes alırken derin bir nefes alıp zıplayın, nefes verirken yere inin.) oyunu ile öğrencilerin aktif nefesin bedeni harekete geçirdiğini, enerjik hissettirdiğini ve en önemlisi sağlıklı yaşamak için doğru nefes almanın önemli olduğunu ayrıca vücudu için gerekli olan temel ihtiyaçları karşılamanın sağlık üzerindeki etkisini fark etmeleri sağlanabilir **(D13.1)**.

Grup oyunlarıyla aktif nefes kullanılarak takım çalışması geliştirilebilir. Öğrencilerin grupla çalışma becerilerinin geliştirilebilmesi için “Nefes Balon Yarışı” ile gruplar hâlinde bir balonu nefes gücüyle hareket ettirme oyunu oynanabilir. Böylece öğrencilerin hem grup içerisindeki etkileşimi artar hem de aktif nefesin takım çalışmasında nasıl kullanıldığını ve hızın nefes ile nasıl ayarlandığını fark etmesi sağlanabilir **(SDB2.1, D4.2)**. Böylece öğrencilerin öğrenme düzeyleri belirlenebilir.

FLT.1.4.3

Öğrencinin nefes alırken diyaframını (karın bölgesini) kullanması sağlanmalıdır. Çünkü diyafram nefesini tanımak, öğrencilerin doğru ve derin nefes alma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Böylece öğrenci, diyafram nefesi alırken karının şiştiğini verirken de karının indiğini anlar. Örneğin “Balon Karın” oyununda öğrenciler sırt üstü yatar karınlarına küçük bir oyuncak koyar. Nefes alırken oyuncağın yukarı kalktığını, nefes verirken oyuncağın aşağı indiğini gözlemlerler. Bu sayede diyafram nefesinin nasıl çalıştığını fark etmeleri sağlanır **(E2.5)**. Öğrenci diyaframını kullanarak derin ve yavaş nefes alır, nefes alıp verme süresini kontrol eder. Nefes alıp verirken karınlarını yavaşça şişirip balon gibi doldurduklarını hayal edebilirler. Nefes verirken balonu yavaşça söndürürler. Bu çalışma derin nefesin etkisini anlamalarına yardımcı olacaktır **(E1.4, SDB1.2)**.

Öğrencilerin diyafram nefesini kullanarak nefes alma sürelerini uzatmayı öğrenmeleri sağlanabilir. “Çiçek ve Mum” uygulaması ile öğrenciler nefes alırken bir çiçeği kokladıklarını nefes verirken bir mumu üflediklerini hayal ederler. Böylece nefes alma ve verme sürelerini uzatarak nefeslerinin daha uzun olduğunu fark etmeleri sağlanabilir **(OB1)**.

Öğrenciler, diyafram nefesini stresli ya da zorlayıcı durumlarda kullanmayı öğrenebilir. “Sakinleşme Nefesi” ile öğrencilere stresli anlarda derin diyafram nefesi alarak bedenlerini nasıl sakinleştirebilecekleri öğretilebilir. “Derin bir nefes al. 3’e kadar say. Sonra nefes ver.” çalışmasıyla stres yönetimi sağlanabilir **(E1.2, SDB1.2)**. Uygulanacak grup nefes egzersizleriyle öğrencilerin öğrenme düzeyleri belirlenebilir.

FLT.1.4.4

Diyafram nefesi tekniğini öğrenmek için öğrenciler basit etkinliklerle yönlendirilir. Ayna karşısında nefes alıp verirken göbeklerinin hareketini gözlemler ve nefes alma-verme sürelerini ölçerek bir ölçüt belirlerler. Bu çalışma, mevcut durumu inceleyerek gözlem yapmalarını sağlar. Öğrenciler, ellerini göbeklerine koyarak diyafram kasının hareketini hisseder ve bu tekniği spor, müzik, rahatlama gibi alanlara nasıl uyarlayabileceklerini öğrenirler. Böylece öğrendikleri bilgiyi bağlamdan koparmadan farklı durumlara uyarlamayı öğrenirler. Daha sonra öğrendiklerini kendi cümleleriyle ifade ederek diyafram nefesinin nasıl işlediğini ve faydalarını anlatırlar **(OB1)**. Öğrenciler, süreleri ölçmek için kronometre veya saat gibi araçlar kullanır ve verileri bir tabloya kaydederler. Toplanan veriler kısa, orta ve uzun nefes olarak sınıflandırılır ve sınıf genelinde değerlendirilir **(KB2.2)**. Bu süreçte öğrenciler, grup çalışması yaparak birlikte veriler toplar ve analiz eder **(D3.4)**. Hikâye yazma etkinliğiyle öğrenciler diyafram nefesini eğlenceli bir şekilde açıklar.

Örneğin nefes alıp veren bir karakter üzerinden tekniği anlatırlar **(SDB2.1)**. Bu süreçte öğrenciler, hikâyelerini paylaşarak ve tartışmalara katılarak grup iletişimde etkin rol alırlar **(SDB2.1)**. Bu çalışmalar, öğrencilerin diyafram nefesini anlamalarına, farklı durumlarda uygulamalarına ve grup içinde etkili bir şekilde iş birliği yapmalarına yardımcı olur **(D3.4)**. Öğrencilerin öğrenme düzeyleri hikâye canlandırma, gözlem formları, grup nefes egzersizleri kullanılarak ölçülebilir.

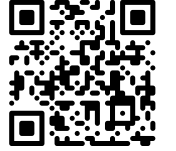
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, nefes egzersizlerini zihinsel farkındalıkla birleştirerek bedensel ve duygusal farkındalıklarını artırabilirler. Aktif nefes çalışmalarıyla öğrenciler, daha hareketli oyunlar ve egzersizler aracılığıyla nefesin bedensel etkilerini keşfedebilirler. Nefes egzersizleri, yaratıcı hikâye anlatımı, drama veya doğa gözlemleri gibi etkinliklerle birleştirerek öğrenciler hem zihinsel hem de bedensel becerilerini daha yaratıcı bir şekilde geliştirebilirler.

Destekleme Öğrenme sürecini daha erişilebilir ve anlaşılır hâle getirebilmek için öğrencilere daha küçük, yönetilebilir adımlarla rehberlik edilebilir. Her nefes egzersizinin aşaması tek tek anlatılabilir ve öğrenciler her adımı başarıyla tamamladıkça bir sonraki adıma geçebilirler. Öğrencilere nefes tekniklerini anlamalarına yardımcı olacak görsel ve dokunsal materyaller sunulabilir. Örneğin "Balon Karın" oyununda kullanılan oyuncakları daha fazla vurgulamak veya görsel kartlar ile adımları tamamlamaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. SINIF

1. TEMA: FLÜTÜN FİZİKSEL YAPISI VE TEMEL KULLANIMI

Temada öğrencilerin flütün fiziksel yapısını ve parçalarını gözlemlemeleri ve flütün tarihsel gelişimini inceleyerek yapısındaki değişikliklerin müzikal sonuçlarını keşfetmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.8. Sorgulama, KB2.2. Gözlemeleme, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER

E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri**

SDB2.1. İletişim

Değerler

D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri

OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Hayat Bilgisi, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.3. Özetleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.2.1.1. Flütün fiziksel yapısını sorgulayabilme

- Flütün fiziksel yapısını tanımlar.
- Flütün fiziksel yapısı hakkında sorular sorar.
- Flütün fiziksel yapısı ile ilgili bilgi toplar.
- Flütün fiziksel yapısıyla ilgili toplanan bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.
- Flütün fiziksel yapısıyla ilgili toplanan bilgiler üzerinden çıkarım yapar.

FLT.2.1.2. Doğru dudak pozisyonu ile ses üretmeyi gözlemleyebilme

- Doğru dudak pozisyonu ile ses üretebilmek için ölçüt belirler.
- Doğru dudak pozisyonu ile ses üretebilmek için uygun gözlem araçlarını kullanarak veri toplar.
- Toplanan verileri sınıflandırarak kaydeder.

FLT.2.1.3. Ağzılık gövde ve kuyruğu sentezleyebilme

- Ağzılık gövde ve kuyruğu belirler.
- Ağzılık gövde ve kuyruk arasında ilişki kurar.
- Ağzılık gövde ve kuyruğu birleştirerek flütü bütünsel bir yapıya kavuşturur.

FLT.2.1.4. Doğru duruş ve tutuş pozisyonu almayı gözlemleyebilme

- Doğru duruş ve tutuş pozisyonu alabilmek için ölçüt belirler.
- Doğru duruş ve tutuş pozisyonu için uygun gözlem araçlarını kullanarak veri toplar.
- Toplanan verileri sınıflandırarak kaydeder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Flütün Fiziksel Yapısının Tanımlanması ve İncelenmesi

Flütün Parçalarının Gözlemlenmesi ve Görevlerinin Tanımlanması

Ağzılık ile Doğru Dudak Pozisyonunun Öğretilmesi ve Gözlemlenmesi

Flütün Parçalarının (Ağzılık, Gövde ve Kuyruk) Tanınması ve İşlevlerinin Öğretilmesi

Flütün Parçalarının Doğru Şekilde Birleştirilmesi ve Bakımının Yapılması

Doğru Duruş ve Tutuş Tekniklerinin Öğretilmesi ve Analiz Edilmesi

Genellemeler

Flütün fiziksel yapısı, ses üretimini ve müzikal özelliklerini doğrudan etkiler.

Flütün farklı parçalarını gözlemlemek ve analiz etmek, öğrencilerin detaylara dikkat etme ve çıkarım yapma becerilerini geliştirir.

Doğru dudak pozisyonu, güçlü ve net bir ses üretimi için temel bir unsurdur.

Flütün parçalarını tanımak ve birleştirmek, bütünsel yapıyı anlamayı ve bakım alışkanlıklarını geliştirmeyi sağlar.

Doğru duruş ve tutuş, flüt çalma becerilerinin temelini oluşturur ve etkin bir performans için gereklidir.

Anahtar Kavramlar

ağzılık, başlık, değişim, delikler, duruş, dudak pozisyonu, flüt, flüt bakımı, gövde, kuyruk, nefes, ses özellikleri, tutuş

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları, çalışma kâğıtları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Flütün yapısı ile ilgili bilgiler doğru-yanlış ve eşleştirme sorularından oluşan çalışma kâğıtları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden flütün fiziksel yapısı ile ilgili poster hazırlaması istenebilir. Performans başlık ve düzen, flütün temel bölümlerini tanıtmaya, görsellerin kullanımı, bilginin doğruluğu, poster materyallerini etkili kullanma değerlendirilebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin flütün şekli ve görüntüsü hakkında bilgi sahibi oldukları, flütün parçalarını, diyafram nefesi tekniğini bildiği kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğrencilere flütün fiziksel yapısını değerlendirmek için bir "Hayali Flüt Atölyesi" etkinliği sunulabilir. Bu süreçte öğrencilerden kendi flütlerini hayal etmeleri ve bu flütü çizecek şekilde tasarımları istenebilir. Öğretmen şu yönergeleri verir: "Flütü daha önce incelediniz. Siz bir flüt tasarlasaydınız nasıl görünürdü? Bu flütün ne tür delikleri olurdu? Gövdesinin şekli nasıl olurdu? Flütü hayal edin ve kendi tasarımınızı oluşturun." Öğrenciler, tasarımlarını anlatırken flütün fiziksel yapısı ve parçalarının işlevlerine dair farkındalıkları değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden televizyon, internet veya çevrelerinde gördükleri flütlerden bahsetmeleri istenir. Bu flütlerin bizim vücudumuzda ya da bir hayvanın vücudunda hangi uzuvlara benzediği konusunda sorular yöneltilerek günümüzdeki flüt ile ilişki kurması beklenir. Öğrencinin fiziksel uyumu, müzikal ilgisi ve öğrenme hedeflerini anlamak için uzun süre ayakta durduklarında nasıl hissettiklerinden bahsetmeleri istenir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.2.1.1

Flütün fiziksel yapısını öğrenirken öğrencilerin gözlem yapma becerilerini geliştirmeleri için etkinlikler planlanır. Bu süreçte öğrencilerden flütün farklı parçalarını inceleyerek detaylara dikkat etmeleri beklenir. Örneğin flütün yüzeyindeki deliklerin büyüklüğünü, sırasını ve yerleşimini fark etmeleri sağlanır. Öğrenciler flütün her bir parçasını dokunarak, gözlemleyerek ve dinleyerek farklı duyularını kullanırlar. İnceledikleri özellikleri not alarak veri toplama, bu verileri sınıflandırma ve flütün yapısıyla ilgili çıkarımlar yapma becerilerini geliştirirler. Bu süreçte öğrencilere sorular (Flütün delikleri nasıl sıralanmış? Flütün gövdesindeki deliklerin büyüklükleri aynı mı? Başlık kısmı neden gövdeden farklı görünüyor?) yöneltilerek öğrencilerin gözlem yapmalarını teşvik edilir. Öğrenciler, flütün parçalarını (başlık, gövde, delikler) gözlemleyerek hangi parçasının ne işe yaradığını sorabilirler. Öğrencilerden flüt hakkında öğrendikleri bilgileri, basit çizimler veya kesitler kullanarak tanımlamaları istenir. "Flütün baş kısmının neden şekli farklı?", "Flütün delikleri neden var?" gibi sorularla öğrencilerin ilgisi çekilir, merak etmeleri sağlanır (E1.1, SDB2.1, OB1). Öğrencilerden flütün fiziksel yapısı hakkında merak ettikleri soruları yazmaları ve öğretmenle bu soruları cevaplandırmaları istenir. Ayrıca flütün eski zamanlardaki yapısı ile günümüzdeki yapısı arasındaki farkları sorgulayabilirler. Örneğin "Flüt neden uzun bir şekle sahip?", "Tarih öncesi dönemlerde flüt hangi materyaller kullanılarak tasarlanmış olabilir?",

“Flütün delikleri neden bu kadar küçük?” Flütün tarihçesi hakkında kısa bir hikâye dinletilerek flütlerin zaman içinde nasıl değiştiği, ilk flütlerin hangi malzemelerden yapıldığı ve sonradan nasıl daha iyi sesler çıkarmaya başladığı hakkında bilgi edinmeleri sağlanır. Basit bir video veya görsellerle flütün tarihsel gelişimi anlatılır. Öğrencilerden eski flütlerle modern flütler arasındaki farkları gözlemleyerek bilgi toplamaları istenir **(OB1)**. Öğrenciler, flütle ilgili topladıkları bilgileri sınıfça tartışabilirler **(SDB2.1)**. Hangi bilgilerin doğru olup olmadığını birlikte kontrol ederek doğru ve güvenilir bilgiyi ayırt etmeyi öğrenirler **(D3.3)**. “Flüt eskiden kemikten yapılıyordu, peki şimdi neden metalden yapılıyor?” gibi sorularla flütün neden değiştiğini ve bu değişikliklerin doğru olup olmadığını değerlendirebilirler **(E3.8)**. Öğrenciler, flütün fiziksel yapısındaki değişikliklerin ses üzerindeki etkilerini basit çıkarımlar yaparak öğrenirler. Örneğin “Flütün uzunluğu sesini nasıl etkiler?” sorusuyla flütün boyunun sesin yüksekliği veya derinliğiyle ilişkisini keşfetmeleri sağlanır. “Flüt metalden yapılıncaya daha parlak bir ses çıkar mı?” gibi sorular yöneltilerek flütün yapısındaki değişimlerin müzikal sonuçlarını tartışmaları istenir. Her öğrencinin bir fikri paylaşırken diğerlerinin dikkatle dinlemesi, sınıf ortamında güven ve açıklık duygusunu artırır **(D4.2)**. Performans görevi olarak öğrencilerden flütün fiziksel yapısı ile ilgili poster hazırlaması istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken kontrol listeleri, çalışma kâğıtları kullanılabilir.

FLT.2.1.2

Ağızlık ile doğru dudak pozisyonunu öğretmekle ses üretmeyi hedeflerken öğrencinin doğru dudak pozisyonunu gözlemlemesi için amaç ve ölçüt belirlemesi sağlanır. Öğrenci, doğru dudak pozisyonunu gözlemlemek için aynada kendini izleyerek ve sesini dinleyerek ilerleyebilir. Hedefi, dudaklarını doğru şekilde yerleştirerek net bir ses çıkarmaktır. Öğrenci, sesin kalitesine göre pozisyonunu ayarlayarak daha iyi bir ses elde etmeye çalışır. Başlangıçta öğretmen rehberliğinde zamanla kendi gözlemleriyle doğru pozisyonu bulabilir. Dudak konumu, dudak kapanma oranı, dudak kaslarının gelişimi gibi ölçütlerle gözlem yapması istenir. Ağızlık üzerinde doğru dudak pozisyonu gösterilir ve öğrencinin veri toplaması sağlanır. Ayna karşısında kendi dudak pozisyonlarını gözlemlemeleri istenir. Öğrencilerin ağızlık ile güçlü ve kontrollü nefes üflemeleri sağlanır. Örneğin nefesi ağızdan vererek bir mumu üfler gibi hafif ama sürekli üflemeleri istenebilir. Ağızlık ile üfleme tekniğini geliştirirken öğrencilerin eğlenmesi de sağlanabilir. Ağızlık ile farklı sesler çıkarmaları için eğlenceli hedefler verilebilir. Örneğin sesin uzunluğunu ya da yüksekliğini kontrol ederek çeşitli sesler çıkarmaları istenebilir. Bu durum, öğrencilerin ağızlıkla ses üretme sürecinde öz güven kazanmasına, görev ve sorumluluklarını yerine getirirken kararlı davranmasına yardımcı olur **(D12.3)**. Öğrencinin doğru dudak pozisyonunu tekniğe uygun uygulayarak sınıflandırması ve kaydetmesi sağlanır. Uygulamalar sırasında her denemede gözlem formu kullanılarak pozisyonlar sınıflandırılır ve bu sayede ilerleme takip edilir.

FLT.2.1.3

Öğrencilerin ağızlık, gövde ve kuyruğu belirlemesi sağlanır **(KB2.20, OB1)**. Flütün her bir bölümü sırayla gösterilir ve işlevi anlatılır **(SDB2.1)**. Her parça gösterildikten sonra parçaların adlarını tekrarlamaları ve parmaklarıyla işaret etmeleri istenir. Öğrencilerin ağızlık, gövde ve kuyruk arasında ilişki kurması sağlanır **(OB1)**. Flütün parçaları karıştırılarak öğrencilere “Ağızlık nerede?”, “Kuyruğu bulabilir misin?” gibi sorular yöneltilerek parçalar arası ilişki kurması istenir. Öğrencilerin ağızlık, gövde ve kuyruğu birleştirilerek bütünsel yapıyı oluşturması sağlanır **(OB1)**. Öğrencilerden flütün parçalarını sırayla birleştirmeleri istenir. Önce ağızlığı gövdeye, ardından kuyruğu gövdeye takma gösterilir ve uygulanır. Bu aşamada öğretmen flütün günlük bakımı hakkında bilgi vermelidir. Öğrencilerin flüt çalındıktan sonra içinde biriken tükürük ve nemi temizlemenin önemini fark etmesi sağlanır.

Öğrencilerden sırayla flütü parçalara ayırmaları ve bakımını yapmaları istenir. Alışkanlık kazanmak için her gün uygulama yapılması gerektiği üzerinde durulur. Gözlem formu kullanılarak ölçme değerlendirme yapılabilir.

FLT.2.1.4

Öğrencilerden duruş ve tutuş sırasında dikkat edilmesi gereken unsurları (omuzların gevşek olması, flütün sağ omuza paralel tutulması, parmakların deliklere doğru yerleştirilmesi) gözlemleyerek analiz etmeleri istenir. Öğrenciler gözlemlerini kategorilere ayırır. Örneğin "duruş", "tutuş", "nefes" gibi başlıklar altında öğrendikleri bilgileri gruplandırır. Öğrenciler, her kategorideki bilgileri kendi cümleleriyle kısa bir şekilde özetler. Örneğin "Omuzlar gevşek olmalı ve sırt dik durmalı. Sol el flütün üst kısmını, sağ el alt kısmını tutmalı. Flüt yere paralel şekilde tutulmalı." Bu yöntemle öğrenciler, öğrendikleri bilgileri mantıksal bir çerçevede düzenlemeyi içselleştirmeyi ve özlü bir şekilde ifade etmeyi öğrenirler (KB2.3). Öğrencilerin doğru duruş ve tutuş pozisyonu alabilmeleri için amaç ve ölçütleri belirlemeleri sağlanır. Vücut duruşu, flüt tutuşu, nefes ve üfleme pozisyonu, kolların ve ellerin pozisyonu, nefes ve ses kontrolü gibi ölçütler örnek gösterilebilir. Flütün sağ omuz yönünde yere paralel olarak tutulması ve iki elin baş parmağı ile desteklenmesi gerektiği üzerinde durulur. Öğrencilerin omuzlarının rahat ve gevşek, sırtlarının dik olması, ayaklarının omuz genişliğinde açık olması sağlanır. Öğrencilerin doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alabilmeleri için uygun gözlem araçlarını kullanarak veri toplaması sağlanır. Flüt tutuşunda denge ve parmak pozisyonunu gözlemlemesi istenir. Öğrencilerin sol ellerinin flütün üst kısmını, sağ ellerinin ise flütün alt kısmını kavraması sağlanır. Parmakların her biri doğru delik üzerine gereğinden fazla baskı yapmadan yerleştirilmelidir. Öğrencinin doğru duruş ve tutuş pozisyonunu gözlemleyerek, tekniği uygulayarak sınıflandırması ve kaydetmesi sağlanır. Sınıfta veya çalışılan alanda bir ayna bulundurularak öğrencilerin kendi duruşlarını gözlemlemeleri istenir. Öğrenciler aynaya bakarak duruşunu kontrol eder ve aynada gördüğü hataları kendi kendine düzeltmeye çalışabilir (E1.4). Böylece öğrenciler düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisini de fark eder (D3.2). Öğrencilerin flüt çeşitlerini somutlaştırmaları için müzik mağazasına gitmeleri ve gözlem yapmaları performans görevi olarak verilebilir. Performans görevi; flüt çeşitlerini tanıma, flütlerin fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim, soru sorma gibi kriterler belirlenerek analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden flütün yapımında kullanılan farklı malzemeleri (metal, ahşap, plastik vb.) araştırmaları ve bu malzemelerin ses kalitesine olan etkilerini karşılaştırmaları istenebilir. Ayrıca her bir malzemenin neden tercih edildiğine dair kısa bir sunum hazırlamaları sağlanabilir. Öğrencilere basit malzemelerle (karton, plastik boru, ya da kil) kendi flüt modellerini tasarlama ve yapma görevi verilebilir. Modellerini oluştururken öğrendikleri fiziksel yapı bilgilerini uygulamaları beklenebilir. Öğrencilerden flütün boyunu veya deliklerin sayısını değiştirerek çıkan seslerin nasıl farklılaştığını incelemeleri talep edilebilir.

Destekleme Öğrencilerin flütün parçalarını ve işlevlerini öğrenmeleri için her bir parçaya ayrı odaklanılabilir. Örneğin önce sadece flütün başlık kısmını incelemeleri ve bunun ne işe yaradığını anlamaları sağlanıp daha sonra diğer parçalara geçilebilir. Flütün parçalarını anlamaları için oyuncak veya maket flüt modelleri gibi somut materyaller kullanılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: FLÜTTE SES ÜRETME-1

Temada öğrencilerin flütte si, la, sol, notalarını çalarken doğru nefes, parmak pozisyonu ve ağız yerleşimi tekniklerini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 9

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.2. Gözleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.2.2.1. Flütte “si, la, sol” seslerini çalabilme

a) “Si, la, sol” seslerini çözümler.

b) “Si, la, sol” seslerini çalabilmek için flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.

c) “Si, la, sol” seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.

ç) Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Flütün Doğru Pozisyonda Tutulması ve Tutuş Tekniklerinin Öğretilmesi

“Si, La, Sol” Notalarını Çalma Tekniklerinin Öğretilmesi

Flüt Çalma Egzersizleriyle Nota ve Ritim Bağlantısının Kurulması

Genellemeler

Flütün doğru pozisyonunda tutulması, parmakların deliklere doğru yerleştirilmesi ve nefes sürekliliği, etkili bir performans için temel unsurlardır.

Gözlem araçları kullanılarak yapılan bireysel değerlendirmeler, duruş ve tutuş tekniklerinin geliştirilmesine yardımcı olur.

“Si, la, sol” notalarını çalmak, flüt çalma tekniklerinin temelini oluşturur ve nota-ritim ilişkisinin anlaşılmasını sağlar.

Anahtar Kavramlar

ayna, ezgi, flüt duruşu, nefes sürekliliği, “si, la, sol” notaları, ritim, tutuş

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Flütü doğru tutma, parmak pozisyonları ve nefes sürekliliği, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden si, la, sol seslerini içeren kısa bir ezgi veya egzersiz çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencinin flütün parçalarını ve diyafram nefesi tekniğini bildiği, flütü parçalarına ayırıp birleştirebildiği, ağızlıkla ses üretebildiği kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin doğru duruş, tutuş, nefes kontrolü gibi temel unsurlar hakkında farkındalık düzeyleri değerlendirilebilir. Öğrencilere “Flüt Çalma Hikâyeleri” etkinliği sunulabilir. Bu etkinlikte, öğrencilerden flüt çalan bir karakterin karşılaştığı zorlukları hayal etmeleri istenebilir. Örneğin “Bir gün müzik yarışmasına katılan Elif, flüt çalarken flütün yere paralel olmadığını fark etti. Sesler tam istediği gibi çıkmıyordu. Elif, bu sorunu çözmek için neler yapabilir?” gibi sorular sorulabilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, öğrendikleri “si, la, sol” notalarını günlük hayatta duydukları çocuk şarkılarında veya basit melodilerde fark ederler. Bu, müziği anlamlandırmalarını ve hayatla bağ kurmalarını sağlar. Günlük hayatta sıkça karşılaşılan kısa melodilerde (telefon zil sesi, alarm) bu notaların yer alabileceği vurgulanır. Kuş civıltısı, rüzgârın uğultusu gibi doğal seslerin ritim ve melodik yapıları ile flütte üretilen notalar arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.2.2.1

Öğrencilere flütün doğru pozisyonda tutulup tutulmadığını, parmakların deliklere doğru yerleşip yerleşmediğini ve nefesin sürekliliğini gözlemlemeleri için rehberlik edilir. Ayna, video kaydı veya gözlem formları gibi araçlarla öğrencilerin kendi duruşlarını ve çalma tekniklerini gözlemlemeleri sağlanır. Örneğin flütün yere paralel tutulup tutulmadığı ya da parmak pozisyonlarının doğruluğu kontrol edilir. Öğrenciler gözlemlerini “doğru”, “düzeltme gerekli” gibi kategorilere ayırarak sınıflandırır ve gözlem formuna kaydeder (**KB2.2**). Öğrenciler; doğru duruş, tutuş, nefes alma ve flüt çalma tekniklerini öğrenmek için ihtiyaç duydukları bilgileri fark eder. Örneğin “Si, la, sol” seslerini nasıl doğru çıkarırım?” veya “Flütü doğru nasıl tutarım?” soruları üzerinden bilgi ihtiyaçlarını tanımlarlar. Öğrenciler; öğretmenin verdiği yönlendirmeler, gözlemler, geri bildirimler ile ayna veya gözlem formu gibi araçlar kullanarak gerekli bilgileri toplar. Öğrenciler, doğru duruş ve tutuşla ilgili öğrendikleri bilgileri basit adımlar hâlinde özetler ve bunları uygularken akıllarında tutarlar (dik dur, flüt yere paralel, sol el üstte). Öğrenciler, uygulamaları sırasında kendi tutuşlarını ve pozisyonlarını gözlemleyip öğretmenin geri bildirimleriyle karşılaştırarak doğruluğunu sorgular ve düzeltmeler yapar (**OB1**). Uygulama aşamasına geçmeden önce öğrencilere sırasıyla “si, la, sol” seslerinden oluşan kısa egzersizlerin bonası ve solfeji yaptırılarak çözümlenmesi istenir. Öğrencilerin sırasıyla “si, la, sol” seslerini çalabilmeleri için flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonu almaları sağlanır. Her öğrenci sırayla flütü doğru tutuş pozisyonuna getirmeye çalışır (**E1.3**). Ayna karşısında duruş ve tutuşlarını gözlemleyerek gördüklerini yorumlar ve kendi eksiklerini düzeltir. Örneğin “Flütüm yere paralel mi?” veya “Omuzlarım rahat mı?” gibi sorulara yanıt arar. Öğrenciler, kendi duruşlarını veya öğretmenin gösterdiği örnekleri eleştirel bir şekilde değerlendirerek uygulamada daha iyi olmak için çıkarımlar yapar (**OB4**).

Öğrencilerin flüte özgü teknikleri doğru kullanması sağlanır. Öğrencilere diyaframdan nefes alarak yumuşak ve sürekli bir üfleme yapmaları gerektiği anlatılır. Sırasıyla “si, la, sol” seslerini çıkarabilmek için gerekli olan parmak pozisyonları detaylı bir şekilde gösterilir ve öğrencilerin elleriyle (parmak pozisyonu vb.) uygulama yapmaları sağlanır. Bu şekilde gürlük, nüans, tempo gibi müziksel bileşenler için ön hazırlık yapılarak öğrencinin birden fazla unsura dikkat etmesi sağlanır. Öğretmen bireysel geri bildirim vererek tekniğin doğru uygulanmasını sağlar. Öğrencilerin flüte özgü teknikleri doğru kullanarak verilen egzersizi müziksel bileşenleri uygulayarak çalması sağlanır. Öğretmen basit ölçülerde (2/4, 4/4) si, la, sol notalarını çalışmaya yönelik bir ritim çalışması uygular (**E1.4, SDB2.1**). Öğrenciler sırasıyla “si, la, sol” notalarını içeren basit melodiler üzerinde çalışır. Öğrenciler, toplu bir şekilde sırasıyla “si, la, sol” notalarını çalmaya teşvik edilir. Bu çalışma, birlikte ritmik ve ezgisel çalma becerilerini güçlendirir. Grupla çalışmanın bireysel öğrenmenin ötesinde takım ruhu ve iş birliği becerilerinin geliştirilmesi açısından önemli olduğu vurgulanır (**SDB2.2, D3.4**). Öğrencilerden “si, la, sol” seslerinden oluşan ezgi ve egzersizleri çalması ve evde tekrar etmesi istenir. Performans görevi olarak öğrencilerden “si, la, sol” seslerini içeren kısa bir ezgi veya egzersiz çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Süreçte gözlem formu, kontrol listesi, çalışma gibi araçlar kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere “si, la, sol” notalarını kullanarak kendi melodilerini yaratmaları için küçük projeler verilebilir. Öğrenciler; “si, la, sol” notalarıyla farklı ritmik kalıplar denemeye teşvik edilebilir. Örneğin öğretmen belirli bir ritim çalarak öğrencilerden bunu tekrar etmelerini isteyebilir veya öğrenciler, kendi ritimlerini oluşturabilir. Öğretmen; “si, la, sol” notalarıyla basit ezgiler çalarken öğrencilerin bu ezgileri duyduktan sonra aynı şekilde çalmalarını isteyebilir.

Destekleme Öğrencinin her sesi teker teker öğrenmesi için rehberlik edilebilir, süre tanınabilir, uygulama yaptırılabilir Öğrencilerin parmak pozisyonlarını daha iyi öğrenmeleri için notalarla ilgili görseller veya videolar sunulabilir. Öğretmenin yavaş bir tempoyla çalarak öğrencilere dinleme fırsatı vermesi, ritim ve nota arasındaki bağı anlamalarına yardımcı olabilir. Öğrencilerin ritmik algıları gelişene kadar daha yavaş bir tempoda çalışmalarını sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: ARTİKÜLASYON (SESLETİM)

Temada öğrencilerin artikülasyonun konuşma ve müziğe olan etkisini anlamaları, vurgu ve duraklamaların iletişim üzerindeki rolünü fark etmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 9

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.1. Empati

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum, SDB3,2. Esneklik

Değerler D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Hayat Bilgisi

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.2.3.1. Artikülasyon (sesletim) hakkında bilgi toplayabilme

- Artikülasyon (sesletim) bilgisine ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- Belirlediği aracı kullanarak artikülasyon (sesletim) hakkında bilgiler bulur.
- Artikülasyon (sesletim) hakkında ulaşılan bilgileri doğrular.
- Artikülasyon (sesletim) hakkında ulaşılan bilgileri kaydeder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Artikülasyonun Konuşma ve Müzikteki Rolünün Keşfi
Artikülasyonun Farklı Bağlamlarda Kullanımı ve Duygu Aktarımı

Genellemeler

Artikülasyon, iletişimin ve müziksel ifadenin netlik ve duygusal etkisini artırır. Vurgu ve duraklama, konuşma ve müzikte anlam ve etkiyi belirginleştirir. Bilgi toplama ve doğrulama süreçleri, öğrencilerin güvenilir kaynaklara ulaşma becerilerini geliştirir.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, doğrulama, duraklama, empati, müziksel ifade, sesletim, sistematik kayıt, vurgu

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Artikülasyonun etkisini anlama ve gözlem yapma becerileri, gözlem formu ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden bir metni farklı artikülasyon biçimleriyle sunmaları istenebilir. Performans sırasında metne uygunluk, farklı artikülasyon biçimlerini kullanma, sesin netliği ve anlaşılabilirliği tonlama ve vurgu, beden dili ve jest-mimik kullanımı, ritim ve akıcılık, duygu ve anlatım gücü değerlendirilebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formları ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin konuşmada vurgu ve duraklamaların var olduğunu, kelimelerin anlamlarının vurgu ve duraklamalarla değişebileceğini, konuşurken veya şarkı söylerken nefes kontrolünün önemli olduğunu ve sesini farklı şekillerde kullanarak duygularını ifade edebileceğini bildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerden flütte artikülasyonun ne olduğunu ve temel artikülasyon türlerini (legato, staccato, tenuto) açıklamaları istenebilir. Bu doğrultuda, artikülasyon bilgisini ölçebilmek için "Staccato çalarken dili nasıl kullanırsın?", "Legato ile staccato arasındaki farkı açıklayabilir misin?", "Flütte tek dil (ta) ve çift dil (ta-ka) artikülasyonu hangi durumlarda kullanılabilir?" gibi sorular yöneltilebilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, çevrelerinde duydukları konuşmaları veya müzikleri gözlemleyebilirler. Örneğin reklamlarda vurgulanan kelimeleri fark ederler veya doğada duydukları ritmik sesler (kuş civıltısı, yağmur damlaları) ile artikülasyonun ritim oluşturma özelliğini ilişkilendirebilirler. Öğrenciler, kendi konuşmalarında aynı cümleyi farklı vurgu ve duraklamalarla söyleyerek anlam değişikliklerini keşfederler. Örneğin “Bugün çok mutluyum.” cümlesini farklı tonlamalarla söyler ve duygusal etkisini karşılaştırırlar. Çevrelerindeki konuşmaları dinlerken farklı konuşmacıların vurgu ve duraklama tercihlerini analiz edebilirler. Örneğin bir arkadaşının heyecanlı bir hikâye anlatırken yaptığı vurguları gözlemlerler veya aile toplantılarında büyüklerin konuşmalarını dinleyerek kelime vurgularını not edebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.2.3.1

Öğrenciler, “Bir kelimenin vurgusunu değiştirdiğimizde hangi anlamlar ortaya çıkar?”, “Duraklama yapmasaydık iletişim nasıl etkilenirdi?” gibi sorularla gözlem yaparken meraklarını yönlendirir (**E1.1**). Öğrenciler, artikülasyonun etkisini anlamak için bir amaç belirler. Öğretmen, öğrencilere “Artikülasyon, bir metni veya melodiyi nasıl etkiler?” sorusunu sorarak onları düşünmeye yönlendirir. Amaç doğrultusunda gözlem yaparken dikkat etmeleri gereken noktalar hakkında rehberlik edilir. “Vurgu yapılan kelimeler dinleyicide nasıl bir etki bırakıyor?”, “Duraklamalar mesajın netleşmesine yardımcı olmuş mu?” gibi ölçütler üzerinde konuşulur. Öğretmen bir kısa metni veya melodi örneğini farklı artikülasyon biçimlerinde (vurgulu, vurgusuz, düzenli duraklamalarla) okuyarak veya çalarak öğrencilerin dikkate alması gereken farkları anlamalarını sağlar. Öğrenciler, gözlem yaparken kullanacakları araçları seçerler. Öğrenciler, arkadaşlarının ya da öğretmenlerinin seslendirdiği metinlerde veya çaldıkları melodilerde artikülasyonun etkisini gözlemleyerek “Eğer bu şekilde vurgulasaydım nasıl hissederdim?”, “Bu duraklamalar dinleyiciyi nasıl etkiler?” gibi sorularla empati kurmaya yönlendirilir (**E2.1**). Öğretmen “Bugün ‘merhaba’ kelimesini farklı vurgularla söyleyeceğiz. Vurgu yerini değiştirerek kelimenin anlamındaki farklılığı inceleyelim.” diyerek öğrencilerin farkındalığını artırır. Öğrenciler, öğretmenin okuduğu veya çaldığı bir performansı izler ve gözlemlerini bir deftere not eder. Öğrenciler, gözlemledikleri performansları kategorilere ayırır (net artikülasyon, daha fazla vurgu gerekli, anlamı bozabilecek duraklamalar). Bu verileri düzenli bir tabloya veya defterlerine kaydederler. Performansı dinlerken dolduracakları basit bir tablo kullanabilirler (**KB2.2**). Öğrenciler, artikülasyon hakkında bilgi toplamak için kullanabilecekleri araçları belirler. Öğretmen öğrencilere artikülasyon (sesletim) hakkında bilgiye ulaşabilecekleri farklı kaynaklar tanıtır. Bu kaynaklar; kitaplar, internet siteleri, öğretici videolar, müzik uygulamaları, öğretmenin kendisi gibi kaynaklar olabilir. Öğrencilerden hangi araçları kullanacaklarına karar vermelerini ve bu araçları listelemelerini ister. Öğrenciler artikülasyon hakkında bilgi toplamak için bir veya birden fazla kaynak belirlemiş olur. Öğrenciler, belirledikleri kaynakları kullanarak artikülasyon hakkında bilgi toplar. Öğrenciler, seçtikleri kaynaklardan artikülasyonun ne olduğunu, müzikte ve konuşmada nasıl kullanıldığını araştırır. Öğrenciler basılı ve dijital kaynakları kullanarak elde ettikleri bilgileri sentezleyip arkadaşlarıyla tartışabilir (**OB1, OB2**). Kitap veya diğer basılı kaynaklardan artikülasyon teknikleri ile ilgili metinler okuyabilirler. Öğrenciler, artikülasyon hakkında bilgi edinmiş olur ve bunu not alır. Öğrenciler, topladıkları bilgilerin doğruluğunu kontrol eder. Öğrenciler, bir kaynaktan elde ettikleri bilgileri, başka bir kaynaktan edinilen bilgilerle karşılaştırır. Öğretmen öğrencilere güvenilir kaynakları nasıl ayırt edebilecekleri hakkında ipuçları verir ve yönlendirme yapar. Öğrenciler topladıkları bilgilerin doğruluğunu kontrol etmiş ve güvenilir bilgiye ulaşmış olur. Öğrenciler, ulaştıkları bilgileri defterlerine veya bir dijital dokümana yazarak düzenli bir şekilde kaydeder. Ders sonunda öğrencilerin çalışmalarını değerlendirmek için öğrencilerin bilgileri ne kadar doğru ve düzenli kaydettiğine bakılır.

Grup veya bireysel olarak öğrendiklerini aktarmaları istenir. Öğretmen öğrencilerin araştırma ve doğrulama sürecinde karşılaştıkları zorlukları tartışır. Artikülasyon konusundaki çalışmalarda, öğrenciler edindikleri bilgileri çözümleyerek anlamlı parçalara ayırır. Örneğin "Vurgu ve duraklama ne işe yarar?" sorusuna yanıt ararlar. Daha sonra bu bilgileri, "konuşma", "müzik" veya "duygu aktarım" gibi kategorilere sınıflandırır. Son olarak öğrendiklerini kendi cümleleriyle ifade ederek artikülasyonun etkisini ve önemini arkadaşlarına açıklar **(OB1)**. Öğretmen artikülasyonun farklı durumlarda nasıl değişebileceğini anlamaları için bir kelimenin farklı bağlamlarda nasıl ifade edildiğini gösterir. Örneğin "evet" kelimesi öfkeyle, mutlulukla veya kararsızlıkla nasıl farklı tonlarda söylenir?" Bu tür örnekler, öğrencilerin farklı durumları anlamalarına yardımcı olur. Öğrencilerden bir kelime veya cümleyi farklı duygu ve vurgularla söylemeleri istenir. Örneğin "Lütfen" kelimesini hem nazik hem de sabırsız bir şekilde söylemeyi denerler. Bu, öğrencilerin değişime açık olmalarını destekler. Öğretmen bir kelimenin doğru artikülasyonu ile karşıdaki kişide nasıl olumlu bir etki bırakılabileceğini tartışır. Örneğin "Özür dilerim" ifadesinin samimi bir tonla söylenmesinin, empati ve anlayış oluşturabileceği vurgulanır. Öğrenciler, bu şekilde kendi tepkilerini ve ifadelerini ayarlamayı öğrenir **(SDB3.1, SDB3.2)**. Artikülasyon çalışmaları sırasında öğretmen, öğrencilerin sabırlı olmalarını teşvik eder. Pratikte, her cümle için doğru artikülasyonunu elde etmek için tekrarların değerine vurgu yapılır. Süreç odaklı çalışmanın başarıya ulaştıracağı hatırlatılır böylece öğrencilerin sabırla ve istikrarla devam etmeleri desteklenir **(D12.3)**. Performans görevi olarak öğrencilerden bir metni farklı artikülasyon biçimleriyle sunmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Süreç değerlendirilirken kontrol listeleri ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Uzun ve karmaşık metinlerde ya da melodilerde artikülasyon uygulanabilir. Öğrencilerin kendi seçtikleri bir şiiri veya hikâyeyi farklı tonlamalarla okuyarak anlam değişimlerini analiz etmeleri sağlanabilir. Artikülasyon becerilerini geliştirmek amacıyla seslerini veya çaldıkları melodileri kaydedip analiz yapmaları teşvik edilebilir. Kendi performanslarında vurguları, duraklamaları ve ses netliğini değerlendirmeleri beklenebilir. Öğrencilerin farklı kültürlerle ait şarkılar, konuşmalar veya hikâyeler dinleyerek artikülasyon tekniklerinin çeşitliliğini araştırmaları sağlanabilir.

Destekleme Artikülasyonun temel kavramları basit örneklerle sunulabilir. Örneğin "Merhaba" kelimesi üzerinde durularak farklı vurgularla nasıl farklı anlamlar katılabileceği uygulanabilir. Her aşama tamamlandıktan sonra bir sonraki adıma geçilebilir. Öğrencilere artikülasyonu anlamalarına yardımcı olacak görseller (vurgulu ve vurgusuz kelimeler içeren metinler) veya işitsel örnekler (öğretmenin ya da bir kaydın seslendirmesi) sunulabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. SINIF

1. TEMA: FLÜTTE SES ÜRETME 2

Temada öğrencilerin flütte ikinci oktav do, sol diyez, fa, mi ve si bemol notalarını çalarken doğru nefes, parmak pozisyonu ve ağız yerleşimi tekniklerini öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 28

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemeleme, KB2.3. Özetleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.3.1.1. Flütte "ikinci oktav do, sol diyez" seslerini çalabilme

- İkinci oktav do, sol diyez seslerini çözümler.
- İkinci oktav do, sol diyez seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- İkinci oktav do, sol diyez seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.3.1.2. Flütte "fa, mi" seslerini çalabilme

- Fa, mi seslerini çözümler.
- Fa, mi seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Fa, mi seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.3.1.3. Flütte "si bemol" seslerini çalabilme

- Si bemol sesini çözümler.
- Si bemol seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Si bemol seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.3.1.4. Flütte öğrendiği seslerden oluşan egzersiz ve etüt çalabilme.

- Öğrendiği seslerinden oluşan etüt ve egzersizleri çözümler.
- Öğrendiği seslerle egzersiz, etüt çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Öğrendiği sesleri kullanarak verilen egzersizi, etüdü çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri ve etütleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İkinci Oktav Do ve Sol Diyez Notalarının Öğretilmesi ve Çalınması
Flütte Fa ve Mi Notalarının Tekniklerinin Geliştirilmesi
Si Bemol Notasının Öğrenilmesi ve Uygulanması
Nota-Tempo-Melodi İlişkisinin Kavranması

Genellemeler

İkinci oktav notaları ve si bemol notasını öğrenmek; doğru nefes, duruş, tutuş ve parmak pozisyonlarını gerektirir.
Nota-ritim-melodi bağlantısını anlamak, müziksel bileşenlerin doğru uygulanmasını sağlar.

Anahtar Kavramlar

analiz, fa, gözlem, ikinci oktav do, melodi, nefes kontrolü, parmak pozisyonu, ritim, si bemol, sol diyez, tekrar

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. İkinci oktav do, sol diyez, fa, mi ve si bemol seslerinin parmak pozisyonları ve nefes kontrolü, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri notaları içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin “si, la, sol” sesleri için doğru duruş, tutuş ve nefes tekniklerini kavramış oldukları; parmak pozisyonları, flütün yere paralel tutulması gibi temel becerileri doğru şekilde uygulayabildikleri; “si, la, sol” seslerini içeren basit melodilerde ritmi takip edebildikleri ve melodiye uyum sağlayabildikleri, nota ve ritim arasındaki bağı kurarak ezgi akışını sürdürbildikleri, diyafram nefesi tekniğini temel düzeyde öğrenebildikleri ve nefesi sürekli bir şekilde kullanabildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin hazır bulunuşlukları düzeylerini anlamak için etkin ve eğlenceli bir süreç planlanabilir. “Flüt Süperstarları” oyunu oynanabilir. Öğretmen flütü doğru tutup tutmadığını, duruş pozisyonunun doğru olup olmadığını kontrol etmek için her öğrenciyi “süperstar” ilan eder. Her öğrenci sırayla arkadaşlarının duruşlarını ve flüt tutuşlarını gözlemler. Örneğin “Sence Ayşe’nin flütü yere paralel mi? Omuzları rahat mı?” gibi sorularla öğrenciler birbirlerini değerlendirebilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, öğrendikleri notaları günlük hayatta duydukları müziklerde veya çevredeki doğal seslerde fark edebilirler. Örneğin televizyon reklam melodilerinde veya okul zili seslerinde bu notaların bulunduğu basit ritimler tanıtılabilir. Seslerin doğadaki yankıları, su damlalarının düşme ritimleri veya yağmur damlalarının melodik tınılarıyla ilişkilendirilebilir. Bu notaları içeren basit melodiler çalabilmek, öğrencilere doğum günü kutlamaları veya okulda düzenlenen etkinliklerde performans sergileme fırsatları yaratabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.3.1.1

İkinci oktav seslere ulaşabilmek için doğru nefes tekniklerini kullanmak önemlidir. Öğrenciler diyafram nefesi olarak nefes kontrolünü güçlendirebilir. İkinci oktav do ve sol diyez sesleri için gerekli parmak pozisyonlarını öğrenirler (**OB1**). İkinci oktav do ve sol diyez seslerinin öğretimi sırasında öğrenciler, kendi performanslarını analiz etmek ve geliştirmek için gözlem yapmayı öğrenirler. Öğretmen öğrencilerden çaldıkları notaların ses kalitesini, nefes sürekliliğini ve parmak pozisyonlarını dikkatle izlemelerini ister. Örneğin “Do notası mı yoksa sol diyez mi daha temiz çıktı?”, “Nefesimi ne kadar süre tutabiliyorum?” gibi sorularla öğrenciler gözlem yapmaya yönlendirilir. Öğrenciler hem kendi seslerini dinleyerek hem de arkadaşlarının performansını gözlemleyerek doğru ve hatalı uygulamaları ayırt eder. Gözlemlerini not olarak eksik ya da geliştirilmesi gereken alanları belirler ve bir sonraki denemelerinde bu alanlara odaklanır (**KB2.2**). Uygulamaya geçilmeden önce öğrencilerin sırasıyla ikinci oktav do ve sol diyez seslerinden oluşan kısa etüt ve egzersizlerin bonasını ardından solfejini yaparak çözümlemesi sağlanır. Öğretmen flütün doğru pozisyonda tutulup tutulmadığını ve parmakların deliklere doğru yerleşip yerleşmediğini kontrol eder, parmak pozisyonlarını gösterir ve öğrenciler aynısını uygular. Yüksek oktav sesleri çıkarabilmek için gereken kontrollü nefes ve ağız pozisyonu, öğrencilerin odaklanmasını gerektirir (**E3.2**). Doğru duruş ve tutuşun yanı sıra yüksek oktav sesleri çıkarmak için ağız pozisyonunun nasıl olması gerektiği gösterilir. Ağız hafifçe daha sıkı olmalı ve üfleme kuvveti daha kontrollü olmalıdır. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde doğru duruş ve tutuşu uygular, hataları varsa düzeltir. Öğrenciler, sırasıyla ikinci oktav do ve sol diyez sesleri içeren basit ritmik kalıpları tanır ve tekrar eder. Do ve sol diyez notalarının nasıl görüldüğünü ve flütte nasıl çalındığını öğrenir. Nota çizelgeleri veya görseller yardımıyla bu notaların flütteki yerlerini daha kolay ayırt edebilirler. Öğretmen tarafından çalınan kısa bir melodi ya da ritim örneği dinletilir ve öğrencilerden içindeki do ve sol diyez seslerini fark etmeleri istenir.

Bu sesler sırayla öğretildikten sonra oyunla pekiştirilmesinin sağlanması önemlidir. Öğretmen her iki sesi "ikinci oktav do ve sol diyez" çalarak öğrencilere dinletir. Ardından öğrenciler sırayla flütlerini çalarken doğru sesleri uyum içerisinde yakalamaya çalışır ve flüte özgü teknikleri uygulamaya gayret eder (**SDB2.1**). Doğru pozisyonları bulma ve doğru sesleri çıkarma sürecinde disiplinle, azim ve kararlılıkla pratik yapmaları gerekir (**D3.1, E1.3, D12.3**). Doğru sesi temiz bir şekilde çalabilen öğrenci "Ses Avcısı" rozeti kazanır. Bu gibi ödüllere kendilerine güvenleri artar ve doğru sesleri çıkarabileceklerine dair inanç kazanırlar (**E1.4**). Öğrenciler, ikinci oktav do ve sol diyez notalarını içeren kısa egzersizleri yavaş bir tempoda çalarak sesleri temiz çıkarmaya odaklanırlar. Ritimlere uygun olarak do ve sol diyez notalarından oluşan egzersizleri müziksel bileşenleri uygulayarak tekrar eder. Bu aşamada öğrencilere ritmi saymaları ya da içten tutmaları için rehberlik edilir. İkinci oktav do ve sol diyez sesleri arasında geçiş yapmayı öğrenirler. Bu geçişlerin yumuşak ve kontrollü olması için pratik yaparlar.

FLT.3.1.2

Öğrenciler, flütte "fa" ve "mi" seslerini çıkarabilmek için gerekli parmak ve ağız pozisyonlarını öğrenirken gözlem yapma becerilerini geliştirirler. Öğrencilerden "fa" ve "mi" seslerini çıkarırken parmak pozisyonlarının doğruluğuna, ağız açıklığına ve nefes kontrolüne dikkat etmeleri istenir. Öğrenciler, ayna karşısında durarak ağız ve parmak pozisyonlarını gözlemler. Ayrıca öğretmenin gösterdiği parmak pozisyonları ve nefes tekniklerini inceleyerek kendi uygulamalarıyla karşılaştırır. Gerekliğinde gözlem formu doldurarak hangi uygulamalarda iyileşme gerektiğini not alırlar. Öğrenciler, uygulamalarını "doğru uygulama", "eksik uygulama", "iyileştirme gereken alanlar" gibi kategorilere ayırır ve bu gözlemlerini kaydederler (**KB2.2**). Öğrencilerin müzikteki temel ses bilgilerini pekiştirmeleri amacıyla "fa" ve "mi" seslerinden oluşan kısa etüt ve egzersizler üzerinde çalışmalar yapılır. Bu süreçte öğrencilerden ilgili egzersizlerin nota bonalarını ve solfejlerini yapmaları ve her bir çalışmayı detaylı olarak çözümlenmeleri beklenir. Egzersizlerin bonası yapılırken notaların doğru ifade edilmesi ve ritmik yapıların dikkatlice analiz edilmesi sağlanır. Öğrenciler, flütte sırasıyla "fa" ve "mi" seslerini çıkarmak için gerekli parmak pozisyonlarını öğrenir. Bu yeni parmak pozisyonları, öğrencilerin doğru teknikleri öğrenmeleri için güçlü bir odaklanma gerektirir (**E3.2**). Öğretmen bu pozisyonları gösterir ve öğrencilerden doğru pozisyonu uygulamalarını ister. Öğrenciler, sırasıyla "fa" ve "mi" seslerini çıkarabilmek için doğru nefes almayı ve üfleme öğrenir. Öğretmen diyafram nefesinin önemini vurgular ve öğrencilerin nefeslerini kontrollü şekilde kullanmalarını sağlar. Bu beceri, öğrencilerin öğrenme sürecinde disiplinli bir şekilde ilerlemelerini sağlar (**D16.3, E1.3**). Öğrenciler, flüte özgü doğru duruş ve tutuş pozisyonu olarak ağız pozisyonlarını ayarlayarak flütte daha temiz bir ses çıkarabilmek için ağız açıklığına ve üfleme gücünü kontrol etmeyi dener. Ağız pozisyonunu doğru ayarlayarak öğrenciler daha güvenli bir ses çıkarma yeteneği kazanır (**E1.4**). Öğrenciler, "fa" ve "mi" seslerini içeren kısa egzersizlerdeki ritim ve melodi farklarını anlamaya çalışır. Öğretmen belirli bir ritim içinde "fa" ve "mi" seslerini kullanarak bir örnek çalar ve öğrenciler bu ritmik yapıyı fark etmeye çalışır. Öğrencilerin ritmi doğru anlamaları ve odaklanarak doğru sesleri çıkarmaları önemlidir (**E3.2**). Öğrenciler, "fa" ve "mi" seslerinden oluşan kısa egzersizleri flüte özgü teknikleri kullanarak çalar. Öğretmen yavaş bir tempoda başlayarak öğrencilerle birlikte egzersizi uygular. Yavaş tempoda yapılan pratik, öğrencilerin doğru sesleri güvenle çalmalarına ve sabırla gelişimlerini izlemelerine yardımcı olurken motivasyonlarını ayarlamalarına yardımcı olur (**D12.3, E1.3, SDB1.2**). Öğrenciler, tempoya uygun çalma ve doğru sesi çıkarma konusunda pratik yapar. Öğrenciler, "fa" ve "mi" notalarından oluşan egzersiz müziksel bileşenleri uygulayarak öğretmenin verdiği ritimle çalmaya çalışır. Ritim ve melodi uyumunu yakalayarak "fa" ve "mi" sesleri arasındaki geçişleri kontrol etmeyi öğrenir. Öğrenciler, öğrendikleri "fa" ve "mi" seslerini pekiştirmek için öğretmen rehberliğinde tekrar çalışmaları yapar. Bu sayede, "fa" ve "mi" seslerinin flütte doğru şekilde çalınması sağlanır ve müziksel bileşenlere uygun çalma becerisi geliştirilir.

FLT.3.1.3

Si bemol notasının çalınması sırasında öğrencilerin gözlem yapma becerileri desteklenir. Öğrenciler, si bemol notasını çalarken dikkat etmeleri gereken ölçütler açıkça ifade edilir. Öğrenciler, ayna karşısında parmaklarının delikler üzerinde doğru konumlandığını ve ağız açıklığının si bemol notasını çıkaracak şekilde ayarlandığını gözlemler. Ayrıca seslerinin netliğini analiz etmek için kısa süreli üflemler yapar ve gerektiğinde öğretmen rehberliğinde tekrar denerler. Öğrenciler, gözlemlerini not ederek kendilerini değerlendirir. Örneğin "Ağız pozisyonum doğru ama nefesim yetersiz.", "Parmak pozisyonum biraz hatalı." gibi tespitlerle geliştirme alanlarını belirlerler. Bu gözlemler, bir ilerleme formuna kaydedilir **(KB2.2)**. Öğrencilerin müzikteki temel becerilerini geliştirmeleri amacıyla si bemol notası üzerine yoğunlaşan egzersizler ve etüt çalışmaları yapılır. Bu süreçte öğrencilerden si bemol notasını içeren melodilerin bonasını ve solfejini yapmaları ve bu çalışmaları detaylı bir şekilde çözümlenmeleri beklenir. Bona çalışmaları sırasında öğrenciler, si bemol notasının gam içindeki yerini ve işlevini öğrenirken ritim ve melodik yapıların doğru analiz edilmesine de özen gösterir. Solfej aşamasında si bemol notasını içeren melodilerin doğru tonda ve ritmik doğrulukla ifade edilmesine odaklanılır.

Öğretmen si bemol notasını çalmak için gereken doğru duruş, tutuş ve parmak pozisyonlarını gösterir. Öğrencilerden bu pozisyonları flütlerinde uygulamalarını ister. Bu süreçte si bemol notasına özel parmak yerleşimini anlamaları sağlanır. Öğrenciye iki farklı si bemol sesi pozisyonu olduğu (sol el baş parmak tutuşu, fa tuşu tutuşu) anlatılır, gösterilir ve uygulanır **(SDB2.1)**. Si bemol notasını temiz bir şekilde çalmak için doğru nefes almayı ve üfleme öğrenmeleri sağlanır. Öğrenciler doğru pozisyonları öğrenirken dikkatli bir şekilde odaklanmaları, başarıya ulaşmalarına katkıda bulunur **(E3.2)**. Öğretmen diyafram desteğiyle nasıl nefes alınacağını ve si bemol notası için ideal ağız pozisyonunu gösterir. Öğrenciler, si bemol notasını çıkarmak için kontrollü nefesle kısa sesler çıkararak bu sesi doğru şekilde çalmayı dener. Bu çalışma, nota üzerinde hâkimiyet kazanmalarına yardımcı olur. Öğrenciler, bu yeni teknikleri öğrenirken kendilerine güvenmeleri ve denemeler yapmaları önemlidir **(E1.4)**. Öğrenciler, si bemol notasını içeren basit bir egzersizde ritim ve melodi öğelerini ayırt etmeye çalışır. Öğretmen ritim vuruşlarını veya melodi yapısını belirginleştirerek örnek çalar; böylece öğrenciler flüte özgü teknikleri, ritmi ve melodi akışını ayırt etmeye odaklanır. Öğretmen si bemol notasının müzik yazısındaki yerini gösterir. Öğrenciler, si bemol notasını diğer notalardan ayırt etmeyi ve müzik kağıdında gördüklerinde tanımayı öğrenirler. Öğrenciler, si bemol notasını içeren kısa egzersizleri öğretmen rehberliğinde çalarlar. Bu egzersizlerde tempoya uygun çalma, temiz ses çıkarma ve si bemol notasını doğru bir şekilde kullanma pratiği yaparlar. Bu süreç, öğrencilerin sesleri doğru şekilde yakalama yeteneklerini geliştirmeleri için onlara tekrar deneme gücü verir **(D3.1, E1.3)**. Öğretmen, öğrencilerin ritmi bozmadan si bemol notasını çalmalarını sağlar. Öğrenciler, ritim duygusunu kaybetmeden doğru nota ile müziksel bileşenleri uygulayarak çalmaya çalışır. Bu çalışma ritim ve tempo uyumunu geliştirmelerine yardımcı olur.

FLT.3.1.4

Öğrenciler; flütte si, la, sol, ikinci oktav do, sol diyez, fa, mi ve si bemol notalarını öğrenirken özetleme becerilerini de geliştirirler. Öğrenciler; si, la, sol, ikinci oktav do, sol diyez, fa, mi ve si bemol notalarını çalarken her bir notanın parmak pozisyonunu, nefes kontrolünü ve çıkardığı sesin temizliğini analiz eder. Öğretmenin gösterdiği örnekler üzerinden bu notaların sırasını ve melodik yapıdaki rollerini inceleyerek anlamaya çalışır. Öğrenciler, notaları oktavlara (birinci ve ikinci oktav) veya teknik gereksinimlere (parmak pozisyonu, nefes kontrolü) göre kategorize eder. Etütteki notaları "kolay geçiş", "zorlu geçiş", "dikkat edilmesi gereken hususlar" gibi başlıklar altında gruplandırır. Öğrenciler, öğrendikleri bilgileri ve gözlemlerini kendi kelimeleriyle özetler.

Örneğin "Si bemol notasında parmaklarımı daha doğru yerleştirmeliyim. İkinci oktav do sesini çıkarmak için daha fazla nefes kontrolüne ihtiyacım var. Sol diyezden fa sesine geçerken temiz bir ses elde etmek için daha fazla dikkat gerektiriyor." Öğretmenin verdiği ritim ve melodi yapısını özetleyerek parçanın genel akışını arkadaşlarına açıklayabilirler **(KB2.3)**. Öğrencilerin müzikteki ses bilgisi, nota okuma ve yorumlama becerilerini geliştirmeleri amacıyla si, la, sol, ikinci oktav do, sol diyez, fa, mi ve si bemol notalarından oluşan özel etüt ve egzersiz çalışmaları hazırlanır. Bu çalışmalar sırasında öğrencilerden verilen melodilerin bonalarını detaylı bir şekilde oluşturmaları, doğru şekilde solfej yapmaları ve her bir çalışmayı analiz ederek çözümlenmeleri beklenir. Bona hazırlığında farklı tonlarda yer alan bu seslerin birbirleriyle uyumu ve melodik yapıya etkisi incelenirken ritmik düzenlemelerin doğruluğuna dikkat edilir. Solfej aşamasında öğrenciler bu sesleri doğru bir tonda, ritmik hassasiyetle ve müzikal ifadeyle icra etmeye odaklanırlar. Öğrenciler, her bir nota için flüte özgü doğru duruş ve tutuşu, doğru parmak pozisyonlarını öğrenir ve uygular. Öğrenciler, her bir notayı ayrı ayrı çalarak temiz ve kontrollü sesler elde etmeye çalışır. Öğrenciler; si, la, sol, ikinci oktav do, sol diyez, fa, mi ve si bemol notalarını içeren bir etüt veya egzersizde ritim yapısını ayırt etmeye çalışır. Öğretmen her ritmi vurgulayarak öğrencilerin bu yapı içinde notaların konumunu anlamasını sağlar **(SDB2.1)**.

Öğrencilerin ritmi doğru anlamaları ve odaklanarak doğru sesleri çıkarmaları önemlidir **(E3.2)**. Öğrenciler, notaların ardışık dizilimini ve melodik akışını takip eder. Her bir sesin ezgiyi nasıl oluşturduğunu kavrayarak parçadaki melodi hattını öğrenirler. Öğrenciler, bu sekiz notadan oluşan bir etüt veya egzersizi belirlenen tempoda flüte özgü teknikleri kullanarak çalmaya çalışır. Öğretmen yavaş bir tempoda başlamalarını sağlar ve doğru nota sırasını izlemelerine rehberlik eder. Öğrenciler, etüdün ritmine ve melodik yapısına uygun şekilde çalarak doğru notalar arasındaki geçişleri sağlar. Bu çalışma, müziksel bileşenlerin uyum içinde çalınmasını destekler. Öğrenciler, bu sekiz notayı içeren etütlerde disiplin kazanmak için düzenli tekrar yaparak becerilerini pekiştirir ve notalar arasındaki geçişleri daha akıcı hâle getirirler **(D3.1)**. Tekrar yoluyla öğrencilerin öz güven kazanması, notaların flütte doğru pozisyonda ve temiz bir şekilde çalınması sağlanır **(E1.4)**. Bu çalışmalar öğrencilerin öğrenme sürecinde disiplinli bir şekilde ilerlemelerini sağlar **(SDB1.2, E1.3)**. Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri notaları içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken gözlem formu, kontrol listesi, çalışma kâğıtları ve öz/akran değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin öğrendikleri notalarla daha uzun ve ritmik açıdan zengin egzersizler oluşturulabilir. Aynı notalar üzerinde farklı kombinasyonlarla teknik tekrarlar yapılması sağlanabilir. Öğrencilerin nefeslerini daha uzun süre kontrollü bir şekilde tutmalarını ve notaları daha temiz çalmalarını hedefleyen çalışmalar yapmaları teşvik edilebilir. Aynı notaları farklı tonlamalarla (yumuşak, güçlü) çalmayı deneyerek müzikal ifadelerini geliştirmeleri desteklenebilir. Çaldıkları notaların temizliğini, nefes sürekliliğini ve parmak pozisyonlarını değerlendiren bir form doldurmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere öğrendikleri notaları adım adım öğretmek için her aşamanın ayrı bir odak noktası olarak ele alınması sağlanabilir. Öğrencilerin öncelikle parmak pozisyonlarına ardından nefes pozisyonlarına odaklanmaları tavsiye edilebilir. Flüt üzerine küçük etiketler yerleştirilerek öğrencilerin parmak pozisyonlarını görselleştirmeleri desteklenebilir. Nota çizelgelerinin sürekli kullanılması, öğrencilerin notaları ve yerleşimlerini daha kolay kavramalarına yardımcı olabilir. Öğrencilerin ritmi anlamaları için egzersizler çok yavaş bir tempoda başlatılabilir ve başarı sağlandıkça kademeli olarak hızlandırılabilir. Ayna karşısında çalışarak parmak yerleşimlerini ve nefes kontrollerini gözlemlemeleri sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: FLÜTTE ARTİKÜLASYON (SESLETİM)

Temada öğrencilerin artikülasyonu uygulayarak çalabilme becerilerini geliştirmeleri, nefes kontrolü ve duruş gibi temel unsurları doğru şekilde kullanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Hayat Bilgisi; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT. 3.2.1. Artikülasyonu uygulayarak çalabilme

- a) Artikülasyonu uygulayacağı egzersizi veya etütü çözümler.
- b) Artikülasyonu uygulayabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Artikülasyonu kullanır.
- ç) Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri ve etütlerde artikülasyonu uygulayarak müziksel bileşenlere uygun çalar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Artikülasyonun Tanımı ve Müzikteki Rolü
 Artikülasyonun Müzikal Anlatıma Katkısı
 Artikülasyon İçin Dil ve Nefes Koordinasyonu
 Hava Akışı ve Net Ses Üretimi
 Artikülasyon Değişimlerinin Müzikal İfadeye Etkisi

Genellemeler

Artikülasyon, müziğin anlatım gücünü artıran temel bir unsurdur.
 Flüt çalmada artikülasyon, dil ve nefes koordinasyonu ile sağlanır.
 Farklı artikülasyon teknikleri, müziğin ifadesini ve akıcılığını değiştirir.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, hava akışı, nefes kontrolü

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; gözlem formu, kontrol listesi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrenciler, artikülasyon tekniklerini kullanarak bir müzikal hikâye anlatımı oluşturabilirler. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin flütü doğru bir şekilde tutabildikleri, temel duruş ve nefes alma pozisyonlarını öğrendikleri, çalma sırasında parmaklarını doğru bir şekilde konumlandırabilecekleri, nefes kontrolünü sağlayarak temiz ve net sesler çıkarabildikleri, artikülasyonun ne olduğunu bildikleri, müzikte anlatım gücüne katkısını anladıkları ve temel düzeyde uygulayabildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilere artikülasyonla ilgili farkındalıklarını ölçmek için "Konuşan Flüt" etkinliği düzenlenebilir. Öğretmen "Müzik çalarken kelimeler olmadan duygularınızı nasıl ifade edersiniz?" sorusuyla derse başlar. Öğrenciler bu soruya kendi fikirlerini söyleyerek katılım sağlar. Ardından öğretmen öğrencilerden kısa bir melodiye bağlı, dilli veya vurgulu çalma tekniklerinden birini uygulamalarını ister. Bu süreçte öğrencilere "Melodiyi hangi artikülasyonla çaldınız?", "Bunu farklı bir şekilde çalsaydınız nasıl olurdu?" gibi sorular yöneltilerek artikülasyonun müzikal ifadeye etkisi hakkında düşünmeleri sağlanabilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, çevrelerinde duydukları sesleri ve konuşmaları gözlemleyerek müzikle bağlantı kurarlar. Örneğin günlük konuşmalarda bazı kelimelerin daha vurgulu, bazılarının ise daha yumuşak söylendiğini fark edebilirler. Bir arkadaşının heyecanla anlattığı bir hikâyede kelimeleri nasıl vurguladığını veya bir reklamda belirli sözcüklerin nasıl ön plana çıkarıldığını analiz edebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.3.2.1.

Öğretmen öğrencilerin merak duygusunu harekete geçirmek için onları çeşitli dinleme ve gözlem etkinliklerine yönlendirir. Örneğin öğrencilerin daha önce çaldıkları bir melodiyi farklı artikülasyonlarla çalarak farkı hissetmelerini sağlar. Bu sayede öğrenciler, artikülasyonun müzikal ifadeye katkısını anlamaya yönelik keşfetme isteklerini harekete geçirirler **(E1.1)**. Öncelikle öğretmenin gösterdiği veya notalar üzerinde belirtilen artikülasyon işaretlerini çözümlyerek artikülasyonun müziğin akıcılığına, netliğine ve ifadesine etkisini keşfederler. Öğretmen rehberliğinde egzersizleri doğru uygulayabilmek için uygun duruş ve tutuş pozisyonunu alarak flütlerini hazırlarlar. Artikülasyonu daha etkili bir şekilde kullanabilmek için nefes kontrolü sağlamak adına uzun ses çalışmaları yapar, dil hareketleri, hava akışı gibi temel teknikleri içeren ön alıştırımlar uygularlar. Öğrenciler, artikülasyonun müziğe etkisini gözlemlemek için öğretmen veya arkadaşlarının çaldığı örnekleri dinleyerek hangi ifadelerin hangi müzikal anlatımları oluşturduğunu not alır. Artikülasyonun sesler arası bağlantıyı nasıl etkilediğini ve müziğin karakterine nasıl katkıda bulunduğunu analiz ederler. Daha sonra öğretmenin yönlendirmesiyle belirlenen egzersizleri önce yavaş tempoda, ardından aşamalı olarak hızlandırarak çalarlar. Bu süreçte karşılaştıkları zorlukları aşmak için tekrar yapar ve tekniklerini geliştirmek için kararlılıkla çalışırlar. Öğrenciler, sabırla ve azimle çalışmalarını sürdürerek artikülasyon tekniklerini daha kontrollü ve bilinçli bir şekilde uygulamaya başlarlar **(E1.3)**. Artikülasyon uygulamalarında temel olarak seslerin belirginliği, akıcılığı ve netliği üzerinde durarak müziğin anlatım gücüne katkıda bulunan unsurları fark ederler.

Öğrenciler, çalışmalarını arkadaşlarına veya öğretmenlerine çalarak geri bildirim alır ve çalarken duygu, düşünce ve müzikal ifadelerini daha etkili bir şekilde iletmeye çalışırlar. Bu süreçte sözlü ve sözsüz iletişim becerilerini geliştirerek müziğin anlatım gücünü artırmayı öğrenirler **(SDB2.1)**. Çalışmaları sırasında çaldıkları egzersizlerin kaydını alarak kendi performanslarını değerlendirir, eksiklerini belirleyerek düzeltme yaparlar. Öğrenciler, disiplinli ve istikrarlı bir çalışma alışkanlığı geliştirerek düzenli tekrarlarla tekniklerini ilerletir ve uzun vadeli gelişimlerini takip ederler **(D3.1)**. Topladıkları verileri sınıflandırarak artikülasyonun müzikal sonuçlara etkisini analiz eder ve öğrendikleri teknikleri yorumlayarak performanslarına bilinçli bir şekilde dâhil ederler **(KB2.2)**. Öğrenciler, edindikleri bilgileri çözümlyerek müziksel ifadelerini güçlendirmek için hangi teknikleri daha bilinçli kullanmaları gerektiğini belirler ve bunları çalma pratiğinde uygularlar **(OB1)**. Son olarak öğrendikleri seslerden oluşan egzersizleri ve etütleri artikülasyonu bilinçli bir şekilde kullanarak müziksel bileşenlere uygun çalarlar. Bu süreçte öğrenciler, artikülasyonun müziğe kattığı anlatım gücünü deneyimleyerek tekniklerini geliştirir ve ilerleyen çalışmalarda daha detaylı tekniklere hazırlanmış olurlar. Grup içinde yapılan performans değerlendirmeleri ve karşılaştırmalı dinleme etkinlikleri, öğrencilerin artikülasyon tekniklerini ne kadar doğru ve etkili kullandıklarını belirlemek için uygulanabilir. Bu değerlendirme süreçleri, öğrencilerin güçlü yönlerini ve gelişime açık alanlarını belirleyerek bireysel öğrenme yollarını destekler. Performans görevi olarak öğrenciler, artikülasyon tekniklerini kullanarak bir müzikal hikâyeye anlatımı oluşturabilirler. Ek olarak öğrenci performanslarını daha somut verilerle değerlendirmek için gözlem formları, analitik dereceli puanlama ölçekleri ve yapılandırılmış geri bildirim formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden çaldıkları melodileri farklı artikülasyon teknikleri kullanarak yeniden düzenlemeleri istenebilir. Örneğin belirlenen bir melodiyi önce olduğu gibi ardından belirli noktalarda vurgular ve duraklamalar ekleyerek çalmaları sağlanabilir. Böylece artikülasyonun müziğe etkisini bire bir deneyimlemeleri teşvik edilebilir. Ayrıca öğrencilerin kendi kısa melodilerini veya ritmik dizilerini oluşturarak artikülasyon farkındalıklarını artırmaları desteklenebilir.

Destekleme Öğrencilerin artikülasyonu daha iyi kavrayabilmesi için dinleme ve gözlem etkinlikleri artırılabilir. Öğretmen aynı melodiyi farklı artikülasyon teknikleriyle çalarak veya çalınan örnekleri dinleterek öğrencilerin farkı daha net hissetmelerini sağlayabilir. Öğrencilerin flüt çalma sürecinde küçük adımlarla ilerlemeleri desteklenebilir. Öncelikle tek bir nota veya kısa bir egzersiz üzerinde artikülasyon çalışmaları yapılabilir, ardından bu beceri daha uzun melodilere genişletilebilir. Tekrar eden pratiklerle öğrencilerin artikülasyonun nefes, tutuş ve parmak pozisyonu ile nasıl ilişkilendirildiğini daha iyi anlamaları sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: FLÜT TEKNİKLERİ

Temada öğrencilerin temel flüt tekniklerini (dil vurma, legato ve staccato) öğrenerek sesleri net, akıcı ve doğru bir şekilde çıkarmaları, teknikler arasındaki geçişleri uyumlu hâle getirmeleri ve müzikal ifadeyi geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 30

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma), SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemeleme, KB2.3. Özetleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT. 3.3.1. Temel dil vurma tekniği ile çalabilme

- Temel dil vurma tekniğini kullanacağı egzersizi veya etütü çözümler.
- Temel dil vurma tekniğini uygulayabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Temel dil vurma tekniğini kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri ve etütleri temel dil vurma tekniği kullanarak müziksel bileşenlere uygun çalar.

FLT. 3.3.2. Bağlı çalma tekniği (legato) ile çalabilme

- Bağlı çalma tekniğini kullanacağı egzersizi veya etütü çözümler.
- Bağlı çalma tekniğini uygulayabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Bağlı çalma tekniğini kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizler/etütleri bağlı çalma tekniği kullanarak müziksel bileşenlere uygun çalar.

FLT. 3.3.3. Dil ve bağ ilişkisini kurarak çalabilme

- Dil ve bağ ilişkisini kullanacağı egzersizi veya etütü çözümler.
- Dil ve bağ ilişkisini kurabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Dil ve bağ ilişkisini kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri ve etütleri dil ve bağ ilişkisi kurarak müziksel bileşenlere uygun çalar.

FLT. 3.3.4. Staccato tekniği ile çalabilme

- Staccato tekniğini kullanacağı egzersizi veya etütü çözümler.
- Staccato tekniğini uygulayabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Staccato tekniğini doğru kullanır.
- Egzersizleri ve etütleri staccato tekniği kullanarak müziksel bileşenlere uygun çalar.

FLT. 3.3.5. Dil, bağ ve staccato ilişkisini kurarak çalabilme

- Dil, bağ ve staccato ilişkisini kullanacağı egzersizi veya etütü çözümler.
- Dil, bağ ve staccato ilişkisini kurabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Dil, bağ ve staccato ilişkisini doğru kullanır.
- Egzersizleri ve etütleri dil ve bağ ilişkisi kurarak müziksel bileşenlere uygun çalar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dil Vurma Tekniğinin Öğretilmesi ve Uygulanması
Bağlı Çalma (Legato) Tekniğinin Öğrenimi ve Geliştirilmesi
Staccato Tekniğinin Doğru Uygulanması ve Pratik Edilmesi
Dil, Bağ ve Staccato Teknikleri Arasında Geçişlerin Yapılması

Genellemeler

Dil, bağ ve staccato teknikleri, flüt çalarken netlik, akıcılık ve keskinlik sağlamak için temel unsurlardır.

Doğru duruş, tutuş ve nefes kontrolü; flüt tekniklerinin etkili bir şekilde uygulanmasını destekler.

Teknikler arasındaki ilişkileri anlamak ve geçişleri uyumlu hâle getirmek, müziksel ifade becerilerini geliştirir.

Düzenli çalışma, tekniklerin öğrenilmesi ve performans gelişimi için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kavramlar bağlı çalma (legato), dil vurma, duruş, düzenli çalışma, nefes kontrolü, staccato, teknik geçiş, tutuş

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme) Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Dil vurma, bağlı çalma, staccato ve bu tekniklerin birlikte kullanımıyla ilgili bilgiler, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden dil, bağ ve staccato tekniklerini içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin flütü doğru bir şekilde tutabildikleri, temel duruş ve nefes alma pozisyonlarını öğrendikleri, çalma sırasında parmaklarını doğru bir şekilde konumlandırabilecekleri, "bağlı çalma" (legato), "kısa çalma" (staccato), "dil vurma" gibi temel müzik terimlerini bildikleri; flütle basit sesleri çıkarabildikleri ve temel notaları okuyarak bu sesleri doğru şekilde uygulayabildikleri, daha önce öğrendikleri notaları tanıyıp çalabildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin düzeylerini, ilgi ve ihtiyaçlarını değerlendirmek için derse "Flütle küçük bir maceraya çıkmaya hazır mısınız?" gibi heyecan verici bir girişle başlanabilir. Dil vurma, bağlı çalma ve staccato tekniklerinden kısaca bahsederek "Bu tekniklerden birini kullanarak nasıl sesler çıkarabileceğimizi tahmin edebilir misiniz?", "Hangisi daha çok hoşunuza giderdi?" gibi sorular sorulabilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, temel dil vurma tekniğini öğrenirken daha önceki müzik deneyimlerinden yararlanırlar. Örneğin ritim çalışmaları sırasında öğrendikleri kısa-düzenli nefes alma alışkanlıklarını bu teknikle ilişkilendirerek sesin daha net çıkmasını sağlayabilirler. Sınıfta öğrenilen bu teknik günlük hayatta da anlam kazanır. Öğrenciler, şarkı söylerken ya da herhangi bir nefesli çalgıyı dinlerken dilin ses üzerindeki etkisini fark ederler. Bir melodiyi çalarken "Dil vurma tekniğini kullanarak hangi notayı daha temiz duyurabiliriz?" sorusuna yanıt ararken müzikte bu tekniğin nasıl kullanıldığını keşfedebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT. 3.3.1

Öğrenciler, temel dil vurma tekniğini öğrenirken merak duygularını harekete geçirerek sürece katılım sağlar. Öğretmen "Dil vurma tekniği sesi nasıl daha net çıkarabilir?", "Nefes kontrolü ile bu teknik arasındaki bağlantı nedir?" gibi sorular yönelterek öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını teşvik eder. Öğrenciler, bu sorulara cevap bulmaya çalışırken denemeler yapar ve gözlemlediklerini paylaşır. Örneğin farklı vuruş tekniklerini deneyerek hangi yöntemin daha net bir ses çıkardığını keşfederler. Öğretmen öğrencilere "Bu teknikle başka hangi melodilerde farklılık yaratabilirsiniz?" gibi açık uçlu sorular sorarak onların yaratıcılıklarını ve merak duygularını canlı tutar (E1.1). Öğrenciler, temel dil vurma tekniğini öğrenirken bilgiye ihtiyaç duydukları noktaları fark eder. Örneğin "Dilin konumu sesin netliğini nasıl etkiler?" veya "Doğru nefes kontrolüyle daha temiz sesler nasıl çıkarabilirim?"

gibi sorularla öğrenme sürecini başlatırlar. Öğretmen bu sorulara rehberlik ederek temel dil vurma tekniğinin önemini açıklar ve uygulamalı örneklerle öğrencilerin merakını canlı tutar. Öğrenciler, deneme ve gözlem yoluyla doğru pozisyonu ve teknikleri öğrenirken bilgiyi anlamlandırır ve uygulamalı olarak sürece dâhil olurlar. Bu şekilde bilgiye ihtiyaç duyma ve bilgiyi uygulama becerileri gelişir **(OB1)**.

Öğrencilerin temel dil vurma tekniğini öğrenirken seçilen egzersizlerin veya etütlerin çözümlenmesi üzerinde durulur. Bu süreçte öğrenciler, egzersizdeki notaları ve ritimleri adım adım inceleyerek hangi notada dil vurma tekniğini kullanacaklarını öğrenirler. Çözümleme sırasında öğretmen rehberliğinde her nota dikkatle ele alınır, öğrencilerin dil vurmaya nerede ve nasıl uygulamaları gerektiği açıklanır. Bu yöntemle öğrenciler, notaları doğru sırayla takip etmeyi ve dil vurmanın ses üretimine olan etkisini fark etmeyi öğrenirler. Çözümleme çalışmaları, öğrencilerin egzersizi anlamalarını kolaylaştırırken temel tekniği doğru bir şekilde uygulamalarını sağlamaya yardımcı olur. Öğrenciler, temel dil vurma tekniğini doğru uygulayabilmek için doğru duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenir. Öğretmen flüt çalarken ideal duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenciler için gösterir.

Öğrenciler, flüt çalmaya başlarken doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alarak hazırlanır. Öğrenciler, temel dil vurma tekniğini ("t" veya "d" seslerini kullanarak) doğru bir şekilde uygulamayı öğrenir. Öğretmen temel dil vurma tekniğinin nasıl uygulandığını açıklar. Öğrencilere flüt çalarken dilin doğru noktada hafifçe vurması gerektiği ve bu hareketin nefesi daha etkili kullanmalarını sağlayacağı anlatılır. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde dil vuruşları yaparak bu tekniği dener. Öğretmen her öğrenciyi tek tek gözlemleyerek gerektiğinde düzeltmeler yapar. Dil vurma tekniği ile çıkarılan seslerin, net ve temiz çıkıp çıkmadığı kontrol edilir. Öğrenciler, temel dil vurma tekniğini doğru bir şekilde uygular ve flütten temiz sesler çıkarır. Öğrenciler, öğrendikleri sesleri dil vurma tekniği kullanarak ezgisel yapıya uygun şekilde çalar. Öğrencilere temel dil vurma tekniği ile çalabilecekleri kısa egzersizler veya etütler verilir. Bu egzersizler, öğrendikleri notaların müziksel bileşenlere uygun olarak ardına çalınmasını sağlar. Öğretmen her öğrenciyi gözlemleyerek dil vurma tekniğini doğru şekilde uygulayıp uygulamadığını kontrol eder ve gerekli rehberliği sağlar. Öğretmen; her öğrencinin duruş, tutuş, dil vurma tekniği ve ezgisel çalma becerilerini değerlendirir. Öğrenciler, temel dil vurma tekniğini öğrenirken kendilerine olan güvenlerini artıracak şekilde desteklenir. Öğretmen "Hangi notalarda bu tekniği daha iyi uyguladığını fark ettin?" veya "Hangi yöntemle daha temiz bir ses çıkardığını gördün?" gibi sorular sorarak öğrencilerin kendi başarılarını fark etmelerini sağlar. Öğrencilere dil vurma tekniğiyle çalınan basit bir melodiyi temiz bir şekilde tamamladıklarında, kendilerini değerlendirme fırsatı sunulur. Öğrenciler, her başarıda kendi potansiyellerini daha net görür ve bir sonraki adıma güvenle ilerler **(E1.4)**. Performans görevi olarak öğrencilerden dil, bağ ve staccato tekniklerini içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

FLT.3.3.2

Öğrenciler, bağlı çalma tekniğini öğrenirken bilgiye ihtiyaç duydukları noktaları fark eder. Örneğin "Bağlı çalma sırasında nefesimi nasıl daha iyi kontrol edebilirim?" veya "Notalar arasında kesintisiz geçişi nasıl sağlarım?" gibi sorularla öğrenme sürecine yönelirler. Öğretmen bu sorulara rehberlik ederek bağlı çalma tekniğinin temel prensiplerini açıklar ve uygulamalı çalışmalarla öğrencilerin bu tekniği deneyimlemelerini sağlar. Öğrenciler, deneme ve gözlem yoluyla teknikleri öğrenirken öğrendikleri bilgiyi flüt üzerinde uygulamalı olarak test ederler. Bu süreç, öğrencilerin hem bilgiye ulaşma ihtiyacını fark etmelerini hem de bu bilgiyi etkili bir şekilde kullanmalarını destekler **(OB1)**.

Öğrencilerin bağlı çalma tekniğini öğrenmeleri ve uygulamaları amacıyla hazırlanan egzersiz veya etütler çözümlene yoluyla ele alınır. Çözümlene sırasında öğrenciler bağlı çalma tekniğiyle icra edilecek notaları dikkatle inceler ve bu tekniğin gerektirdiği akıcı ve kesintisiz ses üretimine odaklanır. Egzersizdeki notalar ve bağ işaretleri adım adım açıklanır, öğrencilerin notalar arasındaki geçişleri pürüzsüz bir şekilde gerçekleştirmeleri sağlanır. Bu süreçte hangi notaların tek nefeste çalınacağı ve bağların müzikal ifadeye nasıl katkıda bulunduğu üzerinde durulur. Öğretmen, bağlı çalma tekniğinin etkili olabilmesi için doğru duruşun önemini açıklar. Öğrenciler, bağlı çalma tekniğine uygun duruş ve tutuş pozisyonunu alır. Öğrenciler, bağlı çalma tekniğini doğru bir şekilde uygular. Öğretmen, bağlı çalma tekniğini (legato) açıklar. Öğrenciler, flütlerini kullanarak iki veya daha fazla notayı bağlı bir şekilde çalmaya çalışır. Öğretmen, bağlı çalma sırasında nefesin kontrollü bir şekilde kullanılması gerektiğini hatırlatır. Her öğrenci bağlı çalma tekniğini denerken öğretmen rehberlik eder, öğrencilerin notalar arasında yumuşak geçişler yapmasını sağlamak için geri bildirimde bulunur. Öğrenciler, bağlı çalma tekniğini kullanarak notalar arasında yumuşak ve kesintisiz geçişler yapar. Öğrenciler, öğrendikleri notaları bağlı çalma tekniğini kullanarak ezgisel bir yapıda çalar. Öğretmen öğrencilerin bağlı çalma tekniğini uygulayabileceği kısa egzersizler veya etütler seçer. Bu egzersiz veya etütlerde notalar, melodik bir bütünlük oluşturacak şekilde sıralanmıştır. Öğrenciler, bu egzersizleri bağlı çalma tekniğiyle çalışır. Öğretmen her öğrencinin tekniğini gözlemleyerek gerektiğinde düzeltmeler yapar ve doğru teknik için rehberlik sağlar. Bağlı çalma tekniği ile yapılan bu egzersizlerde, notalar arasındaki akıcılığa ve ezgisel yapıya uygunluğa özellikle dikkat edilir. Öğrenciler, öğrendikleri sesleri bağlı çalma tekniğiyle çalarak müziksel bileşenlere uygun bir bütünlük sağlar. Öğretmen; her öğrencinin duruş, tutuş, bağlı çalma tekniği ve ezgisel çalma becerilerini değerlendirir. Öğrencilere bağlı çalma tekniğini kullanarak çıkarılan seslerin akıcılığı ve yumuşak geçişler hakkında geri bildirim verilir.

FLT.3.3.3

Öğrencilerin dil ve bağ tekniklerinin birlikte kullanımını öğrenmeleri amacıyla bu iki tekniği içeren egzersiz veya etütlerin çözümlenmesi yapılır. Çözümlene sürecinde öğrenciler hangi notaların dil vurma tekniğiyle, hangi notaların ise bağlı çalma tekniğiyle icra edileceğini adım adım öğrenirler. Egzersiz üzerindeki bağ işaretleri ve dil vurma noktaları incelenerek tekniklerin nasıl birbiriyle uyum içinde kullanılacağı açıklanır. Öğrencilere dil ve bağ arasındaki geçişlerin pürüzsüz ve akıcı bir şekilde gerçekleştirilmesi için rehberlik edilir. Çözümlene sırasında dil vurma ile başlanan notaların ardından gelen bağlı notaların kesintisiz bir şekilde duyulması üzerinde durulur. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde ideal duruş ve tutuş pozisyonunu alır. Öğretmen her öğrencinin pozisyonunu gözlemleyerek gerekli düzeltmeleri yapar. Öğrenciler, dil ve bağ tekniklerini birlikte kullanarak bu iki teknik arasında akıcı geçiş yapmayı öğrenir. Öğretmen dil ve bağ (legato) tekniklerinin nasıl bir arada kullanılacağını açıklar. Dil tekniğiyle vurgulanan seslerin ardından bağlı notaların daha akıcı ve kesintisiz bir şekilde gelmesi gerektiği belirtilir. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde belirli bir sırayla dil ve bağ tekniklerini birleştirerek denemeler yapar. Dil tekniğiyle başlayan bir nota, bağlı bir geçişle diğer notaya aktarılır. Öğretmen öğrencilerin akıcı bir şekilde dil ve bağ ilişkisi kurabilmesi için geri bildirimde bulunur. Öğrenciler, dil ve bağ teknikleri arasında akıcı geçişler yaparak bu teknikleri bir arada kullanır. Öğrenciler, öğrendikleri sesleri dil ve bağ ilişkisi kurarak ezgisel bir yapıya uygun şekilde çalar. Öğretmen öğrencilerin dil ve bağ ilişkisini uygulayabileceği kısa egzersizler veya etütler seçer. Bu egzersiz ve etütlerde bazı notalar dil tekniğiyle bazıları ise bağ tekniğiyle çalınacak şekilde düzenlenmiştir. Öğrenciler, dil ve bağ ilişkisini kurarak bu egzersizleri çalar. Öğretmen her öğrenciyi gözlemleyerek gerektiğinde tekniklerine rehberlik eder. Bu aşamada öğrencilerin notalar arasında yumuşak ve dengeli geçişler yapmasına dikkat edilir, böylece müzikal bir bütünlük sağlanır.

Öğrenciler, öğrendikleri sesleri dil ve bağ ilişkisi kurarak çalar ve müziksel bileşenlere uygun bir bütünlük sağlar. Öğretmen; her öğrencinin duruş, tutuş, dil ve bağ ilişkisi kurma becerilerini değerlendirir. Öğrencilere dil ve bağ ilişkisi kurarak çaldıkları seslerdeki akıcılık, denge ve bütünlük hakkında geri bildirim verilir. Öğrenciler, temel dil vurma, bağlı çalma ve diğer teknikleri öğrenirken hem kendi performanslarını hem de arkadaşlarının performanslarını gözlemleyerek tekniklerin etkisini anlamaya çalışır. Gözlem sonuçlarını not alarak doğru uygulamaları ve geliştirilmesi gereken alanları kategorize ederler. Örneğin "Teknik doğru", "Daha fazla pratik gerekli" gibi başlıklarla değerlendirme yaparlar. Bu süreçte öğrenciler öğretmen rehberliğinde notlarını kaydeder ve geri bildirim alarak öğrenme süreçlerini geliştirir (**KB2.2**). Öğrenciler, dil ve bağ ilişkisini öğrenirken kendi performanslarını değerlendirme fırsatı bulur. Öğretmen öğrencilere tekniklerin etkili uygulanabilmesi için dikkat etmeleri gereken noktaları açıklar ve öz değerlendirme yapmaları için rehberlik eder. Öğrenciler, çaldıkları seslerin netliği, geçişlerin akıcılığı ve tekniklerin doğruluğunu gözlemleyerek kendilerini değerlendirir. Bu süreçte güçlü yönlerini belirlerken eksik gördükleri alanları fark eder ve geliştirmek için stratejiler oluşturur. Öğrenciler, değerlendirmeleri doğrultusunda düşünce ve davranışlarını dönüştürerek daha etkili bir performans sergiler. Öğretmenin sağladığı geri bildirimler ve rehberlik sayesinde öğrenciler; yalnızca teknik becerilerini değil aynı zamanda öğrenme süreçlerini geliştirme ve dönüştürme becerisi kazanır (**SDB1.3**).

FLT.3.3.4

Öğrencilerin staccato tekniğini öğrenmeleri ve uygulamaları amacıyla bu tekniğe özel olarak hazırlanmış egzersiz veya etütler çözümlene yoluyla ele alınır. Çözümleme sürecinde öğrenciler staccato tekniğinin kısa, kesik ve net ses üretme gerekliliğini kavrarlar. Egzersizdeki notalar dikkatle incelenir, her notanın staccato tekniğiyle nasıl çalınacağı açıklanır. Çözümlemede, notaların doğru sürede kesilmesi ve seslerin net bir şekilde duyulması üzerinde durulur. Ayrıca staccato tekniğinin ritmik doğruluğunu koruyarak uygulanması için öğrenciler yönlendirilir. Öğrenciler, öğretmenin gösterdiği duruş ve tutuş pozisyonunu alır ve öğretmen her öğrencinin duruşunu kontrol ederek düzeltmeler yapar. Öğrenciler, staccato tekniğini kullanarak notaları kısa ve kesik bir şekilde çalmayı öğrenir. Öğretmen staccato tekniğinin nasıl uygulanacağını açıklar. Notaların kısa ve ayırık çalınmasını sağlayan bu teknikte, nefesin kontrollü bir şekilde verilir ve hızlı kesilmesi gerektiği vurgulanır. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde belirli notaları staccato tekniğiyle çalmayı dener. Her öğrencinin çıkardığı seslerin kısa ve belirgin olmasına dikkat edilir. Öğretmen öğrencilerin nefes ve dil koordinasyonunu doğru bir şekilde uygulayıp uygulamadığını kontrol eder ve gerekli yönlendirmeleri yapar. Öğrenciler, öğrendikleri notaları staccato tekniğini kullanarak ezgisel bir yapıya uygun şekilde çalar. Öğretmen öğrencilerin staccato tekniğini kullanarak çalabilecekleri kısa egzersizler veya etütler seçer. Bu egzersizler, notaların ayırık bir şekilde çalınması gereken bölümler içermektedir. Öğrenciler, staccato tekniğini kullanarak bu egzersizleri çalar ve her notanın kısa ve net olmasına dikkat eder. Öğretmen her öğrenciyi gözlemleyerek gerektiğinde düzeltmeler yapar ve teknik destek sağlar. Egzersizlerin, öğrencilerin staccato tekniğini kullanarak müzikal yapıyı uygun bir şekilde icra edebilmelerini sağlaması hedeflenir. Öğrenciler, öğrendikleri sesleri staccato tekniğiyle çalar ve müziksel bileşenlere uygun bir bütünlük oluşturur. Öğretmen; her öğrencinin duruş, tutuş, staccato tekniği kullanımı ve ezgisel çalma becerilerini değerlendirir. Öğrencilere staccato tekniğini kullanarak çıkarılan seslerin kısıklık ve netlik açısından uygunluğu hakkında geri bildirim verilir.

FLT.3.3.5

Öğrencilerin dil, bağ ve staccato tekniklerini bir arada öğrenmeleri ve uygulamaları amacıyla hazırlanan egzersiz veya etütler çözümlenme yoluyla ele alınır. Çözümleme sürecinde öğrenciler bu üç tekniğin birbiriyle nasıl ilişkilendirileceğini ve doğru bir şekilde nasıl uygulanacağını adım adım öğrenirler. Egzersizdeki notalar dikkatle incelenir; hangi notaların dil vurmayla, hangi notaların bağlı çalmayla ve hangi notaların staccato tekniğiyle çalınacağı açıklanır. Dil ve bağ teknikleri arasındaki pürüzsüz geçişler üzerinde durulurken staccato notalarının kısa ve net bir şekilde ifade edilmesi gerektiği vurgulanır. Çözümlemede tekniklerin müzikal ifadeyi nasıl zenginleştirdiği gösterilir ve öğrenciler, farklı tekniklerin bir arada uyum içinde nasıl kullanılacağını uygulamalı olarak öğrenirler. Her bir tekniğin müzikal yapıdaki rolünü analiz eden öğrenciler, teknikler arasındaki geçişleri daha akıcı hâle getirmek için bilgilerini birleştirir. Örneğin dil tekniğinin netlik sağladığını, bağ tekniğinin akıcılığı artırdığını ve staccato tekniğinin keskinlik kattığını fark ederler. Bu bilgileri sentezleyerek her bir teknikle eserin dinamik yapısını zenginleştirirler. Süreç boyunca öğrendiklerini kısa notlarla özetleyerek kendi yorumlarını geliştirir ve bu yorumlarla tekniklerin müzikal anlamdaki katkılarını bütünsel bir şekilde ifade ederler **(OB1)**. Öğrenciler, dil, bağ ve staccato tekniklerini birleştirerek çalışırken yeni ve belirsiz durumlara uyum sağlamayı öğrenir **(SDB3.1)**.

Öğretmen, teknikler arası geçişlerdeki zorlukların doğal olduğunu vurgular ve öğrencilerin bu durumlara açık olmalarını teşvik eder. Öğrenciler, öğretmenin gösterdiği duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Öğretmen öğrencilerin her birinin pozisyonunu gözlemleyerek gerekli düzeltmeleri yapar. Öğretmen dil, bağ ve staccato tekniklerinin birbirleriyle nasıl uyum içinde kullanılacağını açıklar. Bu üç tekniğin aynı eser içinde nasıl birbirini tamamlayarak kullanılabileceği örneklerle gösterilir. Öğrenciler, belirli notalar için dil, bağ ve staccato tekniklerini sırayla uygular. Örneğin bir notayı dil tekniğiyle ardından gelen iki notayı bağlı (legato) ve son notayı staccato şeklinde çalarak teknikler arası geçişleri deneyimleyebilir. Öğretmen öğrencilerin her teknik arasındaki geçişleri yumuşak ve uyumlu yapabilmeleri için geri bildirimde bulunur. Öğrenciler, dil, bağ ve staccato teknikleri arasında akıcı geçişler yaparak bu üç tekniği bir arada kullanır. Öğretmen öğrencilerin dil, bağ ve staccato ilişkisini uygulayabilecekleri kısa egzersizler veya etütler seçer. Bu egzersizlerde bazı notalar dil tekniğiyle bazıları bağ (legato) ve bazıları da staccato ile çalınacak şekilde düzenlenmiştir. Öğrenciler, bu egzersizleri çalarken her notada hangi tekniği kullanacaklarını belirler ve uygulama sırasında geçişlere dikkat eder. Öğretmen her öğrenciyi gözlemleyerek gerektiğinde tekniklerine rehberlik eder. Öğrencilerin müziksel bileşenleri uygulayarak teknikleri uyum içinde kullanmalarına ve notalar arasında akıcı geçişler yapmalarına dikkat edilir. Öğretmen; her öğrencinin duruş, tutuş, dil, bağ ve staccato tekniklerini kullanarak geçiş yapma becerilerini değerlendirir. Öğrencilere dil, bağ ve staccato tekniklerini kullanarak çıkarılan seslerin uyum, geçiş akıcılığı ve müzikal bütünlük açısından uygunluğu hakkında geri bildirim verilir. Her öğrenciye eksik veya gelişime açık alanlarla ilgili öneriler sunulurken tekniği daha iyi pekiştirmeleri sağlanır. Öğrenciler, dil, bağ ve staccato tekniklerini öğrenirken gözlemlerini analiz ederek temel farkları anlamaya çalışır. Tekniklerin etkisini çözümlenip dil tekniğinin netlik, bağ tekniğinin akıcılık, staccato tekniğinin ise keskinlik sağladığını belirlerler. Öğretmen rehberliğinde öğrendikleri bilgileri kısa notlar veya açıklamalarla özetlerler. Örneğin “Bağ tekniği notaları yumuşakça birleştirir.” gibi ifadelerle bilgiyi kendi cümleleriyle aktarır ve tekniklerin müzikal yapıdaki rollerini tanımlar **(KB2.3)**. Öğrenciler, dil, bağ ve staccato tekniklerini öğrenirken öz güvenlerini artıracak şekilde teşvik edilir **(E1.5)**. Öğrenciler, dil, bağ ve staccato tekniklerini öğrenirken düzenli çalışmanın önemini fark eder ve başarılarını artırmak için hedefler belirler. Öğretmen rehberliğinde tekniklerin öğrenimi için kısa ve ulaşılabilir hedefler (her gün bir teknik üzerinde 10 dakika çalışmak) oluştururlar. Öğrenciler, bu hedeflere ulaşmak için bir çalışma planı hazırlar ve planlarını uygularken zaman yönetimi becerilerini kullanır. Çalışma sırasında karşılaşılan zorluklar

doğrultusunda, hedeflerini ve planlarını gerektiğinde yeniden düzenler. Bu süreç, öğrencilerin sistemli bir şekilde ilerlemelerini ve öğrenim sürecinde sorumluluklarını yerine getirmelerini sağlar (D3.2). Performans görevi olarak öğrencilerden dil, bağ ve staccato tekniklerini içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken gözlem formu, kontrol listesi, çalışma kâğıtları ve öz/akran değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden öğrendikleri dil, bağ ve staccato tekniklerini kullanarak kendi kısa melodilerini oluşturmaları istenebilir. Bu melodilerin tekniklerin karakteristik özelliklerini vurgulaması beklenebilir. Örneğin melodinin bir bölümünde staccato ile keskin vurgular yapılırken diğer bölümünde bağ tekniği ile yumuşak geçişler oluşturulması teşvik edilebilir. Öğrencilere aynı melodiyi üç farklı şekilde (yalnızca dil tekniği, yalnızca bağ tekniği, yalnızca staccato tekniği) çalmaları için bir görev verilebilir.

Destekleme Öğrencilere tekniklerin doğru uygulanmasını göstermek amacıyla görseller veya videolar sunulabilir. Örneğin doğru ağız pozisyonu ve nefes kontrolünü açıklayan şemalar kullanılabilir. Flüt üzerindeki parmak pozisyonlarını daha iyi anlamaları için renkli işaretler eklenebilir. Bu işaretler, hangi deliklerin hangi nota için kapatılması gerektiğini görselleştirerek öğrenme sürecini hızlandırabilir. Öğrenciler, öğretmenin veya arkadaşlarının rehberliğinde teknikleri grup içinde çalışabilirler. Örneğin bir öğrencinin bağlı çalma örneğini dinlerken diğer öğrencilerin yalnızca ilk notayı tekrar etmeleri ve daha sonra geçişi tamamlamaları sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. SINIF

1. TEMA: FLÜTTE MÜZİKALİTE

Temada öğrencilerin nüans kavramını öğrenerek müzikteki duygu ve ifadeyi keşfetmeleri, farklı dinamikleri ayırt ederek uygulamaları ve müzikal anlatımı güçlendirmek için nüansları bilinçli şekilde kullanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 28

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.5. Sınıflandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.4.1.1. Nüans hakkında bilgi toplayabilme

- a) Nüans bilgisine ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- b) Belirlediği aracı kullanarak nüans hakkında bilgiler bulur.
- c) Nüans hakkında ulaşılan bilgileri doğrular.
- ç) Nüans hakkında ulaşılan bilgileri kaydeder.

FLT.4.1.2. Nüansı dinleyebilme

- a) Nüansı tanır.
- b) Nüansı ayırt eder.
- c) Nüansı açıklar.

FLT.4.1.3. Nüansı çalabilme

- a) Nüansı kullanacağı egzersiz veya etüt çözümler.
- b) Nüansı uygularken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Nüansı uygularken flüte özgü teknikleri kullanır.
- ç) Öğrendiği seslerden oluşan etüt ve egzersiz çalarken nüans ve müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Nüans Kavramının Tanıtımı ve Duygusal İfade ile İlişkinin Açıklanması
 Nüans Çeşitlerinin (Piyano, Forte, Crescendo, Decrescendo) Öğretilmesi Dinlenen Eserlerde Nüans Çeşitlerinin Fark Edilmesi ve Analiz Edilmesi
 Flüt Üzerinde Nüansların Doğru Duruş ve Tutuşla Uygulanması
 Flüt Teknikleri Kullanılarak Nüansların İfade Edilmesi
 Nüansların Dinamikler, Tempo ve Ritim ile Uyumlu Bir Şekilde Çalınması
 Nüansların Birlikte Kullanılarak Müzikal Bütünlük Oluşturulması

Genellemeler

Nüans, müzikte duygusal ifade ve anlatım gücünü artırır.
 Nüansları anlamak ve uygulamak, bilgi toplama, doğrulama ve uygulama becerilerini gerektirir.
 Doğru duruş, tutuş ve flüt teknikleri; nüansların etkili bir şekilde uygulanmasını destekler.
 Farklı nüanslar birlikte kullanıldığında müzikte daha zengin ve dinamik bir yapı oluşturur.

Anahtar Kavramlar

crescendo, decrescendo, dinamikler, doğrulama, forte, ifade, nüans, piyano, sistematik kayıt, tempo, tını

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Nüans çeşitleri ve müzik üzerindeki etkileri, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden nüansları kullanarak belirlenen bir egzersizi veya kısa bir melodiyi çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin sesin tonlamalarla farklı duygular ifade edebildiğini bildikleri, müzikte sesin bazen güçlü (forte), bazen yumuşak (piyano) çalındığını ve sesin giderek artması (crescendo) veya azalması (decrescendo) gibi dinamik değişimlere aşina oldukları, farklı müzik eserlerini dinleyerek benzerlik ve farklılıkları ayırt edebildikleri, müzik parçalarındaki duyguların değişimlerini fark edebildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin nüans kavramına dair algılarını değerlendirmek ve hazır bulunuşlukları düzeylerini belirlemek için eğlenceli ve bağlamsal bir etkinlik kullanılabilir. Örneğin bir çocuk parkı, hastane ya da kütüphane gibi farklı ortamları içeren bir senaryo oluşturulabilir. Öğretmen "Hangi ortamda nasıl bir ses kullanırdınız?" sorusuyla süreci başlatır ve öğrencilerden bu soruya hayal gücüyle cevap vermeleri istenebilir. Bu sırada öğretmen "Sizce hangi ortamda müzik daha sakın ya da daha enerjik olmalı?" gibi sorularla öğrencilerin ifadelerini yönlendirebilir. Son olarak öğrencilere iki farklı şekilde çalınmış kısa bir melodi dinletilir. "Bu melodiyi hangi ortamda kullanırdınız?" veya "Hangi melodi daha kütüphaneye uygun hissettirdi?" gibi sorularla müzikteki nüansların duygusal etkisi ve bağlamla ilişkisi tartışılabilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, çevrelerinde duydukları sesler ve ritimler aracılığıyla nüans kavramını daha iyi anlayabilir ve bu kavramı flütle çalarken uygulamaya başlayabilirler. Örneğin bir dere suyunun akışındaki yumuşak ve sürekli sesi, piyano gibi hafif bir nüansın yarattığı sakın atmosferi hissedebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.4.1.1

Öğrenciler, öğretmenin yönlendirmesiyle bir etkinliğe başlar. "Hadi 'Merhaba' kelimesini farklı şekillerde söyleyelim!" çağrısıyla öğrenciler kelimeyi neşeli, kızgın, korkmuş veya şaşkın bir şekilde söylemeyi dener. Her biri, kelimenin nasıl farklı anlamlar kazandığını keşfeder ve hangi duyguyu yansıttığını tahmin eder. Öğrenciler, "Konuşurken olduğu gibi müzikte de duygularımızı ve ifadelerimizi değiştirmek için nüans kullanırız." sonucuna ulaşır **(E1.1)**. Öğrenciler, nüans hakkında bilgi toplamak için kendi araştırmalarını yapmaya karar verir. Öğretmen bilgiye ulaşmak için farklı yollar olduğunu hatırlatır. Her öğrenci, kendi tercihiyle en iyi yöntemi belirler **(OB1)**. Kimisi dijital ortamda güvenilir kaynaklardan araştırma yapmayı seçerken **(OB2)**, kimisi müzikle ilgili kitapları incelemeyi tercih eder. Bazı öğrenciler ise bir müzik öğretmenine danışarak sorularına cevap bulmayı seçer. Seçtikleri araçları kullanarak nüans hakkında bilgiler toplar ve öğrendiklerini not ederler. Topladıkları bilgileri gözden geçiren öğrenciler, bilginin doğru olup olmadığını anlamak için birden fazla güvenilir kaynaktan karşılaştırma yapar **(D3.3)**. Örneğin dijital ortamda buldukları bir bilgiyi kitaplardan veya uzmanlardan teyit ederler. Bilgileri doğruladıktan sonra öğrendiklerini düzenli bir şekilde kaydeder ve sunuma hazır hâle getirirler. Son olarak öğrenciler öğrendiklerini uygulamalı olarak göstermek için küçük gruplara ayrılır. Her grup, bir hikâye veya kısa bir sahne oluşturarak nüansın müzikteki etkisini canlandırır. Bazı gruplar, aynı melodiyi farklı hız, vurgu ve tını ile çalarak müzikteki nüans farklarını gösterirken bazıları ise aynı cümleyi farklı duygularla okuyarak ses tonundaki değişimin nasıl bir fark yarattığını sunar. Öğrenciler, bu süreçte öğrendikleri bilgileri kullanarak kendi yaratıcı performanslarını sergiler ve arkadaşlarının geri bildirimleriyle sunumlarını geliştirir.

Böylece hem teorik bilgiyi pratiğe döker hem de müzikte duygu ve ifadenin nasıl değiştiğini derinlemesine keşfederler. Performans görevi olarak öğrencilerden nüansları kullanarak belirlenen bir egzersizi veya kısa bir melodiyi çalmaları istenebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden nüansları kullanarak belirlenen bir egzersizi veya kısa bir melodiyi çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

FLT.4.1.2

Öğretmen her nüansı tanıtırken bir müzik aletiyle ya da kısa bir ses kaydıyla örnek çalar/dinletir. Örneğin piyano için flütte yumuşak bir melodi, forte için aynı melodinin daha güçlü bir yorumu çalınır. Crescendo ve decrescendo örneklerinde sesin giderek artması ve azalması gösterilir. Öğrencilere dinledikleri nüansların isimlerini ve hissettirdiklerini defterlerine not etmeleri söylenir. Böylece öğrenciler, dinledikleri parçalardaki nüans çeşitlerini doğru şekilde adlandırabilir. Dinlenen eserlerde öncelikle nüansı oluşturan ifade farklılıkları belirlenir ve bu farklılıkları açıklayan unsurlar ayrıştırılır. Daha sonra benzer özelliklere sahip bölümler bir araya getirilir ve bu gruplar anlamlandırılarak uygun ifadelerle adlandırılır. Bu süreçte nüansların müzik üzerindeki etkisi daha derinlemesine incelenir ve müziğin anlatım gücü hakkında farkındalık kazanılır (**KB2.5**). Öğrenciler, dinledikleri eserlerde farklı nüans çeşitlerini birbirinden ayırt eder. Öğrencilere içinde temel nüansların (piyano, forte, crescendo, decrescendo) kullanıldığı kısa bir müzik parçası dinletilir. Öğrencilerden dinlerken nüans fark ettiklerinde ellerini kaldırmaları istenir. Öğrenciler, nüansları fark ettikçe defterlerine kısa notlar yazar. Örneğin: Ses giderek azaldı, decrescendo olabilir. Öğretmen, dinleme sonunda parça üzerindeki nüansları işaret ederek doğrular ve açıklar. Öğrenciler; nüansların müzik üzerindeki etkisini açıklar. Her öğrenci, bir dinleme bölümü seçerek nüansların o bölümdeki rolünü sözlü ya da yazılı olarak açıklar.

Öğrenciler, dinledikleri müzik parçalarından yola çıkarak nüansların tek başına değil genellikle birlikte kullanıldığını fark eder. Nüansların birlikte kullanımı, müziğin duygusal ifadesini daha güçlü hâle getirirken dinamik bir yapı oluşturur. Öğrenciler, bu süreçte iş birliği yaparak farklı bakış açılarını bir araya getirir ve ortak bir anlayış geliştirir (**SDB2.2**).

FLT.4.1.3

Öğrencilerin nüans kavramını öğrenmeleri ve müzikal ifadelerinde kullanmaları amacıyla hazırlanan egzersiz veya etütler çözümlene yoluyla ele alınır. Çözümlene sırasında öğrencilerden eser veya egzersiz üzerindeki dinamik işaretlerini (p, mf, f gibi) ve bu işaretlerin ifade ettiği ses seviyelerini dikkatle incelemeleri istenir. Her bir nüans işaretinin müzikal ifadeye nasıl katkıda bulunduğu açıklanır ve öğrenciler, bu işaretlerin hangi bölümlerde uygulanması gerektiğini belirler. Nüansların çözümlenmesi sırasında seslerin yumuşak başlayıp giderek güçlenmesi (crescendo) veya güçlü başlayıp yumuşaması (decrescendo) gibi dinamik geçişlere özellikle odaklanılır. Ayrıca nüansların eserin duygusal yapısını nasıl etkilediği üzerinde durulur. Bu süreçte egzersizdeki nüansları uygulayarak farklı ses seviyelerini ve geçişlerini pratik eder. Öğrenciler, flütü doğru bir duruş ve tutuşla kullanarak nüansı uygular. Öğretmen flütün doğru tutulması ve vücudun duruş pozisyonu hakkında kısa bir açıklama yapar ve uygulamalı olarak gösterir. Öğrenciler, aynanın karşısında durarak veya öğretmen rehberliğinde doğru pozisyon alır. Öğretmen her öğrencinin duruşunu kontrol eder ve gerekirse düzeltir. Öğrenciler, öğretmenin gösterdiği basit bir etüdü (piyano veya forte gibi temel nüanslarla) doğru duruş ve tutuş pozisyonunda çalar. Öğrenciler, flüt tekniklerini kullanarak nüansları ifade eder. Öğretmen flütte kullanılan temel teknikleri (nefes kontrolü, dil vuruşu, parmak pozisyonları) açıklar. Örneğin

crescendo sırasında nefesin yavaşça artırılması gerektiği, piyano çalarken nefesin yumuşatılması gerektiği vurgulanır. Öğrenciler, belirli bir nüansı ifade etmek için tekniklerini uygular. Örneğin forte çalmak için güçlü bir nefes kullanılırken decrescendo için nefes yavaşça azaltılır. Öğrenciler, içinde farklı nüansların bulunduğu kısa bir etüd teknikleriyle birlikte çalar. Öğrenciler, nüanslarla birlikte müziksel bileşenleri (tempo, ritim, dinamikler) uyumlu bir şekilde uygular. Öğretmen öğrencilerle birlikte çalınacak etüdün dinamiklerini, temposunu ve ritim yapısını inceler ve açıklar. Örneğin "Bu bölüm yavaş bir tempo ile başlıyor ve crescendo ile hızlanıyor." Öğrenciler, öğretmenin gösterdiği etüdü çalarken hem dinamikleri hem de ritmi dikkatli bir şekilde uygular. Öğretmen her öğrencinin performansını gözlemler ve nüansların, tekniklerin ve müziksel bileşenlerin uyumlu şekilde kullanılıp kullanılmadığını değerlendirir. Nüansları çalarken doğru ifade gücünü yakalamak azim ve kararlılık gerektirir. Her denemede daha iyi bir sonuç almak için tekrar eden bir öğrenci hem flüt üzerindeki kontrolünü artırır hem de müziğin duygusal ifadesini güçlendirir (E1.3). Performans görevi olarak öğrencilerden nüansları kullanarak belirlenen bir egzersizi veya kısa bir melodiyi çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken gözlem formu, kontrol listesi, öz/akran değerlendirme formları ve çalışma kağıtları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden öğrendikleri nüans çeşitlerini (piyano, forte, crescendo, decrescendo) ve dil, bağ, staccato gibi teknikleri kullanarak kendi kısa melodilerini oluşturmaları istenebilir. Melodilerinin hem tekniklerin hem de nüansların karakteristik özelliklerini vurgulaması beklenebilir. Öğrencilere aynı melodiyi üç farklı şekilde (yalnızca piyano nüansını kullanarak yumuşak bir ifade oluşturmak, crescendo ile sesin giderek artmasını vurgulamak, staccato ve forte ile enerjik bir ifade yaratmak) çalmaları için bir görev verilebilir. Bu uygulamanın ardından öğrencilerden tekniklerin ve nüansların müzikal yapı üzerindeki etkilerini analiz etmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrenciler için teknikler ve nüanslar, adım adım uygulanabilir ve tekrar odaklı çalışmalarla pekiştirilebilir. Öğrencilere nüans ve teknikleri ayrı ayrı anlamalarına ve birleştirmelerine olanak sağlayan destekleyici etkinlikler sunulabilir. Öğrencilere yalnızca bir nüans ve bir teknik üzerinde odaklanabilecekleri kısa ve basit melodiler verilebilir. Örneğin sadece piyano ve bağ tekniği ile yumuşak bir melodi çalmaları istenebilir. Öğretmen önce bir nüans ve teknik kombinasyonunu örnek olarak çalabilir. Örneğin crescendo ile başlayıp bağ tekniği ile ilerleyen kısa bir melodi icra edebilir. Öğrenciler, bu melodiyi bire bir taklit edebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: FLÜTTE SES ÜRETME 3

Temada öğrencilerin flütte fa diyez, mi bemol, re notalarını çalarken doğru nefes, parmak pozisyonu ve ağız yerleşimi tekniklerini öğrenmeleri, temel seslerden başlayarak daha karmaşık ikinci oktav seslere doğru ilerlemeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 21

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Matematik, Türkçe, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemeleme, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.9. Genelleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.4.2.1. Flütte "fa diyez, mi bemol, re" seslerini çalabilme

- Fa diyez, mi bemol, re seslerini çözümler.*
- Fa diyez, mi bemol, re seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.*
- Fa diyez, mi bemol, re seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.*
- Egzersizleri ve etütleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.*

FLT.4.2.2. Flütte öğrendiği seslerden oluşan egzersiz ve etütleri çalabilme

- Öğrendiği seslerden oluşan egzersiz ve etütleri çözümler.*
- Öğrendiği seslerle egzersiz, etüt çalabilmek için flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.*
- Öğrendiği sesleri kullanarak verilen egzersizi, etütü çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.*
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri ve etütleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Fa Diyez, Mi Bemol, Re Notalarının Öğretilmesi ve Çalınması
Nota-Tempo-Melodi İlişkisinin Kavranması

Genellemeler

Flüt üzerinde farklı oktav seslerini öğrenmek ve uygulamak; doğru duruş, tutuş, nefes kontrolü ve parmak tekniklerini gerektirir.
Sesleri daha hassas tekniklerle öğrenir ve uygular.
Öğrenciler, düzenli çalışmayla teknik becerilerini ve müziksel ifadelerini geliştirebilir.
Farklı oktavlarda çalma, müzikal farkındalık ve teknik kontrolü artırır.

Anahtar Kavramlar

2. oktav, artikülasyon, dinamikler, duruş, fa diyez, mi bemol, nefes kontrolü, parmak pozisyonu, re, ritim, tempo, tutuş

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Fa diyez, mi bemol, re ve 2. oktav seslerinin teknik özellikleri, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden fa diyez, mi bemol, re ve 2. oktav seslerini içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Flütün temel seslerini (fa diyez, mi bemol, re) çalabildikleri; temel nefes kontrolü tekniklerini uygulayabildikleri; diyafram nefesi kullanarak uzun ve sürekli bir üfleme yapabildikleri; temel nota, ritim ve tempo bilgisine sahip ve metronom kullanarak çalışmaya hazır oldukları; piyano, forte gibi basit müzikal dinamikleri ve staccato, bağ, dil tekniklerini kullanabildikleri kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin flütü doğru pozisyonda tutup tutmadıkları ve duruşlarının dengeli olup olmadığı gözlemlenebilir. Öğretmen “Flütü yere paralel tutabiliyor musun?” veya “Omuzların rahat mı?” gibi sorularla öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerini teşvik edebilir. Öğrencilerden diyaframdan güçlü bir nefes alarak uzun süreli bir ses çıkarmaları istenebilir. Bu süreçte nefesin sürekliliği, istikrarı ve sesin netliği dikkatle gözlemlenir. Her öğrenciye geri bildirim verilerek doğru nefes kontrolü üzerinde durulur. Öğrencilerden daha önce öğrendikleri sesleri çalmaları istenebilir. Parmaklarının deliklere doğru yerleşip yerleşmediği ve notaların net bir şekilde çıkıp çıkmadığı gözlemlenebilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, daha önce öğrendikleri si, la, sol gibi temel sesler ve teknikler ile yeni öğrenecekleri fa diyez, mi bemol, re sesleri arasında bağlantı kurarlar. Örneğin si sesinden fa diyez sesine geçerken benzer parmak pozisyonları ve nefes kontrolü üzerinde durulur. Öğrenciler “Bu sesleri çalarken nefesimi nasıl kontrol edebilirim?” ya da “Bu parmak pozisyonları diğer notalara nasıl benziyor?” gibi sorularla geçmiş bilgilerini yeni öğrenmelere taşırlar.

Flütün alt oktavında öğrendikleri yumuşak üfleme teknikleri, 2. oktav seslere geçerken daha güçlü nefes akışına uyarlanır. Bu süreçte öğrenciler alt oktavdaki deneyimlerini hatırlayarak üst oktavda daha fazla kontrol sağlamayı öğrenirler. Öğretmen “Si, la, sol çalarken kullandığınız tekniklerle şimdi yeni sesleri çalmayı deneyelim. Burada fark sadece nefes akışının biraz daha güçlü olması ve parmakların yeni pozisyonlara uyarlanması.” diyerek öğrencilerin önceki deneyimlerinden güç almasını sağlar. Bu bağlantılar, öğrenme sürecini kolaylaştırır ve yeni seslere yönelik motivasyonu artırır.

Öğrenme-Öğretme FLT.4.2.1

Uygulamaları

Öğrencilerin fa diyez, mi bemol ve re seslerini öğrenmeleri ve bu sesleri doğru bir şekilde çözümlenmeleri amacıyla hazırlanan egzersizler veya etütler üzerinde çalışılır. Çözümleme sırasında öğrenciler bu üç sesin gam içindeki yerini ve müzikal bağlamda nasıl kullanıldığını inceler. Öncelikle her sesin doğal hâliyle (fa, mi, re) karşılaştırılarak aralarındaki farklar açıklanır ve alterasyonların (diyöz ve bemol) sesin yüksekliği üzerindeki etkisi vurgulanır. Egzersizlerde yer alan fa diyöz, mi bemol ve re notaları tek tek ele alınarak bu seslerin melodik ve armonik bağlamdaki rollerine odaklanılır. Ayrıca bu seslerin çalım teknikleri (parmak pozisyonu, üfleme veya ses üretim yöntemi gibi) üzerinde durulur. Çözümleme sırasında öğrenciler, bu notalar arasındaki geçişleri ve bu seslerin müzikal ifadeye olan katkısını anlamaya çalışır. Öğrenciler flüte özgü doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alarak sırasıyla fa diyöz, mi bemol, re seslerini öğrenmeye başlar. Öğretmen; sırasıyla fa diyöz, mi bemol, re seslerinin doğru parmak pozisyonlarını gösterir. Öğrenciler, flüt çalarken kendi duruşlarını ve parmak yerleşimlerini dikkatlice inceleyerek geliştirme fırsatı bulur. Flütün doğru pozisyonda olup olmadığını kontrol ederken nefeslerini nasıl kullandıklarına ve seslerin netliğine odaklanırlar. Aynada kendilerini izleyerek veya öğretmenin gösterdiği örnekleri gözlemleyerek doğru ve eksik yönlerini belirlerler (**OB1**). Bu gözlemlerini not olarak hem kendi hatalarını düzeltir hem de flüt çalarken daha bilinçli bir şekilde çalışmayı öğrenirler. Bu süreç, öğrencilerin dikkatli bakma, fark etme ve uygulama becerilerini güçlendirmelerine yardımcı olur (**KB2.2**). Öğrenciler sırasıyla fa diyöz, mi bemol, re seslerini çıkarabilmek için flüte özgü nefes ve parmak tekniklerini öğrenir. Öğretmen diyaframdan nefes alarak sürekli ve yumuşak bir üfleme yapılmasını gösterir. Öğrencilere sırayla fa diyöz, mi bemol, re seslerini çıkarmaları için doğru parmak pozisyonları ve üfleme teknikleri detaylı bir şekilde (fa diyöz, parmakların doğru delikleri kapatması; mi bemol, sol el ve sağ elin dengeli bir şekilde pozisyon alması; re, daha güçlü bir nefesle net ses çıkarma) gösterilir.

Öğrenciler, tek tek deneme yapar ve öğretmen bireysel geri bildirim verir. Öğrencilerin daha önce öğrendiği ve sırasıyla fa diyez, mi bemol, re seslerinden oluşan egzersizlerde müziksel bileşenleri (tempo, ritim, nüans) uygulaması sağlanır. Öğretmen daha önce öğrenilmiş ve fa diyez, mi bemol, re seslerini içeren basit bir egzersiz çalar. Öğrenciler, öğretmeni dinler ve aynı ritimde çalmaya çalışır. Öğrenciler, flüt üzerinde mi bemol ve re diyez seslerini çalarak bu iki notanın özelliklerini belirler. Öğretmen rehberliğinde bu seslerin aynı perdeye sahip oldukları ve aynı tınıyı ürettikleri için benzer olduklarını not alırlar. Ancak notasyon ve müziksel bağlam açısından farklı adlarla kullanıldıklarını öğrenerek bu farkları (Her ikisi de flütte aynı parmak pozisyonuyla çalınır ve aynı sesi üretir ya da mi bemol, genellikle bemol tonalitelerde kullanılırken re diyez diyez tonalitelerde tercih edilir.) listelemeye başlarlar. Bu süreç öğrencilerin yalnızca flütteki teknik ilişkileri değil aynı zamanda müzikal bağlamda bu iki notanın nasıl kullanıldığını anlamalarını sağlar (**KB2.7**). Gözlem formları kullanılarak her öğrencinin kendi duruşunu değerlendirmesi sağlanır. Öğrenciler, daha önce öğrendiği ve fa diyez, mi bemol, re seslerini içeren basit melodiler üzerinde çalışarak bu sesleri akıcı bir şekilde çalar. Öğrenciler, flütte çalışırken hem teknik becerilerini geliştirmek hem de müziksel ifadeyi doğru bir şekilde yansıtmak için belirli hedefler belirler. Örneğin bir parçada ritardando (yavaşlama) veya crescendo (giderek yükselme) gibi müzikal ifadeleri doğru uygulama hedefi koyarlar. Bu süreç, öğrencilerin hem müzikal takip hem de kendilerine olan inançlarını güçlendirir ve başarılı bir performans için gereken motivasyonu sağlar (**E1.4**). Öğrenci, düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisini, müzik cümlelerini akıcı bir şekilde çalabilme sürecinde deneyimler. Her gün tekrar edilen nefes egzersizleri, doğru parmak pozisyonları ve nüans uygulamaları performansında gözle görülür bir ilerleme sağlar (**D3.2**). Öğrenciler, bir cümleyi tek nefeste çalma becerisini kazanmaya yönelik çalışmalara da odaklanır. Bu süreç, öğrencinin çaldığı eserlerde daha akıcı ve etkili bir ifade gücü kazandırırken kendi performansını sürekli iyileştirmesine olanak tanır (**SDB1.2**). Performans görevi olarak öğrencilerden fa diyez, mi bemol, re seslerini içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken gözlem formu, kontrol listesi, öz/akran değerlendirme formları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

FLT.4.2.2

Öğrencilerin 2. oktav do diyez, re, mi, fa, mi bemol, fa diyez ve sol seslerini öğrenmeleri ve bu sesleri çözümleyerek anlamaları amacıyla hazırlanan egzersizler veya etütler üzerinde çalışılır. Çözümleme sürecinde bu notaların yüksek oktavdaki yerleri ve işlevleri adım adım ele alınır. İlk olarak bu seslerin alterasyonları (diyez ve bemol işaretleri) açıklanır ve doğal hâllerleriyle karşılaştırılarak aralarındaki farklar gösterilir. Her nota, gam içindeki yeri ve diğer notalarla olan ilişkisi üzerinden çözümlenir. Öğrenciler, bu seslerin çalınırken kullanılan tekniklerini (parmak pozisyonları, nefes kontrolü veya yay teknikleri gibi) öğrenir ve doğru tonlamaya odaklanır. Çözümleme sırasında bu notalar arasındaki melodik geçişler üzerinde durulur ve öğrencilerden verilen egzersiz veya etütlerde bu geçişleri pürüzsüz bir şekilde yapmaları beklenir. Ayrıca altere edilmiş notalar olan do diyez, mi bemol ve fa diyez notalarının eserdeki duygusal ve teknik katkıları analiz edilir. Öğrenciler flüte özgü doğru duruş ve tutuş pozisyonu olarak 2. oktav sesleri çalmaya hazırlanır. Öğretmen 2. oktav do diyez ile başlayarak doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını gösterir. Bu seslerin üst oktavda daha yüksek bir hava akışı gerektirdiği açıklanır. Her öğrenci sırayla pozisyonunu ayarlayıp doğru nefes ve el yerleşimiyle do diyez sesini çıkarmayı dener. Daha sonra sırasıyla 2. oktav re, mi, fa, mi bemol, fa diyez, sol seslerine geçilir. Öğrenciler, ayna karşısında durarak flütlerini tutuşlarını gözlemler ve öğretmenin verdiği geri bildirimlerle duruşlarını düzeltir. Öğrenciler, 2. oktav seslerini çıkarabilmek için flüte özgü nefes kontrolü ve parmak tekniklerini öğrenir. Üfleme teknikleri adım adım gösterilir. Öğrenciler bu pozisyonları sırayla dener. Öğrenciler, flütte 2. oktav do diyez, re, mi, fa, mi bemol, fa diyez, sol seslerini

çalışırken bu seslerin yapısal ve teknik özellikleri hakkında bilgi toplar. Örneğin bu seslerin daha yüksek hava basıncı ve doğru parmak pozisyonları gerektirdiğini öğrenirler. Çalışmaları sırasında 2. oktav seslerin diğer oktalara kıyasla benzerliklerini belirlerler. Örneğin her iki oktavda da doğru nefes yönlendirmesi önemlidir. Bununla birlikte 2. oktavda nefes gücü ve parmak pozisyonlarının daha hassas bir şekilde ayarlanması gerektiğini fark ederek farklılıkları da listelerler. Tüm bu gözlemleri sonucunda, 2. oktav seslerin, alt oktavlardan daha fazla kontrol ve teknik hassasiyet gerektirdiği yargısına varırlar. Bu genellemeler, öğrencilerin teknik bilgilerini genişleterek farklı oktavları çalmaya yönelik yaklaşımlarını şekillendirir ve müzikal farkındalıklarını artırır **(KB2.9)**.

Öğrenciler; 2. oktav do diyez, re, mi, fa, mi bemol, fa diyez, sol seslerini çalışırken bu seslere ilişkin bilgileri analiz eder, nefes kontrolü ve parmak pozisyonlarını sınıflandırır ve "Bu sesler daha güçlü nefes ve hassas parmak hareketi gerektiriyor." gibi kendi cümleleriyle yorumlar **(OB1)**. Öğrenciler, 2. oktav do diyez, re, mi, fa, mi bemol, fa diyez, sol seslerini çalışırken bu seslerin çıkarılmasının daha fazla nefes kontrolü ve teknik hassasiyet gerektirdiğini azimle çalışmaya devam ederek seslerin daha net ve akıcı hâle geldiğini fark ederler **(E1.3)**. Öğrenciler, daha önce öğrendiği ve 2. oktav sesleri birleştirerek müziksel bileşenlere uygun çalar. Öğretmen daha önce öğrendikleri ve 2. oktav sesleri içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalar. Öğrenciler, öğretmeni dinleyerek aynı egzersizi çalmaya çalışır. Öğrenciler, her çalışmada müziksel bileşenlere dikkat eder. Öğrenciler, kendi performanslarını değerlendirerek geliştirme becerisi kazanır. Öğrenciler, çalma sürecini video kaydıyla veya ayna karşısında gözlemler. Öğretmen her öğrenciye bireysel geri bildirim vererek eksiklerini düzeltmesine yardımcı olur. Performans görevi olarak öğrencilerden fa diyez, mi bemol, re ve 2. oktav seslerini içeren kısa bir egzersiz veya melodi çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken gözlem formu, kontrol listesi, öz/akran değerlendirme formları ve çalışma kâğıtları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden bir arkadaşlarının veya öğretmenin çaldığı bir melodiyi dinleyerek doğaçlama eşlik yapmaları istenebilir. Örneğin bir arkadaşlarının mi bemol ile başladığı bir melodiyi, staccato teknikleriyle ritmik bir şekilde destekleyebilirler. Profesyonel flüt sanatçılarının 2. oktav seslerini kullandığı performanslardan örnekler dinletilerek öğrencilerin bu teknikleri nasıl uygulayabilecekleri konusunda farkındalık kazanmaları sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilere 2. oktav do diyez, re, mi, fa, mi bemol, fa diyez, sol seslerini adım adım öğrenebilmeleri için basit ve destekleyici çalışmalar sunulabilir. Öncelikle öğrencilerden yalnızca do diyez sesine odaklanmaları istenebilir. Öğretmen bu sesi çıkarmak için gerekli nefes kontrolünü ve parmak pozisyonlarını yavaşça ve detaylı bir şekilde gösterebilir. Öğrenciler, öğretmen rehberliğinde bu sesi çalışarak her başarılı denemeden sonra motive edici geri bildirim alabilirler.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: TONAL POZİSYONLAR

Temada öğrencilerin flüte özgü doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si♭, mi♭, la♭, re♭) tonlarını öğrenmeleri ve bu tonlara ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 19

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.5. Sınıflandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

4.3.1. Dört diyez ve dört bemol alan tonlarda egzersiz çalabilme

- Dört diyez ve dört bemole kadar alan tonlarda egzersiz veya etütleri çözümler.
- Dört diyez ve dört bemole kadar alan tonlarda egzersiz veya etüt çalabilmek için flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Dört diyez ve dört bemole kadar alan tonlarda egzersiz veya etüt çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Dört diyez ve dört bemole kadar alan tonlardan oluşan egzersizleri veya etütleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Dört Diyez (Fa#, Do#, Sol#, Re#) ve Dört Bemol (Sib, Mib, Lab, Reb) Tonlarının Tekniklerinin Öğretilmesi

Dört Diyez ve Dört Bemol Tonları Arasında Geçiş Yapmayı Öğrenme

Dört Diyez ve Dört Bemol Tonlarının Teknik ve Tını Özelliklerinin Karşılaştırılması

Genellemeler

Flütte dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarını çalmak için doğru nefes kontrolü, duruş, tutuş ve parmak pozisyonu gereklidir.

Diyez tonları keskin ve enerjik ifadeler sağlarken bemol tonları yumuşak ve akıcı bir tını yaratır.

Düzenli pratik ve azim, teknik becerilerin gelişmesine ve müzikal ifadeyi güçlendirmeye yardımcı olur.

Farklı tonlar arasında geçiş yapmak, öğrencilerin teknik hassasiyetlerini ve müzikal farkındalıklarını artırır.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, bemol, diyez, dinamikler, nefes kontrolü, parmak pozisyonu, ritim, teknik hassasiyet, tempo, tını

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarının yapısal ve müzikal özellikleri, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden dört diyez ve dört bemol tonlarında hazırlanmış bir egzersiz veya etüt çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin temel nota bilgisine ve alt oktav sesleri çalma deneyimine sahip oldukları, basit dinamikleri anlayıp uygulayabilecekleri, daha önceki bilgilerden yola çıkarak dört diyez ve dört bemol tonlarına geçiş yapmaya hazır oldukları kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin flütü doğru bir şekilde tutup tutmadıkları ve dengeli bir duruş sergileyip sergilemedikleri gözlemlenebilir. "Flüt yere paralel mi?" veya "Omuzların rahat mı?" gibi sorularla öğrencilerin kendilerini değerlendirmesi sağlanabilir. Öğrencilerden daha önce öğrendikleri alt oktav seslerini (si, la, sol) çalmaları istenebilir. Bu süreçte parmak yerleşimlerinin doğru olup olmadığı ve deliklerin tam kapatılıp kapatılmadığı gözlemlenebilir. Ayrıca çıkarılan seslerin netliği ve tını kalitesi değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrenciler, daha önce öğrendikleri alt oktav sesleri (si, la, sol) ve temel flüt teknikleriyle dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonları arasında bağlantılar kurabilir. Öğretmen bu tonların benzerlik ve farklılıklarını açıklayarak öğrencilerin geçmiş bilgilerini yeni öğrenmelerle ilişkilendirmesini sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

FLT.4.3.1

Öğrencilerin dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemole (si b, mi b, la b, re b) kadar olan alan tonlarda çalışmaları öğrenmeleri amacıyla hazırlanan egzersiz veya etütler çözümlenme yoluyla ele alınır. Çözümleme sırasında her tonun alterasyonlarına dikkat çekilerek bu tonların gam yapıları, ilgili akorları ve müzikal bağlamları incelenir. Öğrenciler, çalıştıkları egzersizlerde önce ilgili tonun gamını tanır ve hangi seslerin diyez veya bemol işaretleri aldığını öğrenirler. Tonun başlangıç notası (tonik) ve bitiş noktası üzerinden, gamın yapısal özellikleri açıklanır. Daha sonra, egzersizdeki notalar detaylı bir şekilde ele alınarak bu notaların tonal yapıya nasıl uyduğu analiz edilir. Çözümleme sırasında ritim, melodi ve teknik detaylara dikkat edilerek her sesin doğru ifade edilmesi üzerinde durulur. Dört diyez ve dört bemol içeren tonlarda çalışırken öğrencilerin transpoze yeteneklerini geliştirmeleri için farklı tonlar arasında karşılaştırmalar yapılır. Örneğin mi majör (4 diyez) ve lab majör (4 bemol) tonlarının farkları ve benzerlikleri açıklanır. Egzersizler ve etütler, bu tonların müzikal ifadeye olan katkılarını anlamalarına yardımcı olacak şekilde seçilir ve analiz edilir. Öğrenciler, flüte özgü doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alarak dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) alan tonlarda egzersiz çalmaya hazırlanır. Öğretmen her bir tonun parmak pozisyonlarını detaylı şekilde gösterir ve öğrencilere bu pozisyonların ses çıkarma üzerindeki etkisini anlamaları için fırsat tanır. Dört diyez ve dört bemol tonlarını çalmayı öğrenme sürecinde öğrenciler hem azim hem de kendine inanma becerilerini bir arada geliştirir (E1.3). Her başarılı denemede belirledikleri hedeflere ulaşabileceklerine olan inançları güçlenir. Bu süreç, öğrencilerin hem zorluklara karşı direnç göstermelerini hem de kendi potansiyellerine güvenerek hedeflerine adım adım yaklaşmalarını sağlar (E1.4). Dört diyez ve dört bemol tonlarını öğrenme sürecinde öğrenciler, kişisel hedeflerine ulaşabilmek için planlı ve öz düzenli bir yaklaşım geliştirir (D3.2). Öncelikle hangi seslerde zorluk yaşadıklarını analiz ederek ihtiyaçlarını belirlerler. Gayret göstermenin yalnızca teknik bir gereklilik değil aynı zamanda öğrenme sürecini derinleştiren bir değer olduğu vurgulanır. Öğrenciler, bir zorluğun üstesinden geldiklerinde bunun verdiği tatmini ve öz güveni hissederler. Örneğin zor bir sesi başarıyla çıkardıklarında bu başarıyı diğer çalışmalara da taşıyabileceklerini fark ederler. Bu süreç onların kararlılık ve azimle hareket ederek yalnızca teknik becerilerini değil aynı zamanda sabır, öz disiplin gibi hayat boyu değerli olacak yetkinliklerini geliştirmelerine de katkıda bulunur (D3.1). Her başarılı denemeden sonra kendilerini "Bugün daha iyi oldum, yarın çok daha iyi olacağım." gibi olumlu düşüncelerle teşvik ederler. Süreç boyunca kendi duygu ve düşüncelerini izler, eğer başarısızlık hissi yaşarlarsa bunu yönetmek için küçük molalar verir ya da nefes egzersizleriyle kendilerini yeniden odaklarlar. Egzersizlerin ardından çalışmalarını değerlendirirler. Örneğin "Bugün fa# sesinde ilerleme kaydettim ama mi b üzerinde daha fazla çalışmam gerekiyor." diyerek başarılarını ve eksiklerini dengeli bir şekilde analiz ederler.

Gelişimlerini sürdürebilmek için ek egzersizler yapar, metronom kullanarak tempolarını geliştirir ya da öğretmenden geri bildirim alır (**SDB1.2**). Öğretmen dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarını içeren basit bir egzersiz çalar. Öğrenciler, önce bu egzersizi tek bir tonla çalışır, ardından birden fazla ton arasında geçiş yaparak uygular. Egzersiz sırasında öğrenciler, her sesin doğru şekilde çıkmasını sağlamak için nefes kontrolü ve parmak pozisyonlarına odaklanır. Öğrenciler, dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarını tını, dinamik ve teknik zorluklara göre sınıflandırır. İlk olarak tonların keskin veya yumuşak ifadeler oluşturup oluşturmadığına dair ölçütler belirler. Ardından tonları tını özelliklerine göre ayırır ve gruplar hâlinde tasnif eder. Örneğin dört diyez tonları “keskin ve enerjik” olarak dört bemol tonları ise “yumuşak ve akıcı” olarak etiketlenir (**KB2.5**). Öğrenciler, çalma süreçlerini video kaydıyla veya ayna karşısında gözlemler. Öğretmen her öğrencinin uygulamasını bireysel olarak değerlendirir ve geri bildirim verir. Öğrenciler, dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarını çalarken bu tonlara ilişkin bilgileri analiz eder (**OB1**). Her tonun parmak pozisyonlarını ve doğru nefes tekniklerini çalışarak hangi tekniklerin daha etkili olduğunu belirlerler. Öğrenciler daha sonra bu bilgileri sınıflandırır (Dört diyez daha keskin nefes akışı ve net parmak geçişleri gerektirir, dört bemol daha yumuşak nefes ve kontrollü bir tını sağlar.) (**OB1**). Son olarak öğrendiklerini kendi cümleleriyle ifade ederek bilgiyi özetlerler (**OB1**). Örneğin “Dört diyez tonları, enerjik ve keskin bir ifade yaratırken dört bemol tonları daha yumuşak ve akıcı bir tını sağlıyor. Her ikisinde de doğru nefes ve parmak pozisyonlarına dikkat etmek gerekiyor.” Bu çalışma, öğrencilerin öğrenilen bilgiyi hem teknik hem de müzikal açıdan özetlemelerine ve bu bilgiyi etkili bir şekilde ifade etmelerine olanak tanır (**OB1**). Tema sonunda, öğrencilerin dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarına ilişkin bilgi ve becerileri, performans değerlendirmesi yoluyla ölçülür. Performans analitik dereceli puanlama ölçeği ile değerlendirilebilir. Öğretmen her öğrenciye bireysel geri bildirim vererek güçlü ve gelişime açık yönlerini belirtir. Ayrıca öz değerlendirme süreci için öğrencilerden kendi çalma performanslarını analiz etmeleri ve bu analizleri yazılı olarak sunmaları beklenir. Performans görevi; gözlem formu, öz/akran değerlendirme formları ve çalışma kâğıtları ile değerlendirilebilir.

FARKLI LAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarını kullanarak kendi melodilerini oluşturmaları istenebilir. Bu melodilerin hem teknik hem de müzikal ifadeyi vurgulaması beklenebilir. Örneğin öğrenciler melodilerinde crescendo ile yoğunluğu artırabilir, ardından piyano ile daha yumuşak bir sona geçiş yaparak müzikal ifadeyi güçlendirebilirler. Kullanılan teknikler, melodinin anlatımını daha anlamlı hâle getirmelidir. Ardından öğrencilerden oluşturdukları melodiyi farklı tekniklerle çalmaları istenebilir. Örneğin aynı melodiyi staccato ile daha enerjik ve keskin, bağ tekniği ile daha akıcı ve yumuşak bir şekilde icra etmeleri beklenebilir. Bu farklı denemeler sonucunda öğrenciler, tekniklerin ve nüansların müzikal ifadeye etkilerini analiz edebilirler. Son olarak öğrencilerden bir arkadaşlarının çaldığı kısa bir melodiyi dinleyerek bu melodiyi tamamlamaları istenebilir. Örneğin bir öğrenci si b, mi b tonlarını kullanarak bir başlangıç yaparken diğer öğrenci la b, re b tonlarını kullanarak melodiyi tamamlayabilir.

Destekleme Dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si b, mi b, la b, re b) tonlarının öğretimi, yavaş tempolu ve bol tekrarlı bir süreçle gerçekleştirilebilir. Öğrenciler, önce tek bir tona odaklanarak çalışmaya başlayabilirler. Örneğin fa# sesi üzerinde yoğunlaşırlar. Öğretmen flütün doğru tutulması, parmak pozisyonlarının yerleştirilmesi ve nefesin nasıl kontrol edileceğini yavaş ve detaylı bir şekilde açıklayabilir. Öğrenciden bu sesi birkaç kez denemesi istenebilir ve her başarılı denemede öğretmen cesaretlendirici geri bildirim verebilir. Bir sonraki aşamada öğrenciler yavaş tempoda fa# ve do# tonları arasında geçiş yapabilir. Her geçişte parmak pozisyonlarının doğruluğu ve nefes kontrolüne dikkat etmeleri gerektiği hatırlatılabilir. Nefes kontrolünü geliştirmek amacıyla öğrencilerden flütten herhangi bir ton çıkarmadan uzun bir süre boyunca sabit nefes üflemleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. SINIF

1. TEMA: ENHARMONİK SESLER

Temada öğrencilerin flütte diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve bemol (si b, mi b, la b, re b) notalarını öğrenerek bu notaların yazım farklarını ve enharmonik eşitliklerini kavramaları, flütte doğru parmak pozisyonları ve nefes tekniklerini kullanarak bu sesleri müzikal olarak ifade etmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.3. Kendine Uyarlama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.5.1.1. Öğrenilen notaların diğer adlarını sınıflandırabilme

- Diyez ve bemollü notalara ilişkin ölçütleri belirler.*
- Diyez ve bemollü notaları ayırır.*
- Diyez ve bemollü notaları tasnif eder.*
- Diyez ve Bemollü notaları etiketler.*

FLT. 5.1.2. İki farklı nota yazımı (diyez ve bemol) kullanarak egzersiz ve etüt çalabilme

- İki farklı nota yazımı kullanarak (diyez ve bemol) yazılmış egzersiz ve etütleri çözümler.*
- İki farklı nota yazımı kullanarak (diyez ve bemol) egzersiz ve etüt çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.*
- İki farklı nota yazımı kullanarak (diyez ve bemol) egzersiz ve etüt çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.*
- İki farklı nota yazımı kullanarak (diyez ve bemol) egzersiz ve etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Flütte Diyez ve Bemol Notalarının Pozisyonları

Genellemeler

Diyez ve bemol sesleri aynı pozisyonda çalınabilir ancak yazılışları ve bağlamları farklıdır. Diyez işareti sesleri yarım ton yükseltirken bemol işareti sesleri yarım ton alçaltır. Aynı ses farklı bağlamlarda (diyez veya bemol) kullanılarak müzikte ifadeye çeşitlilik kazandırır. Flütte diyez ve bemol notalarının temiz çalınması için doğru nefes kontrolü ve parmak pozisyonu gerekir. Düzenli tekrar ve teknik çalışmalar, diyez ve bemol notalarını çalma becerisini geliştirir.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon teknikleri, bemol, diyez, dinamikler, duruş ve tutuş, enharmonik sesler, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, ritim ve tempo

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Diyez ve bemol notalarının yazım farkları, flütteki pozisyonları ve müzik teorisindeki işlevleri, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden diyez ve bemol notalarını içeren bir egzersiz veya kısa bir etüt çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu, öz/akran değerlendirme formları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin konuya yönelik hazır bulunuşluklarını belirlemek amacıyla şu çalışmalar yapılabilir. Diyez ve bemol kavramlarının temel bilgilerini hatırlamaları için soru-cevap etkinlikleri düzenlenir. Diyez ve bemol notalarının yazım şekilleri tahtada gösterilerek öğrencilerden bu notaları tanımlamaları ve özelliklerini açıklamaları istenebilir. Flüt pozisyonlarının öğrenciler tarafından hatırlanması ve yorumlanması amacıyla görsel materyaller kullanılabilir. Daha önce işlenen konularla bağlantı kurmak için öğrencilere “Diyez ve bemol notalarının sesi nasıl etkilediğini hatırlıyor musunuz?” gibi yönlendirici sorular sorulabilir.

Köprü Kurma “Bugün dinlediğiniz bir şarkıda bu tarz geçişleri fark ettiniz mi?” gibi sorularla öğrencilerin günlük yaşamda bu kavramlara dair farkındalık kazanmaları sağlanabilir. Ders sırasında öğrenciler, bu müzikal unsurların sadece teknik bir bilgi olmadığını, duyguları nasıl yönlendirdiğini deneyimleyebilirler. Flütteki diyez ve bemol pozisyonlarını incelerken bir melodinin yapı taşlarını oluşturduklarını fark edebilirler. Böylece hem müzik teorisi hem de dinleme alışkanlıkları üzerinden öğrenme sürecine etkin olarak katılım sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları FLT.5.1.1

Öğretmen derse öğrencilerin daha önceki bilgilerini hatırlamalarını sağlayacak bir girişle başlar: “Daha önce diyez ve bemol kavramlarını öğrenmiştiniz. Bugün bu bilgilerinizi flüt üzerinde nasıl uygulayabileceğimizi göreceğiz. Bildiğiniz gibi bir ses diyez olduğunda yükselir, bemol olduğunda ise alçalır. Ama flütte bazı pozisyonlar var ki aynı sesi hem diyez hem de bemol olarak ifade edebiliyoruz. Bugün bu sesleri daha yakından inceleyeceğiz.” Öğretmen tahtada diyez ve bemol notalarının yazımlarını göstererek bu iki kavram arasındaki ilişkiyi açıklar. Ardından flütteki pozisyonlarını örnekler ve öğrencilere şu soruyu yöneltir: “Bu sesleri birbirinden ayırırken nelere dikkat etmeliyiz?” Öğrencilerle birlikte bu ayrımı yaparken dikkat edilmesi gereken özellikler üzerinde durulur. Bu süreçte sınıflandırma yapmak için belirli ölçütler (yazım şekli, flütteki pozisyon, duyuşal fark) belirlenir. Öğretmen flütte do diyez, re diyez, fa diyez gibi sesleri örnekler. Öğrencilere bu seslerin yazımlarını incelemeleri ve özelliklerini karşılaştırmaları istenir. Aynı şekilde re bemol, mi bemol, sol bemol gibi bemol notalarının yazımları da ele alınır. Bu süreçte notaların yazılışlarına ve pozisyonlarına dikkat etmeleri sağlanır. Öğrenciler, seslerin özelliklerini ayırıştırır ve farklı gruplar hâlinde değerlendirmek için ayırıştırma sürecine odaklanır. Öğretmen flütte aynı pozisyonda çalınan diyez ve bemol notalarını öğrencilerin karşılaştırmalarını sağlar. Öğrencilerden diyez ve bemol notalarının özelliklerini belirlemeleri istenir. Örneğin diyezlerin sesi yükselttiği, bemollerin ise sesi alçalttığı gibi özellikler üzerinde durulur. Öğrenciler, bu iki sesin aynı pozisyonda çalınabildiğini ve aynı tınıya sahip olduğunu fark ederek benzerliklerini listeler. Son olarak öğrencilerden bu iki notanın yazılış biçimleri, müzik teorisindeki işlevleri veya kullanım bağlamlarına göre farklılıklarını listelemeleri istenir. Bu süreçte yazım farklarının müzikal anlam üzerindeki etkisini tartışarak farkları not alırlar **(KB2.7)**. Dersin ilerleyen aşamalarında, öğrencilerden şimdiye kadar öğrendikleri tüm diyez ve bemol notalarını belirli ölçütlere göre gruplandırmaları istenir. Flütteki pozisyonlarına göre bir tablo hazırlanır. Gruplandırma tamamlandıktan sonra, öğretmen öğrencilerden bu gruplara uygun etiketler eklemelerini ister. Öğrenciler, her bir grubu etiketleyerek özelliklerin görselleştirilmesini sağlar. Öğrenciler, dijital ortamda hazırladıkları tabloyu sınıfta paylaşırken flütte aynı pozisyondan çıkan iki farklı yazımın müzik teorisindeki yerini tartışır .

Öğrencilerden hazırladıkları tabloyu inceleyerek hangi notaları doğru gruplandıklarını ve hangi ayrıntıları gözden kaçırmış olabileceklerini değerlendirmeleri istenir. Hazırladıkları tablonun eba vb. dijital ortamda paylaşılması sağlanabilir **(OB2)**. Eksik veya hatalı bölümleri düzeltmeleri teşvik edilir **(SDB1.3)**. Sonuç bölümünde, öğrencilerin öğrendiklerini uygulamalı olarak göstermeleri için bir eşleştirme etkinliği yapılır. Öğrencilere karışık olarak diyez ve bemol isimleriyle flüt pozisyonlarının kartları dağıtılır ve bu kartları eşleştirmeleri istenir. Uzun ses çalışmasına ilişkin örnekler öğretmen tarafından sunulur ve bu süreçte her iki yazımı da içeren seslerin pozisyonları açıklanır. Öğrenciler, notalar arasındaki ilişkileri anlamak ve doğru gruplamalar oluşturmak için dikkatle çalışır. Süreç boyunca, kararlılıkla ilerleyerek detaylara odaklanır ve öğrendikleri bilgileri sabırla yapılandırarak öğrenme yolculuklarını derinleştirir **(E1.3)**. Performans göreci olarak diyez ve bemol notalarının sınıflandırılması ve özelliklerinin belirlenmesine yönelik tablo çalışmaları, eşleştirme etkinlikleri verilebilir ve Performans görevlerinde öz değerlendirme formları kullanılarak ölçme ve değerlendirme yapılabilir.

FLT.5.1.2

Öğretmen derse ilgi çekici bir bağlam oluşturarak başlar: "Bir bestecinin notaları yazarken her bir diyez ve bemol işaretini bilinçli bir şekilde seçtiğini biliyor muydunuz? Bugün biz de bir bestecinin gözünden bu seçimleri keşfedeceğiz. Diyez ve bemol notalarını flütte nasıl kullanabileceğimizi hem teknik hem de müzikal bir şekilde öğreneceğiz. Şimdi flütle bu büyülü notaları birlikte hayata geçirelim!" Öğrencilerin aynı seslerin farklı nota yazımlarıyla (diyez ve bemol) yazıldığı egzersiz ve etütleri anlamaları, çözümlenmeleri, bona ve solfejini yapmaları için özel çalışmalar yapılır. Çözümleme sürecinde öğrenciler öncelikle enharmonik eşitlik kavramını öğrenir, örneğin fa# ile sol b ya da mi ile fa b gibi notaların aynı sese karşılık geldiği açıklanır. Egzersiz veya etütlerde yer alan notalar dikkatle incelenir. Öğrencilerden bu egzersizlerin bonasını yapmaları istenir. Bona sırasında diyez ve bemol işaretlerinin yer aldığı bölümler adım adım incelenerek notaların doğru şekilde ifade edilmesi sağlanır. Bona üzerinden solfej çalışmaları yapılır. Solfej sırasında öğrenciler hem diyez hem de bemol yazımlı notaları doğru bir tonda ve ritmik hassasiyetle seslendirmeye odaklanır. Öğretmen öğrencilerin çalmaya başlamadan önce doğru duruş ve tutuş pozisyonu almalarını sağlar. Ardından flüte özgü nefes teknikleri üzerinde çalışılır. Öğrencilerden doğru nefes kontrolüyle uzun ve temiz bir ses elde etmeleri istenir. Öğretmen öğrencilerle birlikte kısa bir etüt veya egzersiz seçer. Bu egzersizde diyez ve bemol notaları dönüşümlü olarak yer alır. Öğrenciler, bu sırayı önce yavaş bir tempoyla ardından metronom eşliğinde daha hızlı bir tempoyla çalışır. Bu süreçte öğretmen öğrencilerin notaları doğru şekilde çalmalarını ve teknik açıdan eksikliklerini düzeltmelerini sağlar. Egzersiz sırasında öğrencilerden müziksel bileşenlere (sesin tonu, ritim, dinamikler) dikkat etmeleri istenir. Öğretmen öğrencilerin bu bileşenleri anlamalarına yardımcı olmak için küçük örnekler çalar ve dinamik farklarını gösterir. Egzersiz sırasında öğrencilerin notaları doğru şekilde çalabilmek için düzenli bir şekilde tekrar yapmaları gerektiği vurgulanır **(D3.2)**. Öğrenciler, performanslarını değerlendirerek eksik yönlerini tespit eder ve bu alanlarda çalışmaya devam eder **(E1.4)**. Dersin sonunda, öğretmen öğrencilerden diyez ve bemol notalarına ilişkin öğrendiklerini özetlemelerini ister. İlk olarak öğrencilerden yazım şekillerini ve flütteki pozisyonlarını çözümlenmeleri beklenir. Örneğin "Do diyez ve re bemol aynı pozisyonda çalınır ancak yazılışları farklıdır." gibi temel bilgileri ifade ederler. Daha sonra, öğrendikleri bilgileri gruplandırarak diyez ve bemol notalarının özelliklerini ayrı ayrı sıralar. Örneğin "Diyezler ses yükseltir, bemoller ses alçaltır." gibi ifadelerle bilgiyi sınıflandırır. Son aşamada bu bilgileri kendi cümleleriyle aktararak müzikal anlamlarını yorumlarlar. Örneğin "Diyezler ve bemoller müzikte aynı sesleri farklı bağlamlarda kullanmamıza olanak sağlar." diyerek bilgiyi özetlerler **(OB1)**. Performans görevi olarak öğrencilerden diyez ve bemol notalarını içeren bir egzersiz veya kısa bir etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli

puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Performans gözlemleri, kontrol listeleri, kısa cevaplı sorular ve ses kayıtları üzerinden öğrencilerin teknik ve müziksel bileşenleri uygulama düzeyleri ölçme ve değerlendirme yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, diyez ve bemol notalarının müzikteki işlevlerini daha detaylı inceleyebilir. Bu kapsamda, farklı dönemlerden bestecilerin eserlerinde diyez ve bemol kullanımını analiz etmeleri sağlanabilir. Örneğin barok, klasik ve romantik dönemlerden seçilmiş eserlerde, bu notaların neden tercih edildiği, melodik ve armonik yapıya nasıl katkıda bulunduğu üzerine bir inceleme yapabilirler. Öğrencilerden seçtikleri bir parçanın tonalitesini ve modülasyon noktalarını belirlemeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilere diyez ve bemol kavramlarını pekiştirebilmeleri için görsel ve işitsel materyallerle destek sağlanabilir. Öncelikle tahtaya basit bir örnek yazılabilir. Ardından öğrencilerle birlikte bu iki notanın flütteki pozisyonları görsel materyaller yardımıyla karşılaştırılabilir. Pozisyonları içeren bir şema tahtaya çizilebilir ve her pozisyon numaralandırılarak açıklanabilir. Destekleyici bir grup çalışması etkinliği uygulanabilir. Gruplar oluşturularak her gruba belirli bir diyez ve bemol çifti atanabilir (do diyez ve re bemol). Gruplardan bu notaların yazılışlarını, flüt üzerindeki pozisyonlarını ve işlevlerini tartışmaları istenebilir. Tartışma sırasında öğretmen, gruplara rehberlik edebilir ve doğru yönlendirmelerle öğrenme sürecine katkıda bulunabilir. Son olarak öğrencilerden öğrendikleri bilgileri küçük kartlara yazmaları ve bu kartları eşleştirme oyunu şeklinde kullanmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: KROMATİK DİZİ

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak çıkıcı (diyezli) ve inici (bemollü) kromatik dizileri öğrenmeleri ve bu dizilere ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 16

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemeleme, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.5.2.1. Çıkıcı ve inici kromatik dizileri çalabilme

- Birinci oktav "fa" dan ikinci oktav "fa" ya kadar olan kromatik dizileri çözümler.
- Birinci oktav "fa" dan ikinci oktav "fa" ya kadar olan kromatik dizileri çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Birinci oktav "fa" dan ikinci oktav "fa" ya kadar olan kromatik dizileri çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Birinci oktav "fa" dan ikinci oktav "fa" ya kadar olan kromatik dizileri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kromatik Dizilerin Öğretimi

Çıkıcı (Diyezli) ve İnici (Bemollü) Kromatik Dizilerin Tanıtımı ve Yapısal Analizi

Genellemeler

Kromatik diziler, müziğin ifade gücünü artıran çıkıcı ve inici notaların yarım tonluk hareketlerinden oluşur.

Flütte kromatik dizileri çalmak, doğru nefes kontrolü, parmak pozisyonları ve ritim uygulamalarını gerektirir.

Çıkıcı diziler güçlenme (crescendo), inici diziler ise yumuşama (decrescendo) ile dinamik bir ifade kazanır.

Düzenli ve disiplinli çalışmalar, kromatik dizilerdeki teknik becerileri geliştirir ve müziksel ifadeyi güçlendirir.

Kromatik diziler, müzikte yeni tınların keşfedilmesini sağlayarak öğrencilerin yaratıcılığını artırır.

Anahtar Kavramlar

crescendo, decrescendo, dinamikler, kromatik dizi, müziksel bütünlük, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, ritim ve tempo

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Kromatik dizilerin yapısı, çıkıcı ve inici diziler arasındaki farklar, doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden çıkıcı (diyezli) ve inici (bemollü) kromatik dizileri belirlenen tempoda ve müziksel bileşenlere uygun şekilde çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu, öz/akran değerlendirme formları, kontrol listesi ve ses kayıtları ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu kromatik dizilerin ne olduğunu daha önce duyduğu, müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin kromatik diziler hakkında sahip oldukları bilgi ölçülmelidir. Bu aşamada “Kromatik dizi nedir ve müzikte nasıl bir role sahiptir?”, “Çıkıcı ve inici dizi ne demektir?”, “Diyez ve bemol kavramlarını nasıl tanımlarsınız?” gibi sorular sorulabilir.

Köprü Kurma Flütle çalıştığınız temel gamları ve notaları hatırlayın. Örneğin daha önce majör ve minör gamları çaldığınızda belirli bir düzeni takip etmişsiniz. Şimdi bu düzenin dışında her yarım sesin birbiriyle nasıl bağlandığını keşfedeceğiz. Piyano çaldığınızı düşünün, piyanoda siyah ve beyaz tuşlar birbirine çok yakın seslerdir. Kromatik diziler de benzer şekilde yarım seslerle ilerler ve her notanın birbiriyle bağlandığı bir müzikal yapı oluşturur. Günlük hayatta, özellikle film müziklerinde kromatik dizilere sıkça rastlarsınız. Korku filmlerinde gerilimi artırmak veya bir aksiyon sahnesinde heyecanı zirveye taşımak için kullanılan bu müzikler aslında yarım seslerden oluşan kromatik dizilerle yazılmıştır. Bu yüzden kromatik diziler, müziğin renklerini oluşturur ve bir hikâye anlatımında duygu değişimlerini aktarmanın güçlü bir yolu olarak kullanılır. Flüt üzerinde çalışacağımız kromatik diziler; sadece teknik bir egzersiz değil aynı zamanda müziği anlamının ve ifade etmenin bir yoludur. Örneğin bir film sahnesindeki gerilim anını flütle taklit ettiğinizi düşünün. Çıkıcı dizilerle bu heyecanı yavaş yavaş artırabilir, inici dizilerle ise sakinleşen bir duyguyu yansıtabilirsiniz. Şimdi bu renkli yapıyı flüt üzerinde deneyimleyerek müzikteki bu büyülü dünyayı daha yakından tanıyacağız. Bu şekilde öğrenciler, günlük hayatta duydukları müziklerle kromatik diziler arasında bir bağ kurarlar ve öğrenmeyi daha anlamlı hâle getirirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

FLT.5.2.1

Öğretmen derse öğrencilerin dikkatini çekecek bir giriş yapar: “Bugün flütle kromatik dizilerin büyüüne adım atıyoruz. Kromatik diziler, müziğin renklerini oluşturur. Çıkıcı ve inici dizileri çalışarak bu renklerin nasıl bir bütünlük oluşturduğunu keşfedeceğiz.” Bu girişle öğrencilerin konuyla ilgili bilgi ihtiyacını fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerin “Kromatik diziler nedir, neden önemlidir, hangi durumlarda kullanılır?” gibi sorulara yanıt arayarak bilgiye olan ihtiyaçlarını fark etmeleri hedeflenir. Aynı zamanda müziksel bilgi türlerinin (sanatsal ve teorik) günlük hayatta nasıl kullanılabileceği de vurgulanır (**OB1**).

Öğrencilerin belirli bir ton veya dizide yer alan notaları tanımaları, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel olarak hazırlanan çalışmalar uygulanır. Bu süreçte öğrencilerden diziyi oluşturan notaların sırasını, yapısını ve aralık ilişkilerini detaylı bir şekilde analiz etmeleri beklenir. Çalışmaya ilgili dizinin ya da egzersizin bonası ile başlanır. Diyez, bemol işaretleri gibi teknik detaylara özen gösterilir ve bu sayede öğrencilerin nota yazımında karşılaşılabilecekleri farklı işaretlere alışmaları sağlanır. Öğrenciler bonayı seslendirerek ritim ve melodik yapıya uygun bir şekilde çalmayı öğrenir. Solfej çalışmasında ise öğrenciler, hazırladıkları bonayı belirli bir tonlama ve ritimle seslendirmeye odaklanır. Çalışma sırasında, tonal yapı ve aralıklar üzerinde durularak her notanın doğru bir şekilde ifade edilmesi sağlanır. Öğrencilerin doğru duruş ve tutuş pozisyonu almaları sağlanır. Ayrıca nefes kontrolüne yönelik kısa bir hatırlatma yapılır. Bu hazırlık aşaması, öğrencilerin hem teknik hem de müzikal anlamda yeni ve değişen bir çalışma sürecine uyum sağlamalarını kolaylaştırır. Bu süreçte öğretmen öğrencilerin belirsiz ya da alışık olmadıkları durumlara açık olmalarını teşvik eder ve bu yeni süreçle başa çıkmalarına destek olur (**SDB3.1**). Teknik çalışma sırasında çıkıcı (diyazli) ve inici (bemollü) kromatik diziler üzerinde odaklanılır. Öğretmen birinci oktav “fa”dan ikinci oktav “fa”ya kadar olan çıkıcı kromatik dizi için “fa- fa# - sol - sol# - la...” sırasını örnekler. Aynı şekilde ikinci oktav “fa”dan birinci oktav “fa”ya kadar olan inici kromatik diziyi de “fa- mi b - re - re b - do...” sırasıyla çalıştırır.

Öğrenciler, önce yavaş bir tempoyla çalışır ve metronom eşliğinde tempoyu yavaş yavaş artırır. Bu süreçte öğrencilerin disiplinli ve istikrarlı bir çalışma alışkanlığı geliştirmeleri hedeflenir (D3.1). Ayrıca öğrencilerin bireysel ilgi ve meraklarıyla içsel motivasyonlarını artırmaları desteklenir (D3.1). Öğrencilerden dizileri çalışırken müziksel bileşenlere dikkat etmeleri istenir. Her bir notanın temiz ve dengeli bir şekilde duyulması, metronom eşliğinde ritim kontrolünün sağlanması ve dinamiklerin doğru uygulanması önemle vurgulanır. Örneğin çıkıcı kromatik diziler çalınırken crescendo (giderek kuvvetlenme), inici dizilerde ise decrescendo (giderek yumuşama) uygulanması istenir. Öğretmen bu dinamik farklarını canlı olarak örnekler ve öğrencilerin bu farkları daha iyi anlamalarını sağlar. Bu süreçte öğrencilerin yeni ve değişen müzikal gerekliliklere uyum sağlamaları ve bu gereklilikleri uygularken duygusal tepkilerini düzenlemeleri desteklenir. Dersin sonunda, öğretmen öğrencilerden öğrendikleri dizileri bir kez daha çalmalarını ister ve bu performansları değerlendirir. Değerlendirme sırasında öğrencilerin duruş ve tutuş pozisyonları, teknik doğrulukları (parmak pozisyonları ve nefes kontrolü) ve müziksel bileşenlere olan dikkatleri gözlemlenir. Öğrencilerden performanslarına ilişkin öz değerlendirme yapmaları da istenir. Öğretmen azim ve kararlılığın süreçteki önemini öğrencilere sezdirir (E1.3). Performans görevi olarak öğrencilerden çıkıcı (diyezli) ve inici (bemollü) kromatik dizileri belirlenen tempoda ve müziksel bileşenlere uygun şekilde çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik derececi puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Bu süreçte performans gözlemleri, kontrol listeleri ve kısa cevaplı sorular kullanılarak öğrencilerin teknik ve müzikal becerileri değerlendirilir. Böylece öğrenciler, kromatik dizileri çalarken hem teknik becerilerini hem de müziksel duyarlılıklarını geliştirirler.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden kromatik dizileri farklı hızlarda ve dinamiklerde çalmaları istenebilir. Örneğin metronom hızını kademeli olarak artırarak daha hızlı tempolarda temiz çalmaya odaklanmaları, aynı diziyi bir kez piyano (yumuşak), bir kez forte (güçlü) dinamikle çalmaları, dizilerde belirli noktalara vurgu yaparak tonal farklılıkları keşfetmeleri sağlanabilir. Öğrencilere kendi kromatik egzersizlerini tasarlama görevi verilebilir. Bu çalışmada, çıkıcı ve inici dizileri yaratıcı bir şekilde birleştirerek kendi teknik çalışmalarını oluşturmaları beklenebilir. Örneğin bir çıkıcı dizi ile başlayıp ardından inici diziyeye geçiş yapan bir yapı oluşturabilirler. Öğrencilerden kromatik dizileri grup hâlinde bir düzen içinde çalmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere başlangıçta kısa ve basit kromatik diziler çalıştırılabilir. Örneğin sadece fa ve fa# notalarıyla başlayarak daha sonra sol notasını ekleyerek dizi genişletilebilir. Öğrencilere kromatik dizilerin flüt üzerindeki nota sıralamasını gösteren bir görsel şema sunulabilir. Öğretmen diziyi yavaş bir tempoda çalarak seslerin sırasını ve tonlamayı modelleyebilir. Öğrencilere bir oktavlık diziyi birden öğretmek yerine, diziyi parçalara bölerek çalışmalarını önerilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: MAKAMSAL DİZİLER-1 (ÇARGÂH-NİHAVENT)

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak çargâh ve niha-vent makamlarını öğrenmeleri ve bu makamlara ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyon-ları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 38

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.5.3.1. Çargâh makamının melodik motiflerini ayırt ederek dinleyebilme

- a) Çargâh makamının motiflerini tanır.
- b) Çargâh makamının karar sesini ve müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Çargâh makamının müziksel bileşenlerini açıklar.

FLT.5.3.2. Çargâh makamında eserler çalabilme

- a) Çargâh makamındaki eserleri çözümler.
- b) Çargâh makamında eserler çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Çargâh makamında eserler çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- ç) Çargâh makamında eserler çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.5.3.3. Nihavent makamının melodik motiflerini ayırt ederek dinleyebilme

- a) Nihavent makamının motiflerini tanır.
- b) Nihavent makamının karar sesini ve müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Nihavent makamının müziksel bileşenlerini açıklar.

FLT.5.3.4. Nihavent makamında eserler çalabilme

- a) Nihavent makamındaki eserleri çözümler.
- b) Nihavent makamında eserler çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Nihavent makamında eserler çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- ç) Nihavent makamında eserler çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Rast ve Nihavent Makamlarının Öğretimi
Karar Sesleri

- Genellemeler** Çargâh ve nihavent makamları, Türk müziğinde farklı duygusal ifadeleri yansıtmak için kullanılan önemli makamlardır.
- Melodik motifler, makamların karakteristik yapısını belirler ve duygusal etkiyi güçlendirir.
- Karar sesleri, eserin bütünlüğünü sağlarken melodik akışın tamamlandığını hissettirir.
- Teknik çalışmalar, makamların akıcı ve doğru bir şekilde icra edilmesini kolaylaştırır.
- Nefes kontrolü ve doğru parmak pozisyonları, hem teknik hem de müzikal ifadeyi güçlendirir.
- Dinamik geçişler, makamların duygusal etkisini artırır.

Anahtar Kavramlar

çargâh makamı, dinamikler, duygusal ifade, karar sesleri, melodik akış, melodik motif, nefes kontrolü, nihavent makamı, teknik uyum

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi araçları ile ölçülebilir. Çargâh ve nihavent makamlarının yapısı, melodik motifleri, karar sesleri ve müzikal anlatım özellikleri doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden çargâh veya nihavent makamında yazılmış bir eseri teknik doğruluk, müzikal ifade ve duygusal anlatımla icra etmeleri istenebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu, öz/akran değerlendirme formları ve kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ancak flüt üzerinde makam çalışması yapmadıkları, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğretmen dersin başında öğrencilerin mevcut bilgi seviyesini ve çargâh ile nihavent makamlarıyla ilgili önceki birikimlerini anlamak için bir ön değerlendirme yapabilir. Öğrencilere şu tür sorular yöneltilir:

“Türk müziğinde makamların ne anlama geldiğini hiç duydunuz mu? Eğer biliyorsanız, birkaç örnek verebilir misiniz?”

“Çargahveya nihavent makamına ait eserler dinlediniz mi? Dinlediyseniz, size hangi duyguları hissettirdi?”

“Türk müziğindeki makamların duygusal ifadeyi nasıl etkilediğini düşünüyor olabilirsiniz?”

“Flüt çalarken daha önce makamlar üzerinde çalışmadık, ancak diğer müzik derslerinde öğrendiğiniz makam bilgilerini hatırlıyor musunuz?”

Öğretmen bu soruların yanı sıra öğrencilerin konuya hazır olup olmadığını belirlemek için kısa bir bilgi hatırlama etkinliği düzenleyebilir. Örneğin makamların genel özelliklerini veya hangi tür müziklerde kullanıldığını tartışabilir. Ayrıca öğrencilerin flütteki teknik becerileri (doğru duruş, nefes kontrolü, temel sesler vb.) konusunda eksikleri olup olmadığını gözlemleyerek bireysel rehberlik planı yapabilir.

- Köprü Kurma**
- Öğretmen çargâh ve nihavent makamlarını öğretmeden önce öğrencilerin ilgisini çekmek ve öğrenme sürecine bağlanmalarını sağlamak için günlük hayattan örnekler verebilir:
 - “Çargâh makamı, Türk müziğinde huzuru ve dengeyi yansıtan bir makamdır. Sabah güneşin doğuşunda veya huzurlu bir akşam yürüyüşünde hissettiğiniz o sakinlik, rast makamıyla ifade edilebilir. Peki, siz bu tür bir hissi müzikle nasıl anlatırdınız?”
 - “Nihavent makamı, biraz daha romantik ve hüznü bir tonu içinde barındırır. Belki bir yağmurun ardından doğan gökkuşağı gibi mutluluğu ve hüznü aynı anda hissettirir. Sizce bu makamın ruhunu hangi durumlar yansıtabilir?”
 - “Günlük hayatta makamların etkisini düşündünüz mü? Örneğin bir filmde heyecan verici bir sahne ya da bir huzur veren an müzikle destekleniyor olabilir. Bu tür müziklerin hangi makamlarla yapıldığını keşfetmek eğlenceli olmaz mı?”

Bu tür örneklerle öğrenciler, makamların günlük hayattaki bağlanmalarını fark eder ve dersle duygusal bir bağ kurar. Ayrıca öğretmen bu köprüleri kurarak öğrencilerin önceki bilgilerini gün yüzüne çıkarır ve yeni öğrenmelerle bağlantı kurmalarını sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.5.3.1

Öğretmen derse öğrencilerin ilgisini çekmek için çargâh makamına ait tanınmış bir eseri dinleterek başlar. Dinleme sırasında öğretmen şöyle bir açıklama yapar: “Çargâh makamı, Türk müziğinin huzurlu ve dengeli doğasını en iyi yansıtan makamlardan biridir. Şimdi dinleyeceğiniz eser, bu makamın büyüsunü hissetmenize yardımcı olacak.” Ardından öğrencilere şu sorular yöneltilir: “Bu melodiler sizde nasıl bir his uyandırıyor? Bu eserin duygusal tonu sizce nasıl?” Böylece öğrencilerin eserin melodik motiflerine daha dikkatli odaklanması sağlanır (OB1). Dinletinin ardından çargâh makamına özgü belirgin motiflerin nasıl bir yapıya sahip olduğu ve hangi sesler etrafında şekillendiği açıklanır. Öğrenciler, çargâh makamına özgü motifleri tanımaya ve fark etmeye yönlendirilir (SDB3.1). Ayrıca bu makamın diğer makamlardan farklı olduğu özellikler tartışılarak bilgi türleri arasındaki farklar (sanatsal, teorik) fark ettirilir (OB1). Bir sonraki aşamada öğretmen eserin karar sesleri üzerine odaklanır. “Bu eser hangi sesle tamamlanıyor? Bu ses, melodik akışı nasıl etkiliyor?” gibi sorularla öğrencilerin dikkatlerini artırır. Dinleme sürecinde çargâh makamına özgü karar seslerinin belirginliği ve melodik yapıdaki etkisi üzerine tartışılır. Öğrencilerden karar seslerini ayırt etmeleri ve bu seslerin melodi üzerindeki etkisini fark etmeleri istenir. Öğrenciler, doğru bir şekilde karar seslerini belirlemek için çeşitli kaynaklarla bilgilerini doğrular ve sınıfta tartışır. Son olarak öğrencilerden dinledikleri çargâh makamına ait melodik motifler ve karar seslerini kendi ifadeleriyle açıklamaları istenir. Örneğin “Bu eser, do karar sesi ile tamamlanıyor ve çargâh makamına özgü sakin ve dengeli bir his yaratıyor.” gibi açıklamalarla öğrendikleri bilgileri kaydedebilirler (KB2.6). Öğretmen öğrencilerin merakını canlı tutmak için çargâh makamının etkileyici doğasına dair hikâyeler paylaşabilir. Örneğin “Osmanlı döneminde çargâh makamı, huzur ve sükuneti simgeleyen eserlerde tercih edilirdi. Sizce bu makam, modern hayatın koşuşturmasında bize neler hissettirebilir?” gibi sorularla öğrencilerin makamla duygusal bağ kurması sağlanır (E1.1). Süreç sonunda performans gözlemi, sözlü değerlendirme, eşleştirme etkinlikleri ve öz değerlendirme formları kullanılarak ölçme ve değerlendirme yapılabilir.

FLT.5.3.2

Öğrencilerin çargâh makamında yazılmış eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler, öncelikle çargâh makamının temel özelliklerini ve dizisini öğrenir. Örneğin çargâh makamının karakteristik sesleri olan kaba çargâh (do), yegah (re), hüseyini aşiran (mi), acemaşiran (fa), rast (sol), düğâh (la), buselik (si), çargâh (do) notaları tanıtılır. Egzersizlere ya da eserlere geçildiğinde öğrencilerden ilk olarak eserin bonasını yapmaları istenir. Bona çalışması sırasında, çargâh makamına özgü geçişlerin ve dizideki alterasyonların doğru bir şekilde ifade edilmesi sağlanır. Solfej çalışmasında ise öğrenciler, çargâh makamının karakteristik seyirlerini vurgulayan bölümleri dikkatle seslendirir. Bu süreçte çargâh makamına özgü durak, güçlü ve seyir noktalarına odaklanılır. Solfej sırasında eserin ritim ve melodik yapısı üzerinde durularak öğrencilerin çargâh makamını müzikal anlamda ifade edebilmeleri sağlanır. Flüt çalmaya geçmeden önce doğru duruş ve tutuş pozisyonlarının kontrol edilmesi sağlanır. Öğretmen flütün paralel tutulması, dirseklerin rahat olması ve parmakların delikleri doğru kapatması gerektiğini hatırlatarak öğrencilerin pozisyonlarını kontrol eder. Ayrıca öğrencilerden bu yeni duruma uyum sağlamaları ve bu süreçte dikkatli olmaları beklenir (SDB3.1, SDB3.1). Eserin teknik çalışmasına geçildiğinde öğretmen çargâh makamına ait motiflerin belirli teknik gerekliliklerini açıklar. “Çargâh makamı, güçlü bir başlangıç ve belirgin karar noktalarıyla bilinir. Nefes kontrolü ve doğru parmak pozisyonları bu makamın ifade gücünü artırır.” diyerek öğrencileri teknik çalışmalara yönlendirir.

Bu süreçte öğrencilerden eserin zorluklarına rağmen azimle çalışmalarını sürdürmeleri istenir **(E1.3)**. Çargâh makamında kullanılan geçiş sesleri ve vurgular detaylıca ele alınarak öğrencilerin motivasyonları artırılır **(SDB1.2)**. Müziksel bileşenler üzerinde çalışırken öğrencilerden çargâh makamının duygusal yapısını doğru bir şekilde ifade etmeleri beklenir. Melodik akışın dengesi, dinamiklerin doğru uygulanması ve karar seslerinin güçlü bir şekilde vurgulanması sağlanır. Öğretmen “Bu makamın karar sesleri, eserin duygusal etkisini tamamlar. Şimdi bu karar noktalarına dikkat ederek eser üzerinde çalışalım,” diyerek öğrencilerin dikkatini yoğunlaştırır. Öğrenciler, çaldıkları eserde dinamik geçişler ve doğru ritim uygulamaları yaparak performanslarını zenginleştirir **(SDB3.1)**. Son olarak öğrenciler öğrendiklerini bir grup çalışmasıyla tartışarak çargâh makamına özgü motiflerin ve karar seslerinin etkisini daha iyi anlamaya yönelik çalışmalar yapar. Bu aşamada grup içi iletişim ve iş birliği becerileri ön planda tutulur **(D3.4)**. Performans görevi olarak öğrencilerden çargâh makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken kontrol listeleri, gözlem formları, çalışma kâğıtları ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FLT.5.3.3

Öğretmen derse nihavent makamına özgü melodik motifleri tanıtarak başlar: “Bugün, Türk müziğinin zarif ve renkli dünyasında nihavent makamını keşfedeceğiz. Bu makamın melodileri; bazen bir sabah huzurunu, bazen de bir akşamüstü hüznünü hissettirir. Şimdi dinleyeceğimiz eserde bu motifleri nasıl fark edebileceğimizi öğrenmeye çalışacağız.” Öğrencilerden eserin melodik akışını dikkatle dinlemeleri ve eserin hangi özelliklerle nihavent makamını yansıttığını fark etmeleri istenir **(OB1)**. Dinletilen eserin ardından, nihavent makamına özgü melodik motifler üzerinde durulur. Öğrencilerle birlikte eserin melodik yapısı analiz edilerek motiflerin hangi sesler etrafında şekillendiği ve hangi özelliklerin öne çıktığı açıklanır. Öğretmen “Bu makam, geçişlerinde zarif bir denge taşır ve melodileri adım adım dinleyiciye hissettirir.” diyerek öğrencilerin ilgisini artırır **(E1.1)**. Ayrıca bu melodik motiflerin nasıl bir duygusal etki yarattığını anlamalarına yönelik tartışmalar yapılır **(OB1)**. Bir sonraki aşamada nihavent makamına özgü karar seslerinin önemi vurgulanır. Öğrenciler, karar seslerini analiz ederek nihavent makamına özgü bu özellikleri fark etmeye yönlendirilir. Öğrenciler, melodik motifler ve karar seslerini farklı kaynaklardan doğrularak müziksel bileşenlere dair bilgilerini netleştirir. Son olarak öğrencilerden nihavent makamına ait melodik motifleri ve karar seslerini kendi ifadeleriyle açıklamaları istenir. Örneğin “Bu eser, la karar sesiyle tamamlanıyor ve nihavent makamına özgü geçişler bu duygusal yapıyı destekliyor.” gibi açıklamalarla öğrendiklerini paylaşmaları sağlanır. Öğrenciler, edindikleri bilgileri kaydederek nihavent makamını daha sistematik bir şekilde öğrenir **(KB2.6)**. Öğretmen nihavent makamına dair kültürel anekdotlarla öğrencilerin bu makamla bağ kurmasını sağlar: “Nihavent makamı, genellikle aşk ve hayal kırıklığı temalarını işler. Peki sizce bu melodiler bu duyguları nasıl yansıtıyor olabilir?” Bu tür sorularla öğrencilerin derse olan ilgisi artırılır **(E1.1)**. Performans gözlemi, sözlü tartışma, eşleştirme etkinlikleri, dinleme sonrası kısa cevaplı sorular ve öz değerlendirme formları kullanılarak ölçme ve değerlendirme yapılabilir.

FLT.5.3.4

Öğrencilerin nihavent makamında yazılmış eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapımları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler, öncelikle nihavent makamının dizi yapısını ve karakteristik özelliklerini öğrenir.

Egzersizlere veya eserlere geçildiğinde öğrencilerden ilk olarak eserin bonasını yapmaları istenir. Bona sırasında nihavent makamına özgü alterasyonların (mi bemol ve si bemol) doğru bir şekilde ifade edilmesi sağlanır. Ardından solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında öğrenciler, nihavent makamına özgü seyirleri dikkatle seslendirir. Çalışma sırasında makamın güçlü perdeleri (nevâ ve rast) ve karakteristik geçişleri üzerinde durulur. Örneğin nim hisar (mi bemol) ile acem (fa) arasındaki melodik hareketler analiz edilir ve seslendirilir. Dersin ikinci aşamasında nihavent makamında bir eser çalmaya yönelik teknik hazırlıklara geçilir. Flütün doğru duruş ve tutuş pozisyonlarının kontrolü sağlanır. Öğretmen flüt tutuşunda doğru pozisyonları uygulamalı olarak gösterir ve öğrencilerden tutuşlarını denetlemeleri istenir. Bu aşamada öğrencilerin teknik uyum sağlamaları ve sürece açık olmaları desteklenir (**SDB3.1**). Nihavent makamına ait eser üzerinde çalışırken öğretmen flütün pozisyonlarına ve geçiş tekniklerine odaklanır. Öğrenciler, bu süreçte karşılaştıkları teknik zorlukları aşarak nihavent makamına ait bir eser çalabilmek için gerekli teknik becerileri geliştirir. Ayrıca süreç boyunca öğrencilerin azim ve kararlılık sergilemeleri vurgulanır (**E1.3**). Eseri çalma sırasında müziksel bileşenler üzerinde çalışılır. Öğrencilerden nihavent makamının dinamik geçişlerini ve karar seslerini vurgulamaları istenir. Öğrenciler, dinamik farklılıklar ve melodik akış üzerinde çalışarak eserin duygusal yapısını doğru bir şekilde ifade eder. Öğrenciler, performanslarını değerlendirerek kendi eksik yönlerini tespit eder ve düzeltici çalışmalar yapar. Nihavent makamına ait eserlerde teknik beceriler kadar duygusal ifadeye de dikkat etmeleri sağlanır (**SDB3.1**). Performans görevi olarak öğrencilerden nihavent makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken kontrol listeleri, gözlem formları, çalışma kâğıtları ve öz/akran değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çargâh ve nihavent makamları arasında melodik yapı, karar sesleri ve duygusal ifadeler açısından karşılaştırmalar yapılabilir. Öğrencilerden bu makamların farklarını belirten bir analiz raporu yazmaları istenebilir. Öğrencilerden çargâh makamında huzur dolu, nihavent makamında ise zarif ve melankolik melodiler doğaçlamaları istenebilir. Bu doğaçlamalarda karar sesleri ve geçiş motiflerine dikkat etmeleri sağlanabilir. Oluşturdukları melodileri kısa hikâye veya şiirlerle ilişkilendirerek ifade güçleri artırılabilir. Öğrenciler, çargâh ve nihavent makamlarının tarihsel ve kültürel özelliklerini araştırabilir. Osmanlı döneminde bu makamların hangi eserlerde kullanıldığı, modern Türk müziğinde nasıl bir yer tuttuğu incelenebilir. Bu araştırma poster, sunum veya kısa bir yazı şeklinde sınıfla paylaşılabilir. Çargâh ve nihavent makamlarına ait daha karmaşık melodik motifler seçilerek öğrencilerin teknik becerileri geliştirilebilir.

Destekleme Makamların melodik motiflerini anlamalarını kolaylaştırmak için görsel ve işitsel araçlardan faydalanılabilir. Motiflerin yazılı olduğu notalar renkli kalemle vurgulanabilir. Ayrıca öğrenciler için makamları içeren kısa ve tekrar eden melodiler kaydedilerek dinleme çalışmaları yapılabilir. Öğrenciler, küçük gruplara dâhil edilebilir. Öğrenciler için günlük küçük ve ulaşılabilir hedefler koyulabilir. Örneğin bir ders içinde yalnızca bir melodik motifi doğru çalmaları hedeflenebilir. Öğrencilere çargâh ve nihavent makamlarına ait daha kısa ve sade melodiler çaldırılabilir. Bu melodiler üzerinde çalışarak makamların temel motiflerini anlamaları sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF

1. TEMA: ÜÇ ZAMANLI ÖLÇÜLER

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak 3/8, 6/8 ve 9/8 bileşik ölçülerini öğrenmeleri ve bu ölçülere ilişkin ritmik yapı, vurgulama, nefes kontrolü, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E.1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.6.1.1. 3/8, 6/8 ve 9/8'lik ölçüleri çalabilme

- 3/8, 6/8 ve 9/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eserleri çözümler.
- Doğru duruş ve tutuş pozisyonu alarak 3/8, 6/8 ve 9/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eser çalar.
- 3/8, 6/8 ve 9/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eser çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- 3/8, 6/8 ve 9/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bileşik Ölçülerin Ritmik Yapıları

Flüt Üzerinde Bileşik Ölçülerin Uygulanması

Genellemeler/

Bileşik ölçüler (3/8, 6/8, 9/8), müziğe ritmik çeşitlilik ve duygusal bir ifade gücü kazandırır. Flüt üzerindeki bileşik ölçü çalışmaları, hem teknik hem de müzikal becerileri geliştirmek için etkili bir araçtır. Farklı ölçüler (3/8, 6/8 ve 9/8) arasında benzerlikler ve farklılıklar, ritmik yapı ve duygusal ifadede kendini gösterir. Doğru duruş, tutuş ve nefes kontrolü; bileşik ölçülerin akıcı bir şekilde çalınmasında temel öneme sahiptir. Bileşik ölçüler, farklı müzik türlerinde çeşitli bağlamlarda kullanılabilir ve bu bağlamlara uygun ifade gücü gerektirir.

Anahtar Kavramlar

benzerlik ve farklılık, bileşik (aksak) ölçüler, dinamikler, duruş ve tutuş, nefes kontrolü, ritmik yapı

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, gözlem formu, kontrol listesi ile ölçülebilir. Bileşik ölçülerin ritmik yapıları, vurguları ve müzikal ifadeye etkileri doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden 3/8, 6/8 ve 9/8 ölçülerinde yazılmış bir etüt veya eseri çalmaları istenebilir. Performans sırasında doğru ritmik vurgu, nefes kontrolü, akıcılık ve teknik doğruluk değerlendirilebilir. Performans görevi; dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu, öz/akran değerlendirme formları ve kontrol listesi ve ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin temel flüt tekniklerini ve duruş ve tutuş pozisyonlarını bildiği 3/8, 6/8 ve 9/8'lik ölçülerin ritmik yapısına dair ön bilgiye sahip olduğu, temel müzik teorisi bilgisine (diyaz, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğrencilerin daha önce 3/8, 6/8 ve 9/8'lik ölçüler hakkında öğrendiklerini hatırlamaları için sorular yöneltilebilir: "Bu ölçülerden hangisini daha önce çalışmıştık ve hangi özellikleriyle hatırlıyorsunuz?" "Daha önce çaldığınız eserlerde bu ölçülerin size nasıl bir his verdiğini düşündünüz mü?" Öğrencilerden önce bireysel olarak ardından grup içinde bileşik ölçüler hakkında bildiklerini paylaşmaları istenir. Bu paylaşım sırasında öğrencilerin kavramsal farkındalık düzeyleri gözlemlenir. Öğrencilere bileşik ölçülerde çalınan kısa bir flüt eseri dinletilir. Öğrencilerin ölçülerin özelliklerini belirlemeleri istenir. Dinleme sırasında şu sorular yöneltilebilir: "Eserdeki ritmik akış size nasıl görünüyor?" "Farklı ölçüler arasında geçiş hissedebiliyor musunuz?" Öğrencilere 3/8, 6/8 ve 9/8 ölçülerinde basit bir ritim çalışması yaptırılır. Çalışma sırasında öğrencilerin ritmik farkındalıkları ve flütle eş zamanlı becerileri gözlemlenir. "3/8 ve 6/8 ölçüleri arasında nasıl bir fark hissediyorsunuz?" "Bileşik ölçülerde ritim nasıl bir duygusal ifade yaratır?"

Bu tür sorularla öğrencilerin ön bilgilerinin seviyesi değerlendirilir. Öğretmen öğrencilerin duruş ve tutuş pozisyonları, önceki ritim bilgileri ve teknik becerilerini gözlemler ve ders planını bu doğrultuda düzenler.

Köprü Kurma

"Hiç sokakta yürürken insanların ayak seslerinin farklı ritimlerde olduğunu fark ettiniz mi? Bazı adımlar hızlı ve düzenliken bazıları daha geniş aralıktır. İşte bu, müzikteki farklı ölçülere benzer. Şimdi düşündüğünüzde, bir vals 3/8'lik ölçüsü, düzenli ama hızlı bir ritmi temsil ederken bir ninninin 6/8'lik ölçüsü daha yumuşak ve akıcı bir his verir. Peki sizce bir spor salonunda duyulan hareketli müziklerde hangi tür bir ölçü kullanılıyor olabilir? Bugün, flütle bu ritimlerin nasıl hayata geçtiğini birlikte keşfedeceğiz." Bu açıklama, öğrencilerin günlük hayatta karşılaşılabilecekleri durumlarla müzikteki ölçüler arasında bir bağ kurmasını sağlar ve öğrenme sürecine motive eder.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

FLT.6.1.1

Öğretmen derse öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlamalarını sağlayacak bir giriş yapar: "Bileşik ölçüler, müziğe ritmik çeşitlilik ve akıcılık katar. Daha önce 3/8, 6/8 ve 9/8 ölçülerini temel düzeyde öğrenmiştiniz. Bugün bu ölçülerin flütle nasıl bir ifade kazandığını birlikte keşfedeceğiz. Sizce bu ölçülerden hangisi müziğin duygusunu en güçlü şekilde yansıtır?" Bu giriş, öğrencilerin önceki bilgilerinden yola çıkarak öğrenme sürecine katılımını artırır ve bilgiye yönelik bir ihtiyaç hissetmelerini sağlar (**OB1, E1.1**). Öğrencilerin 3/8'lik, 6/8'lik ve 9/8'lik ölçülerde yazılmış etüt, egzersiz ve eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapmaları için planlı ve özel çalışmalar gerçekleştirilir (**D3.2**). Bu süreçte öğrenciler, her ölçünün ritmik yapısını ve karakteristik özelliklerini öğrenir. Örneğin 3/8'lik ölçü tek bir vurgulu yapıya sahiptir, 6/8'lik ölçü akıcı ve çift vurgulu bir ritim hissi taşır, ve 9/8'lik ölçü daha geniş, üçlü vurgulu bir yapıyla öne çıkar. Çalışmaya ilgili etüt veya eserin bonası ile başlanır. Bona sırasında öğrencilerden her ölçüdeki notaları dikkatle incelemeleri istenir. Ardından solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında öğrenciler ölçülerin ritmik vurgularına uygun olarak seslendirme yapar. Örneğin 3/8'lik bir ölçüdeki kısa ve hızlı ifadeler, 6/8'lik ölçüdeki akıcı ve sallantılı yapı ya da 9/8'lik ölçüdeki geniş ve güçlü ifadeler seslendirilirken vurguların doğru yapılmasına dikkat edilir. Çalışma boyunca her ölçü türünün karakteristik hissi ve ritmik yapısı analiz edilir. İkinci aşamada öğrencilerin doğru duruş ve tutuş pozisyonu alması sağlanır. Öğrenciler, birbirlerinin duruşlarını gözlemleyerek ve geri bildirim vererek grup çalışması içerisinde destekleyici bir rol üstlenirler. Bu süreçte öğrencilerin bir arada çalışma becerileri ve uyum sağlama yetileri geliştirilir (**SDB2.2, SDB3.1**). Ayrıca öğretmen öğrencilerin yeni durumlara uyum sağlama becerilerini desteklemek amacıyla rehberlik eder (**SDB3.1**).

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

Öğrencilere $3/8$, $6/8$ ve $9/8$ ölçülerinin ritmik yapıları hatırlatılır ve her ölçünün işlevsel özellikleri analiz edilir. Öğrencilerden bu ölçülerin benzerlik ve farklılıklarını belirlemeleri istenir. Öğrenciler ölçülerin karakteristik özelliklerini analiz eder. Daha sonra, belirlenen özelliklere göre benzerlikler listelenir; örneğin " $3/8$ ve $6/8$ ölçüleri hareketlidir; ancak $9/8$ ölçüsü daha karardır." Öğrenciler, bu listeleme çalışması sırasında farklılıkları da ortaya koyar; örneğin " $3/8$ ölçüsü daha hızlı bir akışa sahiptir; $9/8$ ölçüsü ise daha geniş bir ritmik yapıya sahiptir." (**KB2.7**). Öğrenciler, gözlem yaparak ölçülerin özelliklerini sınıflandırır ($3/8$: Hızlı ve hareketli., $6/8$: Akıcı ve melodik., $9/8$: Geniş ve kararlı). Her ölçü, belirli kriterlere göre gruplandırılır ve etiketlenir (**KB2.5**). Flüt çalışmaları sırasında müziksel bileşenlere odaklanılır. Öğrencilerden her çalınan pasajı gözlemlemeleri ve performanslarına ilişkin öz değerlendirme yapmaları istenir (**SDB1.2**). Öğretmen ayrıca şu sorularla öğrencilerin analiz yapmalarını sağlar: "Bu ölçülerin farklı ritmik yapıları müziğinize nasıl bir ifade katıyor? Çaldığınız pasajların ritmik akışını nasıl geliştirebilirsiniz?" Son olarak öğretmen öğrencilere şu soruları yöneltir: "Bileşik ölçülerde çalmak size hangi becerileri kazandırdı? Günlük hayatta ya da farklı müzik türlerinde bu ölçüleri nerelerde duyabilirsiniz?" Öğrenciler, bu sorular doğrultusunda bilgi türlerini (sanatsal, gündelik vb.) fark eder (**OB1, E1.4**). Bu süreçte öğrencilerin motivasyonlarını artırmak ve öz yeterliliklerini geliştirmek için öğretmen şu yönergeleri verir: "Zorlandığınız pasajları küçük bölümlere ayırarak çalışmayı deneyin. Sabırlı ve düzenli bir çalışmayla her zorluğun üstesinden gelebilirsiniz." Bu açıklama, öğrencilerin kararlı bir şekilde öğrenmeye devam etmelerini teşvik eder (**E1.4, SDB3.1**). Performans görevi olarak öğrencilerden $3/8$, $6/8$ ve $9/8$ ölçülerinde yazılmış bir etüt veya eseri çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken kontrol listeleri, gözlem formları ve çalışma kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden $3/8$, $6/8$ ve $9/8$ ölçülerinin tarihsel ve kültürel bağlamlarını incelemeleri istenebilir. Bu ölçülerin farklı müzik türlerinde (barok, romantik dönem müziği, halk müziği, caz vb.) nasıl kullanıldığı araştırılabilir. Öğrenciler, bu bilgileri poster, sunum veya küçük bir rapor ile sınıfta paylaşabilir. Ayrıca öğrenciler bu ölçüleri içeren farklı eserleri analiz ederek ritmik yapılarını karşılaştırabilirler. Örneğin klasik bir eserdeki $6/8$ 'lik ölçü ile geleneksel bir halk müziği parçasındaki $6/8$ 'lik ölçü karşılaştırılarak müzikal ifadedeki değişimler tartışılabilir. Öğrencilerden belirli bir duygu veya hikâyeyi temsil eden kısa doğaçlamalar yapmaları istenebilir. Örneğin $3/8$ ölçüsünde hızlı ve hareketli bir melodiyle heyecan duygusunu ifade etmeleri, $6/8$ ölçüsünde akıcı bir melodiyle bir yolculuk hissi yaratmaları, $9/8$ ölçüsünde kararlı ve geniş bir yapı oluşturarak güçlü bir anlatım kazandırmaları sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilerin çalarken zorlanabilecekleri bölümler belirlenerek, küçük parçalara bölerek çalışma yöntemi uygulanabilir. Örneğin bir etütte önce tek bir ölçü üzerinde çalışmaları, ardından bu ölçüleri birleştirerek bütünlük oluşturmaları sağlanabilir. Öğretmen her öğrencinin temposunu ve ritmik vurgularını bireysel olarak gözlemleyerek kişiselleştirilmiş geri bildirimler verebilir. Örneğin bir öğrencinin belirli bir ölçüde zorlandığı fark edilirse, o ölçüyü daha basit bir tempoda tekrar etmeleri teşvik edilebilir. Öğrenciler arasında iş birliğini artırmak için eşli çalışmalar ve grup etkinlikleri düzenlenebilir. Öğrenciler, bir ölçüyü doğru çalabilen bir arkadaşlarıyla birlikte deneme yaparak birbirlerine rehberlik edebilirler. Örneğin bir öğrenci $6/8$ ölçüsünde ritmik bir kalıp çalarken diğeri ona metronom gibi eşlik edebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: FLÜTTE 2. OKTAV SOL DİYEZ/LA BEMOL SESLERİ

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak 2. oktav sol diyez/la bemol sesini öğrenmeleri ve bu sese ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.6.2.1. Flütte 2. oktav sol diyez/la bemol sesini çalabilme

2. oktav sol diyez/la bemol sesini etüt, egzersiz ve eser içerisinde çözümler.
2. oktav sol diyez/la bemol sesini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
2. oktav sol diyez/la bemol sesini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ İkinci Oktav Sol Diyez/La Bemol Sesinin Öğretimi

Genellemeler Yeni bir ses öğrenmek, planlı ve düzenli çalışmayı gerektirir. Teknik beceriler, düzenli tekrar ve öz düzenleme ile geliştirilir. Duruş ve tutuş pozisyonunun doğru olması, performansı doğrudan etkiler.

Anahtar Kavramlar duruş ve tutuş, nefes kontrolü, teknik beceriler

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış soruları, gözlem formları, kontrol listesi ve öz değerlendirme formları ile ölçülebilir. 2. oktav sol diyez/la bemol sesinin enharmonik eşitliği, parmak pozisyonları ve melodik geçişleri doğru-yanlış ve eşleştirme soruları ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden 2. oktav sol diyez/la bemol içeren bir etüt veya eser çalmaları istenebilir. Performans sırasında nefes kontrolü, parmak pozisyonlarının doğruluğu, melodik akıcılık ve ritim uygulaması değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz/akran değerlendirme formları ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve rast ve nihavent makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip bulunduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilere daha önce öğrendikleri sesler, flüt tutuş teknikleri ve nota bilgisi ile ilgili sorular yöneltilir. Örneğin "Daha önce hangi notaları öğrendik? Bu notaların flüt üzerindeki yerlerini hatırlıyor musunuz?" "Flüt tutuşunda dikkat edilmesi gereken temel kurallar nelerdir?". Öğrencilerin flüt tutuşu, duruş pozisyonu ve nefes kontrolü gözlemlenir. Önceki derslerde işlenen tekniklerin ne kadarını hatırladıkları belirlenir. Öğrencilerden daha önce öğrendikleri seslerden birini çalmaları istenir. Bu süreçte temiz ses çıkarma, doğru duruş ve teknik uyumu değerlendirilir. Öğrencilere flütle çalışırken karşılaştıkları zorluklar ve güçlü oldukları alanlar hakkında konuşmaları için fırsat tanınır. "Bir sesi çalarken zorlandığınız ya da iyi hissettiğiniz noktalar nelerdi?" sorusuyla süreç değerlendirilir. Öğrencilere daha önce öğrendikleri seslerin yazımları ve flüt üzerindeki pozisyonlarını eşleştiren bir etkinlik yapılır.

Öğrencilerin yeni öğrenme sürecine yönelik motivasyonları ve ilgileri hakkında bilgi edinilir. Örneğin “Bugün yeni bir sesi öğrenmek konusunda nasıl hissediyorsunuz?” “Yeni bir sesi öğrenirken en çok neyi merak ediyorsunuz?”. Bu süreçte öğrencilerin bireysel farklılıkları, öğrenme hızları ve hazır bulunuşluk seviyeleri göz önünde bulundurulur. Ön değerlendirme sonuçlarına göre ders içeriği ve öğretim yöntemleri yapılandırılır.

Köprü Kurma Öğrencilerin yeni öğrenilecek konuyu daha iyi anlamaları için önceki bilgilerle günlük hayattaki durumlar arasında bir bağlantı kurulabilir. Öğretmen “Bugün flütle yeni bir sesi öğreneceğiz ama önce düşünelim: Rüzgârın ağaç dallarını hafifçe salladığı o sesi hatırlayın. Doğadaki her ses, flütteki notalar gibi bir armoni yaratır. “Sizce bu sesler arasında nasıl bir uyum vardır?” sorusuyla öğrencilere aşina oldukları sesler üzerinden bir bağ kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.6.2.1

Öğretmen derse öğrencilerin dikkatini çekecek bir girişle başlar: “Bugün, flütle 2. oktav sol diyez veya la bemol sesini öğrenerek müzikte yeni bir adım atacağız. Bu yeni sesi öğrenmek için azimle çalışacak, kendimize inanacak ve önceki bilgilerimizi bu süreçte nasıl kullanabileceğimizi keşfedeceğiz. Unutmayın, her bir yeni ses, daha geniş bir müzikal dünyanın kapısını aralar.” Bu girişle öğrencilerin ilgisi çekilir ve öğrenme sürecine etkin bir katılım sağlanır (**E1.3, E1.4**). Öğrencilerin 2. oktav sol diyez/la bemol sesini öğrenmeleri; bu sesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çözümlenmeleri; bona ve solfej yapımları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler öncelikle sol diyez ve la bemol sesinin enharmonik eşitliği ve 2. oktavdaki yerini öğrenir. Çalışmaya ilgili etüt veya eserin bonası ile başlanır. Bona sırasında öğrencilerden sol diyez ve la bemol sesinin doğru ifade etmeleri istenir. Solfej çalışmasında öğrenciler, 2. oktav sol diyez/la bemol sesini belirli bir ritim ve tonlama ile seslendirir. Çalışma sırasında bu sesin diğer notalarla oluşturduğu melodik geçişlere odaklanılır. Örneğin sol diyez/la bemol sesinden fa ya da la notalarına yapılan geçişler analiz edilerek teknik ve melodik açıdan doğru bir şekilde icra edilmesi sağlanır. Öğretmen öğrencilerin doğru duruş ve tutuş pozisyonunu almasını sağlar. Flütün paralel tutulması, dirseklerin rahat bir pozisyonda olması ve parmakların delikleri doğru şekilde kapatması gerektiği hatırlatılır. Öğrencilere bu süreçte planlı ve düzenli bir şekilde hareket etmeleri gerektiği vurgulanır. Öğrenciler, birbirlerini gözlemleyerek eksikliklerini fark eder ve gerekirse hedeflerini yeniden düzenler (**SDB1.2, D3.2**). Öğretmen flütte 2. oktav sol diyez/la bemol sesinin çıkarılma yöntemini adım adım gösterir. Öğrenciler, öğretmeni izlerken nefes kontrolü, parmak hareketleri, tonlama gibi unsurları gözlemler. Bu süreçte öğretmen şu tür sorularla öğrencilerin dikkatini toplar: “Parmak pozisyonları arasında nasıl bir ilişki var? Bu sesi çıkarırken nefes kontrolü nasıl etkili oluyor?” Öğrenciler, gözlemlerini kaydederek bu teknikleri çalmalarına nasıl uygulayacaklarını planlar (**OB1, KB2.2**). Ardından, öğrenciler bu sesi çalmayı bireysel olarak dener. Öğrencilere daha önce öğrendikleri diğer seslerle bu sesi birleştiren kısa bir melodi çalmaları teşvik edilir.

Bu süreçte planlı bir şekilde ilerlemenin ve çalmayı düzenli tekrarlarla pekiştirmenin önemi vurgulanır (**D3.2, SDB1.2**). Etüt veya eser çalışmasında, öğrencilerden öğrendikleri yeni sesi önce yavaş, sonra daha hızlı tempoda denemeleri istenir. Öğretmen geri bildirimlerle öğrencilerin öz düzenleme becerilerini geliştirmesine yardımcı olur. Öğrenciler, performanslarını analiz eder ve düzenlemeler yapar (**E1.4, OB1**). Son aşamada öğretmen öğrencilerden öğrendiklerini özetlemelerini ister. Öğrenciler, yeni öğrendikleri sesin teknik özelliklerini ve daha önce öğrendikleri seslerle ilişkisini açıklarken bilgilerini kendi cümleleriyle ifade ederek ve düzenleyerek aktarır (**OB1**).

Dersin sonunda öğretmen öğrencilerin azim ve kararlılıkla ilerlediklerini vurgular. Motivasyonel ifadelerle öğrencilerin kendilerine olan güveni artırılır (E1.3, E1.4). Bu süreçte öğrenciler, yeni bir sesi öğrenme sürecini daha önce öğrendikleri seslerle birleştirerek planlı ve düzenli bir çalışmayla teknik becerilerini geliştirir. Gözlemlerini ve analizlerini kullanarak performanslarını sürekli iyileştirir ve müzikal ifadelerini zenginleştirir. Performans görevi olarak öğrencilerden 2. oktav sol diyez/la bemol içeren bir etüt veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken kontrol listeleri, gözlem formları, çalışma kâğıtları ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere harmonik eşitlik kavramını daha detaylı analiz etmeleri için farklı eserlerde sol diyez ve la bemol kullanımını karşılaştırmaları istenebilir. Örneğin bu sesin klasik müzik, caz veya modern müzikte nasıl kullanıldığı araştırılarak öğrencilerin müziğin bağlamına göre aynı sesin farklı yazımlarla nasıl işlev gördüğünü fark etmeleri sağlanabilir. Bu süreçte öğrencilerden dinledikleri eserlerden örnekler belirlemeleri ve bu eserlerde sol diyez veya la bemol sesinin melodik ve armonik yapıdaki rolünü incelemeleri istenebilir. Öğrencilerin teknik becerilerini artırmaları için sol diyez ve la bemol içeren ileri düzey etütler ve egzersizler çalışmaları sağlanabilir. Öğrencilere bu sesi içeren gam çalışmaları yaptırılarak tonlamalarının dengeli olması ve nefes kontrolünü doğru şekilde kullanmalarını hedeflenebilir. Metronom eşliğinde çalışarak bu sesin farklı tempolardaki uygulamasını deneyimleyebilirler. Aynı zamanda öğrencilerden bu sesi içeren pasajları farklı artikülasyonlarla çalmaları istenerek staccato, legato, aksanlı çalma gibi müzikal unsurlar üzerinde çalışmalar yapılabilir.

Destekleme Öğrencilerin sesin akıcılığını ve tonlamasını geliştirebilmeleri için yavaş tempoda kısa melodiler çalmaları teşvik edilebilir. Bu melodilerde daha önce öğrendikleri seslerle sol diyez/la bemol sesi birleştirilerek geçişlerin akıcı olması sağlanabilir. Örneğin fa-sol diyez, la-sol diyez gibi kısa melodik bağlantılar oluşturularak öğrencilerin kulağının bu yeni sesi tanıması desteklenebilir. Öğrencilerle küçük grup çalışmaları yapılarak birlikte çalma deneyimi kazanmaları sağlanabilir. Örneğin bir öğrenci sabit bir ritmik model çalarken diğer öğrenciler sırayla sol diyez veya la bemol sesiyle bu modele eşlik edebilirler. Öğrencilerin motivasyonlarını artırmak ve süreci eğlenceli hâle getirmek için oyunlaştırma teknikleri kullanılabilir. Örneğin öğrenciler birbiriyle küçük yarışmalar yaparak belirli bir melodiyi en net ve doğru şekilde çalmaya çalışabilirler.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: MAKAMSAL DİZİLER-2 (BUSELİK-KÜRDİ)

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak buselik ve kürdi makamlarını öğrenmeleri ve bu makamlara ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 38

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Sosyal Bilgiler; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.6.3.1. Buselik makamının melodik motiflerini ayırt ederek dinleyebilme

- Buselik makamının motiflerini tanır.
- Buselik makamının karar sesini ve müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- Buselik makamının müziksel bileşenlerini açıklar.

FLT.6.3.2. Buselik makamında eserler çalabilme

- Buselik makamındaki eserleri çözümler.
- Buselik makamında eserler çalabilmek için duruş, tutuş pozisyonu alır.
- Buselik makamında eserler çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Buselik makamında eserler çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.6.3.3. Kürdi makamının melodik motiflerini ayırt ederek dinleyebilme

- Kürdi makamının motiflerini tanır.
- Kürdi makamının karar sesini ve müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- Kürdi makamının müziksel bileşenlerini açıklar.

FLT.6.3.4. Kürdi makamında eserler çalabilme

- Kürdi makamındaki eserleri çözümler.
- Kürdi makamında eserler çalabilmek için duruş, tutuş pozisyonu alır.
- Kürdi makamında eserler çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Kürdi makamında eserler çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Buselik ve Kürdi Makamlarının Öğretimi Karar Sesleri

Genellemeler Buselik ve kürdi makamları, Türk müziğinde belirgin duygusal ifadeleri yansıtan özgün melodik yapılar içerir.

Karar sesleri, makamlardaki melodik akışın tamamlanmasını sağlar ve duygusal bütünlüğü oluşturur.

Teknik beceriler, nefes kontrolü ve doğru parmak pozisyonları, makamların özgün yapısını çalarken etkili bir ifade gücü yaratır.

Makamların melodik motiflerini anlamak ve uygulamak, müziksel duyarlılığı ve kültürel farkındalığı artırır.

Anahtar Kavramlar buselik makamı, dinamik yapılar, duruş ve tutuş, flüt çalma teknikleri, karar sesleri, kürdi makamı, kültürel bağlam, melodik akış, melodik motifler, müziksel ifade, nefes kontrolü, teknik gereklilikler, Türk müziği

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları ve öz değerlendirme formları ile ölçülebilir. Buselik ve kürdi makamları için öğrencilerin melodik motifleri, karar seslerini ve müziksel ifadeyi doğru kullanma becerileri doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorularla değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden buselik veya kürdi makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir.

Performans sırasında ritmik doğruluk, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, karar seslerinin vurgulanması ve müzikal anlatım değerlendirilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formları ve öz değerlendirme formları ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve çargâh ve nihavent makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Daha önce öğrendikleri makamlar, müziksel terimler ve flüt çalma teknikleri hakkında açık uçlu sorular sorulabilir. "Daha önce çaldığınız eserlerden hatırladığınız karar sesleri nelerdir?", "Çargâh ve nihavent makamları size ne ifade ediyor?" gibi sorular kullanılabilir. Öğrencilere buselik veya kürdi makamlarından kısa bir eser dinletilerek melodik motifler ve karar sesleri hakkında yorum yapmaları istenebilir. Bu etkinlik, öğrencilerin dinleme ve ayırt etme becerilerini ölçmek için kullanılabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin konuyla ilişki kurabilmeleri için şu gibi sorular sorulabilir:

"Günlük hayatta bir melodiyi duyduğunuzda size neler hissettiriyor?"

"Evinizde, sokakta veya televizyonda dinlediğiniz müziklerde hangi duyguları fark ediyorsunuz?"

"Hangi müzikleri dinlediğinizde huzurlu hissedersiniz? Hangi müzikler sizi heyecanlandırır?"

Öğretmen buselik ve kürdi makamlarının melodik motiflerini tanıtırken şu şekilde bir bağlantı kurar:

"Buselik makamı, sabah uyandığınızda içinizi kaplayan dingin bir mutluluk gibidir. Kürdi makamı ise bazen bir yağmur damlasının pencereye vurduğu anda hissettiğiniz o melankolik ama huzurlu duyguyu çağırır."

"Sokakta bir düğün konvoyundan yükselen bir müzik sesi duyduğunuzda veya markette bir arka plan müziğiyle karşılaştığınızda bu makamlar sizin için daha tanıdık gelebilir."

Bu sorular ve örneklerle öğrencilerin gündelik yaşamda karşılaştıkları durumlarla müzik arasında bağ kurmaları sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.6.3.1

Ders, buselik makamına ait bir eserin dinletilmesiyle başlar. Öğretmen “Bugün buselik makamını keşfedeceğiz. Bu makamın melodik motiflerini tanıyarak karar seslerini ve müziksel bileşenlerini inceleyeceğiz. Dinlerken eserin hangi duyguları yansıttığını düşünün.” diyerek öğrencilerin dikkatini çeker. Dinleme sırasında öğrencilerin melodik motifleri anlamaları ve karar seslerini belirlemeleri için rehberlik edilir. Dinleme sonrası, öğrencilerden şu soruları yanıtlamaları istenir: “Bu eserde hangi motifler öne çıkıyor? Karar sesleri size nasıl bir duygu hissettirdi?” Bu süreçte öğrencilerin bilgi ihtiyacını fark etmeleri ve bu doğrultuda dinleme sürecine odaklanmaları sağlanır **(OB1)**. Dinletinin ardından öğretmen buselik makamının belirgin motiflerini açıklar. Öğrencilerden bu motifleri anlamalarına yardımcı olmak için eserin farklı bölümlerini analiz etmeleri istenir. Öğretmen “Bu melodiler buselik makamının kimliğini nasıl ortaya koyuyor? Hangi özellikler bu makamı diğerlerinden ayırıyor?” gibi sorular yönelterek öğrencilerin bilgi türlerini (sanatsal ve teorik) fark etmelerine yardımcı olur **(OB1)**. Bir sonraki aşamada buselik makamının melodik yapısı ve karar sesleri üzerinde yoğunlaşılır. Öğrenciler, karar seslerinin melodik akış üzerindeki etkisini fark eder ve bu seslerin diğer makamlardaki kullanımlarıyla karşılaştırılır. Son olarak öğrencilerden buselik makamına ait melodik motifler ve karar sesleri hakkında kendi ifadeleriyle bir açıklama yapmaları istenir. Örneğin “Bu eser buselik makamının karar sesleriyle tamamlanıyor ve sakin, huzurlu bir his veriyor.” gibi ifadelerle öğrendiklerini aktarmaları beklenir. Öğrenciler, elde ettikleri bilgileri kaydederek bu süreci sistematik bir şekilde tamamlar **(KB2.6)**. Öğretmen, öğrencilerin azim ve kararlılık göstererek makamın detaylarını anlamalarına destek olur ve merak duygularını teşvik eder **(E1.1, E1.3)**. Performans gözlemleri, kısa cevaplı sorular ve öz değerlendirme formlarıyla ölçme ve değerlendirme yapılır.

FLT.6.3.2

Öğrencilerin buselik makamında yazılmış eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler, buselik makamının dizi yapısını, seyir özelliklerini ve karakteristik ifadelerini öğrenir. Örneğin buselik makamının dizisi şu şekildedir: Dügâh (la), buselik (si), çargâh (do), neva (re), hüseyni (mi), acem (fa), gerdaniye (sol), muhayyer (la). Bu yapı, öğrencilerle birlikte analiz edilerek makamın temel özellikleri tanıtılır. Çalışmaya buselik makamında yazılmış eserin bonası ile başlanır. Bona sırasında öğrencilerden makamın karakteristik alterasyonlarını (nim zirgüle) doğru bir şekilde ifade etmeleri istenir. Solfej çalışmasında ise öğrenciler, buselik makamına özgü seyirleri dikkatle seslendirir. Bu süreçte makamın güçlü perdesi üzerinde durulur ve bu sesin diğer notalarla bağlantıları analiz edilir. Dersin bu aşamasında buselik makamına ait bir eseri çalabilmek için teknik hazırlık yapılır. Flütün paralel tutulması, dirseklerin rahat olması ve parmakların deliklere uygun pozisyonda yerleştirilmesi gibi temel teknikler gösterilir **(OB1)**. Bu süreçte öğrencilerin yeni bilgileri keşfetme motivasyonları desteklenir. Flüt çalmaya geçildiğinde öğretmen buselik makamına özgü teknik gereklilikleri açıklar. “Buselik makamının geçiş noktaları yumuşaktır ve nefes kontrolü çok önemlidir. Şimdi bu geçişlere odaklanarak çalışacağız.” diyerek öğrencilerin dikkatlerini toplar. Bu süreçte öğrenciler, makamın teknik gerekliliklerini azim ve kararlılıkla çalışır ve zorlukları aşma becerisi geliştirir **(E1.3)**. Öğrencilerin çalışmaları boyunca hedeflerine ulaşmada gayret göstermeleri vurgulanır **(D3.1)**. Eseri çalma sırasında melodik akışın dengesi ve karar seslerinin vurgulanması üzerinde çalışılır. Öğrencilerden eserin duygusal yapısını ifade etmeleri ve doğru dinamikleri uygulamaları istenir. Öğrenciler eseri çalarken müziksel bileşenleri etkili bir şekilde uygular ve performanslarını değerlendirerek geliştirme yönünde çalışır.

Dersin sonunda öğrencilerden şu sorulara yanıt vermeleri istenir: “Buselik makamında çaldığınız eserin hangi bölümleri sizin için daha zorlayıcıydı? Bu eserin melodik motiflerini ve karar seslerini doğru bir şekilde ifade edebildiğinizi düşünüyor musunuz?” Bu değerlendirme öğrencilerin hedeflerine ulaşma sürecinde kendi çalışmalarını analiz etmelerini ve geliştirmelerini sağlar **(SDB3.1)**. Performans görevi olarak öğrencilerden buselik makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken kontrol listeleri, gözlem formları, çalışma kâğıtları ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FLT.6.3.3

Öğretmen, kürdi makamına ait tanınmış bir eseri dinleterek derse giriş yapar. “Türk müziğinde derin ve etkileyici bir duygu barındıran kürdi makamını bugün keşfedeceğiz. Dinlerken eserin hangi yönlerinin size bu duyguyu hissettirdiğini düşünün.” diyerek öğrencilerin dikkatini toplar. Öğrencilerden dinledikleri eserin melodik yapısını fark etmeleri ve karar seslerini belirlemeleri istenir. Bu aşamada öğrenciler kürdi makamının motiflerini anlamaya yönelik ilk gözlemlerini yapar. Dinletinin ardından öğretmen, kürdi makamının belirgin melodik motiflerini açıklar. “Bu makamın motiflerinde genellikle melankolik ve derin bir hissiyat öne çıkar. Peki, bu eserde hangi motifler kürdi makamına ait bir yapı sunuyor olabilir?” diyerek öğrencilerin düşünme süreçlerini destekler. Öğrencilerden eserde öne çıkan motifleri ayırt etmeleri ve hangi özelliklerin bu makamı tanımladığını fark etmeleri beklenir **(OB1)**. Bu süreçte bilgi türleri (sanatsal ve duygusal) arasında bağ kurmaları sağlanır **(OB1)**. Bir sonraki aşamada öğretmen, kürdi makamına özgü karar seslerini vurgular. “Eserin sonunda hangi sesler size bu makamın tamamlandığını hissettirdi? Bu karar sesleri, eserin genel duygusunu nasıl şekillendiriyor?” gibi sorularla öğrencileri motive eder. Dinleme sırasında melodik akışın karar sesleriyle nasıl dengelendiği analiz edilir. Öğrencilerden bu seslerin eserin duygusal yapısındaki yerini değerlendirmeleri istenir. Ayrıca öğrencilerin motifleri ve karar seslerini birden fazla kaynaktan doğrulamaları teşvik edilir. Son aşamada öğrencilerden kürdi makamının melodik motifleri ve karar seslerini kendi ifadeleriyle açıklamaları istenir. Öğrenciler, “Bu eser, kürdi makamına özgü derinlikli bir duygusal yapıya sahip. Karar sesleri eseri tamamlayan bir huzur veriyor.” gibi açıklamalarla öğrendiklerini paylaşırlar. Bu süreçte öğrencilerin öğrendikleri bilgileri düzenli bir şekilde kaydetmeleri sağlanır **(KB2.6)**. Öğretmen, kürdi makamının kültürel ve tarihsel bağlamını paylaşarak öğrencilerin bu makama dair merak duygusunu artırır **(E1.1)**. Performans gözlemleri, kısa cevaplı sorular ve öz değerlendirme formlarıyla ölçme ve değerlendirme yapılabilir.

FLT.6.3.4

Öğrencilerin kürdi makamında yazılmış eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler; kürdi makamının dizi yapısını, seyir özelliklerini ve karakteristik ifadelerini öğrenir. Kürdi makamının dizisi şu şekildedir: dügâh (la), kürdi (si bemol), çargâh (do), neva (re), hüseyni (mi), acem (fa) gerdaniye (sol) ve tekrar muhayyer (la). Bu yapı, öğrencilerle birlikte analiz edilerek makamın temel özellikleri tanıtılır. Çalışmaya kürdi makamında yazılmış eserin bonasını ile başlanır. Bona sırasında makamın alterasyonlarına (si bemol) dikkat edilir ve notaların doğru bir şekilde ifade edilmesi sağlanır. Sonrasında solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında öğrenciler kürdi makamına özgü seyirleri dikkatle seslendirir. Öğrenciler, kürdi makamının ritmik ve melodik özelliklerini doğru bir şekilde ifade etmeye yönlendirilir. Kürdi makamına ait bir eseri çalma çalışmaları yapılır.

Öğretmen “Kürdi makamını çalarken melodilerin akıcılığına ve duygusal geçişlere odaklanacağız. Flütte bu makamı çalarken hem teknik hem de duygusal ifadeyi geliştireceğiz.” diyerek öğrencilerin motivasyonunu artırır. Öğrencilerden eseri çalmaya başlamadan önce doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kontrol etmeleri istenir. Bu süreçte öğrencilerin yeni bir duruma uyum sağlama becerileri geliştirilir (**SDB3.1**). Eserin çalınmasına geçildiğinde öğretmen kürdi makamının teknik gerekliliklerini açıklar. “Bu makamın geçiş noktalarında dikkatli bir nefes kontrolü gerekiyor. Ayrıca melodik motiflerin akıcılığını bozmamak için parmak pozisyonlarına özen göstermeliyiz.” diyerek teknik detayları vurgular. Öğrenciler, makamın geçişlerine ve ritmik yapısına azimle çalışır ve gayretli olmanın önemini fark eder (**E1.3, D3.1**). Bu süreçte öğretmen öğrencileri sabırla yönlendirir ve onları cesaretlendirir. Müziksel bileşenler üzerinde çalışılırken öğrencilerden kürdi makamının dinamik yapılarını ve karar seslerini doğru bir şekilde vurgulamaları istenir. Öğrenciler, duygusal ifade ve teknik becerileri birleştirerek eseri zengin bir şekilde çalar. Ayrıca eserin duygusal akışını hissetmek ve doğru bir şekilde yansıtmak için dikkatle çalışmalarını sürdürürler. Dersin sonunda, öğretmen öğrencilerden şu sorulara yanıt vermelerini ister: “Kürdi makamının motiflerini çalarken hangi bölümlerde zorlandınız?, Bu eserle kürdi makamının melankolik yapısını doğru bir şekilde ifade edebildiğinizi düşünüyor musunuz?” Bu sorular, öğrencilerin performanslarını analiz etmelerine ve kendilerini geliştirmelerine olanak sağlar. Performans görevi olarak öğrencilerden hüseyini makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken kontrol listeleri, gözlem formları, çalışma kâğıtları ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

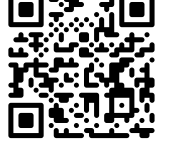
Zenginleştirme Buselik ve kürdi makamları için ek bir çalışma sunulabilir. Öğrenciler, öğrendikleri makamlar doğrultusunda küçük bir araştırma yaparak Türk müziği repertuarından başka eserler bulabilirler. Öğrenciler, buselik ve kürdi makamlarında farklı sanatçılar tarafından icra edilen eserleri dinleyebilir ve bu eserlerin melodik motiflerini karşılaştırabilirler. “Bu eserlerin benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir? Hangi eser buselik, hangisi kürdi makamının özelliklerini taşıyor?” gibi sorularla düşünme süreçleri desteklenebilir. Öğrenciler, buselik ve kürdi makamlarında kendi küçük melodik motiflerini oluşturabilirler. Örneğin flüt üzerinde birkaç notadan oluşan kısa bir melodi oluşturarak bunun buselik veya kürdi makamıyla uyumlu olup olmadığını tartışabilirler. Öğrencilere bu makamların tarih boyunca hangi durumlarda kullanıldığına dair kısa bir araştırma yapmaları önerilebilir. Öğrenciler bulgularını sınıfta kısa bir sunumla paylaşabilirler.

Destekleme Öğrencilere buselik ve kürdi makamlarına ait eserler birkaç kez dinletilerek eserin duygusal yapısına ve melodik motiflerine dikkat etmeleri sağlanabilir. Makamın melodik motifleri, küçük ve kolay kavranabilir bölümlere ayrılarak analiz edilebilir. Motiflerin görsel bir temsili sunmak için notalar veya grafik temsiller kullanılabilir. Öğrencilerden sadece karar seslerinin çalındığı bölümlere odaklanmaları ve bu seslerin melodideki yerini bulmaları istenebilir. Öğretmen basit bir şekilde “Bu ses, melodiyi tamamlayan ve huzurlu bir duruş sağlayan karar sesidir.” gibi açıklamalar yapabilir. Öğrencilerin makamlarla bağ kurabilmeleri için kısa hikâyeler veya görseller kullanılabilir.

Destekleme Melodik motifleri oyunlaştırarak öğrencilerden doğru motifleri eşleştirmeleri veya makamla uyumlu bir hikâye anlatmaları istenebilir. Makamın melodik motiflerini küçük ve kolay çalınabilir parçalara bölerek öğrencilerin flüt üzerinde bu motifleri deneyimlemesi sağlanabilir. Öncelikle yavaş tempo ve kısa bölümlerle başlanabilir. Teknik detaylara odaklanmadan öğrencilerin yalnızca motifleri tanıma ve hissetme üzerine çalışmaları teşvik edilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF

1. TEMA: FLÜTTE İKİNCİ OKTAV LA, Sİ, DO VE Sİ BEMOL/LA DİYEZ SESLERİ

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak 2. oktav la, si, do ve si bemol/la diyez seslerini öğrenmeleri ve bu seslere ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemeleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.7.1.1. Flütte "2. oktav la, si, do" seslerini çalabilme

2. oktav la, si, do seslerini çözümler.
2. oktav la, si, do seslerini çalabilmek için duruş, tutuş pozisyonu alır.
2. oktav la, si, do seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan egzersizleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.7.1.2. Flütte "2. oktav si bemol/la diyez" sesini çalabilme

2. oktav si bemol/la diyez sesinden oluşan egzersizleri çözümler.
2. oktav si bemol/la diyez sesini çalabilmek için duruş, tutuş pozisyonu alır.
2. oktav si bemol/la diyez sesini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Öğrendiği seslerden oluşan etüt, egzersiz ve eserleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ 2. Oktav La, Si, Do ve Si Bemol/La Diyez Seslerinin Öğretimi

Genellemeler Doğru duruş ve tutuş pozisyonu, flüt çalarken hem fiziksel rahatlığı hem de sesin kalitesini artırır.

Yeni bir sesi öğrenmek, düzenli çalışma ve teknik detaylara dikkat etmeyi gerektirir.

Dinamik kontrol ve tonlama, müziksel ifadenin derinleşmesini sağlar.

Anahtar Kavramlar crescendo, decrescendo, dinamikler, diyafram nefesi, duruş ve tutuş, melodik egzersiz, müziksel ifade, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, teknik çalışma, tonlama

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Öğrencilerin 2. oktav la, si, do ve si bemol/la diyez seslerini doğru pozisyonlarla çalma, bu sesleri içeren egzersizleri ve etütleri analiz etme becerileri doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorularla değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden 2. oktav la, si, do veya si bemol/la diyez seslerini içeren bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans sırasında ritmik doğruluk, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, melodik akıcılık ve karar seslerinin vurgulanması, müzikal ifade ve tonlama dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu; rast, nihavent, hüseyini ve kürdi makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu; flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği; temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Daha önce öğrenilen flüt tekniklerinin (tutuş, üfleme, nefes kontrolü) ne kadar hatırlandığını değerlendirmek için kısa bir uygulama yaptırılabilir. Temel nota bilgisi ve ritim okuma becerisini ölçmek için kısa bir çalışma veya soru-cevap etkinliği düzenlenebilir. Öğrencilerin flüt tutuşları ve çalma tekniklerini gözlemleyerek eksik ya da hatalı uygulamaları tespit edilebilir. Grup içindeki uyum ve bireysel performans gözlemleri yapılabilir. "Flütle hangi sesleri daha rahat çıkarıyorsunuz?", "Makamlarla ilgili daha önce öğrendiğiniz hangi bilgileri hatırlıyorsunuz?" gibi sorular sorularak öğrencinin bilgi düzeyi ve öğrenme ihtiyaçları belirlenebilir.

Köprü Kurma Oktav sesleri öğrenirken dünya müziklerinde flütün nasıl kullanıldığını düşünülebilir. Örneğin Türk halk müziğindeki tiz notalar ya da Batı klasik müziğindeki hızlı pasajlar bu tekniklerle çalınabilir.

Öğrenciler, önceki bilgileriyle yeni öğrendikleri 2. oktav sesleri birleştirerek melodik geçişler ve küçük etütler yapabilirler.

Bu adımlarla öğrenciler, önceki bilgilerini yeni öğrenmelerine entegre ederek günlük yaşamla bağlantı kurabilirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları FLT.7.1.1

Flütte sırasıyla 2. oktav la, si ve do seslerini öğrenmek, öğrencilerin hem teknik hem de müzikal becerilerini geliştirecek önemli bir adımdır. Bu süreçte öğrenciler, doğru duruş ve tutuşu öğrenerek teknik detaylara dikkat eder ve müziksel bileşenleri uygulayarak becerilerini pekiştirir. Aynı zamanda düzenli çalışma, azim ve kararlılık ile kendine inanmanın başarıya etkisi üzerinde durulur. **(E1.3, E1.4)** Öğrencilerin 2. oktav la, si ve do seslerini öğrenmeleri; bu sesleri içeren egzersiz, etüt ve eserleri çözümlenmeleri; bona ve solfej uygulamaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler, bu seslerin dizi içindeki yerlerini, melodik işlevlerini ve teknik uygulamalarını öğrenir. Çalışmaya 2. oktav la, si ve do seslerini içeren bir etüt veya egzersizin bonası ile başlanır. Bona sırasında öğrencilerden bu seslerin doğru pozisyonlarda ifade edilmesi istenir. Ardından solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında öğrenciler 2. oktav la, si ve do seslerini belirli bir ritim ve tonlama ile seslendirmeye odaklanır. Çalışma sırasında bu seslerin birbiriyle olan melodik geçişleri ve farklı bağlamlarda (arpej ya da gam) nasıl kullanıldığı analiz edilir. Örneğin 2. oktav la'dan si'ye geçişteki tonlama, ardından do'ya ulaşmadaki melodik çizgi üzerinde durulur. Süreç; öğrencilerin flüte özgü doğru duruş ve tutuş pozisyonunu almasıyla devam eder. Flütün paralel tutulması, dirseklerin rahat bir pozisyonda olması ve parmakların delikleri doğru bir şekilde kapatması gerektiği açıklanır. Öğrenciler, birbirlerini gözlemleyerek eksikliklerini fark ederler. Gözlemler sonucu elde edilen bilgiler düzenlenir ve kaydedilir **(KB2.2)**. Öğretmen öğrencilere la, si ve do seslerini sırasıyla tanıtır. La sesiyle başlayan süreçte diyaf-ram nefesi kullanımı, dil ile "tu" hecesiyle sesi netleştirme ve parmak pozisyonlarına dikkat edilmesi gerektiği açıklanır. Teknik çalışmalar sırasında öğrenciler düzenli ve disiplinli bir şekilde ilerlemenin, planlı çalışmanın önemini fark eder **(D3.2)**. Öğretmen, motivasyonu yüksek tutacak şekilde yönlendirme yapar **(SDB1.2)**. Öğrenciler, öğrendikleri sesleri birleştirerek melodik egzersizler yapar. Öğretmen bu süreçte müziksel ifade ve tonlamaya odaklanır. Egzersiz sırasında öğrencilerden crescendo, decrescendo gibi dinamik geçişlere dikkat etmeleri istenir. Grup çalışması sırasında öğrenciler aynı egzersizi birlikte çalar ve grup uyumuna dikkat eder. Öğretmen performans sonunda geri bildirimde bulunur.

Dersin sonunda öğrenciler öğrendikleri seslerin teknik detaylarını ve müziksel uygulamalarını analiz eder. Öğrenciler, performanslarını değerlendirerek güçlü ve zayıf yönlerini belirler. Bu öğretim sürecinde öğrenciler, yalnızca yeni sesler öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda düzenli çalışmanın ve azimle ilerlemenin önemini deneyimler. Flütte teknik beceriler kazanmanın ötesinde bu süreç onların sabır, öz değerlendirme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine de katkıda bulunur. Her yeni ses, onları daha geniş bir müzikal dünyaya bir adım daha yaklaştırırken aynı zamanda bireysel gelişimlerini de pekiştirir (**OB1, SDB1.3, E1.3, E1.4**). Performans görevi olarak öğrencilerden 2. oktav la, si, do seslerini içeren bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca performans gözlemleri; öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, kontrol listesi, gözlem formu ve çalışma kağıtları ile değerlendirilebilir.

FLT.7.1.2

Flütte 2. oktav si bemol/la diyez sesinin öğrenilmesi, öğrencilerin teknik becerilerini derinleştirmesi ve müzikal ifadelerini zenginleştirmesi için önemli bir aşamadır. Bu süreç; öğrencilerin dikkatini teknik detaylara yoğunlaştırdığı, gözlem ve öz değerlendirme becerilerini geliştirdiği bir öğrenme deneyimi sunar. Aynı zamanda öğrencilerin azim, kararlılık ve düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisini fark etmeleri hedeflenir (**E1.3, E1.4, D3.2**). Öğrencilerin 2. oktav si bemol/la diyez sesini tanımaları, bu sesi içeren egzersizleri analiz etmeleri ve yorumlamaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte si bemol ve la diyez seslerinin enharmonik eşitliği ve 2. oktavdaki işlevi öğrencilerle birlikte incelenir. Egzersiz çalışmasına verilen notaların bonası yapılarak başlanır. Bona sırasında öğrenciler, si bemol ve la diyez sesinin alterasyon işaretlerini doğru bir şekilde ifade eder ve bu sesi çevreleyen notalarla ilişkisini anlar. Bona aşamasında öğrencilerin notaların yazımı kadar dizinin genel yapısını da kavramalarına önem verilir. Bona, ritmik bir doğrulukla seslendirilir ve bu sesin melodik rolü vurgulanır. Sonraki aşamada solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında 2. oktav si bemol/la diyez sesinin diğer notalarla olan bağlantıları seslendirilir. Örneğin bu sesin 2. oktav sol ya da la ile nasıl bir geçiş oluşturduğu ya da üst oktava geçişlerde nasıl bir basamak işlevi gördüğü üzerinde durulur. Ritmik yapının ve doğru tonlamanın önemi bu çalışmada vurgulanır. Ayrıca egzersiz içindeki si bemol/la diyez sesinin teknik ve müzikal kullanımına odaklanılır. Bu sesin gam içinde veya melodik dizilerdeki yerini analiz eden öğrenciler, geçişleri akıcı bir şekilde gerçekleştirmek için çalışırlar. Teknik olarak bu sesin icrası sırasında gereken parmak pozisyonları ya da nefes kontrolü üzerinde durularak doğru bir icra hedeflenir. Dersin bu aşamasında doğru duruş ve tutuş pozisyonunun önemi üzerinde durulur. Flütün paralel tutulması gerektiği, parmakların delikleri tam kapatmasının sesin netliğini doğrudan etkilediği ve dirseklerin rahat bir konumda olması gerektiği açıklanır. Öğrenciler, pozisyonlarını düzenlemek ve geliştirmek için sınıf arkadaşlarını gözlemleyerek karşılıklı geri bildirim verir. Gözlemler sonucunda elde edilen bilgiler sınıflandırılır ve kayıt altına alınır (**KB2.2**). Öğrenciler, si bemol/la diyez sesini çıkarırken gereken teknikleri adım adım öğrenir. Öğretmen; sesin doğru çıkarılması için diyafram nefesi kullanımı, parmak pozisyonları ve dil hareketlerinin birbiriyle nasıl uyumlu olması gerektiğini açıklar. Öğrenciler, tekniklerini geliştirmek için bireysel tekrarlar yapar. Teknik çalışmalar sırasında düzenli çalışmanın etkisi vurgulanır (**D3.2**). Zorlandıkları noktalarda öğrenciler azimle devam etmeye teşvik edilir, sabırlı çalışmanın önemi vurgulanır (**E1.3, SDB1.2**). Öğrenciler öğrendikleri sesi önce yavaş tempoda, ardından daha hızlı tempoda deneyerek sesler arasındaki geçişlere odaklanılır. Egzersiz sırasında tonlama, nefes geçişleri ve dinamik kontrol üzerinde durulur. Grup çalışmasında öğrenciler, aynı egzersizi birlikte çalarak grup uyumunu geliştirmeye odaklanırlar. Dersin sonunda öğrenciler öğrendikleri sesle ilgili deneyimlerini değerlendirir. Öğretmen sorularla öz değerlendirme yapmalarını teşvik eder.

Öğrenciler, performanslarını analiz ederek güçlü ve zayıf yönlerini belirler. Bu süreçte öğretmen "Bugün, si bemol/la diyez sesini öğrenirken gösterdiğiniz çaba ve kararlılık, ilerleyen çalışmalarınız için harika bir temel oluşturuyor. Düzenli çalışarak bu sesi çok daha akıcı hâle getirebilirsiniz." şeklinde bir kapanış yapar (**SDB1.3, OB1, E1.4**). Performans görevi olarak öğrencilerden 2. oktav si bemol/la diyez seslerini içeren bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca performans gözlemleri; öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, kontrol listesi, gözlem formu ve çalışma kağıtları ile değerlendirilebilir.

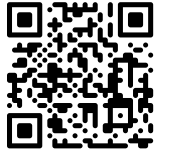
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler için 2. oktav la, si, do ve si bemol seslerini içeren daha karmaşık teknik etütler sunulabilir. Bu etütlerde öğrencilerden legato, staccato ve dinamik değişimlere dikkat etmeleri istenebilir. Öğrencilerden 2. oktav sesleri içeren kendi melodilerini bestelemeleri ya da doğaçlama yapmaları beklenebilir. Öğrencilere bu seslerin yer aldığı farklı müzik türlerinden veya makamlardan kısa pasajlar çalıştırılabilir. Örneğin Türk müziğinde hicaz makamı ya da Batı müziğinde klasik bir eser önerilebilir. Öğrencilerden çalıştıkları bir parçayı analiz ederek hangi tekniklerin daha etkili olduğunu tartışmaları istenebilir. Öğrencilerden diğer arkadaşlarına ya da küçük bir dinleyici grubuna kısa bir performans sergilemeleri istenebilir. Bu süreç, öğrencilerin müzikal ifade ve sahne deneyimlerini geliştirmelerine katkıda bulunabilir.

Destekleme Öğrencilere yavaş tempoda çalışmaları için zaman tanınabilir. Hedef, notaların net bir şekilde çalınmasını sağlamak olabilir. Öğretmen flüt pozisyonu, parmak yerleşimi gibi fiziksel detayları bire bir göstererek destekleyebilir. Nota okuma konusunda zorluk yaşayan öğrenciler için notalara renkli işaretleme yapılabilir. Öğrenme materyali, küçük ve kolayca anlaşılabilir parçalara ayrılabilir. Örneğin sadece iki nota arasında geçiş yaparak çalışma yapılabilir. Öğrencilere bol tekrar yapma fırsatı sunulabilir. Her tekrarda öğrencilerin başarıları vurgulanarak motivasyonları artırılabilir. Öğretmen çalışmayı modelleyerek gösterebilir. Öğrenciler bu modeli taklit ederek öğrenebilirler. Öğrenciler öğretmen gözetiminde küçük bir grup oluşturarak çalışabilirler. Bu grup ortamı, destekleyici ve güvenli bir öğrenme alanı sağlayabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: 12/8'LİK ÖLÇÜ

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak 12/8'lik bileşik ölçüyü öğrenmeleri ve bu ölçüye ilişkin ritmik yapı, vurgulama, nefes kontrolü, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.7.2.1. 12/8'lik ölçüleri çalabilme

- a) 12/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eserleri çözümler.
- b) Doğru duruş ve tutuş pozisyonu olarak 12/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eser çalar.
- c) 12/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eser çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- ç) 12/8'lik ölçülerde etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri kullanır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Bileşik Ölçülerin Temel Özellikleri
2/8'lik Ölçünün Diğer Bileşik Ölçülerle Karşılaştırılması

Genellemeler

12/8'lik ölçü, müzikte genişlik ve denge sunarak ritmik yapıya akıcılık kazandırır. Doğru duruş ve tutuş pozisyonu, performansın temelini oluşturur ve ses kalitesini artırır. Düzenli ve sabırlı çalışma, ritmik yapıların ve teknik becerilerin gelişiminde belirleyici bir rol oynar. Tonlama, nefes kontrolü ve dinamikler, müzikal ifadenin güçlenmesine katkıda bulunur. Farklı bileşik ölçülerin karşılaştırılması, öğrencilerin ritmik yapılar arasındaki ilişkiyi anlamasını sağlar.

Anahtar Kavramlar

12/8'lik ölçü, bileşik ölçüler, dinamikler (crescendo, decrescendo), duruş ve tutuş pozisyonu, melodik akış, nefes kontrolü, ritmik vurgu, tonlama

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları ve öz değerlendirme formları ile ölçülebilir. Öğrencilerin 12/8'lik ölçünün ritmik yapısını, müzikal ifadesini ve teknik uygulamalarını doğru kullanma becerileri, doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden 12/8'lik ölçüde yazılmış bir etüt veya eser çalmaları istenebilir. Performans sırasında ritmik doğruluk, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifade ve tonlama, ölçünün karakteristik vurgularına uygun icra gibi kriterler dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu; rast, nihavent, hüseyini ve kürdi makamlarında eserler çalabildiği; temel müzik teorisi bilgisine (diyaz, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu; 3/8, 6/8, 9/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği; flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği; temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilere daha önce öğrendikleri 6/8 ve 9/8 ölçüleri hakkında açık uçlu sorular sorularak bilgi düzeyleri değerlendirilebilir. Örneğin “9/8 ölçüsünün karakteristik özellikleri nelerdir?” gibi sorular yöneltilebilir. Flütle temel duruş, tutuş ve nefes kontrolüne yönelik kısa uygulamalar yaptırılarak öğrencilerin teknik yeterlilikleri gözlemlenebilir. Öğrencilere 12/8’lik ölçüyle ilgili kısa bir dinleme etkinliği yaptırılarak ölçünün yapısına dair ilk izlenimleri değerlendirilebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin günlük hayatla bir bağ kurması için 12/8’lik ölçüde yazılmış tanıdık şarkılar veya melodiler dinletilebilir. Öğrencilere “Halk müziğinde ya da bazı marşlarda bu ritmik yapıyı hissedebilirsiniz. Hangi şarkılar size bu geniş ritmi hatırlatıyor olabilir?” sorusu yöneltilebilir. Öğrencilerin çaldıkları diğer eserlerden tanıdıkları ritmik kalıplar üzerinden bağlantılar kurulması sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları FLT.7.2.1

Ders, öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlamaları ve öğrenme sürecine ilgi duymalarını sağlamak amacıyla şu şekilde başlar: “Bileşik ölçüler müziğe hareket ve akıcılık katar. Daha önce 6/8 ve 9/8 ölçülerini öğrendik. Şimdi 12/8’lik ölçüyü çalarak nasıl bir genişlik ve denge sunduğunu birlikte keşfedeceğiz. Peki, bu ölçünün en belirgin özelliği sizce nedir?” Bu giriş, öğrencilerin önceki bilgileriyle yeni öğrenmeleri ilişkilendirmesine ve öğrenmeye yönelik bir ihtiyaç hissetmesine olanak tanır (**OB1, E1.1**). Öğrencilerin 12/8’lik ölçünün yapısını ve hissini anlamaları, bu ölçüde yazılmış etüt, egzersiz ve eserleri analiz etmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte 12/8’lik ölçünün ritmik özellikleri ve müzikal ifadesi detaylı şekilde ele alınır. Çalışmalara 12/8’lik ölçüde yazılmış bir egzersizin bonası ile başlanır.

12/8’lik ölçüde genellikle üçlü gruplamalarla akıcı bir ritim elde edilir. Bu yapı, öğrenciler tarafından seslendirme sırasında hissedilerek çalışılır.

Bona, öğrenciler tarafından dikkatle seslendirilerek ölçünün yapısı pratiğe dökülür. Sonrasında solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında öğrenciler ölçünün ritmik akışını ve müzikal ifadelerini doğru bir şekilde seslendirmeye odaklanır. 12/8’lik ölçünün karakteristik sallantılı yapısı ve vurguları üzerinde durulur. Örneğin her bir üçlü grubun ilk vuruşuna yapılan doğal vurgular ve bu vurguların müzikal anlatımı destekleyen yönleri analiz edilir ve çalışılır. Ayrıca çözümlenme sırasında eser veya egzersizin melodik yapısı ve bu yapının 12/8’lik ölçüde nasıl ifade edildiği ele alınır. Öğrenciler, ritmik düzenin melodiyle nasıl uyum içinde olduğunu öğrenir ve bu anlayışı pratiklerine yansıtır. Bu süreçte teknik olarak ölçüyü çalmada kullanılan yöntemler (parmak pozisyonları veya nefes kontrolü) üzerinde durularak ritmik doğruluk ve teknik hâkimiyet sağlanır. Dersin başlangıcında öğrenciler, flüte özgü doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alır. Flütün paralel tutulması, dirseklerin rahat olması ve parmakların delikleri doğru kapatması gerektiği hatırlatılır. Öğrenciler, grup içinde birbirlerinin duruşlarını gözlemleyerek eksikleri fark eder ve geri bildirimde bulunur. Bu süreçte öğretmen iş birliği ve grup çalışmasının önemine vurgu yapar (**SDB2.2, D3.4**). Öğrenciler, 12/8’lik ölçüde bir etüt veya kısa bir melodi çalmayı denerken flüte özgü tekniklere odaklanır. Öğretmen nefes kontrolü ve ritmik yapı üzerinde durarak yönergeler verir. Teknik çalışmalara başlamadan önce öğretmen ölçünün karakteristik özelliklerini belirlemek üzere öğrencilere sorular sorar. Öğrenciler, ölçünün karakteristik özelliklerini tanımlayarak değişkenleri belirler. Daha sonra öğrenciler, bu yapıları analiz ederek performanslarına uygular. Düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisi şu şekilde vurgulanır: “Zorlandığınız bölümleri küçük parçalara ayırarak çalışmayı deneyin. Düzenli ve sabırlı bir çalışma, performansınızı her gün biraz daha ileri taşır.” Bu süreçte öğrenciler, motivasyonlarını düzenleyerek öğrenme sürecine kararlılıkla devam eder (**D3.2, SDB1.2, SDB3.1**).

Öğrenciler, 12/8'lik ölçüyü çalarken tonlama, dinamikler ve ritmik ifadeye odaklanır. Öğretmen, müziksel bileşenlerin eserin duygusal yapısına etkisini açıklamak için rehberlik yapar. Bireysel performans sırasında öğrenciler, tonlama ve dinamiklerin eserin genel yapısına etkisini analiz eder. Öğretmen şu tür sorularla öğrencilerin düşünmesini sağlar: "Ritmik yapıdaki vurguları kullanarak müziğin duygusal ifadesini nasıl geliştirebilirsiniz? Performansınızı iyileştirmek için hangi teknikleri uygulayabilirsiniz?" Bu sorular, öğrencilerin öz değerlendirme yapmalarına ve müziksel ifadelerini geliştirmelerine yardımcı olur **(OB1, SDB1.2)**. Öğrenciler, 12/8'lik ölçüyü daha önce öğrendikleri diğer bileşik ölçülerle karşılaştırır. Bu analiz, öğrencilerin ölçülerin karakteristik özelliklerini belirlemesine olanak tanır **(KB2.7)**. Öğrenciler, analiz ettikleri özelliklere dayanarak ölçüler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları listeler. Daha sonra öğrenciler, bu özelliklere göre ölçüleri sınıflandırır ve etiketler (3/8: Hızlı ve hareketli, 6/8: Akıcı ve melodik, 9/8: Daha geniş ama dinamik, 12/8: Geniş ve dengeli). Bu sınıflandırma çalışmaları, öğrencilerin ritmik yapıların temel özelliklerini kavramasına katkıda bulunur. **(KB2.5)**. Dersin sonunda öğretmen öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmesi için "Bugün öğrendiğiniz 12/8'lik ölçüde çalarken hangi noktalarda zorlandınız? Bu ölçünün diğer bileşik ölçülerden en belirgin farkı nedir?" diye sorar. Bu tür sorular, öğrencilerin öğrendiklerini analiz etmesine ve süreç boyunca elde ettikleri bilgileri düzenlemesine olanak tanır **(OB1)**. Öğretmen, kapanış konuşmasında öğrencilerin motivasyonunu artırmak ve öz yeterliliklerini desteklemek için şu şekilde bir rehberlik yapar: "Bugün öğrendiğiniz teknikler ve ritmik yapılar, müziğin daha geniş bir dünyasına adım atmanıza yardımcı oluyor. Düzenli çalışarak ve sabırlı bir şekilde ilerleyerek bu ölçüyü akıcı bir şekilde çalabilirsiniz. Kendinize inanın; her yeni bilgi, müzikal yolculuğunuzda bir adım daha ilerlemenizi sağlar." **(E1.4)**. Bu süreç, öğrencilerin yalnızca müzikal performanslarını geliştirmelerine değil aynı zamanda çalma sürecine dair farkındalıklarını artırmalarına ve daha derin bir anlayış kazanmalarına olanak tanır. Tüm öğrenme adımları, doğal bir şekilde birbirini destekleyerek sürecin zenginleşmesini sağlar. Ayrıca performans gözlemleri; öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, kontrol listesi, gözlem formu ve çalışma kağıtları ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere 12/8'lik ölçünün farklı müzik türlerinde nasıl kullanıldığına dair derinlemesine bir inceleme yapmaları için araştırma görevi verilebilir. Örneğin klasik müzikte romantik dönem eserlerinde caz müziğinde swing ritimleri içinde veya halk müziğinde nasıl kullanıldığı araştırılabilir. Öğrenciler, bu türlerden seçtikleri eserleri dinleyerek ritmik yapıları karşılaştırabilir ve hangi müzik türünde 12/8'lik ölçünün nasıl bir ifade kazandığını analiz edebilirler. Öğrencilerden 12/8'lik ölçüye sahip bir parçayı yalnızca ritim vurgularına odaklanarak analiz etmeleri istenebilir. Örneğin eserin hangi vuruşlarının daha baskın olduğu, hangi bölümlerde ritmin hareket kazandığı ve nasıl bir müzikal anlatım sağladığı üzerine düşünceleri sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilere 12/8'lik ölçünün vuruşlarını görselleştirmek için renkli şemalar veya grafik temsiller sunulabilir. Örneğin her vuruş farklı bir renk veya simgeyle gösterilerek ölçü içindeki güçlü ve zayıf vuruşlar belirgin hâle getirilebilir. Flütle çalmaya başlamadan önce, öğrencilerden önce sadece nefesleriyle veya sözlü ritim tekrarlarıyla ölçüyü seslendirmeleri istenebilir. Örneğin "tü-tü-tü, tü-tü-tü" gibi basit kalıplar kullanılarak ölçünün iç yapısını hissetmeleri sağlanabilir. Önce tek bir nota üzerinde ritmik tekrarlar yapılabilir ve kademeli olarak farklı notalar eklenerek ölçünün tam yapısı oluşturulabilir. Öğrenciler, ölçüyü çalarken zorlandıkları bölümleri küçük parçalara ayırarak çalışmalarını konusunda teşvik edilebilir. Öğretmen, her öğrencinin temposunu ve ritmik vurgularını bireysel olarak gözlemleyerek kişiye özel geri bildirimler sunabilir. Öğrencilerin ritmik bütünlük içinde çalmalarını desteklemek için küçük grup çalışmaları yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: FLÜTTE KALIN DO VE DO DİYEZ

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak kalın do ve do diyez seslerini öğrenmeleri ve bu seslere ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemeleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.7.3.1. Flütte "kalın do ve do diyez" seslerini çalabilme

- Kalın do ve do diyez seslerini çözümler.
- Kalın do ve do diyez seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Kalın do ve do diyez seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Egzersizleri ve etütleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Flütte Do ve Do Diyez Seslerinin Teknik Özellikleri

Genellemeler Doğru duruş ve tutuş, flütte ses kalitesi ve rahat çalma süreci için temel bir gerekliliktir. Kalın tonlarda ses elde etmek, diyafram nefesi ve baş hareketlerinin uyumlu kullanımını gerektirir. Müzikal ifadelerin geliştirilmesi, tonlama, dinamikler ve ritmik geçişlerin etkin kullanımıyla mümkün olur. Verilerin sistemli bir şekilde kaydedilmesi, öğrencilerin öğrenme süreçlerini takip etmelerine yardımcı olur.

Anahtar Kavramlar baş hareketi, dinamikler, diyafram nefesi, duruş, nefes kontrolü, ritmik geçişler, teknik beceriler, tonlama, tutuş

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Öğrencilerin kalın do ve do diyez seslerini teknik doğrulukla çalma, bu sesler arasındaki farkları analiz etme ve müzikal ifadeyi doğru kullanma becerileri, doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden kalın do ve do diyez seslerini içeren bir etüt veya kısa bir eser çalmaları istenebilir. Performans sırasında ritmik doğruluk, nefes kontrolü, parmak pozisyonları ve baş hareketleri, melodik geçişlerde tonlama farkları, müzikal ifade, dinamik geçişler gibi kriterler dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve rast, nihavent, hüseyini ve kürdi makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, 3/8, 6/8, 9/8 ve 12/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilere kalın seslerle ilgili önceki deneyimleri hakkında sorular sorulabilir. "Daha önce flütte kalın sesler çalıştınız mı? Çalıştıysanız hangi sesler üzerinde yoğunlaştınız?" "Kalın tonlarda diyafram nefesi ve parmak pozisyonlarının önemi hakkında neler biliyorsunuz?" Öğrencilerden daha önce öğrendikleri bir kalın sesi (kalın sol veya fa) çalmaları istenebilir. Bu sırada duruş, tutuş, nefes kontrolü ve parmak pozisyonları gözlemlenebilir. Öğrencilerin kalın seslerde karşılaştığı zorlukları belirlemek için mini bir uygulama yapılabilir.

Köprü Kurma

Öğretmen, öğrencilerin mevcut bilgi birikimlerini kullanarak yeni sesleri öğrenmelerini kolaylaştırmak için aşağıdaki yöntemler kullanılabilir:

"Kalın sol ve fa seslerini çalarken nefesinizi nasıl yönlendirdiğinizi hatırlıyor musunuz? Aynı nefes kontrolü, kalın do ve do diyez seslerinde de önemli olacak."

"Kalın sesleri çıkarırken kullandığınız parmak pozisyonlarını bu yeni seslere de uygulayabilirsiniz."

"Daha önce çalıştığımız melodik egzersizlerde kalın seslere geçtiğinizde ritmik akışta neye dikkat etmeniz gerektiğini hatırlayın. Bu, kalın do ve do diyez seslerinde de geçerli."

"Kalın do ve do diyez seslerini çıkarırken kullandığınız nefes desteği, bir mum üfleme yerine hafifçe yanan bir ateşi söndürmek için üflemeye benzer. Nefes kontrolünü bu şekilde düşünebilirsiniz."

"Kalın do ve do diyez sesleri, melodinin daha zengin bir altyapısını oluşturur. Bir şarkının bas hattının melodiyi desteklemesi gibi bu sesler de güçlü bir temel sağlar."

"Kendi deneyimlerinize bakın. Daha önce düşük tonlarda çalarken nefesinizi nasıl kontrol ettiğinizi hatırlayın. Şimdi bunu bir adım ileri taşıyıp sesin temizliğini ve tınısını güçlendireceğiz."

Bu tür bağlantılar, öğrencilerin önceki bilgilerini kullanarak yeni öğrenmeleri anlamlandırmasına ve yeni seslere hızlı bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olur.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları FLT.7.3.1

Flütte kalın do ve do diyez seslerini öğrenmek, öğrencilerin alt tonlarda teknik hâkimiyetlerini artırırken gözlemlene ve öz düzenleme becerilerini geliştirmelerine olanak tanır. Bu süreçte doğru duruş ve tutuşun öğrenilmesi, tekniklerin uygulanması ve müziksel bileşenlerin ifade edilmesi temel alınır. Ayrıca öğrencilerin azim ve kararlılık göstermesi, düzenli çalışma alışkanlığı kazanmaları ve gözlemlerini sistemli bir şekilde organize ederek öğrenme sürecine katkıda bulunmaları hedeflenir (E1.3, E1.4, D3.1).

FLT.7.3.1

Öğrencilerin kalın do ve do diyez seslerini öğrenmeleri, bu sesleri içeren etüt, egzersiz ve eserleri çözümlenmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler, kalın do ve do diyez seslerinin oktav içindeki yerini, aralarındaki alterasyon farkını ve melodik işlevlerini öğrenir. Çalışmaya kalın do ve do diyez seslerini içeren bir egzersizin bonası ile başlanır. Bona sırasında öğrencilerden bu seslerin doğru şekilde ifade edilmesi ve alterasyon işaretlerinin yerleştirilmesine dikkat etmeleri istenir. Bu aşama, öğrencilerin notaları görsel olarak tanımalarına ve yazım kurallarını kavramalarına yardımcı olur. Bona, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilerek çalışmaya başlanır. Sonrasında solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında öğrenciler, kalın do ve do diyez seslerini içeren melodik geçişleri seslendirmeye odaklanır. Örneğin kalın do'dan do diyez yapılan geçişin tonlama farkı ve bu iki sesin farklı melodik bağlamlarda kullanımı üzerinde durulur. Çalışma sırasında bu seslerin gam içindeki rolleri ve diğer seslerle olan ilişkileri analiz edilir. Dersin ilk aşamasında öğrenciler doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alır. Öğrenciler, grup içinde birbirlerini gözlemleyerek eksikleri fark eder ve geri bildirim verir. Bu süreç, öğrencilerin gözleme ilişkin amaç ve ölçütler belirlemelerini sağlar. Gözlem sırasında öğrenciler pozisyon hatalarını not alır ve düzeltme önerileri sunar. Öğrenciler, kalın do sesini çıkarırken diyafram nefesi kullanımı, parmak pozisyonları, baş hareketleri gibi tekniklere odaklanır. Do diyez sesine geçildiğinde baş parmak pozisyonundaki küçük farklar ve nefes kontrolü üzerine yoğunlaşılır. Bu süreç, öğrencilerin flüte özgü teknikleri öğrenmesine ve düzenli tekrarlarla becerilerini geliştirmesine olanak tanır. Öğrenciler, bireysel çalışmalar sırasında her iki sesi çıkarırken karşılaştıkları sorunları not eder. Örneğin "Baş hareketimdeki küçük bir değişiklik tonu iyileştirdi" gibi veriler toplanır. Bu, uygun veri toplama araçlarının (çalışma notlarının) kullanılmasını sağlar. Öğrenciler, öğrendikleri sesleri içeren kısa melodik egzersizler yapar. Bu egzersiz sırasında tonlama, nefes kontrolü ve dinamik geçişlere odaklanmaları istenir. Grup çalışması sırasında öğrenciler, aynı egzersizi birlikte çalar ve uyum üzerinde çalışır. Performans sonunda öğretmen geri bildirimde bulunur. Bu süreç, öğrencilerin öz düzenleme becerilerini geliştirmesine katkıda bulunur (**SDB1.2**). Dersin sonunda öğrenciler, öğrendikleri teknikleri ve müziksel uygulamaları analiz eder. Öğretmen öz değerlendirme sürecini desteklemek için şu soruları yöneltir: "Bugün öğrendiğiniz tekniklerden hangisi sizin için daha etkili oldu? Tonlama ve geçişlerde zorlandığınız noktaları nasıl geliştirebilirsiniz?" Bu sorular, öğrencilerin bireysel performanslarını analiz etmelerine ve eksiklerini geliştirmeleri için çözüm üretmelerine olanak tanır (**OB1**). Gözlem ve teknik çalışma sırasında elde edilen tüm bilgiler sınıflandırılarak düzenlenir. Örneğin "Do sesi için baş hareketleri", "Do diyez için nefes kontrolü gereklilikleri" gibi veriler sistemli bir şekilde kaydedilir. Bu sınıflandırma, öğrencilerin ilerleyen çalışmalarda gelişimlerini planlamasına yardımcı olur (**KB2.2**). Performans görevi olarak öğrencilerden kalın do ve do diyez seslerini içeren bir etüt veya kısa bir eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca süreç değerlendirilirken performans gözlemleri; öz değerlendirme formu, çalışma kâğıtları ve ekran değerlendirme formu kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Kalın do ve do diyez seslerini öğrenme sürecinde öğrencilerin farklı öğrenme deneyimleriyle becerilerini derinleştirebilmeleri için zenginleştirilmiş etkinlikler tasarlanabilir. Öğrencilerden kalın do ve do diyez seslerini içeren kısa melodik cümleler oluşturmaları istenebilir. Bu süreçte ritmik ve dinamik geçişlere dikkat etmeleri teşvik edilebilir. Öğrencilere kalın do ve do diyez seslerini içeren kısa eserler veya etütler dinletilebilir. Bu eserlerde seslerin nasıl kullanıldığını analiz etmeleri ve benzer bir yapı çalmaya çalışmaları sağlanabilir. Öğrencilerden bu sesleri içeren pasajları farklı tempolarda çalmaları istenebilir. Ayrıca crescendo, decrescendo gibi dinamik unsurları da uygulayarak tonlamayı geliştirmeleri sağlanabilir. Öğrenciler, küçük gruplar hâlinde çalışarak bu seslerle uyumlu bir melodi veya akor yapısı oluşturabilir. Grup içinde görev paylaşımı yapılabilir ve iş birliği becerileri desteklenebilir. Öğrencilere kalın do ve do diyez seslerini içeren notaların farklı görsel temsil şekilleri sunulabilir (grafiksel ya da renk kodlu notalar). Ayrıca bu seslerin profesyonel çalınışını gösteren videolar izletilerek kendi çalışmalarıyla kıyas yapmaları sağlanabilir.

Destekleme Öğrencilere kalın do ve do diyez seslerini çıkarırken hangi teknik detaylara odaklanmaları gerektiği açık bir şekilde gösterilebilir. Baş hareketleri, parmak pozisyonları, diyafram nefesi gibi unsurlar görsel ve fiziksel rehberlik ile desteklenebilir. Örneğin flüt üzerindeki parmak pozisyonları renkli işaretler veya basitleştirilmiş şemalar ile gösterilebilir. Öğrencilere bu sesleri çıkarmak için önce sadece hava üfleyerek veya parmak yerleşimlerini pratik ederek çalışmalarına olanak tanınabilir. Öncelikle tek bir ses üzerinde odaklanmaları sağlanabilir ve daha sonra bu sesler arasında basit geçişler yapmaları istenebilir. Öğrencilere ritmik olarak kalın do ve do diyez seslerini içeren kısa ve yavaş tempolu egzersizler verilebilir. Bu egzersizler, önce yalnızca nefesle ya da ağızdan söylenerek çalışılabilir. Öğrencilerin sesleri çıkarırken kendi seslerini kaydedip dinlemeleri sağlanabilir. Bu kayıtlar üzerinden hangi noktalarda nefes kontrolü veya parmak pozisyonunda hatalar yaptıklarını fark etmeleri sağlanabilir. Öğrencilere kalın do ve do diyez seslerinin kullanıldığı eserlerden kısa bölümler dinletilerek bu seslerin nasıl kullanıldığı fark ettirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: MAKAMSAL DİZİLER-3 (HİCAZ-NİKRİZ)

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak hicaz ve nikriz makamlarını öğrenmeleri ve bu makamlara ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 31

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.7.5.1. Hicaz makamının melodik motiflerini ayırt ederek dinleyebilme

- Hicaz makamının motiflerini tanıır.
- Hicaz makamının karar sesini ve müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- Hicaz makamının müziksel bileşenlerini açıklar.

FLT.7.5.2. Hicaz makamında eserler çalabilme

- Hicaz makamındaki eserleri çözümler.
- Hicaz makamında eserler çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Hicaz makamında eserler çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Hicaz makamında eserler çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.7.5.3. Nikriz makamının melodik motiflerini ayırt ederek dinleyebilme

- Nikriz makamının motiflerini tanıır.
- Nikriz makamının karar sesini ve müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- Nikriz makamının müziksel bileşenlerini açıklar.

FLT.7.5.4. Nikriz makamında eserler çalabilme

- Nikriz makamındaki eserleri çözümler.
- Nikriz makamında eserler çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Nikriz makamında eserler çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Nikriz makamında eserler çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hicaz ve Nikriz Makamlarının Genel Özellikleri
Karar Sesleri

Genellemeler Makamlar, melodik motifler ve karar sesleri üzerinden tanımlanabilir. Hicaz, nikriz gibi makamlarda karar sesleri, melodik akışın tamamlanmışlık hissini güçlendirir. Grup çalışmaları, bireysel becerileri geliştirir ve uyum sağlama becerilerini artırır. Öğrencilerin öz değerlendirme yapması, performanslarını iyileştirme ve eksiklerini fark etme sürecinde önemlidir. Farklı kaynaklardan doğrulama yaparak makamların özelliklerini analiz etmek, derinlemesine öğrenmeyi destekler. Müzikal ifadeyi geliştirmek için tonlama, dinamikler ve melodik geçişlere dikkat edilmelidir.

Anahtar Kavramlar dinamikler, duruş, hicaz makamı, karar sesi, melodik motif, nefes kontrolü, nikriz makamı, ritmik geçişler, teknik beceri, tonlama, tutuş

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları ve öz değerlendirme formları ile ölçülebilir. Öğrencilerin hicaz ve nikriz makamlarının melodik motiflerini, karar seslerini ve müzikal ifadelerini doğru kullanma becerileri, doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden hicaz veya nikriz makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans sırasında ritmik doğruluk, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, karar seslerinin vurgulanması, müzikal ifade, tonlama gibi kriterler dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve rast, nihavent, buselik ve kürdi makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, 3/8, 6/8, 9/8 ve 12/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere hicaz ve nikriz makamları ile ilgili daha önceki bilgileri hatırlatıcı sorular yöneltilir: "Hicaz makamındaki karar seslerini hatırlıyor musunuz? Nikriz makamında öne çıkan melodik motifler nelerdir?" Öğrencilerin önceki derslerde öğrendikleri temel duruş, tutuş ve nefes kontrolü bilgilerini gözden geçirmeleri için kısa bir pratik yapılabilir. "Flütü doğru şekilde tutmayı ve paralel pozisyonda çalmayı hatırlıyor musunuz? Nefesinizi nasıl yönlendirdiğinizin ses üzerindeki etkisini bir kez daha düşünün." Grup içi kısa bir tartışma düzenlenebilir. Öğrencilerden makamların karakteristik özellikleri ile ilgili deneyimlerini paylaşmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden daha önce çalıştıkları makamları hatırlamaları istenebilir. Makamların duygusu dünyasıyla ilişkisi hakkında tartışma yapılabilir. "Bir film müziğinde ya da halk ezgisinde hicaz veya nikriz makamını duyduğunuzda hissettikleriniz nelerdi? Bu duyguların müzikte nasıl ifade edildiğini düşünüyorsunuz?" Öğrencilere makamların teknik gereklilikleri ile flüt çalma becerisi arasında bağlantı kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.7.5.1

Ders, hicaz makamına ait bir eserin dinlenmesiyle başlar. Öğretmen “Bugün hicaz makamını keşfedeceğiz. Bu makamın melodik motiflerini tanıyıp karar seslerini belirleyeceğiz. Dinlerken eserin hangi duyguları yansıttığını düşünün.” diyerek öğrencilerin dikkatini toplar. Dinleme sırasında öğrencilerin melodik motifleri tanımlamaları ve karar seslerini belirlemeleri için rehberlik edilir. Bu süreçte öğrenciler, bilgi ihtiyacını fark ederek dinleme sürecine etkin olarak katılır **(OB1)**. Dinletin ardından öğretmen hicaz makamının ayırt edici motiflerini açıklar. Öğrencilerden bu motifleri anlamalarına yardımcı olmak amacıyla eserin farklı bölümlerini analiz etmeleri istenir. Bu aşama, öğrencilerin bilgi türlerini (sanatsal ve teorik) fark etmelerine olanak tanır ve bilgi toplamak için doğru araçları belirlemelerini teşvik eder **(OB1)**. Bir sonraki aşamada hicaz makamının melodik yapısı ve karar sesleri üzerinde durulur. Öğrenciler, karar seslerinin eserin melodik akışını nasıl etkilediğini inceler. Öğretmen şu sorularla rehberlik eder: “Bu eser hangi sesle tamamlanıyor? Karar sesleri eserin sonlanmışlık hissini nasıl pekiştiriyor? Diğer makamlardaki karar sesleriyle kıyasladığınızda hangi farklılıkları görüyorsunuz?” Bu sorular, öğrencilerin makamın karar seslerini ayırt etmesini ve elde ettikleri bilgileri doğrulamasını sağlar. Bu süreçte farklı kaynaklar kullanılarak bilgiler kontrol edilir ve analiz derinleştirilir. Öğretmen hicaz makamına ait bir eserden kısa melodik motifler seçerek bunları öğrencilere sunar. Öğrenciler, bu motifleri kullanarak farklı şekillerde devam ettirme veya kendi melodilerini yaratma görevini üstlenir. Bu etkinlikte öğrenciler, motiflerin temel yapı taşlarını öğrenirken yeni ve belirsiz bir durum olan “motif geliştirme” süreciyle karşılaşır **(SDB3.1)**. Kendi yaratıcı çalışmalarını teorik bilgiyle ilişkilendirerek hem sanatsal hem de teorik bilgi türlerini birleştirme fırsatı bulurlar. Grup içinde yapılan karşılaştırmalar ise bilgi toplamak için doğru araçları belirlemelerini destekler. Son olarak öğrencilerden hicaz makamına ait melodik motifler ve karar sesleri hakkında kendi ifadeleriyle bir açıklama yapmaları istenir. Öğrenciler bu açıklamaları düzenli bir şekilde kaydederek bilgiyi sistematik hâle getirir. Bu aşamada öğretmen öğrencilerin azimle çalışarak ve meraklarını yönlendirerek süreci tamamlamalarına destek olur **(KB2.6, E1.1, E1.3)**. Öğretmen öğrencilerin motivasyonunu artırmak için rehberlik eder. Performans gözlemleri, kısa cevaplı sorular ve öz değerlendirme formlarıyla öğrenme süreçleri değerlendirilir.

FLT.7.2.1

Öğrencilerin hicaz makamında yazılmış eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapıları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler, hicaz makamının dizi yapısını, seyir özelliklerini ve karakteristik ifadelerini öğrenir. Hicaz makamının dizisi şu şekildedir: dügâh (la), dik kürdi (si bemol), nim hicaz (do diyez), neva (re), hüseyini (mi), eviç (fa diyez), gerdaniye (sol), muhayyer (la). Bu yapı analiz edilerek makamın temel özellikleri öğrencilere aktarılır. Çalışmaya hicaz makamında yazılmış bir eserin bonası ile başlanır. Bona sırasında makamın karakteristik alterasyonlarına (mi bemol ve fa diyez) dikkat edilir ve notalar doğru şekilde ifade edilir. Sonrasında solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında öğrenciler hicaz makamına özgü melodik seyirleri seslendirmeye odaklanır. Bu süreçte makamın güçlü perdesi olan neva (re) ve durak perdesi olan dügâh (la) vurgulanır. Özellikle hicaz makamına özgü iniş-çıkışlar ve melodik kıvraklıklar analiz edilir.

Örneğin dik kürdi (si bemol) ile nim hicaz (do diyez) arasındaki geçişler üzerinde durularak bu hareketlerin duygusal etkisi vurgulanır. Dersin bu aşamasında hicaz makamına ait bir eseri çalabilmek için teknik hazırlık yapılır. Öğretmen “Flütle hicaz makamını çalarken bu makamın kendine özgü güçlü ve duygusal yapısını hissetmeye odaklanacağız. Öncelikle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kontrol ederek başlayalım.” diyerek öğrencileri yönlendirir. Bu aşamada öğretmen öğrencilerin bilgiye ihtiyaç duydukları noktaları fark etmelerini sağlayacak sorular yöneltilir. Bu çalışma, öğrencilerin temel duruş ve tutuş pozisyonlarına odaklanmalarını sağlar **(OB1)**. Teknik hazırlığın ardından flüt çalışmasına geçilir. Öğretmen hicaz makamına özgü teknik gereklilikleri açıklayarak öğrencilerin geçişlere ve nefes kontrolüne dikkat etmelerini sağlar. Öğrenciler, teknik çalışmaları sırasında makamın gerekliliklerini öğrenirken azim ve kararlılıkla çalışmalarını sürdürür. Öğrencilere gayret göstermenin yalnızca teknik bir beceri kazanmak değil aynı zamanda sabır ve öz güven geliştirmek anlamına geldiği vurgulanır. Örneğin makamın zor bir geçişinde başarısız olan bir öğrencinin tekrarlarla bu geçişi kusursuz bir şekilde çaldığını görmesi, gayret göstermenin somut bir sonucunu deneyimlemesine olanak tanır. Bu süreç, öğrencilerin makamın teknik gerekliliklerini öğrenip uygulamaya başlamalarına, aynı zamanda karşılaştıkları her engelin onları daha ileriye taşıyan bir basamak olduğunu fark etmelerine katkıda bulunur **(E1.3, D3.1)**. Eseri çalma sırasında melodik akışın dengesi, tonlama ve karar seslerinin doğru vurgulanması üzerinde çalışılır. Çalışmalar sırasında öğrenciler, eserin melodik motiflerini ve karar seslerini çalmaya özen gösterir. Ayrıca müziksel bileşenleri etkili bir şekilde uygular. Öğrenciler, performanslarını değerlendirip geliştirmek için kendi çalma süreçlerini analiz eder. Öğretmen öğrencilerin süreç boyunca gösterdiği çaba ve azmi takdir eder. Performans gözlemleri; grup çalışmaları, çalışma kâğıtları ve öz değerlendirme formlarıyla öğrencilerin öğrenme süreci değerlendirilir. Performans görevi olarak öğrencilerden hicaz makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FLT.7.5.3

Ders, nikriz makamına ait bir eserin dinlenmesiyle başlar. Öğretmen “Bugün nikriz makamını inceleyeceğiz. Bu makamın kendine özgü motiflerini ve karar seslerini dikkatle dinleyerek anlamaya çalışacağız. Ayrıca bu makamın bize hangi duyguları yansıttığını düşünelim.” diyerek öğrencileri yönlendirir. Dinleme sırasında öğrencilerden makamın melodik motiflerini tanımaları ve karar seslerini belirlemeleri istenir. Öğretmen “Bu eserde tekrar eden hangi motifler var? Karar sesleri, melodinin duygusal yapısını nasıl etkiliyor?” gibi sorularla öğrencilerin odaklanmalarını sağlar. Bu etkinlik, öğrencilerin bilgi ihtiyacını fark ederek öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılmalarını destekler **(OB1)**. Dinleme etkinliğinin ardından öğretmen nikriz makamının belirgin özelliklerini açıklar. Öğrencilerden eserin farklı bölümlerini analiz ederek bu makamın karakteristik yapısını anlamaları istenir. Bu süreçte öğrenciler, bilgi türlerini (sanatsal ve teorik) fark etmeye yönlendirilir ve doğru bilgiye ulaşmanın yollarını araştırır **(OB1)**. Bir sonraki aşamada nikriz makamına ait karar sesleri ve müziksel bileşenler incelenir. Öğrenciler, karar seslerinin melodik yapı üzerindeki etkisini değerlendirir ve bu özelliklerin diğer makamlardaki benzer örneklerle nasıl farklılaştığını tartışır. Öğrenciler, bilgiyi analiz eder ve farklı kaynaklardan doğrulama yaparak makamın özelliklerini daha derinlemesine anlar. Öğrenciler, nikriz makamına ait bir eserden alınan kısa bir bölümün karar seslerini inceleyerek bu seslerin melodik yapıdaki yerini ve etkisini görselleştirir. Bunun için öğrencilerden karar seslerinin nota üzerinde işaretlenmesi ve diğer melodik unsurlarla ilişkilerinin bir diyagramla gösterilmesi, aynı eserin farklı makamlarda yorumlanmış versiyonlarını dinleyerek karar seslerinin tamamlanmışlık hissine etkisini tartışmaları istenir.

Bu etkinlik, öğrencilerin karar seslerini hem görsel hem işitsel açıdan analiz etmelerini sağlar. Ayrıca farklı kaynaklardan doğrulama yaparak bilgiyi derinlemesine anlama ve yeni durumlardaki değişimleri yorumlama becerilerini geliştirir **(SDB3.1)**. Son aşamada öğrencilerden nikriz makamına ait melodik motifleri ve karar seslerini açıklamaları istenir. Bu açıklamalar, öğrencilerin elde ettikleri bilgileri kaydetmelerini ve öğrenim sürecini düzenli bir şekilde tamamlamalarını sağlar. Öğretmen öğrencilerin azimle çalışarak makamın detaylarını anlamalarına ve bu süreçte motivasyonlarını yüksek tutmalarına rehberlik eder **(KB2.6, E1.1, E1.3, D3.1)**. Bu süreçte öğrenciler, nikriz makamına ait melodik motifleri tanır ve karar seslerini ayırt eder. Öğrencilerin öğrenme düzeyi; performans gözlemleri, dinleme sırasında verilen cevaplar, grup tartışmaları ve öz değerlendirme formuyla ölçülür. Öğretmen öğrencilerin sürece dair farkındalıklarını ve öğrenme çıktılarındaki gelişimlerini değerlendirmek için bu yöntemlerden yararlanır.

FLT.7.5.4

Öğrencilerin nikriz makamında yazılmış eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte öğrenciler, nikriz makamının dizi yapısını, karakteristik özelliklerini ve seyir kurallarını öğrenir. Nikriz makamının dizisi şu şekildedir: rast (sol), düğâh (la), dik kürdi (si bemol), nim hicaz (do diyez), neva (re), hüseyini (mi), eviç veya acem (fa diyez veya fa), gerdaniye (sol), muhayyer (la). Bu yapı, öğrencilerle birlikte analiz edilerek makamın özellikleri detaylı bir şekilde ele alınır. Çalışmaya nikriz makamında yazılmış bir eserin bonası ile başlanır. Bona sırasında makamın karakteristik alterasyonlarına (si bemol, do diyez ve fa diyez) dikkat edilir. Bona, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilir ve bu aşamada makamın melodik yapısı çalışılır. Sonrasında solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında nikriz makamına özgü seyirler ve melodik geçişler seslendirilir. Makamın güçlü perdeleri olan neva (re) üzerinde durulur. Nikriz makamına ait iniş-çıkışlar, süslemeler ve karakteristik melodik hareketler detaylı bir şekilde analiz edilir. Dersin bu aşamasında nikriz makamına ait bir eseri çalabilmek için teknik hazırlık yapılır. Öğretmen "Flütle nikriz makamını çalarken bu makamın zarif ve renkli melodik yapısını hissetmeye çalışacağız. Öncelikle duruş ve tutuş pozisyonlarınızı kontrol ederek başlayalım." diyerek öğrencilerin odaklanmasını sağlar. Flütün paralel tutulması, dirseklerin rahat bir pozisyonda olması ve parmakların deliklere doğru yerleştirilmesi gerektiği vurgulanır. Bu çalışma, öğrencilerin doğru duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenmelerine ve bu bilgiyi etkili bir şekilde uygulamalarına yardımcı olur **(OB1)**. Teknik hazırlık sonrasında flütle çalışma aşamasına geçilir. Öğretmen nikriz makamının teknik özelliklerini açıklayarak makamın geçişlerindeki yumuşaklığı ve nefes kontrolünü vurgular. Bu aşamada öğrenciler, makamın teknik gerekliliklerini öğrenirken düzenli ve disiplinli bir çalışma yaklaşımı benimser. Öğretmen öğrencilerin motivasyonlarını artırmak için rehberlik eder. Bu süreçte öğrenciler, azim ve kararlılıkla teknik becerilerini geliştirir ve çalmaya yönelik öz güven kazanır **(E1.3, D3.1)**. Eseri çalma sırasında nikriz makamına özgü melodik yapı, tonlama ve karar seslerinin vurgulanmasına odaklanılır. Bu süreçte öğrenciler, melodik geçişlere dinamik ve duygusal ifadeler eklerken müziksel bileşenleri etkili bir şekilde uygular. Ayrıca kendi performanslarını değerlendirerek geliştirmek için geri bildirim alır ve öz değerlendirme yapar. Dersin sonunda, öğrencilerden öğrendiklerini analiz etmeleri ve süreçle ilgili düşüncelerini paylaşmaları istenir. Bu değerlendirme, öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır. Öğretmen süreç boyunca gösterdikleri çaba ve kararlılıktan dolayı öğrencileri motive eder. Öğrencilerin öğrenme düzeyi; bireysel performans gözlemleri, grup içi tartışmalar, çalışma kâğıtları ve öz değerlendirme formuyla ölçülerek süreç boyunca desteklenir. Performans gözlemleri, grup çalışmaları, çalışma kâğıtları ve öz değerlendirme formuyla öğrencilerin öğrenme süreci değerlendirilir.

Performans görevi olarak öğrencilerden nikriz makamında bir eser ya da etüt çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden farklı eserleri analiz ederek makamların melodik yapılarını karşılaştırmaları istenebilir. Öğrenciler, hicaz ve nikriz makamında öğrendikleri motifleri kullanarak kısa doğaçlama pasajlar çalabilirler. Grup içinde farklı melodik motifleri birleştirerek bir eser oluşturma etkinliği yapılabilir. Daha ileri seviyede ritmik yapıların kullanıldığı etüt çalışmaları uygulanabilir. Farklı sanatçılar tarafından icra edilen eserler dinletilebilir ve yorum farklılıkları tartışılabilir. Makamların tarihsel gelişimi ve kültürel bağlamları hakkında bilgi verilebilir, öğrencilerden kısa sunumlar hazırlamaları istenebilir. Öğrencilerden öğrendikleri makamları kullanarak küçük melodik kompozisyonlar yapmaları beklenebilir.

Destekleme Hicaz ve nikriz makamlarına ait eserlerde motiflerin ve karar seslerinin anlaşılmasını kolaylaştırmak için eserler bölümlere ayrılarak incelenebilir. Öğrenciler bu bölümleri sırayla analiz edebilirler. Motiflerin ve melodik geçişlerin daha iyi anlaşılması için eserin zorlayıcı bölümleri yavaş bir tempoda çalıştırılabilir. Hicaz ve nikriz makamlarına ait eserlerin kritik bölümleri defalarca dinletilebilir ve analiz edilebilir. Dinleme sırasında motiflerin, aralıkların ve karar seslerinin önemi vurgulanabilir. Makamların yapısını görselleştirmek için nota grafiklerinden, renkli şemalardan ve video materyallerinden yararlanılabilir. Öğrencilere yöneltilen sorular, makamların yapısını daha iyi anlamalarına olanak tanıyabilir. Öğrenciler kendi analizlerini yaparak öğrenme sürecine etkin olarak katılabilirler. Her motif veya melodik yapı, küçük parçalara ayrılarak düzenli bir çalışma planı oluşturulabilir. Grup içinde yapılan çalışmalar, öğrencilerin farklı bakış açılarını görmelerine ve birlikte öğrenmelerine olanak tanıyabilir. Grup üyelerinin birbirlerine geri bildirimde bulunması üyelerin ilerlemesini sağlayabilir. Öğrencilerin çabaları takdir edilebilir ve ilerleme sürecindeki gelişimleri vurgulanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF**1. TEMA: SÜSLEME ÇEŞİTLERİ**

Temada öğrencilerin flütte çarpma ve trill süsleme tekniklerini öğrenmeleri, bu süslemeleri müzikal ifadeye uygun şekilde uygulamaları ve icralarına sanatsal bir yorum kazandırmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.8.1.1. Çarpma süslemesiyle çalabilme

- Çarpma süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çözümler.
- Çarpma süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çalabilmek için doğru duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Çarpma süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Çarpma süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserlerde müziksel bileşenleri uygular.

FLT.8.1.2. Trill süslemesiyle çalabilme

- Trill süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çözümler.
- Trill süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çalabilmek için doğru duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Trill süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Trill süslemesi içeren etüt, egzersiz ve eserlerde müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çarpma Süslemesi Öğretimi ve Uygulanması
Tril Süslemesinin Öğretimi ve Uygulanması

Genellemeler Çarpma ve trill süslemeleri, öğrencilerin flüt üzerindeki teknik hâkimiyetlerini geliştirirken aynı zamanda müzikal yaratıcılıklarını da artırır.

Teknik çalışmalar, yaratıcı yöntemler ve oyunlarla desteklendiğinde daha eğlenceli ve kalıcı bir öğrenme süreci sunar.

Öğrenciler, süsleme tekniklerini öğrenirken bu tekniklerin müzikal ifadedeki duygusal etkilerini keşfeder.

Süsleme teknikleriyle günlük hayat ve müzikal bilgi türleri arasında bağlantı kurmak, öğrencilerin öğrenmelerini zenginleştirir.

Doğru duruş, tutuş ve nefes kontrolü teknik çalışmaların temel taşlarını oluşturur.

Anahtar Kavramlar çarpma süslemesi, doğru duruş, duygusal ifade, müzikal yaratıcılık, nefes kontrolü, teknik hâkimiyet, trill süslemesi

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları ve öz değerlendirme formları ile ölçülebilir. Öğrencilerin çarpma ve trill süslemelerini teknik doğrulukla çalma, süslemeleri müzikal ifadeye uygun şekilde kullanma ve süsleme tekniklerini yaratıcı yorumlarla geliştirme becerileri doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden çarpma veya trill süslemesi içeren bir etüt ya da eser çalmaları istenebilir. Performans sırasında süsleme tekniklerinin doğru ve akıcı uygulanması, nefes kontrolü ve parmak pozisyonları, ritmik doğruluk ve müzikal ifade, süslemelerin eserin duygusal yapısına etkisi, bireysel yorum ve yaratıcılık gibi kriterler dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve değerlendirme formu ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve rast, nihavent, hüseyini, kürdi, hicaz ve nikriz makamlarında eserler çalabildiği; temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu; 3/8, 6/8, 9/8 ve 12/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği; flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarındaki öğrenildiği; temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencinin nota okuma ve çalma becerisi basit bir eser üzerinden kontrol edilebilir. Temel flüt teknikleri (legato, staccato, artikülasyon) küçük egzersizlerle gözlemlenebilir. Parmak pozisyonlarının doğruluğu ve flüt tutuşunun ergonomik olup olmadığı incelenebilir. Uzun ses çalışması yaptırılarak nefes kontrolü ve ses kalitesi gözlemlenebilir. Nefes alıp verme tekniklerinin diyafram kullanımına uygun olup olmadığı kontrol edilebilir. Öğrencilerden basit ve birleşik ölçülerde kısa ritim çalışmaları yapmaları istenebilir. Metronom eşliğinde ritmik doğruluk ve tempo tutarlılığı değerlendirilebilir.

Köprü Kurma Öğrencilere daha önce öğrendikleri nota bilgisi, birleşik ölçüler ve temel teknikler üzerine küçük hatırlatıcı sorular sorulur. "Bileşik ölçülerde çalarken nelere dikkat ediyorduk?" gibi sorularla bağlantılar kurulabilir. Çarpma ve trill süslemelerinin daha önce öğrendikleri tekniklerin bir uzantısı olduğu "Artikülasyonda nefes kontrolü nasıl önemliyse, süsleme tekniklerinde de benzer bir kontrol gerekiyor." örneğindeki gibi vurgulanabilir. "Bu melodiyi basitçe çalmıştık, şimdi aynı melodiyi bir çarpma süslemesi ekleyerek çalalım." gibi ifadelerle öğrencilere daha önce çaldıkları bir eserin üzerine süslemeler ekleyerek çalmanın esere nasıl bir duygu katacağı gösterilebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları **FLT.8.1.1**

Bu öğrenme çıktısı, öğrencilerin flütte çarpma süslemesi tekniklerini doğru bir şekilde kullanabilmesini ve bu süslemelerin eser icrasındaki duygusal etkilerini yansıtabilmesini amaçlar. Ancak bunu sadece bir "teknik" gibi görmek yerine, süsleme tekniklerini keşfetmeyi daha eğlenceli ve öğrencilerin ilgi alanlarına uygun bir hâle getirmek önemlidir. Öğrenciler bu süreçte bir müzik ustası gibi kendi yorumlarını keşfederek çarpma süslemesinin büyüme adımı atarlar. İlk aşamada süslemenin nasıl yapıldığını öğrenirken küçük oyunlar ve mini yarışmalarla bu bilgileri pekiştirebilirler. ("Kim daha hızlı süsleme yapacak?" gibi) Bilgi toplama aşamasında öğrenciler, çarpma süslemesinin geçmişini ve icradaki yerini araştırarak kendilerini bir flüt dedektifi gibi hissedebilirler. Bu araştırmaları sırasında kullandıkları kaynakları seçerken dikkatli olmaları ve elde ettikleri bilgilerin doğruluğunu kontrol etmeleri sağlanır (**KB2.6**). Bu süreçte öğretmenler, öğrencilere küçük ipuçları ve rehberlik sağlayarak bilgiyi keyifli bir macera hâline getirebilir. Öğrenciler süsleme çalışmaları sırasında belirsiz ve yeni durumlarla karşılaştıklarında cesaretlendirilmeli ve yaratıcı çözümler bulmaya teşvik edilmelidir. "Bir notayı süslerken başka nasıl bir tat katabilirim?" gibi sorularla hayal gücü devreye sokulur (**SDB3.1**). Ayrıca günlük hayattan örneklerle süsleme türlerinin farklı bilgi alanlarına nasıl yayıldığı gösterilebilir (**OB1**). Çalışkanlık, bu yolculuğun temel taşlarından biridir. Mini hedefler belirlemek, başarıları kutlamak ve bireysel gelişimleri görmek, öğrencilerin motivasyonunu artırır (**D3.1**). Öğrencilerin çarpma süslemesini öğrenmeleri, bu süslemeyi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çözümlenmeleri,

bona ve solfej yapımları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte çarpma süslemesinin yapısı, uygulanışı ve müzikal ifadeye olan katkısı detaylı bir şekilde ele alınır. Çalışmaya çarpma süslemesi içeren bir etüt veya eserin bonası ile başlanır. Bona sırasında çarpma süslemesi işaretlerinin doğru bir şekilde ifade edilmesine özen gösterilir. Öğrencilerden süslemenin ana nota ile bağlantısını ve süre ilişkisini anlamaları beklenir. Bona tamamlandıktan sonra, öğrenciler bu bonayı ritmik doğrulukla seslendirerek çalışmaya başlar. Sonrasında solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında çarpma süslemesi içeren notaların doğru tonda ve hızlı bir şekilde seslendirilmesi üzerinde durulur. Çalışma boyunca, süsleme notalarının ana notaya olan yakınlığı ve bu süslemenin melodik ifadeye kattığı özellikler analiz edilir. Örneğin çarpma süslemesi ile süslenen bir notanın, düz bir notaya göre nasıl bir duygusal ve teknik etki yarattığı öğrencilerle birlikte çalışılır. Bu süreçte ayrıca çarpma süslemesinin uygulanışı teknik olarak ele alınır. Çarpma sırasında parmak pozisyonları, üfleme veya yay çekiş gibi çalgıya özel teknik detaylar üzerinde durulur. Teknik doğru şekilde uygulandıktan sonra, süslemenin akıcılığı ve müzikal ifade ile birleşimi çalışılır. Duruş ve tutuş çalışmaları sırasında öğrenciler adeta bir flüt sanatçısı gibi hissetmeleri için teşvik edilir. Aynalar karşısında "sahne duruşu" yaparak duruşlarını eğlenceli bir şekilde geliştirebilirler. Bu süreçte fiziksel rahatlık için basit esneme hareketleri ve postür çalışmaları önerilir. Teknik çalışmalar monotonluktan uzak, yaratıcı ve eğlenceli bir şekilde yapılabilir. Örneğin metronomla tempo çalışmaları sırasında öğrenciler, hızlarını artırarak kendilerini bir müzik oyununun içinde hissedebilirler.

Nefes teknikleri basit hikâyelerle desteklenerek daha akılda kalıcı hâle getirilebilir (bir çiçeği üfleyerek açtırmak vb.). Son aşamada süslemelerin müzikal ifadeye olan katkısı üzerinde durulur. Öğrenciler, süslemelerle esere nasıl duygusal bir derinlik kattıklarını keşfederken kendi tarzlarını oluşturmanın keyfine varırlar. Performanslar kaydedilir ancak bu süreç bir değerlendirme gibi değil bir "müzik hikâyesi paylaşımı" gibi sunulabilir. Böylelikle öğrencinin performansını daha rahat bir şekilde sergilemesi sağlanarak kendine olan güveni artabilir (E1.5). Tüm bu adımların sonunda öğrenciler sadece çarpma süslemesi yapmayı öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda bu süslemenin müziğe nasıl bir ruh kattığını da deneyimlerler. Performans görevi olarak öğrencilerden çarpma süslemesi içeren bir etüt ya da eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme değerlendirmede bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

FLT.8.12

Trill süslemesi çalışmaları, bir müzik macerasına dönüştürülerek öğrencilerin bu tekniği keşfetmelerini sağlar. Trill süslemesini öğrenmek, sadece parmakların hızını değil aynı zamanda öğrencilerin müzikal yaratıcılıklarını da geliştiren bir süreçtir. Trill çalışmaları sırasında öğrenciler önce bu süslemenin temel yapı taşlarını öğrenirler. Ancak bu süreç, bilgi yığını gibi değil eğlenceli ve akılda kalıcı yöntemlerle sunulmalıdır. Örneğin farklı trill türlerini anlamak için basit hikâyeler ve oyunlar kullanılabilir (KB2.6). Yeni tekniklerle karşılaşan öğrencilerin bu teknikleri farklı açılardan denemelerine izin verilir. "Bir notayı trill ile süslerken başka nasıl bir ton yaratabilirim?" gibi sorularla yaratıcılıklarını ortaya koymaları teşvik edilir (SDB3.1). Trill süslemesinin farklı türlerini keşfederken öğrenciler farklı bilgi türlerini ve bunların müzikteki yerini daha iyi anlarlar (OB1). Trill çalışmaları sırasında çalışkanlık, küçük hedeflerle desteklenerek teşvik edilir. "Bugün 10 saniyede en temiz trilli kim yapacak?" gibi mini oyunlarla öğrencilerin hem teknik becerileri hem de motivasyonları artırılır (D3.1). Öğrencilerin trill süslemesini öğrenmeleri, bu süslemeyi içeren etüt, egzersiz ve eserleri çözümlenmeleri, bona ve solfej yapımları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte trill süslemesinin teknik yapısı, uygulanışı ve müzikal ifadeye olan katkısı üzerinde durulur. Çalışmaya trill süslemesi içeren bir etüt veya eserin bonası ile başlanır. Bona sırasında trill işaretlerinin doğru bir şekilde ifade edilmesi sağlanır. Öğrencilerden trill süslemesinin

ana nota ve bir üst nota arasında nasıl yapıldığını anlamaları beklenir. Bona, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilerek pratiğe başlanır. Sonrasında solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında trill süslemesi içeren notaların hızlı ve akıcı bir şekilde seslendirilmesine odaklanılır. Çalışmada süslemenin ana notanın uzunluğunu nasıl etkilediği ve melodik ifadeyi nasıl zenginleştirdiği üzerinde durulur. Trill süslemesinin doğru tonlama ve ritimle icrası için detaylı analiz yapılır. Teknik olarak trill uygulamasında gereken parmak pozisyonları ya da üfleme teknikleri ele alınır. Trill süslemesinin ritmik akıcılıkla uygulanması için egzersizler yapılır. Bu egzersizler sırasında öğrenciler, süsleme geçişlerini doğru şekilde yaparak trill süslemesinin doğal bir şekilde melodik yapıya dâhil edilmesini öğrenirler. Teknik çalışmalar sırasında duruş ve tutuş, aynalar veya video kayıtları ile takip edilir. Öğrenciler, "Sahneye çıkmaya hazır bir flütist gibi dur." gibi küçük motive edici cümlelerle desteklenir. Trill süslemelerinde nefes kontrolünü geliştirmek için basit ve eğlenceli egzersizler uygulanır. Örneğin bir balonu şişirir gibi uzun nefes tutma egzersizleri yapılabilir. Son aşamada trill süslemesinin müzikal ifadeye olan katkısı üzerinde durulur. Öğrenciler, trill süslemesiyle eserin duygusal derinliğini nasıl artıracaklarını deneyimleyerek kendi müzikal hikâyelerini yaratırlar. Performanslar kaydedilir ve bu süreç bir "yaratıcılık paylaşımı" şeklinde ele alınır. Bu süreç sonunda öğrenciler sadece trill süslemesini öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda bu tekniği müziğin bir parçası olarak içselleştirirler. Teknik detayları sanatsal ifadeye dönüştürerek hem keyifli hem de öğretici bir deneyim yaşarlar. Performans görevi olarak öğrencilerden trill süslemesi içeren bir etüt ya da eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme değerlendirmede bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Çarpma ve trill süslemelerinde hız ve akıcılığı artırmak için metronom eşliğinde farklı tempolarda egzersizler uygulanabilir. Çeşitli süsleme kombinasyonları (çarpma + trill) deneyerek teknik çeşitlilik kazandırılabilir. Farklı dönemlere ve tarzlara ait eserlerde çarpma ve trill süslemelerinin örnekleri incelenip icra etme süreci gerçekleştirilebilir. Özellikle barok dönem eserlerinde süslemelerin nasıl uygulandığına dair keşifler yapılabilir. Öğrenciler, bir melodiyi kendi yorumlarına göre süsleyerek çalmaya yönlendirilebilir.

Destekleme Büyük hedefler küçük adımlara bölünerek öğrencinin aşama aşama ilerlemesi sağlanabilir. Örneğin bir süsleme tekniği önce yavaş tempoda çalışılabilir, ardından hız artırılarak uygulama kolaylaştırılabilir. Öğrencilere süsleme tekniklerini öğrenmelerine yardımcı olacak ek kaynaklar (videolar, dinleme materyalleri, teknik egzersiz kitapları) sunulabilir. Dinleme çalışmalarını için ünlü flütistlerin çarpma ve trill süslemeleri içeren performansları önerilebilir. Öğretmen öğrencinin zorlandığı teknikleri kendisi icra ederek görsel ve işitsel bir model sunabilir. Öğrenci, bu modeli izleyerek ve taklit ederek öğrenme sürecini kolaylaştırabilir. Teknik çalışmalar düzenli tekrarlarla pekiştirilebilir, özellikle süsleme tekniklerinde akıcılık kazandırmak için kısa ve sık çalışmalar önerilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. TEMA: FLÜTTE 3. OKTAV SESLER-1

Temada öğrencilerin flütte 3. oktav do diyez, re, mi, mi bemol, fa, fa diyez ve sol seslerini teknik ve müzikal yönleriyle öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.1. Merak

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.8.2.1. Flütte "3. oktav do diyez, 3. oktav re" seslerini çalabilme

3. oktav do diyez, 3. oktav re seslerini çözümler.
3. oktav do diyez, 3. oktav re seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
3. oktav do diyez, 3. oktav re seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.8.2.2. Flütte "3. oktav mi, 3. oktav mi bemol" seslerini çalabilme

3. oktav mi, 3. oktav mi bemol seslerini çözümler.
3. oktav mi, 3. oktav mi bemol seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
3. oktav mi, 3. oktav mi bemol seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.8.2.3. Flütte "3. oktav fa, 3. oktav fa diyez" seslerini çalabilme

3. oktav fa, 3. oktav fa diyez seslerini çözümler.
3. oktav fa, 3. oktav fa diyez seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
3. oktav fa, 3. oktav fa diyez seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.8.2.4. Flütte "3. oktav sol" seslerini çalabilme

3. oktav sol sesini çözümler.
3. oktav sol sesini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
3. oktav sol sesini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

3. oktav Do Diyez, Re, Mi, Mi Bemol, Fa, Fa Diyez, Sol Seslerinin Doğru Çalınması
Nefes Basıncının Ses Üzerindeki Etkileri

Genellemeler

Flütte 3. oktav seslerin öğrenilmesi, teknik becerilerin yanı sıra müzikal ifadeyi geliştirmek için önemli bir adımdır.

Doğru duruş ve tutuş pozisyonu, performansın temel taşlarından biridir ve nefes kontrolü ile doğrudan ilişkilidir.

Nefes kontrolü ve ağız pozisyonu, ses tonunun kalitesini ve temizliğini belirler.

Aynalar ve video kayıtları gibi araçlarla gözlem yapmak, öğrencilerin performanslarını değerlendirmelerine yardımcı olur.

Küçük hedeflerle düzenli çalışma, uzun vadeli başarıya katkıda bulunur ve motivasyonu artırır.

Teknik detaylar, müzikal ifadeye katkıda bulunduğu daha anlamlı hâle gelir.

Öğrencilerin farklı eğilimleri (teknik detaylara veya sanatsal ifadeye odaklanma) öğrenme süreçlerini zenginleştirir.

Performanslar kaydedilerek süreç bir "müzikal günlük" gibi ele alınabilir.

Düzenli ve azimli çalışma, öğrencilerin kendilerine olan güvenini pekiştirir.

Anahtar Kavramlar

3. oktav sesler, ağız pozisyonu, artikülasyon, dinamik değişiklikler, doğru duruş, metronom, müzikal günlük, müzikal ifade, nefes kontrolü, sanatsal ifade, teknik detaylar, tutuş pozisyonu

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları ve öz değerlendirme formları ile ölçülebilir. Öğrencilerin 3. oktav do diyez, re, mi, mi bemol, fa, fa diyez ve sol seslerini teknik doğrulukla çalma, bu sesler arasındaki farkları analiz etme ve müzikal ifadeyi doğru kullanma becerileri, doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans sırasında ritmik doğruluk, nefes kontrolü ve parmak pozisyonları, yüksek oktav tonlama hassasiyeti, müzikal ifade ve dinamik değişiklikler, seslerin eserin duygusal yapısına etkisi gibi kriterler dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve rast, nihavent, hüseyini, kürdi, hicaz ve nikriz makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, 3/8, 6/8, 9/8 ve 12/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği, süsleme yapabildiği, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğrencilerin 1 ve 2. oktav seslerini doğru çıkarıp çıkaramadıkları gözlemlenebilir. Parmak pozisyonlarının doğruluğu ve flüt tutuşunun ergonomik olup olmadığı kontrol edilebilir. Nefes kontrolü ve uzun ses çalışmalarıyla diyafram nefesini kullanma becerisi değerlendirilebilir. Öğrencilerin basit ve birleşik ölçülerde nota okuma ve çalma becerisi test edilebilir. Ritmik doğruluk ve metronom eşliğinde tempo tutarlılığı incelenebilir. Öğrencilerin basit bir melodiyi dinamikler ve artikülasyonlarla ifade edebilme becerisi değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

“Diyafram nefesiyle uzun ses çalışması yaparken neler hissetmişsiniz?” gibi sorularla nefes kontrolü ve ton farkındalıkları yeniden gündeme getirilir. Daha önce çalışılan 1 ve 2. oktav sesler hatırlatılarak 3. oktav seslere geçiş yapılır. Teknik egzersizlerin sanatsal ifadeye etkisi gösterilir: “Nefes basıncını artırmak, bu sesi daha güçlü ve net hâle getirebilir.” Artikülasyon ve dinamiklerin daha önce öğrenilen parçalarla nasıl zenginleştirilebileceği tartışılır. Öğrencilerden basit bir melodiyi hem teknik hem de duygusal yorum ekleyerek çalmaları istenir. “Bu parçayı çalarken tonun netliği ve dinamikler parçanın duygusunu nasıl değiştiriyor?” gibi sorularla farkındalık artırılır. Nefes kontrolü “mum üfleme” veya “balon şişirme” gibi eğlenceli metaforlarla açıklanır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.8.2.1

Öğrencilerin 3. oktav do diyez ve re seslerini öğrenmeleri, bu sesleri içeren egzersiz ve eserleri analiz etmeleri, bona ve solfej yapımları için çalışmalar yapılır. Bona sırasında, bu seslerin doğru şekilde ifade edilmesi ve alterasyon işaretlerine dikkat edilmesi sağlanır. Bona tamamlandıktan sonra öğrenciler, seslerin yerini ve dizideki bağlamını kavrayarak seslendirme çalışmasına geçer. Solfej sırasında 3. oktav do diyez ve re seslerinin doğru tonlama ile icrası üzerinde durulur. Melodik geçişler ve teknik detaylar (nefes kontrolü, parmak pozisyonları) analiz edilir. Bu süreç, öğrencilerin yüksek oktav seslere hâkimiyet kazanmalarını ve müzikal ifadelerini geliştirmelerini destekler. Öğrenciler, flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonlarını benimserken bu pozisyonun performanslarına nasıl bir katkıda bulunduğunu gözlemlemeye teşvik edilir.

Örneğin notaların netliğine veya nefes akışına duruşlarının nasıl etki ettiğini fark etmeleri sağlanır. Bu aşamada aynalar veya video kayıtları gibi araçlar kullanılarak öğrencilerin kendi performanslarını değerlendirmeleri kolaylaştırılır. Aynı zamanda fiziksel rahatlık için yapılan basit esneme hareketleri ile daha iyi bir postür geliştirmelerine yardımcı olunur. Teknik çalışmalara geçildiğinde öğrencilerin 3. oktav seslerini çıkarırken flütün kendine özgü tekniklerini kullanmaları beklenir. Nefes kontrolü ve ağız pozisyonu teknikleri üzerinde çalışılırken bu tekniklerin ses üzerindeki etkilerini deneyimlemeleri teşvik edilir. Örneğin nefes akışını artırarak veya dudak pozisyonunu değiştirerek sesin tonunu ve temizliğini nasıl etkileyebileceklerini keşfederler. Metronom eşliğinde yapılan parmak egzersizleri ile koordinasyonları geliştirilir. Çalışmalar sırasında öğrencilerin küçük hedefler koymaları ve gözlemlerini not etmeleri önerilir (**KB2.2**). Öğrencilerin süreç boyunca bilgi türlerini anlamaları ve bu bilgileri etkili bir şekilde kullanmaları önemlidir. Örneğin teknik çalışmalarda edindikleri bilgileri sanatsal ifadeleriyle nasıl birleştirebileceklerini düşünmeleri sağlanır. Bu farkındalık, öğrencilere müzikal ifadelerinde daha bilinçli bir yaklaşım kazandırır (**OB1**). Motivasyon, bu sürecin önemli bir parçasıdır. Öğrencilere hedeflerine ulaşma yolunda günlük küçük başarıların önemini fark ettirmek için "Bugün bir notayı doğru çıkarabildim, bu yarınki performansıma katkıda bulunacak." gibi motive edici ifadelerle destek verilir. Bu yaklaşım, öğrencilerin çalışmalarını keyif alarak sürdürmelerini sağlar (**SDB1.2**). Öğrenciler süreç boyunca eğilimlerini fark etmeye yönlendirilir. Kimileri teknik detaylara yoğunlaşmayı tercih ederken kimileri daha çok müzikal ifadeye odaklanabilir. Bu farklı eğilimlerin farkında olmak, öğrencilerin kendine özgü bir öğrenme tarzı geliştirmelerine olanak tanır (**E1.1**). Son aşamada öğrenciler öğrendikleri sesleri birleştirerek kısa etütler, egzersizler veya eserler üzerinde çalışır. Müzikal bileşenlerin, örneğin dinamik değişikliklerin veya artikülasyonların, bir eserin genel hissiyatını nasıl etkilediği üzerinde durulur. Performanslar kaydedilerek öz değerlendirme yapılır ve bu değerlendirme sırasında öğrencilerin düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisini fark etmeleri sağlanır. Bu farkındalık, çalışma alışkanlıklarının geliştirilmesine katkıda bulunur (**D3.2**). Bu öğrenme çıktısının sonunda, öğrencilerin 3. oktav do diyez ve 3. oktav re seslerini yalnızca teknik bir gereklilik olarak değil müzikal bir anlatım aracı olarak görmeleri ve bu sesleri duygusal bir bağlamda etkili bir şekilde kullanabilmeleri beklenir. Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav do diyez ve re seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme ve değerlendirmede bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formu ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

FLT.8.2.2

Öğrencilerin 3. oktav mi ve mi bemol seslerini öğrenmeleri, bu sesleri içeren egzersiz ve eserleri analiz etmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bona sırasında her iki sesin alterasyon işaretleriyle birlikte doğru şekilde ifade edilmesi sağlanır. Bona tamamlandıktan sonra, öğrenciler bu yüksek oktav seslerin yerini ve melodik bağlamdaki rolünü kavrayarak seslendirme çalışması yapar. Solfej çalışmasında, mi ve mi bemol seslerinin doğru tonlama ile icra edilmesine odaklanılır. Bu iki ses arasındaki yarım ses farkı ve melodik geçişlerin ifadesi analiz edilir. Teknik çalışmalar sırasında nefes kontrolü, parmak pozisyonları gibi çalgıya özgü detaylar ele alınır. Bu çalışmalar, öğrencilerin yüksek oktavdaki seslere hâkimiyet kazanmasını ve müzikal ifadelerini geliştirmesini sağlar. Öğrenciler, bu sesleri çalabilmek için öncelikle flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenirler. Doğru nefes akışı, parmak yerleşimi gibi detayların ses kalitesini nasıl etkilediği üzerine küçük gözlemler yapmaları sağlanır. Aynalar veya video kayıtları, bu gözlemleri desteklemek için araç olarak kullanılırken esneme ve rahatlama egzersizleriyle fiziksel hazırlık süreci eğlenceli bir hâle getirilir. Teknik çalışmalara geçildiğinde öğrencilerin flütte 3. oktav sesleri çıkarabilmeleri için nefes ve ağız pozisyonu kontrolünü nasıl geliştirebileceklerini keşfetmeleri istenir.

Burada nefes basıncını artırırken oluşabilecek değişimleri fark etmeleri, deneyerek en iyi sonuçları bulmaları teşvik edilir. Ayrıca metronom desteğiyle yapılan çalışmalarda, parmak hareketlerinin düzenli olup olmadığını kendileri sınıflandırabilir ve bu verileri kaydederek gelişimlerini izleyebilirler. Bu süreçte adım adım tempoyu artırarak ilerlemeleri tavsiye edilir. Bu sırada, teknik zorluklarla karşılaştıklarında azimle çalışmalarını sürdürmeleri için desteklenirler. Zorlayıcı notalarda gösterdikleri çaba, başarılarının önemli bir parçası hâline gelir **(E1.3)**. Öğrencilerin bu süreçte kendilerine inanarak çabalarını sürdürmeleri büyük bir önem taşır. Özellikle üstesinden gelmesi zor gibi görünen teknik detaylarda, küçük başarılarını fark ederek motive olmaları teşvik edilir. Bu tür deneyimler, onların öz güvenlerini ve öz yeterlilik duygularını artırır **(E1.4)**. Bunun yanı sıra öğrencilerin motivasyonlarını yönetmeleri de sürecin önemli bir parçasıdır. Teknik çalışmaların zorlukları karşısında küçük hedeflerle ilerlemek, başarı hissini artırabilir. Böylece motivasyonlarını kontrol altında tutarak öğrenme sürecine daha etkin bir şekilde katılmaları sağlanır **(SDB1.2)**. Düzenli çalışma alışkanlıkları, öğrencilerin uzun vadede başarılarını nasıl artırdığını görmeleri açısından sürecin ayrılmaz bir parçasıdır. Örneğin her gün belirli bir süre boyunca teknik çalışmalar yapan bir öğrencinin kısa sürede notaların daha temiz ve doğru çıktığını fark etmesi sağlanır. Bu tür olumlu deneyimler, düzenli çalışmanın etkisini bizzat deneyimlemelerini ve bu alışkanlığı kazanmalarını destekler **(D3.2)**. Öğrencilerin süreç boyunca farklı bilgi türlerini anlamaları ve bu bilgileri etkili bir şekilde kullanmaları teşvik edilir. Örneğin bir parçanın teknik yönlerini incelerken sanatsal ifadeye katkıda bulunan nüanslar ve gündelik pratikteki uygulama yöntemleri arasında nasıl bir bağlantı kurulabileceğini keşfetmeleri sağlanır. Bu farkındalık, öğrencilerin müzikal çalışmalarına daha bilinçli yaklaşımlarına olanak tanır **(OB1)**. Son aşamada öğrenciler öğrendikleri sesleri kullanarak kısa etütler, egzersizler veya eserler çalarlar. Bu süreçte dinamikler, artikülasyon, ifade gibi müzikal bileşenleri keşfetmeleri sağlanır. Örneğin farklı dinamiklerle çaldıkları bölümlerin eser üzerindeki etkilerini tartışarak gözlem yaparlar ve bu gözlemlerini kaydederek daha bilinçli bir şekilde ilerlerler **(KB2.2)**. Performanslar kaydedilirken öğrencilerin bu kayıtları bir tür "müzikal günlüğe" dönüştürmeleri teşvik edilir. Öz değerlendirme süreçlerinde ise hem teknik hem de sanatsal becerilerini geliştirmeleri için rehberlik yapılır. Süreç sonunda, öğrencilerin 3. oktav mi ve 3. oktav mi bemol seslerini hem teknik hem de müzikal bir yaklaşımla çalabilmeleri ve bu sesleri eserlerin duygusal anlatımına katkıda bulunacak şekilde kullanabilmeleri beklenir. Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav mi ve mi bemol seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme ve değerlendirmede bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları, ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FLT.8.2.3

Öğrencilerin 3. oktav fa ve fa diyez seslerini öğrenmeleri, bu sesleri içeren etüt, egzersiz ve eserleri analiz etmeleri, bona ve solfej yapmaları için özel çalışmalar yapılır. Bona sırasında fa ve fa diyez seslerinin alterasyon işaretlerine dikkat edilmesi sağlanır. Bona çalışması, öğrencilerin bu seslerin yüksek oktavdaki yerini kavramalarına yardımcı olur ve ritmik doğrulukla seslendirilir. Solfej çalışmasında, fa ve fa diyez seslerinin melodik geçişleri ve tonlama farkları üzerinde durulur. Teknik çalışmalar sırasında, bu yüksek oktav seslerin icrasında nefes kontrolü, parmak pozisyonları, akıcılık gibi detaylar ele alınır. Bu süreç, öğrencilerin bu seslere hâkimiyet kazanmalarını ve müzikal ifadelerini geliştirmelerini destekler. Öğrenciler, flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonunu benimserken bu pozisyonun performanslarına nasıl bir etki sağladığını deneyimleyerek öğrenirler. Duruşlarının ve tutuşlarının notaların netliğine, nefes akışına ve genel dengeye olan etkisini fark etmeleri teşvik edilir. Bu aşamada aynalar, video kayıtları gibi araçlardan yararlanarak kendi duruşlarını değerlendirmeleri sağlanır.

Fiziksel rahatlık için yapılan esneme egzersizleri, öğrencilerin daha iyi bir postür geliştirmelerine yardımcı olur. Teknik çalışmalara geçildiğinde öğrencilerin 3. oktav seslerini çıkarırken flütün kendine özgü tekniklerini kullanmaları beklenir. Burada nefes kontrolü ve ağız pozisyonu teknikleri üzerinde çalışılırken bu tekniklerin ses üzerindeki etkilerini keşfetmeleri teşvik edilir. Örneğin nefes basıncını ve dudak açısını değiştirerek sesin nasıl farklılaştığını gözlemleyebilirler. Ayrıca metronom eşliğinde yapılan çalışmalarla parmak hareketlerinin koordinasyonunu geliştirmeleri sağlanır. Bu aşamada öğrencilerden çalışmalarını sırasında elde ettikleri gözlemleri not etmeleri ve bu gözlemleri küçük hedeflerle ilişkilendirmeleri istenir (**KB2.2**). Öğrencilerin öğrenme süreci boyunca farklı bilgi türlerini nasıl kullandıklarını fark etmeleri önemlidir. Teknik çalışmalar sırasında edindikleri bilgiler, müzikal ifadede kullanılacak sanatsal öğelerle nasıl bir bütün oluşturabilir? Bu tür sorularla öğrenciler, farklı bilgi türleri arasındaki bağlantıları keşfetmeye yönlendirilir (**OB1**). Motivasyonun bu süreçteki rolü asla göz ardı edilmez. Öğrencilere uzun vadeli hedeflerine ulaşmak için günlük küçük başarıların ne kadar önemli olduğu hatırlatılır (**SDB1.2**). Öğrenciler süreç boyunca kendi eğilimlerini fark etmeye teşvik edilir. Bazı öğrenciler teknik detaylara yoğunlaşmayı tercih ederken bazıları daha çok müzikal ifadeye yönelmek isteyebilir. Bu farklı eğilimlerin farkına varmak, her öğrencinin kendine özgü bir öğrenme yolculuğu oluşturmasına olanak tanır (**E1.1**). Son aşamada öğrenciler öğrendikleri sesleri birleştirerek etütler, egzersizler veya eserler üzerinde çalışırlar. Burada müzikal bileşenlerin nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceğini deneyimlemeleri sağlanır. Örneğin dinamik değişikliklerin ve artikülasyonların bir eserin genel hissiyatını nasıl etkilediği üzerinde durulur. Performanslar kaydedilerek öz değerlendirme yapılır ve öğrencilerin kendi ilerlemelerini fark etmeleri teşvik edilir. Bu değerlendirme süreci, düzenli çalışma alışkanlığının başarı üzerindeki etkisini daha net görmelerine yardımcı olur (**D3.2**). Bu öğrenme çıktısının sonunda, öğrencilerin 3. oktav fa ve 3. oktav fa diyez seslerini yalnızca teknik bir gereklilik olarak değil müzikal bir ifade aracı olarak görmeleri ve bu sesleri duygusal bir bağlamda etkili bir şekilde kullanabilmeleri beklenir. Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav fa ve fa diyez seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme ve değerlendirmede bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları, ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FLT.8.2.4

Öğrencilerin 3. oktav sol sesini öğrenmeleri, bu sesi içeren etüt, egzersiz ve eserleri analiz etmeleri, bona ve solfej yapmaları için çalışmalar gerçekleştirilir. Bona sırasında sol notasının yüksek oktavdaki doğru yerleşimine dikkat edilir ve ritmik yapıyla birlikte seslendirme pratiği yapılır. Solfej çalışmasında, 3. oktav sol sesinin tonlama, doğru ifade ve çevresindeki diğer notalarla bağlantıları üzerinde durulur. Teknik çalışmalar sırasında bu sesin çalımı için nefes kontrolü, parmak pozisyonları gibi detaylar ele alınır. Bu süreç, öğrencilerin yüksek oktavdaki seslere hâkimiyetini artırırken müzikal ifadelerini de geliştirmelerini sağlar. Öğrenciler, 3. oktav sol sesini çıkarabilmek için flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenirken bu pozisyonun performanslarına nasıl bir katkıda bulunduğunu deneyimlemeye teşvik edilir. Aynalar veya video kayıtları, bu süreci destekleyen araçlar olarak kullanılabilir. Fiziksel rahatlık için esneme egzersizleri ile postür çalışmaları önerilir. Teknik çalışmalarda, öğrenciler flütte 3. oktav sol sesini çıkarırken gerekli olan nefes kontrolü ve ağız pozisyonu üzerinde çalışır. Bu sesin üretiminde nefes basıncının ve dudak yerleşiminin etkilerini keşfetmeleri için küçük denemeler yapmaları sağlanır. Örneğin "Dudak pozisyonunu biraz değiştirerek ton üzerinde nasıl bir fark yaratabilirsin?" gibi sorularla merak uyandırılır. Metronom eşliğinde yapılan çalışmalarla parmak hareketlerinin koordinasyonu geliştirilir ve öğrenciler kendi ilerlemelerini gözlemleyerek not alır (**KB2.2**).

Öğrenciler, süreç boyunca farklı bilgi türlerini anlamaya ve bunları birleştirmeye yönlendirilir. Teknik bilgilerle müzikal ifade arasındaki bağlantıyı kurmaları için "Bu teknik detay, çaldığın parçanın duygusal etkisine nasıl katkıda bulunur?" gibi sorular sorulabilir. Bu tür bir yaklaşım, öğrencilerin sanatsal ifadeye daha bilinçli bir şekilde yönelmesini sağlar **(OB1)**. Motivasyonun öğrenme sürecindeki rolü özellikle vurgulanır. Öğrencilere süreçteki küçük başarıların uzun vadeli hedeflerine ulaşmada nasıl bir etkisi olduğunu fark etmeleri için destek verilir. Böylece motivasyonlarını düzenlemeleri ve sürdürbilmeleri kolaylaştırılır **(SDB1.2)**. Her öğrencinin farklı eğilimlere sahip olduğu unutulmaz. Kimileri teknik detaylara yoğunlaşırken kimileri müzikal ifadeyi öncelikli görebilir. Öğrencilerin bu eğilimlerini fark ederek öğrenme süreçlerini özelleştirmeleri sağlanır. Örneğin teknik çalışmalara ağırlık veren bir öğrenciye, bu çalışmaların sanatsal ifadeye olan katkısı gösterilirken müzikal ifadeye yönelen bir öğrenciye teknik detayların ifade gücünü nasıl artırdığı anlatılır **(E1.1)**. Son aşamada öğrenciler öğrendikleri 3. oktav sol sesini kullanarak kısa etütler, egzersizler veya eserler çalar. Bu çalışmalar sırasında dinamik değişikliklerin, artikülasyonların ve diğer müzikal bileşenlerin eserin genel karakterine etkisi üzerine düşünmeleri sağlanır. Performanslar kaydedilerek öz değerlendirme yapılır ve bu süreçte öğrenciler düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisini doğrudan deneyimleyebilir **(D3.2)**. Bu öğrenme çıktısının sonunda, öğrencilerin 3. oktav sol sesini yalnızca teknik bir gereklilik olarak değil müzikal bir ifade aracı olarak görmeleri ve bu sesi duygusal bir bağlamda etkili bir şekilde kullanabilmeleri beklenir. Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav sol sesini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme ve değerlendirmede bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, gözlem formları ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme 3. oktav sesler için farklı ton ve artikülasyon kombinasyonları çalıştırılabilir. Farklı hızlarda ve ritmik varyasyonlarla nefes ve parmak koordinasyonu egzersizleri yapılabilir. 3. oktav seslerin yoğun olarak kullanıldığı eserler tanıtılabilir ve bu eserlerde süsleme teknikleri uygulanabilir. Farklı dönemlere ve kültürlere ait eserlerin çalışılmasıyla müzikal çeşitlilik sağlanabilir. Öğrencilerden kısa bir melodiye kendi süsleme ve yorumlarını eklemeleri istenebilir. "Kendi etüdünü yaz." etkinlikleriyle teknik çalışmalarını yaratıcı bir ürüne dönüştürmeleri teşvik edilebilir. Ünlü flütistlerin performansları dinletilerek 3. oktav seslerin nasıl kullanıldığı incelenebilir. Öğrenciler, dinledikleri eserlerde ton farklarını ve süsleme tekniklerini tanımlayarak not alabilir. Çalışılan parçaların müzikal duygusuna uygun bir hikâye yazmaları ve bunu flütle ifade etmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencinin güçlü ve gelişime açık yönleri belirlenerek kişisel rehberlik sağlanabilir. Teknik uygulamalarda zorlanan öğrencilere daha basit seviyelerden başlayarak adım adım ilerleme önerilebilir. Öğretmen öğrenciye zorlandığı teknikleri kendi çalarak veya bir video göstererek somut bir model sunabilir. Öğrenci, modeli izleyip taklit ederek öğrenme sürecini kolaylaştırabilir. Öğrencilerin büyük hedefler yerine günlük küçük adımlara odaklanmaları sağlanabilir. Nefes kontrolü için balon şişirme gibi eğlenceli egzersizler, teknik çalışmalar için metronom veya dijital uygulamalar önerilebilir. Öğrenciler için videolar, ses kayıtları veya teknik çalışma kitaplarından ek materyaller sağlanabilir. Teknik egzersizler oyunlaştırılarak öğrencinin motivasyonu artırılabilir. Diğer öğrencilerle çalışarak akran öğrenimi desteklenebilir. Grup çalışmalarıyla öğrenciler birbirlerinden öğrenme ve destek alma fırsatı bulabilir. Öğrencinin çabaları takdir edilerek öz güven kazanmalarına yardımcı olunabilir. Duruş ve tutuşta sorun yaşayan öğrenciler için basit esneme hareketleri ve duruş

düzeltilme çalışmaları yapılabilir. Nefes kontrolünü geliştirmek için rehberli nefes çalışmaları uygulanabilir. Öğrencilerin bireysel performansları kayıt altına alınabilir ve gelişimleri düzenli olarak gözlemlenebilir. Performans kayıtları öğrenciyle birlikte izlenerek olumlu yönler ve gelişime açık alanlar tartışılabilir. Öğrencinin zorlandığı teknikleri farklı yöntemlerle çalışması sağlanabilir (yavaş tempoda çalışarak hız artırma).

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. TEMA: GAMLAR VE ARPEJLER

Temada öğrencilerin dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (sib, mib, lab, reb) içeren gam ve arpejleri teknik ve müzikal yönleriyle öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** SAB9. Müziksel Dinleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- FLT.8.3.1. Dört diyez ve dört bemole kadar alan gam ve arpejleri çalabilme
- Dört diyez ve dört bemole kadar alan gam ve arpejleri çözümler.
 - Dört diyez ve dört bemole kadar alan gam ve arpejleri çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
 - Dört diyez ve dört bemole kadar alan gam ve arpejleri çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
 - Dört diyez ve dört bemole kadar alan gam ve arpejleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Gam ve Arpejlerdeki Ton Değişimleri ve Karakteristik Özellikleri
Farklı Gamların Tınsal Farklarını Gözleme
Gam ve Arpej Çalışmalarını Kısa Etütler ve Eserlerde Uygulama

Genellemeler

Gam ve arpejlerin çalımı, yalnızca teknik bir beceri değil aynı zamanda müzikal ifadeyi geliştiren bir araçtır.
Doğru duruş ve tutuş pozisyonu, nefes kontrolü ve parmak koordinasyonu için temel bir gerekliliktir.
Zorlayıcı durumlarla karşılaştığında alternatif teknikler denenerek etkili çözümler bulunabilir.
Küçük hedeflerle düzenli çalışma, öz yeterlilik ve öz güven duygusunu artırır.
Metronom eşliğinde yapılan hız ve koordinasyon çalışmaları, temiz tonlama ve teknik doğruluk sağlar.
Dinamik değişiklikler, artikülasyon ve ritmik varyasyonlar, gam ve arpejlerin müzikal ifadeye katkısını artırır. Gam ve arpejler, müzik türleri ve kültürleri arasında yapısal farkındalık oluşturur.
Öğrencilerin yaratıcılıkları desteklenerek gam ve arpejlerle bireysel melodiler oluşturulması teşvik edilir.

Anahtar Kavramlar

arpej, artikülasyon, dinamik değişimler, doğru duruş, gam, hız çalışması, metronom, müzikal bileşen, müzikal ifade, nefes kontrolü, parmak koordinasyonu, ritmik varyasyon, teknik doğruluk, temiz tonlama, tutuş pozisyonu

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, soru-cevap etkinliği ile ölçülebilir. Öğrencilerin dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (si♭, mi♭, la♭, re♭) içeren gam ve arpejleri teknik doğrulukla çalma, bu gam ve arpejlerin yapısını analiz etme ve müzikal ifadeyi doğru kullanma becerileri, doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden dört diyez veya dört bemol içeren bir gam, arpej veya kısa bir eser çalmaları istenebilir. Performans sırasında gam ve arpejlerin teknik doğrulukla icrası, nefes kontrolü ve parmak koordinasyonu, tonal yapı ve alterasyonların doğru uygulanması, müzikal ifade ve dinamik değişimler, öğrencinin gam ve arpejleri bir müzikal anlatım aracı olarak kullanabilmesi gibi kriterler dikkate alınır.

ÖĞRENME**KANITLARI**

(Ölçme ve Değerlendirme)

Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI**Temel Kabuller**

Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve rast, nihavent, hüseyini, kürdi, hicaz ve nikriz makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, 3/8, 6/8, 9/8 ve 12/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği, süsleme yapabildiği, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme**Süreci**

Öğrencilerin 1, 2 ve temel 3. oktav sesleri doğru ve temiz bir şekilde çıkarıp çıkaramadığı gözlemlenebilir. Parmak pozisyonlarının doğruluğu ve flüt tutuşunun ergonomik olup olmadığı kontrol edilebilir. İki diyez ve iki bemole kadar olan gam ve arpejleri çalma becerisi incelenebilir. Uzun ses çalışmaları yaptırılarak öğrencilerin diyafram nefesini kullanma ve nefes akışını kontrol etme becerisi değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

"İki diyez/bemole kadar olan gamları nasıl çalışıyorduk?" gibi sorularla öğrencilerin önceki gam bilgileri hatırlatılır. Daha önce çalışılan nefes kontrolü ve diyafram kullanımının yeni gam ve arpejlerde nasıl etkili olacağı tartışılabilir. İki diyez ve iki bemolden dört diyez ve dört bemole kadar olan gam ve arpejlerin birbirine olan yapısal benzerlikleri gösterilir. Örneğin "Bu gamın bir önceki gamdan farkı nedir? Parmak pozisyonlarımız nasıl değişiyor?" gibi sorularla farkındalık artırılabilir.

Öğrenme-Öğretme**Uygulamaları****FLT.8.3.1**

Öğrencilerin dört diyez (fa#, do#, sol#, re#) ve dört bemol (sib, mib, lab, reb) içeren gam ve arpejleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfej yapıları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte gam ve arpejlerin tonal yapısı, alterasyon işaretleri ve melodik özellikleri detaylı şekilde ele alınır. Çalışmaya verilen gam veya arpejin bonası ile başlanır. Bona sırasında diyez ve bemol işaretlerinin doğru ifade edilmesine dikkat edilir. Öğrenciler, bona sürecinde gamın ya da arpejin yapısını, alterasyonları ve ilgili tonların sırasını kavrar. Bona, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilerek çalışmaya başlanır. Solfej çalışmasında dört diyez ve dört bemol içeren gam ve arpejlerin doğru tonlama ile seslendirilmesine odaklanılır. Bu süreçte tonal yapının hissedilmesi ve alterasyonların doğru bir şekilde ifade edilmesi üzerinde durulur. Örneğin mi majör (dört diyez) ve lab majör (dört bemol) gamları arasındaki farklar, öğrencilerle birlikte analiz edilir. Öğrenciler, dört diyez ve dört bemole kadar olan gam ve arpejleri çalabilmek için doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını benimserken bu pozisyonların performansla olan etkilerini fark eder. Aynı zamanda öğrenciler bu süreçte kendi becerilerini geliştirirken zorlayıcı durumlarla karşılaştıklarında kendilerine inanarak ilerlemeleri gerektiğini deneyimlerler. Küçük ilerlemeler kaydettiklerinde bunu fark etmeleri, onların öz yeterlilik duygusunu artırır (E1.4). Aynı zamanda öğrenciler belirsiz ya da değişen durumlarla karşılaştıklarında, bu durumları anlamaya yönelik stratejiler geliştirmeye yönlendirilir. Örneğin yeni bir gam ya da arpej öğrenirken karşılaşılan zorluklarda farklı teknikleri deneyerek en etkili yolu bulmaları sağlanır (SDB3.1).

Bu süreçte öğrencilerin kendilerine güven duymaları da büyük önem taşır. Öğrenciler, kazandıkları becerilerin ve sergiledikleri performansların onların potansiyellerini yansıttığını fark ederek daha öz güvenli bir şekilde ilerlerler (E1.5). Öğrenciler aynı zamanda dinledikleri gam ve arpejlerin karakteristik özelliklerini fark etmeye yönlendirilir. Seslerin tonları, nefes akışına etkileri ve müzikal yapı üzerindeki rolleri hakkında gözlem yapmaları teşvik edilir (SAB9). Duruşlarının nefes akışına ve parmak yerleşimine olan etkisini deneyimleyerek öğrenmeleri sağlanır. Aynalar veya video kayıtları kullanılarak öğrencilerin kendi duruşlarını değerlendirmeleri teşvik edilir. Fiziksel rahatlık için basit esneme hareketleri ve postür çalışmaları ile bu süreç desteklenir. Teknik çalışmalarda, gam ve arpejlerin düzgün bir şekilde çalınabilmesi için flüte özgü nefes kontrolü ve parmak koordinasyonu çalışmaları yapılır. Öğrencilerin metronom eşliğinde farklı hızlarda çalışmaları teşvik edilir. Aynı zamanda öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmek amacıyla farklı hızlarda çalınan gam ve arpejleri dinlemeleri ve bu hızların müzikal bileşenlere etkisini ayırt etmeleri sağlanır (SAB9). Öğrencilerin metronom eşliğinde farklı hızlarda çalışmaları teşvik edilir. Bu süreçte, parmakların zamanlaması ve nefesin eşgüdümünü sağlayabilmek için küçük hedefler koymaları önerilir. Öğrenciler, bu çalışmaları sırasında kendi gözlemlerini not ederek ilerlemelerini kaydetmeye yönlendirilir. Aynı zamanda öğrenciler elde ettikleri bilgileri analiz ederek farklı durumlarda nasıl uygulayabileceklerini keşfetmeye teşvik edilir. Örneğin bir gamın içindeki belirli notaların ton değişimlerini çözümlyerek bu bilgiyi benzer gam çalışmalarına aktarmaları sağlanır (OB1). Son aşamada öğrenciler öğrendikleri gam ve arpejleri kullanarak kısa etütler veya eserler üzerinde çalışır. Öğrenciler ayrıca bu çalışmalarda yer alan müzikal bileşenleri sözlü olarak açıklamaya yönlendirilir. Örneğin dinamik değişimlerin veya artikülasyonların müzikal anlatıma nasıl katkıda bulunduğunu ifade etmeleri teşvik edilir (SAB9). Burada dinamik değişimlerin, artikülasyonların ve diğer müzikal bileşenlerin genel ifade üzerindeki etkilerini gözlemlenmeleri sağlanır. Performanslar kaydedilir ve öz değerlendirme yapılır. Bu süreçte öğrenciler, düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisini daha yakından deneyimleyerek bu alışkanlığı geliştirme fırsatı bulur. Grup çalışmaları sırasında, öğrenciler birbirlerinden öğrenerek uyum içinde çalışma ve ortak bir hedefe ulaşma deneyimini kazanırlar. Bu süreçte grup içinde fikir alışverişi yapmaları ve birbirlerini desteklemeleri, müzikal anlayışlarını derinleştirir. Grup çalışmaları sırasında sergiledikleri bu beceriler, onların iş birliği içinde öğrenme ve üretme alışkanlıklarını güçlendirir (D3.4). Bu öğrenme çıktısının sonunda, öğrencilerin dört diyez ve dört bemole kadar olan gam ve arpejleri teknik bir becerinin ötesinde, müzikal bir ifade aracı olarak kullanmaları hedeflenir. Performans görevi olarak öğrencilerden dört diyez veya dört bemol içeren bir gam, arpej veya kısa bir eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme değerlendirmede kontrol listeleri, gözlem formları, soru-cevap etkinlikleri ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Gam ve arpejler farklı oktavlarda çalınabilir (1. oktavdan 3. oktava kadar). Legato, staccato ve artikülasyon teknikleriyle gam ve arpejler zenginleştirilebilir. Farklı ritmik varyasyonlar eklenerek gamların ve arpejlerin yapısal farkındalığı artırılabilir. Metronom eşliğinde hız artırma egzersizleri yapılabilir. Hızla birlikte temiz ton ve parmak koordinasyonu sağlanması için odaklanmış çalışmalar uygulanabilir. Gam ve arpejlerin içinde yer alan tını farklılıklarını anlamak için dinamik değişimler eklenebilir.

Destekleme Öğrencinin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönleri belirlenebilir ve bu doğrultuda kişisel önerilerde bulunulabilir. Çalışma sırasında doğru yapılan teknikler vurgulanarak öz güven kazandırılabilir. Zorlayıcı gamlar ve arpejler daha küçük bölümlere ayrılarak adım adım çalıştırılabilir. "Bugün sadece gamın ilk yarısını çalışalım." gibi görevlerle öğrencinin yükü hafifletilebilir. Zorlandığı teknikler için farklı yöntemler önerilebilir (yavaş tempoda çalışarak hız artırma). Farklı parmak pozisyonları veya nefes kontrol yöntemleri tanıtılarak alternatif çözümler sunulabilir. Metronom, ses kayıt cihazı veya video kayıtları gibi araçlarla öğrencinin performansını takip etmesi sağlanabilir. Öğrenciye, çalışmalarını analiz ederek kendini değerlendirme fırsatı sunulabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. TEMA: FLÜTTE 3. OKTAV SESLER-2

Temada öğrencilerin 3. oktav sol diyez/la bemol, la/la diyez, si/do seslerini öğrenmeleri, bu sesleri içeren egzersiz ve eserleri teknik ve müzikal yönleriyle analiz etmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.3. Azim ve Kararlılık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Matematik, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemeleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.8.4.1. Flütte "3. oktav sol diyez/la bemol" sesini çalabilme

3. oktav sol diyez/la bemol sesini çözümler.
3. oktav sol diyez/la bemol sesini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
3. oktav sol diyez/la bemol sesini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.8.4.2. Flütte "3. oktav la, 3. oktav la diyez/si bemol" seslerini çalabilme

3. oktav la, 3. oktav la diyez/si bemol seslerini çözümler.
3. oktav la, 3. oktav la diyez/si bemol seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
3. oktav la, 3. oktav la diyez/si bemol seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

FLT.8.4.3. Flütte "3. oktav si ve 3. oktav do" seslerini çalabilme

3. oktav si ve 3. oktav do seslerini çözümler.
3. oktav si ve 3. oktav do seslerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
3. oktav si ve 3. oktav do seslerini çalabilmek için flüte özgü teknikleri kullanır.
- Etüt, egzersiz ve eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

3. Oktav Sol Diyez/La Bemol, La, La Diyez/Si Bemol, Si ve Do Seslerinin Doğru Teknikle Çalınması

Genellemeler

Yüksek oktavlarda ses çıkarma teknikleri, doğru duruş ve nefes akışına bağlıdır. Doğru duruş ve tutuş, ses kalitesini artırır ve uzun süreli çalışmalarda rahatlık sağlar. Zorluklarla başa çıkma, kararlılık ve düzenli çalışma alışkanlıklarıyla başarının temelini oluşturur. Video kayıtları ve aynalar, bireysel performans analizi ve teknik iyileştirme için etkili araçlardır. Dinamik değişimler ve artikülasyonlar, eserin duygusal etkisini artırır.

Anahtar Kavramlar

ağız pozisyonu, artikülasyon, dinamik geçişler, duruş, metronom, müzikal ifade, nefes kontrolü, parmak pozisyonları, teknik çalışma, tutuş, üfleme hızı, yüksek oktav

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri, ve gözlem formları ölçülebilir. Öğrencilerin 3. oktav sol diyez/la bemol, la, la diyez/si bemol, si ve do seslerini teknik doğrulukla çalma, bu sesler arasındaki farkları analiz etme ve müzikal ifadeyi doğru kullanma becerileri, doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans sırasında ritmik doğruluk ve teknik yeterlilik, nefes kontrolü ve parmak pozisyonları, yüksek oktav tonlama ve ses üretimi, müzikal ifade ve dinamik değişimler, seslerin eserin duygusal yapısına etkisi gibi kriterler dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve rast, nihavent, hüseyini, kürdi, hicaz ve nikriz makamlarında eserler çalabildiği; temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu; 3/8, 6/8, 9/8 ve 12/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği; süsleme yapabildiği; dört diyez ve dört bemole kadar alan gam ve arpejleri çalabildiği; flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarındaki öğrenildiği; temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilere temel nota bilgisi (nota isimleri, süre değerleri) ve bileşik ölçülerde okuma becerisi sorularak nota okuma ve ritmik doğrulukları gözlemlenir. Öğrencilerin 1 ve 2. oktavda çalabildikleri gamları, 3. oktav seslerinde doğru çıkarıp çıkaramadıkları test edilir. Flüt tutuşu ve duruşu gözlemlenir, doğru pozisyonların nefes akışı ve ses kalitesine etkisi analiz edilir. Uzun ses çalışmaları yaptırılarak öğrencilerin nefes kontrolü (diyafram kullanımı) ve ses kalitesi gözlemlenir. İki diyez/bemole kadar olan gam ve arpejleri çalma becerisi değerlendirilir. Metronom eşliğinde ritmik doğruluk ve tempo tutarlılığı gözlemlenir. Öğrencilerin metronomla uyumlu çalışabilme yeteneği kontrol edilir. Öğrencilere basit bir eser çaldırılarak dinamik değişimler ve artikülasyon uygulama becerileri gözlemlenir. Öğrencilerin önceki performanslarına dair öz değerlendirme yapmaları sağlanır; güçlü ve gelişime açık yönleri hakkında geri bildirim alınır. Öğrencilerin çalışmaya yönelik motivasyonları ve günlük çalışma alışkanlıkları gözlemlenir. Öğrenme süreçlerinde hedef belirleme alışkanlıkları değerlendirilir.

Köprü Kurma

"Daha önce öğrendiğimiz gamlarda hangi teknikleri kullanmıştık?" gibi sorularla önceki gam ve arpej bilgileri hatırlatılır. 3. oktav seslerin, daha önce öğrendikleri oktavlardan nasıl farklılıklar gösterdiği tartışılır. 3. oktav seslerinin teknik zorlukları ve nefes kontrolü gereksinimleri önceki oktavlardaki tekniklerle ilişkilendirilerek açıklanır. "Bu yeni sesi doğru çıkarabilmek için önceki gamlarda öğrendiğimiz teknikleri nasıl uygulayabiliriz?" gibi sorularla bağlantı kurulur. Öğrencilere önceki sesleri çaldırarak şimdi 3. oktav da yeni bir ses çalışırken karşılaştıkları farklılıklar üzerine düşünmeleri istenir. "Bu sesi çalarken önceki oktavdaki sesle kıyasladığında neleri fark ediyorsun?" gibi sorularla gözlem yapılır. Yeni seslerin sanatsal ifadesinin önceki çalışmalara nasıl yansıtılabileceği üzerine tartışmalar yapılır. Öğrencilere yeni teknikleri kullanarak müzikal ifadelerini geliştirme fırsatı verilir. Öğrenciler kendi performanslarını kaydederek seslerin doğruluğunu, ton farklarını ve teknik başarılarını incelemeleri için teşvik edilir. "Bu sesleri çalarken hangi nefes tekniklerini kullandın? Daha iyi bir ton için neler yapabilirsin?" gibi sorularla performans analizi yapılır. Nefes teknikleri, postür ve duruşun müzik dışında günlük yaşamdaki önemi anlatılarak öğrencilerin algıları genişletilir. "Bir konuşmada nasıl doğru nefes alıyorsak, flüt çalarken de bu doğru nefes akışı neden önemlidir?" gibi somut örneklerle bağlam kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.8.4.1

Öğrencilerin 3. oktav sol diyez/la bemol sesini öğrenmeleri için bu sesi içeren egzersiz ve eserler analiz edilir. Bona sırasında alterasyon işaretlerinin doğruluğuna ve sesin dizideki yerinin kavranmasına odaklanılır. Bona, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilir. Solfej çalışmasında, 3. oktav sol diyez/la bemol sesinin doğru tonlama ve çevresindeki notalarla olan geçişleri üzerinde durulur. Teknik çalışmalar sırasında nefes kontrolü, parmak pozisyonları gibi detaylar ele alınır. Bu süreç, öğrencilerin bu sesi doğru şekilde icra etmelerini ve müzikal ifadelerini geliştirmelerini sağlar. Öğrenciler, 3. oktav sol diyez/la bemol sesini çalabilmek için flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenir ve uygular. Doğru postürün nefes kontrolüne ve sesin netliğine olan etkisini gözlemleyerek belirli bir amaç doğrultusunda analiz etmeye yönlendirilirler. Bu süreçte öğrencilerin karşılaştıkları zorluklara kararlılıkla yaklaşmaları ve başarının adım adım geldiğini fark etmeleri sağlanır. Öğrencilerin gayretli çalışmalarının hedeflerine ulaşma üzerindeki etkisini anlamaları teşvik edilir. Örneğin düzenli ve istikrarlı bir şekilde çalıştıklarında hem teknik hem de müzikal becerilerinde kayda değer bir gelişme elde ettiklerini fark ederler. Ayrıca düzenli bir şekilde çalışmanın başarı üzerindeki etkisini deneyimlemeleri sağlanır. Belirli bir çalışma programına sadık kalarak yaptıkları tekrarların, performanslarında nasıl bir fark yarattığını gözlemlemeleri teşvik edilir. Bu süreç, öğrencilerin çalışma alışkanlıklarının hedeflerine ulaşmadaki önemini anlamalarına ve gayretli olmanın başarının ayrılmaz bir parçası olduğunu deneyimlemelerine olanak tanır (**D3.1, D3.2**). Ayrıca öğrencilerin bu süreçte kendilerine inanarak ilerlemeleri teşvik edilir. Küçük başarılarını fark ettiklerinde, öz güvenlerini ve öğrenme süreçlerine olan inançlarını artırır. Örneğin bir sesi düzgün çıkarabildiklerinde bunun ileride daha karmaşık pasajlarda kullanabilecekleri bir temel oluşturduğunu görmeleri sağlanır (**E1.4**). Örneğin nefes kontrolünü geliştirmekte zorlanan bir öğrencinin sabırla tekrar yaparak sonuç alması, azimle çalışmanın önemini anlamalarına yardımcı olur (**E1.3**). Duruşun performansa etkisini fark etmek için uygun kriterler belirler ve bu kriterlere göre kendilerini değerlendirirler. Sürecin sonunda, öğrencilerin bir hedefi gerçekleştirme yolunda kendilerini nasıl değerlendirebileceklerini öğrenmeleri de sağlanır. Çalıştıkları gam ya da arpeji tam anlamıyla çalabilmek için nerelerde eksik kaldıklarını fark etmeleri ve bu eksiklikleri gidermek için uygun adımlar planlamaları teşvik edilir (**SDB1.2**). Teknik çalışmalarda, bu sesi çalmak için gerekli olan nefes akışı ve parmak pozisyonları üzerine odaklanılır. Metronom eşliğinde yapılan egzersizlerle parmakların doğru yerleşimi ve zamanlaması geliştirilir. Bu süreçte öğrenciler, nefes basıncı ve parmak pozisyonlarının ses kalitesine etkisini belirlemek için çeşitli veri toplama araçlarını kullanır. Örneğin bir aynadan yararlanarak dudak pozisyonlarını veya video kayıtlarıyla nefes akışını gözlemlerler. Ayrıca nefes basıncının ton üzerindeki etkisini anlamaları için çeşitli denemeler yapmaları sağlanır. Son aşamada öğrenciler öğrendikleri bu sesi içeren kısa etütler veya eserler üzerinde çalışır. Çalışmalar sırasında dinamik değişikliklerin, artikülasyonların ve diğer müzikal bileşenlerin eser üzerindeki etkisini gözlemler ve bu gözlemlerini sınıflandırarak çalışmaya devam ederler. Topladıkları verileri analiz ederek hangi yaklaşımın eserin genel karakterine daha uygun olduğunu belirlerler (**KB2.2**). Bu süreçte öğrenciler edindikleri bilgileri çözümleyerek hangi tekniklerin ve yaklaşımların daha etkili olduğunu keşfetme fırsatı bulurlar. Örneğin farklı nefes tekniklerini analiz ederek performanslarına en uygun olanını seçmeleri sağlanır (**OB1**). Bu keşif, onların müzikal ifadelerini zenginleştirmelerine olanak tanır. Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav sol diyez/la bemol seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ayrıca ölçme ve değerlendirmede performans kaydı analizi, gözlem formları, öz değerlendirme raporları ve bire bir geri bildirim seansları da gerçekleştirilebilir.

FLT.8.4.2

Öğrencilerin 3. oktav la ve la diyez/si bemol seslerini öğrenmeleri için bu sesleri içeren egzersiz ve eserler analiz edilir. Bona çalışması sırasında bu seslerin alterasyon işaretleri ve dizideki doğru yerleşimi üzerinde durulur. Bona, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilerek çalışmaya başlanır. Solfej çalışmasında, 3. oktav la ve la diyez/si bemol seslerinin tonlama doğruluğu ve çevresindeki notalarla bağlantıları incelenir. Teknik olarak bu yüksek oktav seslerin icrası için nefes kontrolü, parmak pozisyonları gibi detaylar ele alınır. Bu süreç, öğrencilerin yüksek oktavda bu sesleri doğru bir şekilde çalmalarını ve müzikal ifadelerini geliştirmelerini destekler. Öğrenciler, bu seslerin karakteristik özelliklerini fark ederek çalışmalarını zenginleştirme fırsatı bulur. 3. oktav la ve la diyez/si bemol sesleri, flütte daha ince ve parlak tonlara sahip olup doğru nefes ve dudak yerleşimi gerektirir. Bu süreçte öğrenciler, nefes akışını kontrol etmenin ve parmak pozisyonlarının bu seslerin ton üzerindeki etkisini nasıl değiştirdiğini gözlemler. Öğrenciler, uygun tekniklerle bu sesleri çalışırken farklı yöntemler kullanarak etkili veri toplama araçlarını tanır. Örneğin farklı hızlarda yapılan denemelerle sesin temizliği ve parlaklığı arasındaki ilişkiyi anlamaya çalışırlar. Topladıkları bu verileri analiz ederek hangi tekniklerin kendileri için daha etkili olduğunu sınıflandırır ve kaydederler. Bu süreç, teknik gelişimin yanı sıra öğrencilerin daha bilinçli bir çalma deneyimi yaşamalarına yardımcı olur (**KB2.2**). Ayrıca öğrenciler bu süreçte karşılaştıkları zorlukları çözmek için kararlılıkla çalışmanın önemini fark ederler. Örneğin nefes kontrolünde zorlandıkları anlarda azimle tekrar yaparak daha iyi sonuçlar elde edebileceklerini öğrenirler (**E1.3**). Kendi başarılarına inanarak küçük ilerlemeleri kutlamaları teşvik edilir. Bir pasajı temiz çalmayı başardıklarında, bu küçük zaferlerin daha büyük öğrenme çıktıklarına nasıl dönüştüğünü deneyimleyerek öz güvenlerini geliştirirler (**E1.4**). Motivasyonlarını sürdürmek ve öğrenme süreçlerine etkili bir şekilde katılmak için hedeflerini düzenli olarak gözden geçirirler. Belirledikleri hedeflere ulaşmanın verdiği tatmin, çalışmalarını daha anlamlı hâle getirir (**SDB1.2**). Öğrenciler grup çalışmaları sırasında bu seslerin farklı bağlamlardaki etkisini keşfederler. Grup içindeki uyum ve iş birliği sayesinde, performanslarına yeni bir boyut kazandırmayı öğrenirler (**D3.4**). Son olarak bilgiyi çözümlenme becerileriyle bu seslerin teknik ve müzikal özelliklerini analiz ederler. Bu analiz, onların çalışmalara daha derin bir anlayışla yaklaşmalarını sağlar (**OB1**). Öğrenciler, 3. oktav la, 3. oktav la diyez/si bemol seslerini çalabilmek için doğru duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenir ve uygular. Duruşlarının nefes kontrolü ve sesin netliği üzerindeki etkisini gözlemleyerek bu pozisyonlarını sürekli iyileştirirler. Teknik çalışmalarda, bu seslerin temiz ve net bir şekilde çıkarılabilmesi için nefes basıncı kontrolü üzerine odaklanılır. Parmak pozisyonları ve zamanlamaları metronom eşliğinde çalışılarak koordinasyon geliştirilir. Son olarak öğrenciler öğrendikleri bu seslerden oluşan kısa etütler veya eserler üzerinde çalışır. Dinamikler, artikülasyonlar ve diğer müzikal bileşenlerin eser üzerindeki etkisini gözlemler ve bu çalışmalarını müzikal anlatımla birleştirirler. Süreç, teknik becerilerin geliştirilmesini ve bu becerinin müzikal bir yaklaşımla birleştirilmesini içerir. Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav la ve la diyez/si bemol seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ölçme ve değerlendirme; performansların video kaydı alınarak analiz edilmesi, gözlem formları kullanılarak bireysel süreçlerin değerlendirilmesi, öz değerlendirme raporlarıyla öğrencilerin kendi ilerlemelerini fark etmeleri ve bire bir geri bildirimlerle gelişim alanlarının belirlenmesi gibi yöntemlerle gerçekleştirilebilir.

FLT.8.4.3

Öğrencilerin 3. oktav si ve do seslerini öğrenmeleri için bu sesleri içeren egzersiz ve eserler çözümlenir. Bona çalışması, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilerek çalışılır. Solfej çalışmasında, 3. oktav si ve do seslerinin tonlama doğruluğu ve çevresindeki diğer notalarla geçişleri incelenir. Teknik çalışmalar sırasında nefes kontrolü, parmak pozisyonları gibi çalgıya özgü detaylar ele alınır. Bu süreç, öğrencilerin bu sesleri doğru şekilde icra etmelerini ve müzikal ifadelerini geliştirmelerini destekler. Öğrenciler, flütte 3. oktav si ve 3. oktav do seslerini çalabilmek için flüte özgü duruş ve tutuş pozisyonlarını öğrenir ve uygular. Doğru duruşun ve tutuşun ses kalitesine etkisini anlamaları için rehberlik edilir. Bu süreçte öğrenciler, vücut pozisyonlarını doğru bir şekilde ayarlayarak hem nefes kontrolünü hem de çalma rahatlığını geliştirmeye teşvik edilir. Aynı zamanda postür ve tutuş pozisyonlarının uzun süreli çalma pratiğindeki önemini fark etmeleri sağlanır. Öğrenciler, yüksek oktavlarda ses çıkarma tekniklerini öğrenerek bu becerilerini geliştirir. 3. oktav si ve do seslerini üretirken gerekli olan doğru nefes akışı, üfleme hızı ve ağızlık pozisyonu üzerinde çalışırlar. Teknik egzersizler sırasında yüksek oktavların hassas ses üretimi gerektirdiğini fark etmeleri sağlanır. Örneğin nefes basıncı ve ağız açıklığını doğru ayarladıklarında sesin daha parlak ve net çıktığını görürler. Bunun yanı sıra bu sesleri çıkarırken karşılaşılabilecekleri zorlukları aşmak için çözüm üretme becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Öğrencilere çalma sırasında zorluk yaşadıklarında sabırla çalışmanın başarıya ulaşmada temel bir rol oynadığı öğretilir (**E1.3**). Teknik çalışmalar sırasında öğrencilerin nefes basıncı, parmak pozisyonları ve zamanlama üzerine yoğunlaşmaları sağlanır. Özellikle metronom eşliğinde yapılan egzersizlerle parmakların doğru yerleşimi ve ritmik doğruluk geliştirilir. Aynı zamanda dudak pozisyonları ve nefes kontrolü üzerinde bireysel farkındalık oluşturulması hedeflenir. Öğrenciler, bir aynadan yararlanarak veya video kayıtları aracılığıyla kendi duruşlarını ve tekniklerini analiz edebilir. Bu yöntem, bireysel hataların fark edilmesini ve daha hızlı bir şekilde düzeltilmesini sağlar. Ayrıca nefes basıncı ile ton parlaklığı arasındaki ilişkiyi gözlemlemek için farklı nefes tekniklerini deneyerek sonuçları karşılaştırmaları teşvik edilir (**KB2.2**). Son aşamada öğrenciler 3. oktav si ve do seslerini içeren kısa etütler veya eserler üzerinde çalışır. Bu çalışmalarda, dinamik geçişler, artikülasyon teknikleri ve müzikal ifadelerin eserin genel karakterine etkisini gözlemlerler. Örneğin bir parçanın hızlı bölümlerinde daha yumuşak nefes tekniklerini, yavaş bölümlerinde ise daha güçlü ifadeler kullanmayı öğrenirler. Grup çalışmaları sırasında bu seslerin müzikal yapıdaki yerini ve grup uyumuna etkisini analiz etmeleri sağlanır. Grup içinde iş birliği yaparak çalma sırasında birbirlerini dinleme ve uyum sağlama becerilerini geliştirirler (**D3.4**). Bu süreçte öğrencilerin belirledikleri hedeflere ulaşmak için kendi çalışma programlarını oluşturup bu programa düzenli bir şekilde sadık kalmaları teşvik edilir. Elde ettikleri küçük başarılar, öz güvenlerini artırarak daha karmaşık tekniklere geçişlerini kolaylaştırır (**E1.4**). Performans görevi olarak öğrencilerden 3. oktav si ve do seslerini içeren bir etüt, egzersiz veya eser çalmaları istenebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin performanslarının kaydedilip analiz edilmesi, öz değerlendirme formlarıyla bireysel ilerlemelerinin farkına varmaları, gözlem formlarıyla çalma alışkanlıklarının değerlendirilmesi, bire bir geri bildirimlerle gelişim alanlarının belirlenmesi gibi yöntemlerle gerçekleştirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Metronom eşliğinde, öğrencilerin 3. oktav seslerini farklı hızlarda çalmaları sağlanabilir. Çalışma hızları arttıkça, doğru ton ve ritim sağlama üzerine odaklanılabilir. Öğrencilere 3. oktav sesleri çalarken dinamik değişiklikler yapmaları ve tonları yumuşatarak veya güçlendirerek müzikal ifadeyi zenginleştirmeleri önerilebilir. “Bu sesleri daha yumuşak veya güçlü çalarak hangi duyguyu aktarabilirsin?” gibi sorularla ifade gücü üzerinde çalışılabilir. Parmak hareketlerinin doğru yerleşimi ve zamanlaması için ayrı egzersizler yapılabilir. Öğrencilere gamları ve arpejleri çok hızlı değil doğru koordinasyonla çalmaları öğretilerek teknik doğruluk sağlanabilir. Öğrencilerin 3. oktav seslerini kullanarak kısa melodiler ve pasajlar yaratmaları teşvik edilebilir. Bu yaratıcı çalışmalarda, öğrendikleri teknikleri sanatsal ifade biçimlerine dönüştürmeleri sağlanabilir. Öğrenciler, nefes basıncı ve ağız pozisyonlarını değiştirerek sesin parlaklığını ve tonunu nasıl etkileyebileceğini keşfedebilir. Çeşitli nefes tekniklerini deneyerek hangi tekniklerin en iyi sonucu verdiğini gözlemleyebilir ve analiz edebilirler. Öğrenciler, 3. oktav seslerini içeren kısa etütler veya eserlerle çalışarak bu seslerin müzikal yapıdaki rolünü deneyimleyebilir. “Bu pasajda 3. oktav sesini hangi müzikal ifadelerle birleştirirsin?” sorusu ile eser üzerindeki etkileri gözlemleyebilirler. Grupta uyum içinde çalmak için akranlarla yapılan çalışmalarla birlikte performans sergileme deneyimi kazandırılabilir. Akran geri bildirimleriyle öğrenciler birbirlerinden öğrenebilir ve performanslarını geliştirme fırsatı bulabilirler. Performans kayıtları alınıp analiz edilerek öğrencilerin gelişimi takip edilebilir. “Kendi çaldığın 3. oktav seslerini nasıl daha iyi ifade edebilirsin?” gibi sorularla öğrendiklerini geliştirici yönlendirmeler yapılabilir.

Destekleme Öğrenciler teknik çalışmalarda zorlandıklarında alternatif yöntemler sunulabilir. Örneğin parmak pozisyonlarının doğru yerleşimini sağlayabilmek için yavaş tempoda çalışmalar önerilebilir. “Bu sesi önce yavaş çal, sonra hızlanarak parmak hareketlerini geliştir.” gibi pratiklerle teknik becerileri güçlendirilebilir. Daha ileri düzeydeki öğrencilerle grup çalışmaları yaparak akran öğrenimi teşvik edilebilir. Grup içindeki öğrenciler birbirlerine geri bildirim vererek birbirlerinin tekniklerini gözlemleyebilir ve geliştirebilirler. Öğrencilere küçük başarıları kutlayarak öz güven kazandırılabilir. “Bugün 3. oktav sesini düzgün çıkardın, bu çok büyük bir adım!” gibi motivasyon artırıcı ifadelerle öğrencilerin çalışmaya devam etmeleri sağlanabilir. Başarılar, ilerideki hedeflere ulaşabilmek için bir temel olarak vurgulanabilir. Duruş ve tutuş pozisyonları doğru şekilde öğrenilmediğinde, öğrenciler için esneme hareketleri ve postür düzeltici egzersizler önerilebilir. Nefes kontrolü konusunda zorlanan öğrencilere “Daha rahat nefes alabilmek için nasıl duruşunu düzeltebilirsin?” gibi rehberlik yapılabilir. Öğrenciler, kendi performanslarını kaydedip dinleyerek hatalarını ve güçlü yönlerini fark edebilirler. Kayıtlar üzerinden yapılan öz değerlendirmelerle öğrenciler kendi gelişimlerini gözlemleyebilir ve hangi alanlarda gelişim gösterdiklerini keşfedebilirler. Öğrencilerin düzenli çalışma alışkanlıkları geliştirmeleri için bir program oluşturulabilir. Bu program, belirli seslerin veya tekniklerin üzerinde odaklanarak öğrencilerin her gün belirli sürelerle çalışmalarını sağlanabilir. Bu destekleme adımları, öğrencilerin daha bilinçli, kararlı ve motivasyonlu bir şekilde ilerlemelerini sağlayabilir, teknik ve müzikal gelişimlerini hızlandırabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. TEMA: MAKAMSAL DİZİLER-4 (AŞKEFZA)

Temada öğrencilerin flütle doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını kullanarak aşkefza makamını öğrenmeleri ve bu makama ilişkin nefes kontrolü, parmak pozisyonları, müzikal ifadeler gibi temel teknikleri uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 13

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme, SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.3. Azim ve Kararlılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Matematik, Sosyal Bilgiler, Görsel Sanatlar; Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

FLT.8.5.1. Aşkefza makamı melodik motiflerini ayırt ederek dinleyebilme

- Aşkefza makamının motiflerini tanır.
- Aşkefza makamının karar sesini ve müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- Aşkefza makamının müziksel bileşenlerini açıklar.

FLT.8.5.2. Aşkefza makamında eserler çalabilme

- Aşkefza makamındaki eserleri çözümler.
- Aşkefza makamında eserler çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- Aşkefza makamında eserler çalarken flüte özgü teknikleri kullanır.
- Aşkefza makamında eserler çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Aşkefza Makamının Duygusal Etkisi Hakkında Bilgi Verilmesi

Aşkefza Makamının Karakteristik Özelliklerinin İncelenmesi

Aşkefza Makamındaki Melodik Akışın Dengesi ve Karar Seslerinin Öğrenilmesi

Genellemeler

Aşkefza makamı, kendine özgü melodik motifleri ve karar sesleriyle duygusal bir derinlik yaratır.

Dinleme etkinlikleri, müzikteki melodik motiflerin ve karar seslerinin analiz edilmesine olanak tanır.

Doğru duruş ve tutuş, sesin netliği ve melodik akışın akıcılığı için temel unsurlardır.

Düzenli ve disiplinli çalışma, teknik becerilerin yanı sıra müzikal ifadeyi de geliştirir.

Karar seslerinin doğru vurgulanması, eserin duygusal bütünlüğünü güçlendirir.

Anahtar Kavramlar

artikülasyon, aşkefza makamı, dinamik geçişler, duruş, karar sesleri, melodik akış, melodik motifler, müzikal ifade, nefes kontrolü, teknik çalışma, tonlama, tutuş

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; bireysel performans değerlendirmeleri, kontrol listeleri ve gözlem formları ile ölçülebilir. Öğrencilerin aşkefza makamının melodik motiflerini, karar seslerini ve müzikal yapı içindeki işlevlerini analiz etme, bu makamı teknik doğrulukla icra etme ve müzikal ifadeyi doğru kullanma becerileri, doğru-yanlış, eşleştirme ve açık uçlu sorular ile değerlendirilebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden aşkefza makamında yazılmış bir eser, etüt veya melodik motif çalmaları istenebilir. Performans sırasında ritmik doğruluk ve teknik yeterlilik, nefes kontrolü ve parmak pozisyonları, aşkefza makamının karar seslerinin doğru vurgulanması, müzikal ifade, melodik akış ve tonlama, öğrencinin makamın duygusal yapısını yansıtarak icra edebilmesi gibi kriterler dikkate alınır. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ve öz değerlendirme formu ile ölçülebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Türk müziği makamları hakkında genel bir fikri olduğu ve çargâh, nihavent, buselik, kürdi, hicaz ve nikriz makamlarında eserler çalabildiği, temel müzik teorisi bilgisine (diyez, bemol, notaların yazım şekilleri) sahip olduğu, 3/8, 6/8, 9/8 ve 12/8 bileşik ölçülerde eserler çalabildiği, süsleme yapabildiği, dört diyez ve dört bemole kadar alan gam ve arpejleri çalabildiği, flütün temel yapısının ve çalma tekniklerinin önceki öğrenme çıktılarında öğrenildiği, temel nota bilgisine sahip olduğu müziksel bileşenler (ton, ritim, dinamik vb.) konusunda temel düzeyde farkındalık kazanıldığı kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğrencilerin nota isimleri, süre değerleri ve birleşik ölçülerde okuma becerileri gözlemlenir. Metronom eşliğinde tempo ve ritim doğruluğu değerlendirilir. Flütün doğru tutuluşu ve duruş pozisyonları kontrol edilerek doğru tekniklerin uygulanıp uygulanmadığı gözlemlenir. Uzun ses çalışmaları yapılarak öğrencilerin nefes akışı ve diyafram kullanımı değerlendirilir. Sesin netliği ve ton parlaklığına etki eden nefes kontrolü gözlemlenir. Öğrencilere basit gam ve arpejler çaldırılarak bu çalışmalarda teknik doğrulukları ve ritmik uyumları değerlendirilir. 3. oktav seslerinin doğru çıkarılıp çıkarılmadığına bakılır, öğrencilerin bu seslerdeki teknik becerileri gözlemlenir. Öğrenciler çaldıkları eserlerde dinamik değişimler, artikülasyonlar ve müzikal ifade üzerinde çalıştırılarak ifade becerileri değerlendirilir. Öğrencilere performansları hakkında kendi gözlemlerini yapmaları için rehberlik edilir. Kendi güçlü ve gelişime açık yönlerini belirlemeleri sağlanır. Öğrencilerin düzenli çalışmaya yönelik motivasyonları ve öğrenme sürecindeki odaklanma seviyeleri gözlemlenir.

Köprü Kurma

“Daha önce öğrendiğimiz gamları nasıl çalmıştık?” gibi sorularla önceki nota bilgileri, ritmik doğruluk ve flüt tutuşu hatırlatılır. Öğrenciler, öğrendikleri 1 ve 2. oktav seslerini kullanarak 3. oktav seslerine geçiş yapmanın teknik gerekliliklerini tartışır. Öğrenciler, aşkefza makamının melodik motifleri ve karar seslerini önceki çalıştıkları makamlarla karşılaştırarak anlamaya çalışırlar. Öğrencilerin “Bu makamda öğrendiğimiz melodik motifler, daha önce çalıştığımız makamlar ile benzer mi?” gibi sorularla bağlantı kurmaları sağlanır. Aşkefza makamını tanıtırken daha önce öğrendikleri makamlarla karşılaştırarak aşkefza makamındaki melodik hareketleri çözümlenmeleri sağlanır. “Aşkefza makamının karar sesleri önceki makamlarla karşılaştırıldığında hangi farklılıkları barındırıyor?” gibi somut örnekler sunulur. Öğrenciler, öğrendikleri teknikleri (duruş, tutuş, nefes kontrolü) aşkefza makamına ait melodik motiflere ve karar seslerine uygulayarak müzikal ifadeyi güçlendirirler. “Aşkefza makamındaki geçişleri doğru şekilde yapabilmek için hangi nefes tekniklerini kullanmamız gerek?” sorusuyla teknik ile sanatsal ifade birleştirilir. Öğrenciler kendi çaldıkları parçayı dinleyerek önceki çalışmalarla nasıl bağlantılar kurabileceklerini keşfederler. “Bu melodik geçişlerde daha önce çalıştığımız motifleri kullanabiliyor muyum?” sorusuyla öğrendiklerini değerlendirirler. Aşkefza makamı ve diğer makamlar arasındaki farkları, duygusal ifadelerle günlük yaşamda karşılaştıkları benzer durumlarla ilişkilendirerek öğrencilerin anlayışlarını derinleştirirler. “Bu makamın duygusal ifadesi, bir konuşmadaki duygusal tonlama ile nasıl ilişkilidir?” gibi sorularla bağlantılar kurulur.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

FLT.8.5.1

Ders, aşkefza makamına ait bir eserin dinlenmesiyle başlar. Öğretmen “Bugün aşkefza makamını tanıyacağız. Bu makamın kendine özgü melodik motiflerini ve karar seslerini keşfederek anlamaya çalışacağız. Ayrıca bu makamın duygusal etkisini nasıl hissettiğinizi düşünmenizi istiyorum.” diyerek öğrencileri yönlendirir. Dinleme sırasında öğrencilerden makamın melodik motiflerini tanımaları ve karar seslerini belirlemeleri beklenir. Öğretmen şu sorularla öğrencilerin odaklanmasını sağlar: “Bu eserde hangi motifler tekrar ediyor? Karar sesleri, melodinin yapısını ve duygusal etkisini nasıl şekillendiriyor?”

Bu etkinlik, öğrencilerin bilgi ihtiyacını fark ederek öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılmalarını sağlar (**OB1**). Dinleme etkinliğinin ardından öğretmen aşkefza makamının karakteristik özelliklerini açıklar. Öğrencilerden eserin farklı bölümlerini analiz ederek bu makamın yapısal özelliklerini anlamaları istenir. Öğretmen şu tür sorularla öğrencilerin dikkatini çeker: “Aşkefza makamında, melodik motifler nasıl bir akış izliyor? Hangi melodik hareketler bu makamı diğerlerinden ayırıyor?” Bu süreçte öğrenciler bilgi türlerini (sanatsal ve teorik) fark etmeye yönlendirilir ve doğru bilgiye ulaşmanın yollarını araştırır (**OB1**). Sonraki aşamada aşkefza makamının karar sesleri ve müziksel bileşenleri üzerinde durulur. Öğrenciler, karar seslerinin melodik yapı üzerindeki etkisini değerlendirir ve bu özelliklerin diğer makamlardaki örneklerle nasıl benzerlik veya farklılık gösterdiğini tartışır. Bu tartışmalar, öğrencilerin bilgiyi analiz etmelerine ve farklı kaynaklardan doğrulama yaparak makamın özelliklerini daha iyi anlamalarına olanak tanır. Öğretmen aşkefza makamına ait bir eserden bazı bölümleri çalar ve karar seslerini gizler. Öğrenciler, makamın karar seslerini tahmin etmeye çalışır ve tahminlerinin gerekçelerini açıklar. Bu etkinlik sırasında öğrenciler, yeni ve belirsiz bir durum olan “karar seslerinin gizlenmesi” ile karşılaşır (**SDB3.1**). Tahmin yaparak ve nedenlerini tartışarak analitik düşünme becerilerini geliştirir. Tartışma sonunda farklı kaynaklardan (nota kitapları, video dersler vb.) bilgi toplayarak tahminlerini doğrular ve makamın özelliklerini daha iyi anlarlar. Son aşamada öğrencilerden aşkefza makamına ait melodik motifler ve karar sesleri hakkında kendi ifadeleriyle açıklamalar yapmaları istenir. Örneğin “Aşkefza makamı, genellikle inişli çıkışlı melodik hareketlerle duygusal bir derinlik yaratır. Karar sesi, eserin tamamlanmışlık hissini güçlendirir ve melodinin dengeli bir şekilde sonlanmasını sağlar.” Bu açıklamalar, öğrencilerin elde ettikleri bilgileri kaydederek süreci sistematik bir şekilde tamamlamalarını sağlar. Öğretmen öğrencilerin azimle çalışarak makamın detaylarını anlamalarına ve bu süreçte merak ve motivasyonlarını yüksek tutmalarına rehberlik eder (**KB2.6, E1.1, E1.3, D3.1**). Dersin sonunda, öğrencilerin öğrenme düzeyi performans gözlemleri, grup tartışmaları, bireysel öz değerlendirme formları ve kısa cevaplı sorular aracılığıyla değerlendirilir.

FLT.8.5.2

Öğrencilerin aşkefza makamında yazılmış eserleri öğrenmeleri, çözümlenmeleri, bona ve solfejini yapmaları için özel çalışmalar gerçekleştirilir. Bu süreçte aşkefza makamının dizi yapısı, melodik özellikleri ve seyir kuralları detaylı bir şekilde ele alınır. Aşkefza makamının dizisi şu şekildedir: hüseyni aşiran (mi), acemaşiran (fa), rast (sol), düğâh (la), buselik (si), çargâh (do), neva (re), hüseyni (mi).

Bu yapı öğrencilerle birlikte analiz edilir ve makamın karakteristik özellikleri üzerinde durulur. Çalışmaya aşkefza makamında yazılmış bir eserin bonasını yaparak başlanır. Bona sırasında aşkefza makamına özgü alterasyonların doğru bir şekilde kullanılması sağlanır. Öğrenciler, bona yaparken makamın yapısını ve notalar arasındaki ilişkiyi öğrenir. Bona, öğrenciler tarafından ritmik doğrulukla seslendirilerek makamın temel melodik yapısı çalılışılır. Ardından solfej çalışması yapılır. Solfej sırasında aşkefza makamına özgü seyirler ve melodik geçişler dikkatle seslendirilir.

Makamın güçlü perdesi olan düğâh perdesi (Ia) üzerinde durulur. Bu perde arasındaki geçişlerin akıcı ve doğru bir şekilde yapılması için detaylı çalışmalar gerçekleştirilir. Dersin bu aşamasında aşkefza makamına ait bir eseri çalabilmek için gerekli teknik hazırlıklar yapılır. Flütün paralel tutulması, dirseklerin rahat bir konumda olması ve parmakların deliklere uygun şekilde yerleşmesi gerektiği açıklanır. Öğrencilerin aşkefza makamında doğru duruş ve tutuş pozisyonunu öğrenerek performanslarını geliştirmelerine olanak tanınır **(OB1)**. Teknik çalışmalara geçildiğinde öğretmen aşkefza makamına özgü melodik motifler ve geçişlerdeki akıcılığın önemini açıklar. Bu aşamada öğrenciler, makamın teknik gerekliliklerini anlamak ve uygulamak için düzenli bir şekilde çalışır. Öğretmen öğrencilerin motivasyonlarını artırmak için rehberlik yapar. Bu süreç, öğrencilerin azim ve kararlılıkla teknik becerilerini geliştirmelerine ve makamın özelliklerini doğru bir şekilde çalmalarına olanak tanır **(E1.3, D3.1)**. Eseri çalma sırasında melodik akışın dengesi, tonlama ve aşkefza makamının karar seslerinin vurgulanmasına odaklanılır. Öğrenciler, eserin müziksel bileşenlerini etkili bir şekilde uygular ve performanslarını değerlendirme fırsatı bulur. Ayrıca melodik motifler arasındaki geçişleri analiz ederek kendi çalışmalarında düzenlemeler yapar. Dersin sonunda, öğrencilerden öğrendiklerini öz değerlendirme yaparak paylaşmaları istenir. Bu değerlendirme, öğrencilerin performanslarını analiz etmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır. Öğrencilere performans görevi olarak aşkefza makamında kendi seçtikleri bir eseri çalmaları verilebilir. Bu performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir. Öğrencilerin öğrenme düzeyi; bireysel performans gözlemleri, grup çalışmaları ve öz değerlendirme formuyla ölçülerek süreç boyunca desteklenir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin aşkefza makamına ait melodik motifleri ve karar seslerini metronom eşliğinde farklı hızlarda çalmaları sağlanabilir. Hız arttıkça doğru parmak yerleşimi ve nefes kontrolüyle sesin netliği korunabilir. Öğrenciler, aşkefza makamındaki eserlerde dinamik değişimler yaparak sesin parlaklığını ve duygusal etkisini güçlendirebilirler. “Bu sesleri daha yumuşak veya güçlü çalarak hangi duyguyu aktarabilirsin?” sorusuyla müzikal ifadeye katkıda bulunabilir. Öğrenciler; aşkefza makamının duygusal etkisini, melodik motiflerle ve karar sesleriyle derinleştirebilir. Farklı nefes tekniklerini deneyerek makamın duygusal yapısını nasıl zenginleştirebileceklerini keşfedebilirler. Aşkefza makamının melodik motifleri ve geçişlerindeki akıcılığın önemi vurgulanabilir. Öğrenciler, parmak yerleşimlerini ve geçişlerini akıcı hâle getirmek için teknik egzersizler yapabilir, geçişlerin doğal olmasına odaklanabilirler. Öğrenciler grup içinde aşkefza makamına ait bir eseri çalarak birbirlerinin performanslarını dinleyebilir ve geri bildirimde bulunabilirler. Grup çalışmaları, öğrencilerin müzikal uyum ve iş birliği içinde nasıl daha etkili performanslar sergileyebileceğini öğretebilir. Öğrenciler, aşkefza makamındaki melodik motifleri ve karar seslerini farklı ifadelerle çalarak her ifadede ne tür duygusal değişimler yaratabileceklerini keşfedebilirler. “Bu geçişi daha duygusal veya daha sert çalarak nasıl bir etki yaratırız?” gibi sorularla sanatsal düşünce geliştirilebilir. Öğrencilere aşkefza makamı üzerinde yaratıcı çalışmalar yaparak öğrendikleri motifleri ve karar seslerini kullanarak kendi müziklerini oluşturmaları önerilebilir. “Bu motifleri kullanarak kısa bir melodi oluşturun, ardından onu istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz.” şeklinde bir yaratıcılık aktivitesi yapılabilir. Öğrenciler, hızlı tempolarda çaldıkları aşkefza makamı eserlerinde teknik becerilerini zorlayarak sesin netliğini koruma ve akıcılığı artırma çalışmaları yapabilirler.

Destekleme Öğrencilerin performansları izlenebilir ve güçlü yönleri ile geliştirilmeye ihtiyaç duyulan alanlar hakkında bireysel geri bildirim verilebilir. "Aşkefza makamının karar seslerini nasıl daha belirgin hâle getirebilirsiniz?" gibi rehberlik ile öğrencilerin dikkat etmeleri gereken noktalar vurgulanabilir. Zorlandıkları parçalarda veya geçişlerde, öğrenciler küçük bölümlere ayırarak adım adım çalışmaya teşvik edilebilir. "Bugün sadece geçişleri yavaşça çalmaya odaklanalım, sonra hızımızı artırabiliriz." gibi yöntemlerle öğrencilerin ilerlemeleri sağlanabilir. Öğrencilerin doğru teknikleri öğrenmelerine yardımcı olmak için yavaş tempoda çalışmaları önerilebilir. Parmak pozisyonlarını ve nefes kontrolünü doğru yapabilmeleri için "Bu geçişi yavaş bir şekilde çalın ve sonra hızlandırarak akışkanlığı artırın." gibi egzersizler uygulanabilir. Teknik becerilerin gelişimini desteklemek için adım adım rehberlik sağlanabilir. Öğrencilere küçük başarılar gösterilerek öz güven kazanmaları sağlanabilir. "Bugün aşkefza makamındaki karar seslerini daha temiz çıkarabildin, harika bir ilerleme kaydettin" gibi motive edici geri bildirimlerle öğrencilerin sürece olan bağlılıkları güçlendirilebilir. Öğrenciler, grup içinde birbirlerine yardımcı olarak öğrenebilirler. Akranlarının gösterdiği yöntemleri gözlemleyip kendi uygulamalarına dâhil edebilirler. Grup çalışmaları sırasında "Birlikte çalarken geçişlerde nasıl daha uyumlu olabiliriz?" gibi sorularla iş birliği sağlanabilir. Öğrencilere doğru duruş ve tutuş pozisyonlarının önemini anlamaları için rehberlik yapılabilir. Esneme hareketleri veya duruş düzeltici egzersizler önerilerek fiziksel rahatlık sağlanabilir. "Dirseklerinizi daha rahat bir şekilde konumlandırarak çalma sırasında nasıl bir fark yarattığınızı hissedin." gibi yönlendirmelerle teknik pozisyonlar düzeltilebilir. Öğrencilere belirli parçalarda ya da makamın bölümlerinde düzenli tekrar yapmaları önerilebilir. "Her gün bu parçayı 5 dakika daha fazla çalışarak çalarken hissettiğiniz farkları gözlemleyin." gibi tekrarlarla öğrencilerin ilerlemeleri pekiştirilebilir. Öğrenciler, kendi performanslarını kaydedip izleyerek hangi bölümlerde zorlandıklarını ve hangi tekniklerin etkili olduğunu analiz edebilirler. Performanslarını izleyerek geri bildirim alabilirler.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

